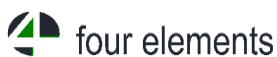

2ο Πακέτο Εργασίας: Ανάπτυξη Εκπαιδευτικού Υλικού (Παραδοτέο 4.1)

Π 2.1: Μορφές Θεματικού Τουρισμού

Πληροφορίες πράξης	
Τίτλος πράξης	Ανάδειξη του εκπαιδευτικού τουρισμού για την προώθηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
Ακρωνύμιο πράξης	EduTourism
Κωδικός έργου	MIS5050713
Ιστοσελίδα έργου	www.edutourism-project.eu
Έκδοση	Τελική

Το περιεχόμενο του παραδοτέου αποτελεί αποκλειστική ευθύνη των Δικαιούχων και δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αντικατοπτρίζει τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των συμμετεχουσών χωρών και της Διαχειριστικής Αρχής.

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγική Ενότητα	6
2. Εκπαιδευτική Ενότητα 1. : «Βασικά Χαρακτηριστικά εναλλακτικών / θεματικών μορφών τουρισμού»	9
2.1. Τουρισμός εννοιολογική προσέγγιση	9
2.2. Θεματικός τουρισμός εννοιολογική προσέγγιση	21
2.3. Εναλλακτικός τουρισμός εννοιολογική προσέγγιση	23
2.4. Χαρακτηριστικά και μορφές θεματικού τουρισμού	26
2.5. Αιτίες που οδήγησαν στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού	33
2.6. Μορφές εναλλακτικού τουρισμού	35
2.7. Εξέλιξη του θεματικού/εναλλακτικού τουρισμού	36
2.8. Θεσμικό πλαίσιο θεματικού/εναλλακτικού τουρισμού	38
2.9. Χαρακτηριστικά του εναλλακτικού τουρίστα	40
2.10. Προϋποθέσεις ανάπτυξης του θεματικού/εναλλακτικού τουρισμού	41
Ερωτήσεις Αυτοαξιολόγησης	46
3. Εκπαιδευτική Ενότητα 2. : «Εκπαιδευτικός/Μαθητικός Τουρισμός»	48
3.1 Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά	49
3.2 Μορφές εκπαιδευτικού / μαθητικού τουρισμού	52
3.3 Προοπτικές εκπαιδευτικού τουρισμού στην Ελλάδα	100
Ερωτήσεις Αυτοαξιολόγησης	103
4. Εκπαιδευτική Ενότητα 3. : «Αθλητικός τουρισμός και τουρισμός υγείας»	105
4.1. Αθλητικός Τουρισμός	107
4.2. Τουρισμός Υγείας	133
4.2.1 Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά τουρισμού υγείας	133
4.2.2 Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά τουρισμού υγείας	135
4.2.3 Μορφές τουρισμού υγείας	137
4.3. Επιδράσεις Αθλητικού Τουρισμού και Τουρισμού Υγείας	148
Ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης	154
5. Εκπαιδευτική Ενότητα 4: «Πολιτιστικός τουρισμός»	157
5.1. Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά	158
5.2. Μορφές πολιτιστικού τουρισμού	170

5.3. Μέτρα ανάπτυξης πολιτιστικού τουρισμού	188
Ερωτήσεις Αυτοαξιολόγησης	191
6. Εκπαιδευτική Ενότητα 5: «Αγροτουρισμός»	193
6.1. Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά τουρισμού υπαίθρου	194
6.2. Μορφές τουρισμού υπαίθρου	196
6.2.1 Οινοτουρισμός.....	197
6.2.2 Αλιευτικός τουρισμός.....	199
6.2.3 Γεωτουρισμός	201
6.2.4 Οικοτουρισμός.....	203
6.3. Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά αγροτουρισμού.....	206
6.4. Αγροτουριστικές δραστηριότητες	210
6.5 Μέτρα ανάπτυξης Αγροτουρισμού.....	213
6.6 Τρόποι ανάδειξης φυσικού - ανθρωπογενούς τοπίου και τουριστική αξιοποίηση.....	214
Ερωτήσεις Αυτοαξιολόγησης	218
7. Εκπαιδευτική Ενότητα 6: «Τεχνολογικός τουρισμός»	220
7.1. Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά.....	221
7.1.2 Εννοιολογική προσέγγιση τεχνολογικού τουρισμού.....	222
7.2. Εφαρμόσιμες ψηφιακές τεχνολογίες στον τουριστικό κλάδο	228
7.3. Μέτρα ανάπτυξης τεχνολογικού τουρισμού	239
Ερωτήσεις Αυτοαξιολόγησης	243
8. Εκπαιδευτική Ενότητα 7: «Εναλλακτικές μορφές τουρισμού για ΑΜΕΑ»	245
8.1. ΑμεΑ και Προσβασιμότητα	246
8.2 Ο ρόλος του Τουρισμού για ΑμεΑ.....	248
8.3 Προσβάσιμος τουρισμός	249
8.4 Καλές πρακτικές προσβάσιμου τουρισμού στη Ελλάδα.....	254
8.5 Χαρακτηριστικά προσβάσιμου τουρισμού.....	257
8.6 Μέτρα προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού για ΑμεΑ.....	257
Ερωτήσεις Αυτοαξιολόγησης	261
Παράρτημα	263
1. Απαντήσεις ερωτήσεων αυτοαξιολόγησης.....	263
2. Βιβλιογραφία.....	267

Γλωσσάρι

ΑΕΠ: Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν. Είναι το συνολικό εισόδημα των μόνιμων κατοίκων μιας χώρας

ΑμεΑ: Άτομα με Αναπηρία

Ανάγκη: η διαπίστωση από το άτομο μιας έλλειψης

Βιώσιμος: αυτός που μπορεί να επιζήσει, να έχει διάρκεια

Braille: είναι ένας κώδικας γραφής και ανάγνωσης που χρησιμοποιούν όσοι αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα όρασης

Δια βίου μάθηση: περιέχει όλους τους τύπους εκπαίδευσης και κάθε είδος μάθησης που πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια της ζωής ενός ατόμου

Επισιτισμός: ο εφοδιασμός με τρόφιμα

Εποχικότητα: (seasonality) το φαινόμενο κατά το οποίο ισχυρό κύμα τουριστών συγκεντρώνεται σε έναν προορισμό, σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο (low season, middle season, high season)

Ευεξία: (well being) αίσθηση ψυχοσωματικής ευφορίας

Κατάλυμα: τουριστικό επιχείρηση που προσφέρει υπηρεσίες διαμονής (ξενοδοχεία, motels, ενοικιαζόμενα δωμάτια, πανσιόν, campings κ.ά)

Κλίνες: κρεβάτια, μονάδα μέτρησης χωρητικότητας (φιλοξενούμενων) των καταλυμάτων

Τουρισμός: η πρόσκαιρη μετακίνηση ατόμων, μεμονωμένα ή συλλογικά, από το γεωγραφικό περιβάλλον της μόνιμης διαμονής τους σε άλλο γεωγραφικό περιβάλλον, αποσκοπώντας στην ικανοποίηση ψυχικής επιθυμίας ή πνευματικής περιέργειας και η οποία προκαλεί τη δημιουργία οικονομικών δραστηριοτήτων.

Τουριστικός προορισμός: (tourist destination) είναι ο γεωγραφικός φυσικός χώρος στον οποίο ο τουρίστας πραγματοποιεί τουλάχιστον μία διανυκτέρευση, είναι δηλαδή ο τόπος όπου καταναλώνονται τα τουριστικά προϊόντα

Animateur: ο εμπνευστής τουρισμού, το άτομο που ασχολείται με την προετοιμασία, τη διοργάνωση, εμπύχωση και υλοποίηση, δραστηριοτήτων ψυχαγωγικών, καλλιτεχνικών, παιδαγωγικών και αθλητικών απευθυνόμενος σε τουρίστες

Animation: είναι ο συνδυασμός ψυχαγωγίας, άθλησης και διασκέδασης που προσφέρει ψυχικής και σωματική αναζωογόνηση στους συμμετέχοντες ταξιδιώτες

Charter: η ναύλωση (ενοικίαση) ενός αεροσκάφους για την πραγματοποίηση ενός αεροπορικού ταξιδιού κυρίως για την εξυπηρέτηση πελατών των Tour Operator

ECTS: το ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης ακαδημαϊκών μονάδων είναι ένα εργαλείο του ευρωπαϊκού χώρου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, βάση του οποίου οι ακαδημαϊκές μονάδες που συγκεντρώνονται σε ένα ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης συνυπολογίζονται για την απόκτηση ενός τίτλου σπουδών σε ένα άλλο ίδρυμα π.χ. ένα έτος σπουδών ή εργασίας ισοδυναμεί με 60 μονάδες ECTS

Snorkeling: παρατήρηση της θάλασσας μέσω κατάδυσης με αναπνευστήρα

Tour Operators: είναι οι τουριστικές επιχειρήσεις που συνεργαζόμενοι με πλήθος προμηθευτών αγοράζουν από αυτούς τουριστικές υπηρεσίες, όπως: αεροπορικές θέσεις, δωμάτια σε καταλύματα, γεύματα, μετακινήσεις, περιηγήσεις κ.ά. Στη συνέχεια και πριν ακόμα εκδηλωθεί ζήτηση, τις συνθέτουν δημιουργώντας τουριστικά πακέτα, τα οποία προωθούν στην αγορά. Χαρακτηρίζονται ως «χονδρέμποροι» (wholesalers) του τουριστικού προϊόντος, αφού αγοράζουν μαζικά τις πρώτες ύλες, με αποτέλεσμα να πετυχαίνουν ιδιαίτερα ανταγωνιστικές τιμές.

Youth Hostel: οι ξενώνας νέων είναι καταλύματα που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους (κοινόχρηστα υπνοδωμάτια - κοιτώνες, κουζίνα με δυνατότητα προετοιμασία γευμάτων, εστιατόριο, βιβλιοθήκη, εγκαταστάσεις πλυντηρίων κ.ά.) σε ιδιαίτερα προσιτή τιμή απευθυνόμενοι κυρίως σε νεαρούς ταξιδιώτες

1. Εισαγωγική Ενότητα

Στο κεφάλαιο «Μορφές Θεματικού Τουρισμού» αναπτύσσονται θέματα που σχετίζονται με:

- τον ορισμό της έννοιας του τουρισμού, του τουριστικού προϊόντος και του τουριστικού προορισμού
- την προσέγγιση της έννοιας του εναλλακτικού τουρισμού
- τις μορφές και τα χαρακτηριστικά και το θεσμικό του εναλλακτικού τουρισμού
- τις μορφές του εκπαιδευτικού, μαθητικού και συνεδριακού τουρισμού
- Την εννοιολογική προσέγγιση του αθλητικού τουρισμού και άλλες μορφές του
- Την εννοιολογική προσέγγιση του πολιτιστικού τουρισμού και τις μορφές του

Σκοπός Κεφαλαίου

Σκοπό του 1^{ου} κεφαλαίου αποτελεί οι ωφελούμενοι να γνωρίσουν τη σημασία της ανάπτυξης αλλά και την εξέλιξη και τα χαρακτηριστικά του θεματικού και του εναλλακτικού τουρισμού.

Στόχοι του 1^{ου} κεφαλαίου είναι οι ωφελούμενοι/ες να αποκτήσουν, να εμπλουτίσουν και να επικαιροποιήσουν τις γνώσεις τους πάνω σε θέματα που σχετίζονται με:

- Την εξοικείωση με τον αθλητικό τουρισμό και τον τουρισμό υγείας και άλλες μορφές τουρισμού, καθώς και τις επιδράσεις τους εν γένει στον τομέα
- Τη κατανόηση των αιτιών του πολιτικού τουρισμού και τους τρόπους ανάπτυξης του τελευταίου
- Την αναγνώριση των διάφορων μορφών του τουρισμού της υπαίθρου και την ανακάλυψη τρόπων ανάδειξής τους
- Την ανακάλυψη του τεχνολογικού τουρισμού και την σύνδεσή του με την 4^ο βιομηχανική επανάσταση

Προσδοκώμενα αποτελέσματα Κεφαλαίου

Μετά από την ολοκλήρωση της μελέτης του 3^{ου} κεφαλαίου ο/η ωφελούμενος/η θα είναι σε θέση:

- να κατανοεί έννοια και τα συστατικά του τουρισμού
- να γνωρίζει την έννοια του τουριστικού προϊόντος & του τουριστικού προορισμού
- να ορίζει τις έννοιες του θεματικού τουρισμού, του εναλλακτικού τουρισμού καθώς μιας σειράς ειδικών μορφών τουρισμού
- να γνωρίζει τρόπους ανάπτυξης του εκπαιδευτικού τουρισμού, του αθλητικού τουρισμού, του τουρισμού υγείας, του πολιτιστικού τουρισμού, του αγροτουρισμού, του τεχνολογικού τουρισμού με στόχο την ευρύτερη αξιοποίησή τους στον κλάδο
- να διακρίνει τις αιτίες που οδήγησαν στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού

- να αναγνωρίζει το θεσμικό πλαίσιο του θεματικού/εναλλακτικού τουρισμού

Έννοιες – Κλειδιά Κεφαλαίου

Τουρισμός, Τουρίστας, Ανάπτυξη, Εναλλακτικός τουρισμός, Φυσικό περιβάλλον, Θεματικός τουρισμός, Μαζικός τουρισμός

2. Εκπαιδευτική Ενότητα 1. : «Βασικά Χαρακτηριστικά εναλλακτικών / θεματικών μορφών τουρισμού»

2.1. Τουρισμός εννοιολογική προσέγγιση

Τα ταξίδια δεν είναι πρόσφατο ιστορικά φαινόμενο, ήταν ήδη διαδεδομένα στον αρχαίο κόσμο της Ελλάδας όπου η μετακίνηση σε άλλους τόπους μακριά από τον αυτόν της μόνιμης κατοικίας, πραγματοποιούνταν για λόγους εμπορικούς, θρησκευτικούς, αθλητικούς αλλά και για την ικανοποίηση της έμφυτης περιέργειας του ανθρώπου για κάθε τι νέο. Όμως ο τουρισμός στη σύγχρονη μορφή του ξεκίνησε να παρουσιάζει ραγδαία ανάπτυξη μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο καθώς ήταν πλέον πιο εύκολα τα διεθνή ταξίδια ενώ ταυτόχρονα ευνοήθηκε και από άλλους παράγοντες που θα αναλυθούν στη συνέχεια.

Με δεδομένο ότι πρόκειται για ένα παγκόσμιο φαινόμενο, η λέξη τουρισμός εύκολα θεωρείται ότι προέρχεται από τη γαλλική *tourisme*. Πρόκειται όμως για μια λέξη με ελληνική ρίζα: «τον τόρνο», το εργαλείο δηλαδή που περιστρέφεται, που γυρίζει. Αυτή η αρχαία ελληνική λέξη μεταφέρθηκε στα λατινικά ως *tornus*, *tornare* κ.ά. για να προκύψει το *tourisme* φέροντας την έννοια της περιήγησης, του ταξιδιού.

Ο τουρισμός αποτελεί μία από τις σημαντικότερες διεθνείς οικονομικές δραστηριότητες στην προσφορά υπηρεσιών και προϊόντων. Αφορά το σύνολο των κοινωνιών των ανεπτυγμένων χωρών και ως ανθρώπινη δραστηριότητα ικανοποιεί την ανάγκη για απόδραση από την καθημερινότητα, την επιθυμία για επαφή με τη φύση, την περιέργεια για γνωριμία με άλλους πολιτισμούς και τόπους, την ανάγκη για ξεκούραση και αναψυχή.

Έχουν καταγραφεί δεκάδες ορισμοί για το τουριστικό φαινόμενο, εδώ όμως ακολουθούν ενδεικτικά ορισμένοι μόνο όπως: Τουρισμός καλείται η πρόσκαιρη μετακίνηση ατόμων, μεμονωμένα ή ομαδικά, από το γεωγραφικό περιβάλλον της μόνιμης διαμονής τους σε άλλο γεωγραφικό περιβάλλον.

Η μετακίνηση αυτή αποσκοπεί στην ικανοποίηση ψυχικής επιθυμίας ή πνευματικής περιέργειας και προκαλεί τη δημιουργία οικονομικών δραστηριοτήτων.

Τουρισμός:

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού – World Tourism Organization παραθέτει τον εξής ορισμό για τον τουρισμό: «Ο τουρισμός ορίζεται ως οι δραστηριότητες των προσώπων που ταξιδεύουν και διαμένουν σε τόπους εκτός του συνηθισμένου περιβάλλοντος τους και όχι περισσότερο από ένα συνεχή χρόνο, για αναψυχή, επαγγελματικούς και άλλους σκοπούς που δεν σχετίζονται με την άσκηση κάποιας δραστηριότητας αμειβόμενης στον τόπο επίσκεψης»

UNTWO Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού

Η χρήση αυτής της ευρείας έννοιας προσδιορίζει τόσο τον τουρισμό που διεξάγεται μεταξύ διαφορετικών χωρών όσο και τον τουρισμό που πραγματοποιείται εντός των ορίων μιας χώρας. Ο τουρισμός αναφέρεται σε όλες τις δραστηριότητες των επισκεπτών και εδώ περιλαμβάνει τόσο τους τουρίστες όσο και τους επισκέπτες της ίδιας μέρας.

Σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη, ως τουρισμός ορίζεται το άθροισμα των φαινομένων και σχέσεων που προκύπτουν από την αλληλεπίδραση των τουριστών, των επιχειρηματιών που παρέχουν υπηρεσίες σχετικές με τον τουρισμό, των κυβερνήσεων των χωρών υποδοχής κατά το διάστημα που διαρκεί η προσέλκυση και η φιλοξενία των τουριστών και επισκεπτών.

Σύμφωνα με μια ανθρωποκεντρική προσέγγιση ο τουρισμός ως παγκόσμιο φαινόμενο σχετίζεται έντονα με την ανθρώπινη αλληλεπίδραση, την επικοινωνία διαφορετικών ατόμων και πολιτισμών, τις αντιλήψεις, τις ανάγκες αλλά και τα συναισθήματά των ατόμων. Παράλληλα ως κοινωνικοοικονομικό φαινόμενο για αρκετές περιοχές αποτελεί την πιο σημαντική οικονομική δραστηριότητα.

Εδώ να επισημανθεί ότι τουρισμός δεν θεωρούνται:

- × Οι τακτικές τοπικές μετακινήσεις σε σημεία κοντινά στην μόνιμη κατοικία του ατόμου
- × Οι μετακινήσεις προς τον τόπο εργασίας
- × Οι μετακινήσεις όσων εργάζονται σε μεταφορικά μέσα π.χ. ιπτάμενοι
- × Οι μετακινήσεις που πραγματοποιούν οι νομάδες
- × Οι μετακινήσεις για υπηρεσιακούς λόγους στρατού και σωμάτων ασφαλείας
- × Η μετανάστευση
- × Οι υποχρεωτικές μετακινήσεις προσφύγων, εκπατρισμένων κ.ά.

Ακολουθεί η καταγραφή δύο ακόμα βασικών τουριστικών ορισμών για να υπάρχει κοινή βάση αναφοράς καθώς θα ακολουθήσουν συνεχείς αναφορές σε αυτές τις έννοιες. Υπάρχουν δεκάδες διαφορετικοί ορισμοί για κάθε μία από τις ακόλουθες έννοιες όμως ενδεικτικά εδώ έχει επιλεγθεί να καταγραφεί από ένας:

Τουρίστας:

Για να χαρακτηριστεί ένας ταξιδιώτης ως τουρίστας πρέπει:

- ✓ Το ταξίδι του να είναι σε διαφορετικό τόπο από το σημείο της διαμονής του
- ✓ Να πραγματοποιεί τουλάχιστον μία διανυκτέρευση σε κατάλυμα στον τόπο που ταξιδεύει, αλλά να μην διαμένει περισσότερο από ένα έτος
- ✓ Ο κύριος σκοπός του ταξιδιού πρέπει να είναι οι διακοπές, η ανάπαυση ή η αναψυχή και όχι η εκτέλεση κάποιας αμειβόμενης δραστηριότητας.

2.1.1 Συστατικά τουριστικού φαινομένου

Ο τουρισμός είναι ένα πολυσύνθετο φαινόμενο που προϋποθέτει ένα ταξίδι, την μετακίνηση δηλαδή ατόμων από μία περιοχή σε μια άλλη με σκοπό την προσωρινή διαμονή τους για την κάλυψη προσωπικών τους αναγκών (π.χ. αναψυχής) με την κατανάλωση τουριστικών προϊόντων. Τα βασικότερα συστατικά στοιχεία συνεπώς του τουριστικού φαινομένου, σύμφωνα και με διάφορους τουριστικούς οργανισμούς είναι:

- ✓ Οι φυσικοί και πολιτισμικοί πόροι του προορισμού
- ✓ Ο επισκέπτης – τουρίστας
- ✓ Τα μέσα μεταφοράς
- ✓ Οι καταλυματικές επιχειρήσεις
- ✓ Οι επισιτιστικές επιχειρήσεις
- ✓ Η οικονομική δραστηριότητα

Εικόνα 1 - Συστατικά τουριστικού φαινομένου

Τα συστατικά του τουριστικού φαινομένου είναι αλληλένδετα και για να αναπτυχθεί το τουριστικό φαινόμενο πρέπει να συνυπάρχουν τουλάχιστον όλα τα προηγούμενα. Ένας τουριστικός προορισμός για να προσελκύσει επισκέπτες θα πρέπει να διαθέτει φυσικά ή πολιτιστικά ενδιαφέροντα καθώς και να υπάρχει η δυνατότητα να μεταβούν σε αυτόν

(οδικό δίκτυο, ακτοπλοϊκή σύνδεση κ.ά). Όμως για να δημιουργηθεί οικονομική δραστηριότητα, που είναι το ζητούμενο θα πρέπει ο προορισμός να διαθέτει τουλάχιστον κατάλυμα για να διαμείνουν και επιχειρήσεις επισιτισμού.

Αναλυτικότερα

- ✓ Οι φυσικοί και πολιτισμικοί πόροι του προορισμού

Ο τουρίστας για ένα πρόσκαιρο χρονικό διάστημα απομακρύνεται από την περιοχή της μόνιμης εγκατάστασής του (τον τόπο δηλαδή όπου ζει την καθημερινότητά του) για να επισκεφθεί μια άλλη περιοχή: έναν τουριστικό προορισμό. Ο προορισμός ελκύει επισκέπτες εξαιτίας των φυσικών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών που διαθέτει. Φυσικοί πόροι είναι όσα έχει δημιουργήσει η φύση την ανθρώπινη παρέμβαση π.χ. ακτές, ποτάμια, φαράγγια, λίμνες, βουνά, δάση, ιαματικές πηγές κ.ά. Τους πολιτιστικούς πόρους τους δημιούργησε η ανθρώπινη νόηση π.χ. οι τέχνες, φιλοσοφία, έθιμα, θρησκείες, μνημεία, μουσεία κ.ά.

- ✓ Ο επισκέπτης - τουρίστας

Απαραίτητο στοιχείο για να δημιουργηθεί τουριστική δραστηριότητα είναι η φυσική και οικονομική συμμετοχή του ή των τουριστών, των καταναλωτών δηλαδή των τουριστικών προϊόντων. Να σημειωθεί ότι δεν είναι όλοι οι ταξιδιώτες τουρίστες καθώς πραγματοποιούνται ταξίδια που δεν είναι τουριστικά.

- ✓ Τα μέσα μεταφοράς

Από τα σημαντικότερα συστατικά του τουριστικού φαινομένου είναι η μετακίνηση από την περιοχή της μόνιμης εγκατάστασης προς τον τουριστικό προορισμό. Αν δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα δεν θα αναπτυχθεί η τουριστική δραστηριότητα (και ο επισκέπτης θα επιλέξει

άλλο προορισμό ο οποίος θα διαθέτει παρόμοια χαρακτηριστικά και εύκολη πρόσβαση).

✓ Οι καταλυματικές επιχειρήσεις

Είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ύπαρξη του τουρισμού. Χωρίς τη λειτουργία τους είναι αδύνατο να φιλοξενηθούν τουρίστες σε έναν προορισμό. Στην περίπτωση προορισμών που δεν διαθέτουν τουριστικά καταλύματα, οι επισκέπτες είναι περαστικοί ή ίσως ελάχιστοι ταξιδιώτες να έχουν τη δυνατότητα να διαμείνουν σε οικίες των μόνιμων κατοίκων, σε αυτή την περίπτωση όμως δεν θα μπορούσε να αναπτυχθεί ισχυρή τουριστική δραστηριότητα.

✓ Οι επισιτιστικές επιχειρήσεις

Απαραίτητες καθώς καλύπτουν τη βασική ανθρώπινη ανάγκη της διατροφής.

✓ Η οικονομική δραστηριότητα

Ο τουρισμός αν και πολυσύνθετο φαινόμενο είναι κυρίως μια οικονομική δραστηριότητα, άρα έχει ως σκοπό του το κέρδος. Συνεπώς αν δεν επέφερε οικονομικά οφέλη δεν θα υπήρχε με την σημερινή του μορφή, καθώς δεν θα αφορούσε τους τουριστικούς προορισμούς αλλά και τους τρόπους προέλευσης των τουριστών, τα σημεία δηλαδή όπου ικανοποιούνται οι ανάγκες των τουριστών έναντι οικονομικών οφελών.

2.1.2. Τουριστικό προϊόν

Τουριστικό προϊόν είναι το αποτέλεσμα παραγωγικών ενεργειών που σκοπό έχει με την προσφορά του στους τουρίστες έναντι αμοιβής να ικανοποιήσει τις τουριστικές ανάγκες. Προκύπτει από την σύνθεση άυλων υπηρεσιών (π.χ. διαμονή σε ξενοδοχείο, ψυχαγωγία και μεταφορά του τουρίστα) και υλικών αγαθών (π.χ. τρόφιμα, ποτά, σουβενίρ κ.ά.). Στην έννοια του τουριστικού προϊόντος ενός προορισμού περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Φυσικοί πόρους, π.χ. κλίμα, παραλίες, βουνά κ.ά.
- Πολιτισμικοί πόροι, π.χ. ιστορικά και θρησκευτικά μνημεία, μουσεία, κουλτούρα, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, γαστρονομία κ.ά.
- Γενικές υποδομές, π.χ. συγκοινωνιακά δίκτυα, υπηρεσίες, χώροι ψυχαγωγίας, τράπεζες, ιατρικές υποδομές κ.ά.
- Τουριστικές εγκαταστάσεις και υποδομές, π.χ. καταλύματα, επιχειρήσεις εστίασης, ταξιδιωτικά πρακτορεία, επιχειρήσεις μεταφορών, καζίνο, χιονοδρομικά κέντρα κ.ά.
- Παροχή τουριστικών υπηρεσιών π.χ. εξυπηρέτηση από επιχειρήσεις και οργανισμούς

Εικόνα 2 – Τουριστικοί πόροι. Φωτό Ντόλου Α. & Τζεβελέκου Α.

Να επισημανθεί ότι με τον όρο τουριστική ζήτηση ορίζεται η ποσότητα ενός τουριστικού προϊόντος την οποία ένα σύνολο τουριστών μπορεί και θέλει να αγοράσει σε μια συγκεκριμένη τιμή και κατά τη διάρκεια συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος. Ο όρος τουριστική προσφορά περιγράφει την ποσότητα των τουριστικών προϊόντων (αγαθών και υπηρεσιών) που προσφέρονται σε μια αγορά με συγκεκριμένη τιμή. Τα προσφερόμενα τουριστικά προϊόντα αποσκοπούν στην ικανοποίηση των τουριστικών αναγκών των ανθρώπων.

Το κάθε τουριστικό προϊόν αποσκοπεί στην ικανοποίηση των αναγκών συγκεκριμένων ομάδων τουριστών-καταναλωτών, ανάλογα με το μείγμα των αγαθών και υπηρεσιών που προσφέρει. Δηλαδή άλλες τουριστικές ανάγκες καλύπτει ένα ξενοδοχείο 5 αστέρων και διαφορετικές η διαμονή σε camping ή η ξενάγηση σε ένα μουσείο και η πεζοπορία σε ένα δρυμό. Το τουριστικό προϊόν από τη φύση του είναι ένα πολυσύνθετο μείγμα υλικών και άυλων στοιχείων φυσικών ή τεχνητών (θάλασσα, υποδομές, ανωδομές, ήλιος, πολιτισμός, κλίμα) αποσκοπώντας να ικανοποιήσει συγκεκριμένες ομάδες τουριστών – καταναλωτών με τον κατάλληλο συνδυασμό των συστατικών στοιχείων του.

Η μεγάλη ιδιομορφία του τουριστικού προϊόντος είναι ότι απαιτεί την συμμετοχή του ανθρώπινου παράγοντα. Για παράδειγμα οι υπηρεσίες που προσφέρει ένας συνодός group (εξυπηρέτηση, επίλυση προβλημάτων, παροχή οδηγιών, φιλικότητα κ.ά) προϋποθέτει την παρουσία του υπαλλήλου τον οποίο δεν είναι εύκολο σε μεγάλο βαθμό να αντικαταστήσουν οι μηχανές και τα λογισμικά προγράμματα.

Άλλες χαρακτηριστικές ιδιαιτερότητες του τουριστικού προϊόντος είναι:

- Αποτελεί ένα μείγμα από επιμέρους υπηρεσίες και αγαθά που προσφέρονται από διαφορετικές επιχειρήσεις και οργανισμούς.
- Αποτελείται κυρίως από άυλα στοιχεία (υπηρεσίες), τα οποία ο τουρίστας δεν μπορεί να δει κατά την αγορά.
- Η κατανάλωσή του πραγματοποιείται αποκλειστικά στον τόπο παραγωγής του και συνεπώς οι τουρίστες πρέπει να μεταβούν στον τόπο παραγωγής του (δηλαδή σε έναν τουριστικό προορισμό).
- Δεν αποθηκεύεται, αλλά αγοράζεται για να καταναλωθεί μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή.
- Η κατανάλωσή του χαρακτηρίζεται από έντονη εποχικότητα.
- Η προσφορά το περιορίζεται από παράγοντες όπως συγκοινωνιακές συνδέσεις, διαθέσιμες κλίνες κ.ά.
- Η ζήτηση είναι ιδιαίτερα ευμετάβλητη καθώς πλήττεται από παράγοντες όπως οικονομικές κρίσεις, πολιτικές συγκυρίες, τρομοκρατικές ενέργειες, φυσικά φαινόμενα κ.ά.
- Η ποιότητα του διαφέρει τόσο ανάλογα με την εξυπηρέτηση που προσφέρει ο κάθε υπάλληλος όσο ανάλογα και τις προτιμήσεις και τις εμπειρίες του ίδιου του τουρίστα.

2.1.3 Τουριστικός προορισμός

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού, τουριστικός προορισμός (tourist destination) είναι ο γεωγραφικός φυσικός χώρος στον οποίο ο τουρίστας πραγματοποιεί τουλάχιστον μία διανυκτέρευση. Είναι ο τόπος όπου καταναλώνονται τα τουριστικά προϊόντα, ενώ το γεωγραφικό του μέγεθος παρουσιάζει μεγάλες διακυμάνσεις καθώς μπορεί να είναι μια ολόκληρη χώρα (π.χ. οι Η.Π.Α.), μια περιοχή (π.χ. το Μπαλί), μία πόλη ή ένα χωριό (π.χ. το Παρίσι) ή ένα σημείο ενδιαφέροντος (π.χ. η Disneyland).

Οι προορισμοί προσελκύουν τους επισκέπτες τους διαθέτοντας ένα μείγμα στοιχείων που ικανοποιεί τις τουριστικές τους ανάγκες, όπως διακρίνεται στην ακόλουθη εικόνα:

Εικόνα 3 - Τα βασικά συστατικά στοιχεία του τουριστικού προορισμού. Πηγή: Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού από το «Practical Guide to Tourism Destination Management»

Όσον αφορά τα τουριστικά ενδιαφέροντα ενός προορισμού, μπορούν να καταγραφούν τρεις βασικές κατηγορίες:

- Φυσικά τουριστικά ενδιαφέροντα, ότι δηλαδή έχει δημιουργηθεί φυσικά χωρίς την ανθρώπινη παρέμβαση π.χ. όρη, ποτάμια, παραλίες, φαράγγια, σπήλαια, ηφαίστεια.
- Πολιτιστικά τουριστικά ενδιαφέροντα, όλα όσα δημιούργησε ο άνθρωπος π.χ. οι τέχνες, έθιμα, θρησκείες, φιλοσοφία.
- Εγκαταστάσεις γενικής υποδομής (π.χ. συγκοινωνιακό δίκτυο, υποδομές ύδρευσης και αποχέτευσης) και ειδικής τουριστικής υποδομής (π.χ. ξενοδοχεία, χιονοδρομικά κέντρα).

2.2. Θεματικός τουρισμός εννοιολογική προσέγγιση

Θεματικός τουρισμός:

Ως θεματικός τουρισμός νοούνται οι ειδικές μορφές τουρισμού αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης, που

- ✓ προσελκύουν επισκέπτες-τουρίστες, με ειδικά ενδιαφέρονται οι οποίοι θέλουν να βιώσουν αυθεντικές εμπειρίες
- ✓ ενθαρρύνουν την αλληλεπίδραση των επισκεπτών-τουριστών με το φυσικό περιβάλλον και τον ανθρώπινο παράγοντα
- ✓ προωθούν την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη στις τοπικές κοινωνίες
- ✓ αναδεικνύουν τα ιδιαίτερα πολιτιστικά στοιχεία κάθε τόπου

N.4582/2018

Ειδικές μορφές (special interest tourism) χαρακτηρίζονται όσες απευθύνονται σε συγκεκριμένες κατηγορίες τουριστών καλύπτοντας τις ειδικές ανάγκες τους. Η κάθε ειδική μορφή τουρισμού διαθέτει ένα κυρίαρχο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό, από το οποίο έλκει την ονομασία της. Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό τη διαφοροποιεί από τις υπόλοιπες μορφές και λειτουργεί ως πόλος έλξης για τους τουρίστες που έχουν αναπτύξει ειδικό ενδιαφέρον γύρω από το σχετικό θέμα. Αυτό αποτελεί και το κίνητρο τους για να επιλέξουν να αγοράσουν ένα τουριστικό ταξίδι θεματικού τουρισμού.

Το μεγάλο του πλεονέκτημα για την τουριστική οικονομία είναι η δυνατότητά του να εξελίσσετε και σε περιοχές στις οποίες δεν θα μπορούσε να αναπτυχθεί η κλασική μορφή τουρισμού. Ενισχύει την τοπική ανάπτυξη με τη δημιουργία επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και ενεργοποιεί το ανθρώπινο δυναμικό της περιοχής συμβάλλοντας στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και στην ευημερία των μόνιμων κατοίκων και του τουριστικού προορισμού.

Παράλληλα, η ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού ήρθε ως η απάντηση στην αντιμετώπιση της τουριστικής εποχικότητας. Ενώ για παράδειγμα στη χώρα μας το μαζικό μοντέλο τουρισμού αφορά επισκέπτες που πραγματοποιούν διακοπές αναζητώντας «ήλιο και θάλασσα», δηλαδή ταξίδια κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, οι επισκέπτες που προσελκύονται για τον εκπαιδευτικό τουρισμό (ειδική μορφή τουρισμού) μπορούν να ταξιδέψουν οποιοδήποτε διάστημα μέσα στο έτος.

Τα τέσσερα βασικότερα χαρακτηριστικά που διακρίνουν τον θεματικό τουρισμό περιλαμβάνουν:

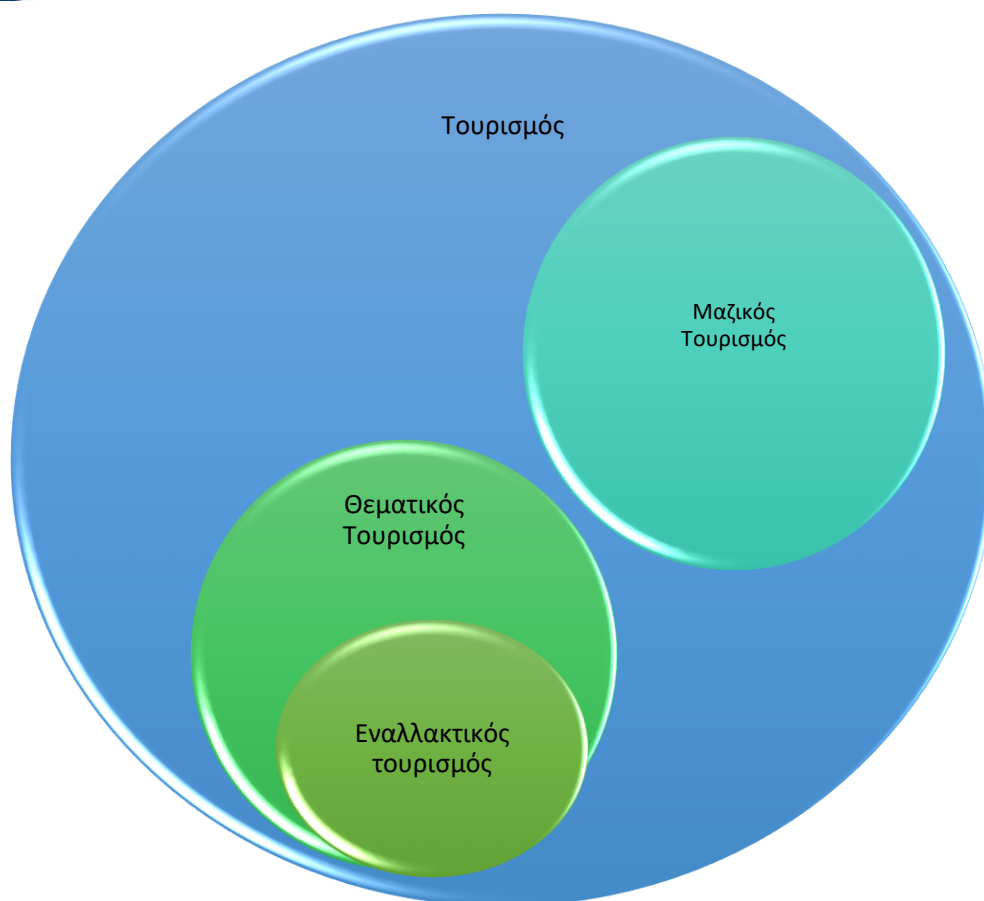
Εικόνα 4 – Τα βασικότερα χαρακτηριστικά του θεματικού τουρισμού

2.3. Εναλλακτικός τουρισμός εννοιολογική προσέγγιση

Καθώς το οικολογικό κίνημα ενδυνάμωνε κατά τις τελευταίες δεκαετίες του προηγούμενου αιώνα διαμορφώνοντας σταδιακά καταναλωτικές συνήθειες και την πολιτική επιχειρήσεων και κρατών, ταχύτατα επηρέασε και τον τουριστικό κλάδο. Το αποτέλεσμα ήταν να διαφανεί η τάση μιας ομάδας τουριστών και τουριστικών επιχειρήσεων για μια διαφορετική προσέγγιση των τουριστικών ταξιδιών και ως συνέπεια εμφανίστηκαν τουριστικές δραστηριότητες οι οποίες κρατώντας αποστάσεις από το μοντέλο του μαζικού τουρισμού προσέγγιζαν με μεγαλύτερη ευαισθησία τόσο τις τοπικές κοινωνίες όσο και το φυσικό περιβάλλον. Έτσι δημιουργήθηκε ο εναλλακτικός τουρισμός.

Στη συνέχεια οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού ενδυναμώθηκαν και από πολιτικές που στόχο τους είχαν την μείωση ορισμένων από τις αρνητικές επιπτώσεις του μαζικού τουρισμού αλλά και την οικονομική ανάκαμψη περιοχών που εξαιτίας της γεωμορφολογίας τους δεν μπορούν να προσελκύσουν τον παραδοσιακό τουρίστα ο οποίος αναζητά στις διακοπές του «ήλιο και θάλασσα».

Άλλωστε (όπως θα παρουσιαστεί και στη συνέχεια) είναι ουσιώδης σημασίας για ορισμένους προορισμούς η τουριστική τους ανάπτυξη να σταματήσει να στηρίζεται στον μαζικό τουρισμό, ο οποίος οδηγεί τις περιοχές αυτές σε ασφυξία. Η δημιουργία διαφοροποιημένων τουριστικών μοντέλων ανάπτυξης ήταν μια αναγκαιότητα η οποία οδήγησε και στη διαφοροποίηση του προορισμού, με θετικά μακροχρόνια αποτελέσματα.

Εικόνα 5 - Σχέση τουρισμού με εναλλακτικό τουρισμό

Ο εναλλακτικός τουρισμός είναι μία ειδική μορφή τουρισμού, η οποία καλύπτει ιδιαίτερες ανάγκες των ταξιδιωτών, ανήκει δηλαδή στον θεματικό τουρισμό. Εντοπίζεται κυρίως σε περιοχές της υπαίθρου οι οποίες διαθέτουν περιβαλλοντικό και πολιτιστικό πλούτο.

Το βασικότερο χαρακτηριστικό των εναλλακτικών μορφών τουρισμού είναι ο σεβασμός που επιδεικνύουν τόσο ο τουριστικός τομέας όσο και οι επισκέπτες – τουρίστες προς το φυσικό περιβάλλον του ταξιδιωτικού τους προορισμού. Ταυτόχρονα οι επισκέπτες μέσω της ενεργής βιωματικής συμμετοχής τους σε δραστηριότητες αλληλοεπιδρούν με τους ντόπιους πληθυσμούς αποκομίζοντας νέες εμπειρίες.

Εναλλακτικός τουρισμός:

Ο εναλλακτικός τουρισμός ορίζεται ως το σύνολο του τουριστικών υπηρεσιών που καλύπτουν τις ιδιαίτερες ανάγκες, τις προτιμήσεις και τα κίνητρα των τουριστών και απευθύνεται σε ένα κοινό με ειδικά ενδιαφέροντα τηρώντας τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και αποφεύγοντας τις αρνητικές περιβαλλοντικές, πολιτιστικές και κοινωνικές επιπτώσεις.

Είναι ο αντίποδας του μαζικού τουρισμού καθώς καθοριστικό στοιχείο του είναι ότι εναρμονίζεται και δρα συμπληρωματικά με την οικονομία, την κοινωνία και την παραγωγική διαδικασία της περιοχής. Αν διαταραχθεί αυτή η ισορροπία και στην περιοχή επικρατήσει η έντονη τουριστική δραστηριότητα, τότε εμφανίζεται το μοντέλο του μαζικού τουρισμού. Ο εναλλακτικός τουρισμός έχει ως κυριότερους στόχους:

- Τη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος από τον μαζικό τουρισμό
- Την μείωση ή ακόμα και εξάλειψη της εποχικότητας στην τουριστικής ζήτηση
- Τη στήριξη της τοπικής κοινωνίας, κουλτούρας και οικονομίας
- Την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και των οικοσυστημάτων
- Την ανάπτυξη υποδομών μικρής κλίμακας
- Την προσφορά ποιοτικών τουριστικών προϊόντων
- Την ανάπτυξη νέων τουριστικών δραστηριοτήτων με σεβασμό στο φυσικό, κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον
- Τη στόχευση στις ειδικές τουριστικές ανάγκες
- Την έμφαση στην απόκτηση εμπειριών από τους τουρίστες μέσω της ενεργής συμμετοχής τους σε ειδικά σχεδιασμένες δραστηριότητες

Αν και στην Ελλάδα ο όρος «εναλλακτικός τουρισμός» (alternative tourism) χρησιμοποιείται ευρέως, στο εξωτερικό την αντίστοιχη σημασία φέρει ο όρος «ήπιος τουρισμός». Ο Mose δίνει τον ακόλουθο ορισμό για τον ήπιο τουρισμό: «είναι ένας ποιοτικά αναβαθμισμένος και ιδιαίτερα φιλόξενος τουρισμός, που με διακριτική ενσωμάτωση των φιλοξενούμενων αποφέρει οφέλη για τους ημεδαπούς και δημιουργεί κλίμα αμοιβαιότητας μεταξύ ημεδαπών και επισκεπτών, ενώ ταυτόχρονα δεν επηρεάζει ούτε το οικολογικό περιβάλλον, ούτε και τον κοινωνικοπολιτισμικό χαρακτήρα της περιοχής.»

Το μοντέλο ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού επιβάλλει όλες οι υπηρεσίες, τα προϊόντα και οι δραστηριότητες που τον συνθέτουν να διακρίνονται για τα ποιοτικά τους χαρακτηριστικά. Ταυτόχρονα ικανοποιεί την τουριστική ζήτηση προστατεύοντας και ενισχύοντας τα φυσικά, πολιτιστικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά της περιοχής.

2.4. Χαρακτηριστικά και μορφές θεματικού τουρισμού

Οι ειδικές μορφές τουρισμού διαρκώς αναπτύσσονται και μεταλλάσσονται, με αρκετές να διαφοροποιούνται σε μεγάλο βαθμό από άλλες, όμως έχουν ορισμένα βασικά κοινά χαρακτηριστικά:

- Την τμηματοποίηση του τουριστικού κλάδου στην προσπάθεια να εντοπιστούν και να καλυφθούν πληρέστερα οι ανάγκες της αγοράς καθώς σε αρκετές περιπτώσεις παρουσιάζονται μεγάλες διαφορές μεταξύ ορισμένων ειδικών μορφών τουρισμού
- Ο συνολικός σχεδιασμός και η οργάνωση ανάπτυξής του πρέπει να είναι προσαρμοσμένος στις ειδικές ανάγκες των επισκεπτών
- Την ανάδειξη νέων τουριστικών προορισμών διαφοροποιημένων από το μοντέλο του μαζικού τουρισμού

- Κατάλληλη υποδομή για ικανοποίηση των ειδικών μορφών
- Οι επισκέπτες είναι ενεργητικοί, θέλουν να συλλέξουν νέες εμπειρίες κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους αναζητώντας ένα ποιοτικό τουριστικό προϊόν
- Τη συνύπαρξη των επισκεπτών με τον ντόπιο πληθυσμό

Ο αριθμός των μορφών του θεματικού τουρισμού είναι μεγάλος και εμπλουτίζεται διαρκώς, χωρίς να υπάρχει κάποια επίσημη κατηγοριοποίηση για το σύνολό τους. Υπάρχουν μορφές τουρισμού που καθορίζονται από τον τόπο όπου πραγματοποιούνται όπως π.χ. αστικός, υπαίθρου, ορεινός, αλλά και μορφές που διακρίνονται χρονικά π.χ. χειμερινός.

Το όριο για να καταταχθεί ένα ταξίδι σε μία ειδική μορφή τουρισμού δεν είναι πάντα εύκολα διακριτό και πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο κυρίαρχος σκοπός που εξυπηρετείται κατά τη διάρκεια του ταξιδιού. Για παράδειγμα κάποιος που κάνει θερινό τουρισμό όχι για αναψυχή και ξεκούραση, αλλά για να γνωρίσει τον ιδιαίτερο πολιτισμό μιας περιοχής, πραγματοποιεί πολιτιστικό τουρισμό. Αν ο σκοπός του είναι να κάνει windsurf, τότε πραγματοποιεί θαλάσσιο αλλά και αθλητικό τουρισμό, ενώ αν ασχολείται με τις καταδύσεις πραγματοποιεί καταδυτικό. Ουσιαστικά το στοιχείο που καθορίζει τις ειδικές μορφές τουρισμού είναι η ανάγκη που κινητοποίησε τον επισκέπτη να πραγματοποιήσει μια τουριστική μετακίνηση.

Εικόνα 6 - Θεματικές, ειδικές μορφές τουρισμού - Φωτό Ντόλου Α.

Ακολουθούν ορισμένες μόνο από τις μορφές θεματικού τουρισμού (περιλαμβανομένων και υποκατηγοριών) καταγεγραμμένες με αλφαβητική σειρά:

- Αγροτουρισμός
Ο επισκέπτης προσεγγίζει την αγροτική ζωή παρατηρώντας ή συμμετέχοντας αγροτικές δραστηριότητες
- Αθλητικός τουρισμός
Ο επισκέπτης παρακολουθεί ή συμμετέχει σε αθλητικές εκδηλώσεις
- Αλιευτικός τουρισμός
Ο επισκέπτης επιβιβάζεται σε επαγγελματικό αλιευτικό σκάφος συμμετέχοντας στο ψάρεμα ή παρακολουθώντας τους επαγγελματίες
- Γαστρονομικός τουρισμός
Κίνητρο για το ταξίδι αποτελεί η γνωριμία και η εμπειρία της γευστικής δοκιμής της τοπικής κουζίνας μιας περιοχής.
- Γεωτουρισμός

Περιλαμβάνει επισκέψεις σε σημεία ιδιαίτερου ενδιαφέροντος όπου έχουν σχηματιστεί σπάνια φυσικά μνημεία π.χ. το απολιθωμένο δάσος στη Λέσβο

➤ Εκθεσιακός τουρισμός

Μορφή του επαγγελματικού τουρισμού όπου οι ταξιδιώτες επισκέπτονται κάποια έκθεση

➤ Εκπαιδευτικός – μορφωτικός τουρισμός

Βασικό κίνητρο του επισκέπτη είναι η απόκτηση νέων γνώσεων

➤ Εναλλακτικός τουρισμός

Περιλαμβάνει μορφές τουρισμού που στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη και αποφεύγουν τις αρνητικές περιβαλλοντικές, πολιτιστικές και κοινωνικές επιπτώσεις

➤ Επαγγελματικός τουρισμός

Ταξίδι στο οποίο οι συμμετέχοντες παρακολουθούν συνέδρια, επαγγελματικές εκθέσεις ή ταξιδεύουν για επαγγελματικούς λόγους

➤ Θαλάσσιος τουρισμός

Περιλαμβάνει ένα πολύ ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων και υπηρεσιών που υλοποιούνται στη θάλασσα και στις ακτές π..χ. από το snorkeling ως τον τουρισμό κρουαζιέρας

➤ Θεραπευτικός – ιαματικός τουρισμός

Οι επισκέπτες επιλέγουν προορισμούς που διαθέτουν ιαματικές πηγές ώστε να ωφεληθούν από τις ιδιότητές τους

➤ Θερινός τουρισμός

Περιλαμβάνει τουριστικές δραστηριότητες που μπορούν να πραγματοποιηθούν κατά τους θερινούς κυρίως μήνες

➤ Θρησκευτικός τουρισμός

Περιλαμβάνει επισκέψεις σε χώρους θρησκευτικής σημασίας.

➤ Καταδυτικός τουρισμός

Προσελκύει επισκέπτες με ενδιαφέρον για την εξερεύνηση του βυθού της θάλασσα

➤ Κοινωνικός τουρισμός

Προσφέρει προγράμματα διακοπών επιχορηγούμενα από κρατικούς φορείς και οργανισμούς

➤ Κυνηγετικός τουρισμός

Αφορά την μετακίνηση κυνηγών κατά τη διάρκεια της κυνηγητικής περιόδου προς περιοχές όπου επιτρέπεται η συγκεκριμένη δραστηριότητα ή προς κυνηγητικά πάρκα

➤ Οικογενειακός τουρισμός

Αφορά τα ταξίδια και τις διακοπές που πραγματοποιούν οικογένειες μαζί με το παιδιά τους

➤ Οικοτουρισμός

Αναπτύσσεται σε περιοχές που παρουσιάζουν οικολογικό ενδιαφέρον ενώ ταυτόχρονα διαφυλάσσει το φυσικό περιβάλλον.

➤ Οινοτουρισμός

Περιλαμβάνει μια σειρά από δραστηριότητες και υπηρεσίες που προσφέρονται σε οινοποιεία και αμπελώνες.

➤ Ορεινός τουρισμός

Περιλαμβάνει ένα πολύ ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων και υπηρεσιών που υλοποιούνται στο βουνό π.χ. από το snow ski ως ορειβατικό τουρισμό

➤ Περιπατητικός – πεζοπορικός τουρισμός

Οι συμμετέχοντες ασχολούνται με την πεζοπορία συχνά ακολουθώντας σηματοδοτημένες πεζοπορικές διαδρομές

➤ Πολιτιστικός τουρισμός

Το κύριο ενδιαφέρον των ταξιδιωτών είναι να προσεγγίσουν τον πολιτισμό του προορισμού τους

- Συνεδριακός τουρισμός
Βασικό κίνητρο του ταξιδιού είναι η συμμετοχή σε συνέδριο
- Τουρισμός καζίνων
Κίνητρο για το ταξίδι αποτελεί η επιθυμία των ταξιδιωτών για διασκέδαση και η επιθυμία να προκαλέσουν την τύχη τους με τα τυχερά παιχνίδια
- Τουρισμός κινήτρων
Το ταξίδι προσφέρεται από επιχειρήσεις προς τους εργαζόμενους τους ως επιβράβευση για την αποδοτικότητά τους.
- Τουρισμός κρουαζιέρας
Το ταξίδι και η διαμονή πραγματοποιείται σε κρουαζιερόπλοιο
- Τουρισμός περιπέτειας
Αφορά ταξιδιώτες που συμμετέχουν σε έντονες δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται από μικρότερο ή υψηλότερο βαθμό κινδύνου π.χ. διάσχιση φαραγγιού.
- Τουρισμός πόλης ή αστικός τουρισμός
Είναι το ταξίδι αναψυχής σε μια μεγαλούπολη
- Τουρισμός τρίτης ηλικίας
Οι ταξιδιώτες είναι συνταξιούχοι, άτομα δηλαδή με ελεύθερο χρόνο και σταθερό εισόδημα
- Τουρισμός υγείας
Το ταξίδι συνδυάζει τις διακοπές με ιατρικές πράξεις, θεραπείες ή την πρόληψη
- Τουρισμός υπαίθρου
Περιλαμβάνει δραστηριότητες που πραγματοποιούνται μακριά από τα αστικά κέντρα
- Χειμερινός τουρισμός

Περιλαμβάνει μορφές τουρισμού κατά τους χειμερινούς μήνες π.χ. χιονοδρομικός τουρισμός

➤ Χιονοδρομικός τουρισμός

Πραγματοποιείται τους χειμερινούς μήνες σε προορισμούς που διαθέτουν χιονοδρομικά κέντρα ώστε οι επισκέπτες να παρακολουθήσουν ή να ασχοληθούν με τα σχετικά αθλήματα

➤ Yachting

Το ταξίδι και η διαμονή πραγματοποιείται σε ιστιοφόρο ή μηχανοκίνητο σκάφος αναψυχής

Να σημειωθεί ότι ο θεματικός τουρισμός περιέχει και μορφές που μπορούν να αναπτυχθούν και με το μοντέλο του μαζικού τουρισμού όπως π.χ. ο αθλητικός τουρισμός που περιλαμβάνει και ταξιδιώτες που παρακολουθούν μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις οι οποίες χαρακτηρίζονται από τη μαζική προσέλκυση θεατών.

Μέσα στα επόμενα χρόνια, η Ελλάδα έχει δεσμευτεί να προβεί σε σημαντικές επενδύσεις στον τομέα του τουρισμού, εστιάζοντας τόσο στην αναβάθμιση, όσο και στον εμπλουτισμό του παραδοσιακού τουριστικού προϊόντος «Ήλιος και Θάλασσα» με έναν σημαντικό αριθμό θεματικών τουριστικών προϊόντων υψηλότερης αξίας, όπως:

- Εμπλουτισμός του κλασσικού προϊόντος «Ήλιος και Θάλασσα», με έννοιες και υπηρεσίες όπως: ευεξία, πολυτέλεια, τοπική γαστρονομία, με σκοπό την αναβάθμιση και επέκταση των κλασσικών καλοκαιρινών διακοπών
- Θαλάσσιος τουρισμός, όπου γίνονται προσπάθειες αφενός για την προσέλκυση μεγαλύτερου αριθμού κρουαζιερόπλοιων, αφετέρου για την αναβάθμιση και την ενίσχυση της προσφοράς των διακοπών με σκάφος αναψυχής/ ιστιοπλοϊκό

- Τουρισμός πόλεων, εστιασμένος κυρίως στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη
- Πολιτισμικός και Θρησκευτικός Τουρισμός, ο οποίος έχει ως στόχο την αναβάθμιση και την εκμετάλλευση ορισμένων ιστορικών, πολιτισμικών και θρησκευτικών μνημείων και μουσείων της Ελλάδας
- Ιατρικός τουρισμός, ο οποίος αποτελεί μία εξαιρετικά ενδιαφέρουσα ευκαιρία ανάπτυξης, υπό την προϋπόθεση ότι το εξειδικευμένο ιατρικό προσωπικό θα συνδυαστεί με επενδύσεις σε εγκαταστάσεις και υποδομές
- Συνεδριακός τουρισμός, με στόχο την εδραίωση της θέσης της Ελλάδας και την καθιέρωση της χώρας ως επίκεντρο του συνεδριακού τουρισμού για τους διεθνείς οργανισμούς και τις εταιρίες
- Αθλητικός τουρισμός (π.χ. γκολφ, προπονητικές δραστηριότητες κ.α.), καθώς η τουριστική εμπειρία συνδυάζεται ολοένα και περισσότερο με αθλητική συμμετοχή, είτε ενεργητικά είτε παθητικά.

2.5. Αιτίες που οδήγησαν στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού

Η ραγδαία και ανεξέλεγκτη τουριστική ανάπτυξη κατά τη δεκαετία του 1970 επέφερε μια σειρά αρνητικών επιπτώσεων για τις τοπικές κοινωνίες, το φυσικό περιβάλλον, αλλά και στο τελικό τουριστικό προϊόν που αγόραζε ο τουρίστας. Όταν αυτό έγινε αντιληπτό προωθήθηκε ένα διαφοροποιημένο μοντέλο τουρισμού με τη δημιουργία των εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Στόχος αυτού του μοντέλου κατά πολλούς ήταν η ανάδειξη πολιτισμικών και φυσικών πόρων με παράλληλη τόνωση της τοπικής οικονομίας και της απασχολησιμότητας. Προς αυτή την κατεύθυνση συνέβαλαν και οι κοινωνικές πιέσεις που ασκήθηκαν

επιβάλλοντας την παρέμβαση φορέων και οργανισμών που εμπλέκονταν στη διαμόρφωση της παγκόσμιας τουριστικής ανάπτυξης.

Ο παραπάνω δεν είναι ο μοναδικός λόγος της ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Πολλές χώρες, προκειμένου να ξεπεράσουν προβλήματα που αντιμετώπιζαν οι τουριστικές τους οικονομίες, αποφάσισαν να διαφοροποιηθούν στρεφόμενες σε νέα είδη τουρισμού. Έτσι αύξησαν τα έσοδά τους προσελκύοντας νέους επισκέπτες και επιμήκυναν την τουριστική τους περίοδο, καθώς πλέον δεν απευθύνονταν μόνο στον τουρισμό αναψυχής. Η προώθηση αυτών των μορφών τουρισμού ήρθε και ως μία απάντηση στον έντονο ανταγωνισμό που δέχθηκαν πολλοί προορισμοί.

Τέλος, οι ίδιοι οι τουρίστες, κυρίως από τις ανεπτυγμένες χώρες, άρχισαν να αναζητούν νέες αυθεντικές εμπειρίες κατά τη διάρκεια των διακοπών τους, οι οποίες σχετίζονταν περισσότερο με δραστηριότητες στη φύση.

Η συγκεκριμένη μορφή τουρισμού, μπορεί επίσης αποδεδειγμένα να βοηθήσει στην ανάπτυξη υπαρχόντων ή νέων τουριστικών προορισμών, στην προσέλκυση ανθρώπων υψηλού εισοδηματικού επιπέδου και στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.

- Σύνθετα τουριστικά καταλύματα με εξοχικές κατοικίες αναπτύσσονται σε παραδοσιακούς και νέους προορισμούς αξιοποιώντας τον σχετικό νόμο και την άδεια διαμονής σε κατοίκους τρίτων χωρών που επενδύουν σε ακίνητα.

2.6. Μορφές εναλλακτικού τουρισμού

Ενώ υπάρχουν πολλές μορφές εναλλακτικού τουρισμού και συνεχώς εμφανίζονται νέα δεν υπάρχει κάποια συγκεκριμένη καταγεγραμμένη λίστα με όλα τα είδη του. Ο τουριστικός κλάδος άλλωστε διαθέτει γρήγορα αντανακλαστικά, και μεγάλη προσαρμοστικότητα.

Σημαντικό για να θεωρηθεί μια τουριστική δραστηριότητα εναλλακτική είναι οι μην αποφέρει επιβαρύνσεις στο περιβαλλοντικό, πολιτιστικό και κοινωνικό περιβάλλον και ταυτόχρονα να καλύπτει τις ιδιαίτερες ανάγκες των τουριστών. Ακολουθεί μια γενική καταγραφή των εναλλακτικών μορφών τουρισμού:

Τουρισμός υπαίθρου (outdoor tourism)

Αγροτουρισμός (agri-tourism)

Ορεινός τουρισμός (mountain tourism) & ορειβατικός

Τουρισμός περιπέτειας (adventure tourism)

Οικοτουρισμός (ecotourism) κ.ά

2.7. Εξέλιξη του θεματικού/εναλλακτικού τουρισμού

Ενώ με μια επιφανειακή εξέταση του τουριστικού φαινομένου κάποιος θα μπορούσε να υποστηρίξει ότι ο θεματικός τουρισμός αναπτύσσεται τις τελευταίες δεκαετίες, στην πραγματικότητα ορισμένες μορφές ταξιδιών είναι διαδεδομένες από την αρχαιότητα ακόμα: οι άνθρωποι ήδη από την αρχαιότητα ταξίδευαν για θρησκευτικούς, για εκπαιδευτικούς, αθλητικούς κ.ά. λόγους. Δεν συνδέονταν όμως εύκολα με το τουριστικό φαινόμενο όπως το γνωρίζουμε σήμερα καθώς το ταξίδι δεν είχε παράλληλα και το στοιχείο της ψυχαγωγίας και της ξεκούρασης.

Το Grand Tour κατά πολλούς ήταν η πρώτη μορφή πολιτιστικού και εκπαιδευτικού τουρισμού. Από τις αρχές του 16^{ου} αιώνα και ως τον 18^ο αιώνα που έγινε ιδιαίτερα δημοφιλές κυρίως στους νεαρούς αριστοκράτες, περιλάμβανε επισκέψεις στο Παρίσι, στη Βενετία, στη Φλωρεντία και κυρίως στη Ρώμη. Στόχος του ταξιδιού ήταν οι νεαροί να αποκτήσουν κλασική παιδεία και να διευρύνουν τις γνώσεις τους σε θέματα φιλοσοφίας, λογοτεχνίας τεχνών, γλωσσών, πολιτικής, ιστορίας, αθλημάτων κ.ά. Το ταξίδι ξεκινούσε συνήθως από το Λονδίνο και ήταν μια εμπειρία για λίγους καθώς το κόστος του ήταν ιδιαίτερα υψηλό, αλλά κατά πολλούς έδωσε το έναυσμα για την ανάπτυξη του οργανωμένου ταξιδιού.

Εικόνα 7 – Πλατεία Σαν Μάρκο, Βενετία. Luca Carlevaris, 1709. Πηγή: The Metropolitan Museum

Στη σύγχρονη τουριστική φάση από τη δεκαετία του 1950 όταν ο τουρισμός άρχισε τη ραγδαία του αύξηση, ο μαζικός τουρισμός ήταν το μοντέλο τουρισμού που επικρατούσε παγκοσμίως ως τη δεκαετία του 1980. Τουρισμός σήμαινε μαζική μετακίνηση τουριστών, σε καθορισμένες εποχές και σε συγκεκριμένες περιοχές (π.χ. παραθαλάσσιες περιοχές για διακοπές ή πόλεις πλούσιες σε αξιοθέατα) μέσα από οργανωμένα πακέτα διακοπών.

Εδώ και δεκαετίες όμως ο θεματικός τουρισμός παρουσιάζει συνεχή ανάπτυξη καλύπτοντας τις ιδιαίτερες ανάγκες των ταξιδιωτών και χαρίζοντάς τους αυθεντικές εμπειρίες. Οι νέες ειδικές μορφές τουρισμού γεννήθηκαν μέσα από το οικολογικό κίνημα καθώς οι επισκέπτες αναζητούσαν να έρθουν σε επαφή με το φυσικό περιβάλλον, αλλά και με την επιθυμία τους να έρθουν σε επαφή με τις τοπικές κοινότητες και όχι με έναν κατασκευασμένο απρόσωπο προορισμό που εξυπηρετούσε τις ανάγκες του μαζικού τουρισμού.

Πλέον είναι έντονη η στροφή τόσο της αγοράς τουριστικών προϊόντων, όσο και του κρατικού σχεδιασμού προς το να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού. Άλλωστε εδώ και χρόνια υπάρχουν προορισμοί που

έχουν αναπτύξει με επιτυχία τον θεματικό τουρισμό π.χ. Ισπανία αποκτώντας μεγάλο ανταγωνιστικό πλεονεκτήματα. Σε τουριστικούς προορισμούς με κλιματολογικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά παρόμοια με της Ελλάδας θα υπάρχει πάντα ο τουρισμός που βασίζεται στον ήλιο και την θάλασσα, όμως αυτό το μοντέλο μπορεί να εμπλουτιστεί προσφέροντας μεγάλα οφέλη στην οικονομία, στο φυσικό, πολιτιστικό και κοινωνικό περιβάλλον.

Παράλληλα η ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη έχει ήδη επηρεάσει και τον τουριστικό κλάδο. Όλο και πιο συχνές είναι οι αναφορές στον τεχνολογικό τουρισμό και στον ψηφιακό τουρισμό καθώς ο κλάδος ενσωματώνει όλες τις τεχνολογικές εξελίξεις διαμορφώνοντας ένα νέο ταξιδιωτικό περιβάλλον.

2.8. Θεσμικό πλαίσιο θεματικού/εναλλακτικού τουρισμού

Το 2018 σε μια προσπάθεια ανάδειξης του εγχώριου τουριστικού προϊόντος, ώστε να αυξηθεί η ελκυστικότητα και η ανταγωνιστικότητά του ελληνικού τουρισμού ψηφίστηκε ο Νόμος 4582. Ο συγκεκριμένος Νόμος με θέμα «Θεματικός τουρισμός –Ειδικές μορφές τουρισμού – Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου στον τομέα του τουρισμού και της τουριστικής εκπαίδευση – Στήριξη τουριστικής επιχειρηματικότητας και άλλες διατάξεις» στοχεύει στην ανάπτυξη, οργάνωση και εποπτεία δραστηριοτήτων θεματικού τουρισμού στοχεύοντας στη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη.

**ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

11 Δεκεμβρίου 2018

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 208

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4582

Θεματικός τουρισμός – Ειδικές μορφές τουρισμού – Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου στον τομέα του τουρισμού και της τουριστικής εκπαίδευσης – Στήριξη τουριστικής επιχειρηματικότητας και άλλες διατάξεις.

προορισμούς με βάση τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και την πολιτισμική ταυτότητα της κάθε περιοχής, ωφελεί και ωφελείται από την αλληλέγγυα οικονομία.
2. Προσβάσιμος τουρισμός είναι ο τουρισμός που οργανώνεται κατά τρόπο ώστε οι επισκέπτες – τουρίστες ανεξαρτήτως ηλικίας, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και άτομα με ειδικές ανάγκες, να μπορούν να

Εικόνα 8 – Το ΦΕΚ του Ν.4582

Οι ειδικές μορφές τουρισμού στις οποίες αναφέρεται ο Νόμος 4582 είναι οι:

- Τουρισμό υπαίθρου
- Αθλητικό τουρισμό
- Θαλάσσιο τουρισμό
- Πολιτιστικό τουρισμό
- Τουρισμό γαστρονομίας
- Θρησκευτικό – προσκυνηματικό τουρισμό
- Συνεδριακό τουρισμό
- Εκπαιδευτικό τουρισμό
- Τουρισμό υγείας

Ο συγκεκριμένος νόμος επιδιώκει την ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τον τουρισμό, ώστε να αυξηθεί η ελκυστικότητα και η ανταγωνιστικότητά του.

Σκοπός του είναι η ανάπτυξη, η οργάνωση και η εποπτεία δραστηριοτήτων και επιχειρηματικότητας, που αφορούν στον θεματικό τουρισμό, με απώτερη επιδίωξη τη βιώσιμη, ισόρροπη και δίκαιη τουριστική ανάπτυξη για τη στήριξη της οικονομίας, της κοινωνίας, την τόνωση της τουριστικής δραστηριότητας, τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Βασικός στόχος

είναι να καταστεί η χώρα ικανή να προσφέρει τουριστικές υπηρεσίες 365 ημέρες το χρόνο.

Εισάγει νέες ρυθμίσεις για την ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού και τον εκσυγχρονισμό της τουριστικής αγοράς ώστε:

- να αυξηθεί η τουριστική κίνηση και τα έσοδα από επισκέπτες υψηλής αγοραστικής δύναμη
- να επιμηκυνθεί η τουριστική περίοδος
- να αναδειχθούν νέοι προορισμοί στον ελληνικό χώρο
- να προσελκυσθούν ξένες επενδύσεις υψηλής προστιθέμενης αξίας.

2.9. Χαρακτηριστικά του εναλλακτικού τουρίστα

Ο εναλλακτικός τουρίστας αν και αγοράζει και χρησιμοποιεί τα τουριστικά αγαθά είναι λανθασμένο να αντιμετωπιστεί ως καταναλωτής – τουρίστας, ο χαρακτηρισμός αυτός αντιπροσωπεύει καλύτερα ταξιδιώτες του μαζικού τουρισμού. Το κύριο χαρακτηριστικό του εναλλακτικού τουρίστα είναι η επιλογή του για ενεργή συμμετοχή σε δραστηριότητες κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του.

Σύμφωνα με μελέτες άλλα συνήθη χαρακτηριστικά του είναι:

- Ταξιδεύει σε μικρές ομάδες ή μόνος του
- Συχνά διοργανώνει μόνος τους το ταξίδι του
- Τον ευχαριστεί η περιήγηση στον προορισμό που επισκέπτεται
- Τον ενδιαφέρουν στοιχεία και πληροφορίες για τον προορισμό που επισκέπτεται
- Διαθέτει έντονη οικολογική συνείδηση
- Αναζητά τουριστικά προϊόντα που καλύπτουν τις προσωπικές του απαιτήσεις

- Επιδιώκει την επικοινωνία με τους μόνιμους κατοίκους της περιοχής
- Διαμένει μεγαλύτερο χρονικό διάστημα στον προορισμό από τον κλασικό τουρίστα
- Επιλέγει την πρόσκαιρη απομάκρυνσή του από τον πολύβουο τρόπο ζωής κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του
- Ενδιαφέρεται να γνωρίσει περιοχές απομακρυσμένες που δεν είναι τουριστικά αναπτυγμένες
- Το εισόδημά του είναι άνω του μέσου όρου
- Διαθέτει σχετικά υψηλό μορφωτικό επίπεδο

Να επισημανθεί ότι ο επισκέπτης - τουρίστας είναι το επίκεντρο του εναλλακτικού τουρισμού και στόχος της τουριστικής πολιτικής είναι η κάλυψη των ιδιαίτερων τουριστικών αναγκών του.

2.10. Προϋποθέσεις ανάπτυξης του θεματικού/εναλλακτικού τουρισμού

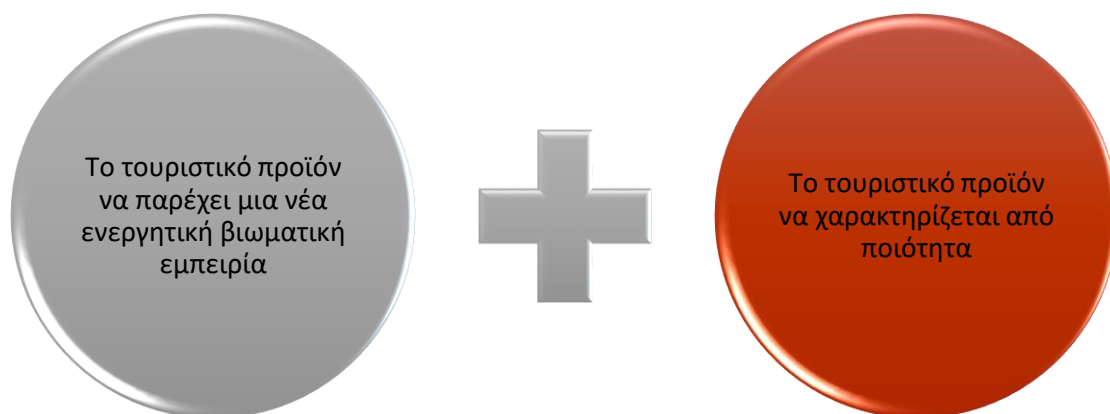
Το τουριστικό φαινόμενο εξελίσσεται διαρκώς και πλέον γίνεται μια προσπάθεια να επικεντρωθεί στον επισκέπτη - τουρίστα και στις ανάγκες του, καθώς αυτό αναζητά και ο ταξιδιώτης. Ο θεματικός τουρισμός καλύπτοντας αυτή την ανάγκη, αναπτύσσεται με διαφορετικό τρόπο από τον κλασικό τουρισμό.

Για να αναπτυχθεί ορθά όμως ο θεματικός και κατά συνέπεια και ο εναλλακτικός τουρισμός θα πρέπει αρχικά να εκπονείται ένα μακροχρόνιο σχέδιο τουριστικής ανάπτυξης το οποίο να πληροί τουλάχιστον τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να εντοπιστούν οι πρόσθετοι φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι που επιτρέπουν τη διαφοροποίηση ενός προορισμού ώστε να είναι ανταγωνιστικός
- Ο κλάδος να προσανατολιστεί στη δημιουργία τουριστικών προϊόντων στα οποία ο επισκέπτης – τουρίστας θα είναι ενεργός καθώς πλέον οι ταξιδιώτες αναζητούν τις νέες εμπειρίες
- Να ληφθούν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και οι δυνατότητες του τόπου και των κατοίκων του
- Να καθοριστούν μετά από μελέτες τα συγκριτικά πλεονεκτήματα αλλά και τα μειονεκτήματα του κάθε τουριστικού προορισμού ώστε να πραγματοποιηθούν επενδύσεις στις κατάλληλες μορφές τουρισμού
- Να κατασκευαστούν οι απαραίτητες ποιοτικές υποδομές που απαιτεί η επιλεγμένη ειδική μορφή τουρισμού, σεβόμενοι το φυσικό, πολιτισμικό, κοινωνικό περιβάλλον
- Να ενθαρρυνθεί η ποιοτική αναβάθμιση και ο εμπλουτισμός των τουριστικών επιχειρήσεων, προϊόντων και υπηρεσιών
- Οι εργαζόμενοι στον τουριστικό κλάδο να είναι καταρτισμένοι στον κλάδο τους και να επικαιροποιούν και εξελίσσουν διαρκώς τις γνώσεις τους
- Να εξεταστεί αν η δυνητική δύναμη της ζήτησης είναι υψηλότερη από την πραγματική
- Να δημιουργηθεί το κατάλληλο νομικό πλαίσιο
- Να υπάρχει σύμπραξη του δημόσιου με τον ιδιωτικό κλάδο
- Να καταστεί κερδοφόρος για τους επιχειρηματίες, τους κατοίκους και τον προορισμό ώστε να ενδιαφέρει η συνεχής εξέλιξή του
- Να προωθείται η πιστοποίηση και η επιβράβευση των ποιοτικών και αυθεντικών τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών

- Η τουριστική κίνηση να διαχειρίζεται με τρόπο ώστε να μην υποβαθμίζεται το φυσικό, κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον, διότι διαφορετικά σε βάθος χρόνο θα υποβαθμιστεί και το τουριστικό προϊόν
- Να υπάρξει αποτελεσματική προβολή και προώθηση του θεματικού τουρισμού στην εγχώρια και τη διεθνή αγορά

Συνοψίζοντας δύο είναι τα στοιχεία τα οποία θα πρέπει να πληρούνται για να αναπτύξει ένας προορισμός μορφές του θεματικού τουρισμού με επιτυχία:

Εικόνα 9 - Προϋποθέσεις για την επιτυχή ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού, καθώς είναι στοιχεία που αναζητούν οι επισκέπτες - τουρίστες

Όπου:

- Το τουριστικό προϊόν να παρέχει μια νέα ενεργητική βιωματική εμπειρία

Ο επισκέπτης - τουρίστας του θεματικού τουρισμού αναζητά κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του, την δυνατότητα συμμετοχής και δραστηριοποίησης που μπορεί να του προσφέρει το τουριστικό του πακέτο ή ο τουριστικός του προορισμός. Οι προσφερόμενες δυνατότητες καθορίζονται από πολλούς παράγοντες όπως τα χαρακτηριστικά του

προορισμού, οι καιρικές συνθήκες, η ηλικία των τουριστών, οι διαθέσιμες υποδομές, οι ικανότητες του προσωπικού

➤ Το τουριστικό προϊόν να χαρακτηρίζεται από ποιότητα

Ο θεματικός τουρισμός επικεντρώνεται στον επισκέπτη, ώστε προτεραιότητα να είναι οι προτιμήσεις του. Η ποιότητα εξασφαλίζεται με:

- Το καθαρό και προσεγμένο περιβάλλον

Το καθαρό περιβάλλον σε όλες τις υποδομές και στους δημόσιους και υπαίθριους χώρους είναι απαραίτητο για την ευχάριστη και άνετη παραμονή του επισκέπτη – τουρίστα.

- Την άνετη και φιλική εξυπηρέτηση

Ο ανθρώπινος παράγοντας στους τομείς της εξυπηρέτησης είναι καθοριστικός για τη διαμόρφωση θετικών εντυπώσεων. Στόχος της άνετης και φιλικής εξυπηρέτησης είναι να νιώθει ο επισκέπτης ότι βρίσκεται σε οικείο περιβάλλον.

- Την ποιότητα των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών

Η ποιότητα των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών πρέπει να διακρίνεται για το υψηλό και σταθερό επίπεδό της. Τα προσφερόμενα τουριστικά προϊόντα πρέπει να έχουν σχεδιαστεί και δημιουργηθεί με προσοχή από εξειδικευμένο προσωπικό και να έχουν επιλεγθεί βάση των ποιοτικών χαρακτηριστικών τους.

- Τον περιορισμένο αριθμό επισκεπτών

Ο αριθμός των επισκεπτών τους οποίους μπορεί εξυπηρετήσει ένας προορισμός περιορίζεται τόσο από το ότι δεν είναι εφικτό να παρέχεται ποιοτική εξυπηρέτηση σε μεγάλους αριθμούς τουριστών όσο και από την ανάγκη προστασίας τους περιβάλλοντος.

- Να εντοπιστούν οι πρόσθετοι φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι που επιτρέπουν τη διαφοροποίηση ενός προορισμού ώστε να είναι ανταγωνιστικός
- Ο κλάδος να προσανατολιστεί στη δημιουργία τουριστικών προϊόντων στα οποία ο επισκέπτης – τουρίστας θα είναι ενεργός καθώς πλέον οι ταξιδιώτες αναζητούν τις νέες εμπειρίες
- Να ληφθούν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και οι δυνατότητες του τόπου και των κατοίκων του

Σύνοψη

Στην ενότητα αυτή μάθατε:

- την **έννοια** και τα **συστατικά** του τουρισμού
- την έννοια του τουριστικού προϊόντος & του τουριστικού προορισμού
- τις έννοιες του θεματικού τουρισμού, του εναλλακτικού τουρισμού καθώς μιας σειρά ειδικών μορφών τουρισμού
- τις αιτίες που οδήγησαν στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- το θεσμικό πλαίσιο του θεματικού/εναλλακτικού τουρισμού

Ερωτήσεις Αυτοαξιολόγησης

1. Η προστασία του περιβάλλοντος είναι βασικό στοιχείο στον εναλλακτικό τουρισμό.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

2. Ο αγροτουρισμός είναι μία από τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

3. Ειδικές μορφές τουρισμού σύμφωνα με τον Νόμο 4582 είναι:

(σημειώστε με ☐ τις ορθές)

A. Τουρισμός γαστρονομίας	☐
B. Συνεδριακός τουρισμός	☐
Γ. Τουρισμός υγείας	☐
Δ. Τίποτα από τα παραπάνω	☐

4. Ο εναλλακτικός τουρίστας διοργανώνει μόνος του το ταξίδι του.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

5. Ο Νόμος 4582 επιδιώκει την ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τον τουρισμό, ώστε να μειωθεί η ελκυστικότητα και η ανταγωνιστικότητά του.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

6. Ο εναλλακτικός τουρίστας διαμένει λιγότερο χρονικό διάστημα στον προορισμό από τον κλασσικό τουρίστα.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

7. Η ποιότητα του τουριστικού προϊόντος αποτελεί προϋπόθεση για την επιτυχή ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

8. Η ποιότητα των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών αφορά το θεματικό τουρισμό.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

9. Η ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη έχει επηρεάσει τον τουρισμό.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

10. Ο τουριστικός κλάδος δεν επηρεάστηκε από την τεχνολογική ανάπτυξη.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

3.Εκπαιδευτική Ενότητα 2. : «Εκπαιδευτικός/Μαθητικός Τουρισμός»

Σκοπός

Σκοπός είναι οι συμμετέχοντες μετά την ολοκλήρωση των ωρών παρακολούθησης της ενότητας 2, να κατανοήσουν την εννοιολογική προσέγγιση, τα χαρακτηριστικά και τις μορφές του εκπαιδευτικού τουρισμού.

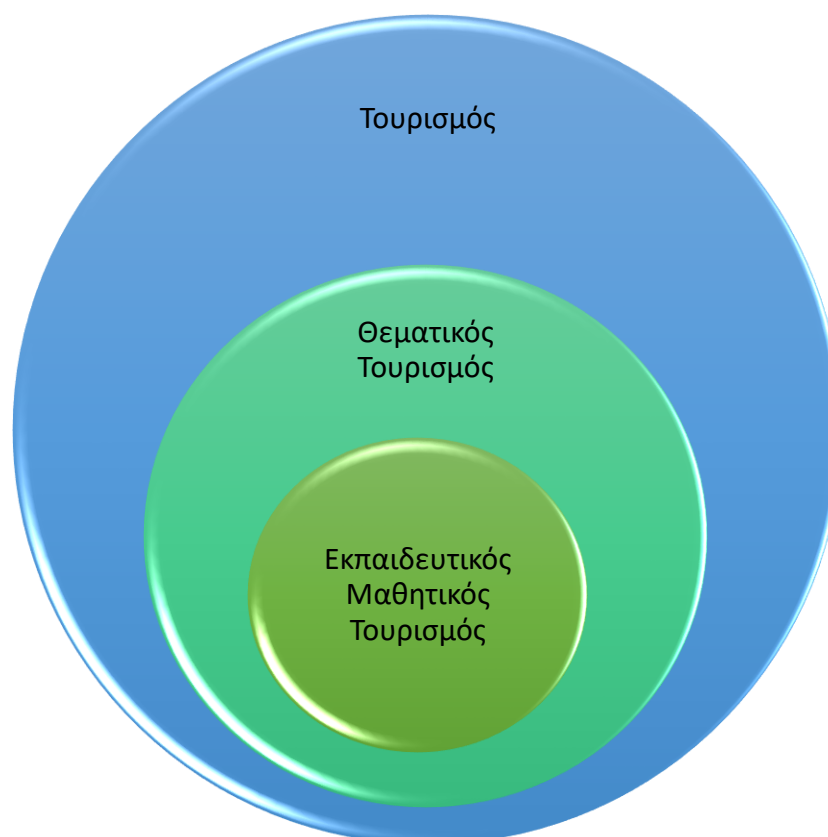
Προσδοκώμενα αποτελέσματα

- ✓ Μετά από την παρακολούθηση της εκπαίδευσης οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να κατανοούν την εννοιολογική προσέγγιση, τα χαρακτηριστικά και τις μορφές του εκπαιδευτικού τουρισμού, να γνωρίζουν τους τρόπους ανάπτυξης του εκπαιδευτικού τουρισμού, να αναγνωρίζουν τα διαφορετικά είδη των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, να διακρίνουν τα μέτρα για την ανάπτυξη του τουρισμού των εκπαιδευτικών προγραμμάτων

Έννοιες-Κλειδιά

Τουρισμός, Εκπαιδευτικός/Μαθητικός τουρισμός, Μορφές, εκπαιδευτικού τουρισμού, Μέτρα για την ανάπτυξη, Διεθνή προγράμματα ανταλλαγής, Πρακτική άσκηση, Συνεδριακός τουρισμός, Τουρισμός νέων

3.1 Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά

Εικόνα 10 - Σχέση τουρισμού με εκπαιδευτικό τουρισμό

Εκπαιδευτικός τουρισμός

Είναι η ειδική μορφή τουρισμού που συνδυάζει την εκπαίδευση με την αναψυχή. Οι επισκέπτες – τουρίστες είτε ατομικά είτε συνοδευόμενοι από εκπαιδευτικούς ή συγγενείς ή φίλους, επιλέγουν τουριστικούς προορισμούς με βάση τα εκεί παρεχόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα και συνδυάζουν τις διακοπές τους στους προορισμούς αυτούς με τη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικές, πολιτιστικές και εθελοντικές δράσεις.

N.4582/2018

Κύριος στόχος της τουριστικής μετακίνησης των επισκεπτών συνεπώς είναι η επιμόρφωση, η βιωματική εκπαίδευση, η επιστημονική έρευνα και η αναζήτηση. Συνδυάζεται όμως παράλληλα με αναψυχή, γνωριμία με τη νέα περιοχή και τη ζωή των κατοίκων της αλλά και με συμμετοχή σε πολιτιστικές εκδηλώσεις, επισκέψεις σε ιστορικά σημεία, μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους κ.ά.

Για να προσελκύσει ένας προορισμός τον εκπαιδευτικό τουρισμό (edu-tourism) πρέπει να διαθέτει πλούσιους πολιτισμικούς πόρους ή να έχει μεγάλη παράδοση σε κάποια επιστήμη. Ο ταξιδιώτης αναζητά δραστηριότητες με τις οποίες θα εμπλουτίσει τις γνώσεις του και θα μελετήσει το αντικείμενό του (π.χ. νέες τεχνολογίες, αρχαιολογία, αρχιτεκτονική, φωτογραφία, γεωλογία, σπηλαιολογία, μεθόδους καλλιέργειας κ.ά.). Κατά την παραμονή του ο επισκέπτης θα έρθει σε επαφή με οργανισμούς, φορείς αλλά και ανθρώπους της περιοχής χωρίς να παραμείνει ένας παθητικός ακροατής εισηγήσεων. Τέλος, να επισημανθεί ότι ο επισκέπτης μπορεί να ακολουθήσει ένα οργανωμένο

πρόγραμμα στο ταξίδι του ή να οργανώσει ιδιωτικά το εκπαιδευτικό του ταξίδι.

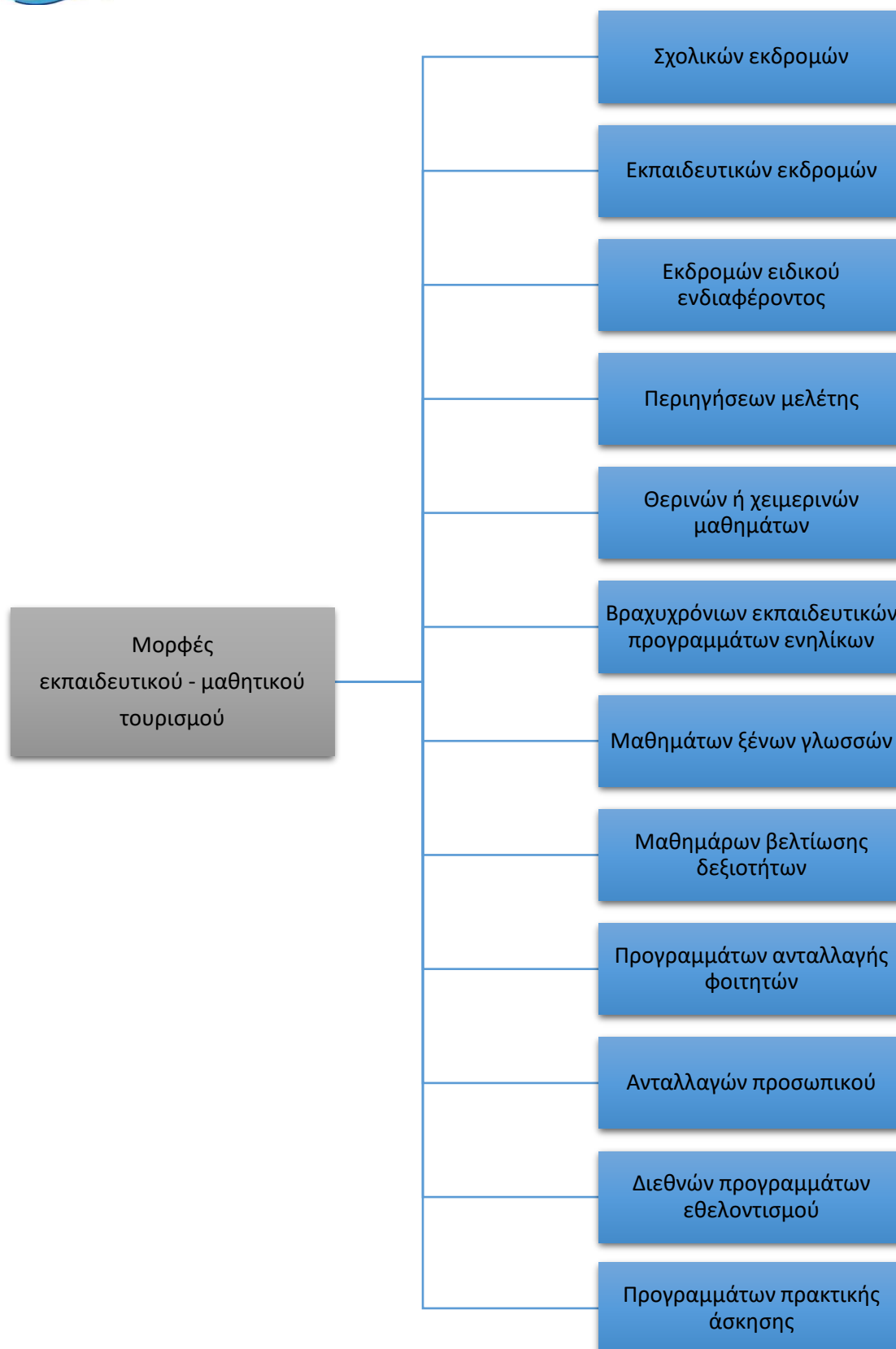
Κατά τη διάρκεια ενός εκπαιδευτικού ταξιδιού καταναλώνονται πλήθος τουριστικών υπηρεσιών. Καθώς τις περισσότερες φορές οι συμμετέχοντες ταξιδεύουν σε ομάδες ή σχηματίζουν στον προορισμό μια ομάδα (την εκπαιδευτική ομάδα) οι τουριστικές υπηρεσίες που καταναλώνονται συνήθως περιλαμβάνουν τουλάχιστον:

- Μεταφορές προς και από τον προορισμό καθώς και τοπικές μετακινήσεις
- Καταλυματικές υπηρεσίες
- Διατροφή
- Ψυχαγωγία
- Ταξιδιωτική ασφάλεια
-

Οι επισκέπτες είναι ιδιαίτερα ενεργητικοί καθώς επιδιώκουν να έχουν τα μεγαλύτερα οφέλη κατά την παραμονή τους. Συνεπώς, εκτός από τις νέες γνώσεις που θα αποκτήσουν, τους ενδιαφέρει να έχουν διαθέσιμο χρόνο για να γνωρίσουν τον προορισμό, τον τρόπο ζωής των ντόπιων, τα αξιοθέατα κ.ά. χρησιμοποιώντας πλήθος τουριστικών υπηρεσιών από διαμονή σε ξενοδοχεία, τουριστικές μεταφορές, ολοήμερες ή μισής μέρας εκδρομές, αγορά τουριστικών πακέτων ως τα γεύματά τους και εισόδους σε μουσεία και πολιτιστικές εκδηλώσεις.

3.2 Μορφές εκπαιδευτικού / μαθητικού τουρισμού

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός διακρίνεται για το εξαιρετικό πλεονέκτημα που προσφέρει, να συνδυάζει το ταξίδι αναψυχής με την ευκαιρία συμμετοχής σε ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης. Αναπτύσσεται με πολλές μορφές απευθυνόμενος σε άτομα όλων των ηλικιών και ικανοποιώντας τις διαφορετικές εκπαιδευτικές - μαθησιακές τους ανάγκες για απόκτηση νέων γνώσεων ή ικανοτήτων. Σε μια αναλυτικότερη καταγραφή εμφανίζεται με τις ακόλουθες μορφές:

Εικόνα 11 - Εκπαιδευτικός - μαθητικός τουρισμός

Σε μια πιο συνοπτική καταγραφή τα εκπαιδευτικά προγράμματα στα οποία συμμετέχουν οι επισκέπτες τουρίστες, κατά τη διάρκεια των διακοπών τους, μπορούν να περιλαμβάνουν κύκλους σπουδών οποιουδήποτε επιπέδου όπως:

- Εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο πλαίσιο διεθνών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων σε συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα και φορείς του τουριστικού προορισμού
- Τουριστικά εκπαιδευτικά προγράμματα επαγγελματικής τουριστικής πρακτικής άσκησης
- Επισκέψεις σε ερευνητικές και εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις
- Προγράμματα εκμάθησης ξένων γλωσσών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στους τουριστικούς προορισμούς
- Συμμετοχή σε συνέδρια

Η καθιέρωση της διά βίου μάθησης για όλους αποκτά όλο και μεγαλύτερη σημασία καθώς την επόμενη πενταετία 120εκ. Ευρωπαίοι θα πρέπει να αναβαθμίσουν τις δεξιότητες του ή να επανειδικευθούν. Συνεπώς, η εκπαιδευτική διαδικασία δεν ολοκληρώνεται πλέον με το τέλος των σχολικών μαθημάτων ή με την απόκτηση πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά η ανάγκη μάθησης επανεμφανίζεται σε διάφορα στάδια της ζωής ενός ατόμου. Η εκπαίδευση πλέον είναι ένα πολυμορφικό φαινόμενο που αρκετές φορές εμπλουτίζεται με αναψυχή και με την εμπειρία ενός ταξιδιού. Ακολουθεί μια προσέγγιση των βασικότερων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, τα οποία εμφανίζουν έντονη αλληλεπίδραση με το τουριστικό φαινόμενο.

3.2.1 Εκπαιδευτικά προγράμματα και τουρισμός

3.2.1.1 Προσέγγιση-προσδιορισμός εκπαιδευτικών προγραμμάτων και τουρισμού

Τα τελευταία χρόνια είναι ευρέως αποδεκτό ότι ο αποτελεσματικότερος τρόπος μάθησης, για τους μαθητές και τους σπουδαστές είναι η ενεργητική και διαδραστική διαδικασία. Παράλληλα σε μεγαλύτερο ή μικρότερο έχει εισαχθεί η χρήση της βιωματικής εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης. Όμως καθώς η βιωματική εκπαίδευση δεν είναι πάντα εφικτή στο περιβάλλον μιας μαθητικής αίθουσας, πολλά εκπαιδευτικά προγράμματα υλοποιούνται στο πλαίσιο εκπαιδευτικών εκδρομών και επισκέψεων.

Για τη υλοποίηση πολλών εκπαιδευτικών προγραμμάτων είναι απαραίτητη η αγορά και τουριστικών προϊόντων όπως τουριστικές μεταφορές, ενοικίαση δωματίων σε ξενοδοχεία για τη διαμονή σε περίπτωση διαμονής, ξεναγήσεις, διοργάνωση μιας εκδρομής από τουριστικό γραφείο κ.ά. Τα πιο διαδεδομένα προγράμματα εκπαιδευτικού τουρισμού όπως αυτά συναντώνται τα τελευταία χρόνια (και όπως είναι καταγεγραμμένα και στην ελληνική νομοθεσία) είναι:

➔ Σχολικές εκδρομές

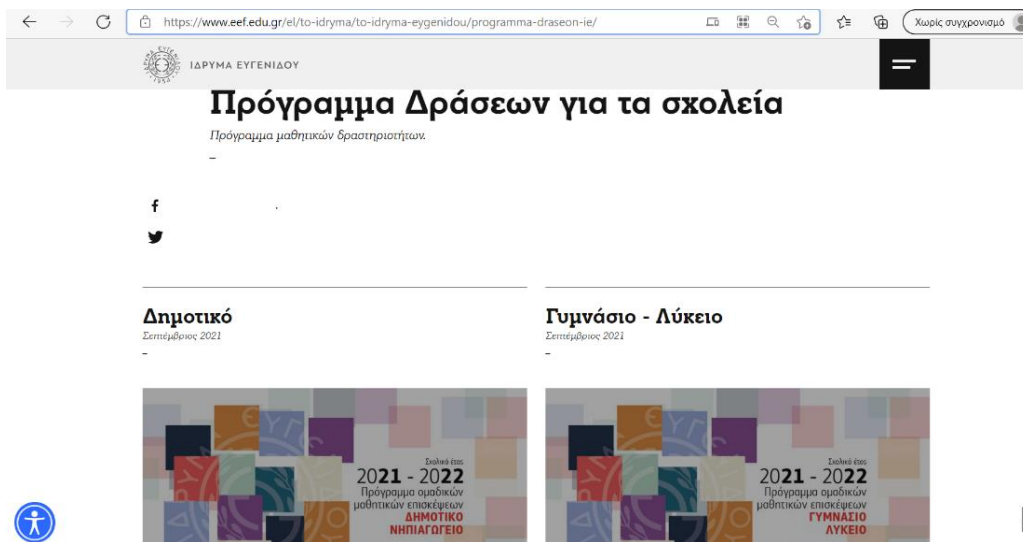
Οι δράσεις που απαιτούν μετακινήσεις των μαθητών εκτός σχολείου καθορίζονται νομικά. Σχεδόν όλες απαιτούν τη χρήση τουλάχιστον μίας τουριστικής υπηρεσίας: της μετακίνησης, ενώ άλλες π.χ. μετακινήσεις στο εξωτερικό απαιτούν την άμεση συνεργασία με τουριστικά γραφεία. Οι σχολικές δράσεις που για την πραγματοποίησή τους αγοράζονται τουριστικά προϊόντα είναι:

- Ημερήσιες εκπαιδευτικές εκδρομές

Με τη συγκεκριμένη δράση οι μαθητές επισκέπτονται κάποιο μακρινό προορισμό συνεπώς συχνά η μετακίνηση πραγματοποιείται με τουριστικά λεωφορεία και συνήθως περιλαμβάνεται και επίσκεψη σε ένα τουλάχιστον σημείο ενδιαφέροντος.

- ο Διδακτικές επισκέψεις, μετακινήσεις στο πλαίσιο πολιτιστικών δράσεων, αθλητικών εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων, εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων επιστημονικού περιεχομένου κ.λπ.

Πολλά επιστημονικά ιδρύματα, αθλητικοί σύλλογοι κ.ά. οργανισμοί έχουν σχεδιάσει ειδικά διαμορφωμένα προγράμματα για μαθητές. Ένα παράδειγμα είναι τα προγράμματα του Ιδρύματος Ευγενίδου, το οποίο διαθέτει ειδικά διαμορφωμένα προγράμματα ανά ηλικιακή ομάδα:

Εικόνα 12 – Φωτογραφία από την ιστοσελίδα του Ιδρύματος Ευγενίδου το οποίο διαθέτει πλούσιο πρόγραμμα για μαθητές. Πηγή: [Πρόγραμμα Δράσεων για τα σχολεία \(eef.edu.gr\)](https://www.eef.edu.gr/el/to-idryma-eugenidou/programma-drason-ie/)

ο Επισκέψεις στη Βουλή των Ελλήνων

Η Βουλή των Ελλήνων διοργανώνει μια σειρά από δράσεις για τα σχολεία προσελκύοντας μαθητές από όλη τη χώρα. Τα εκπαιδευτικά της προγράμματα περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων: επισκέψεις σχολείων στη Βουλή, περιοδικά εκπαιδευτικά προγράμματα, προγράμματα φιλοξενίας κ.ά.

Ειδικά το πρόγραμμα φιλοξενίας είναι ένα ενδεικτικό παράδειγμα εκπαιδευτικού τουρισμού. Επιλεγμένα απομακρυσμένα σχολεία κάθε χρόνο έχουν την ευκαιρία να επισκεφθούν τη Βουλή των Ελλήνων και την Αθήνα. Το πρόγραμμά τους είναι πλούσιο μορφωτικές δραστηριότητες και επισκέψεις σε πολιτιστικούς οργανισμούς.

<https://foundation.parliament.gr/el/programma-filoxenia-0>

ΙΔΡΥΜΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΤΟ ΙΔΡΥΜΑ ▾ ΕΚΔΟΣΕΙΣ / ΕΡΕΥΝΑ ▾ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ▾ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ▾ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓ

Το Ίδρυμα της Βουλής οργανώνει κάθε χρόνο το πρόγραμμα Φιλοξενία, το οποίο απευθύνεται σε μαθητές απομακρυσμένων Γυμνασίων από όλη την Ελλάδα.

Οι μαθητές φιλοξενούνται στην Αθήνα για τρεις ή τέσσερις ημέρες και εκτός από την επίσκεψη στη Βουλή συμμετέχουν σε διάφορες πολιτιστικές και μορφωτικές δραστηριότητες, όπως επίσκεψη στην Ακρόπολη και σε μουσεία, παρακολούθηση θεατρικής παράστασης κ.ά. Όλα τα έξοδα της φιλοξενίας καλύπτονται από το Ίδρυμα.

Σκοπός του προγράμματος είναι η παροχή της δυνατότητας στους μαθητές να γνωρίσουν τη Βουλή των Ελλήνων, το κτίριο, τη λειτουργία και το έργο της, αλλά να έρθουν επίσης σε επαφή με το σύγχρονο πολιτιστικό πρόσωπο της πρωτεύουσας, καθώς και με την ιστορία της.

Με τον τρόπο αυτό, το πρόγραμμα συμβάλλει στην ενδυνάμωση της πολιτικής, πολιτιστικής και ιστορικής συνείδησης των νέων, ενώ προσφέρει σε μαθητές και μαθήτριες με περιορισμένες κατά τεκμήριο εμπειρίες και παραστάσεις την ευκαιρία να τις εμπλουτίσουν.

Κάθε χρόνο επιλέγεται προς συμμετοχή ένας ορισμένος τύπος σχολείων (π.χ ΤΕΕ Ειδικής Αγωγής, Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας) ή μια ορισμένη γεωγραφική περιοχή, μεριμνώντας για την κάλυψη κατά το δυνατόν ευρύτερων μαθητικών πληθυσμών.

Εικόνα 6 - Η παρουσίαση από την ιστοσελίδα της Βουλής των Ελλήνων του προγράμματος Φιλοξενία. Πηγή: φωτογραφία από την ιστοσελίδα [Πρόγραμμα Φιλοξενία | Ίδρυμα της Βουλής \(parliament.gr\)](http://www.parliament.gr)

ΙΔΡΥΜΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ <u>Πρόγραμμα φιλοξενίας μαθητών απομακρυσμένων Γυμνασίων Περιφέρειας Ηπείρου</u> <u>Φεβρουάριος – Μάιος 2019</u> ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	
Πέμπτη	Αφιξη στην Αθήνα Γεύμα στο ξενοδοχείο <u>Πλανητάριο</u> Δείπνο στο ξενοδοχείο
Παρασκευή	<u>Βουλή των Ελλήνων</u> <u>Μνημείο Αγνώστου Στρατιώτη - Εθνικός Κήπος - Ζάππειο</u> <u>Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος</u> Γεύμα στο ξενοδοχείο <u>Θεατρική παράσταση</u> Δείπνο στο ξενοδοχείο
Σάββατο	<u>Μουσείο της Ακρόπολης</u> <u>Ακρόπολη</u> <u>Περίπατος στην Πλάκα</u> Γεύμα στο ξενοδοχείο Αναχώρηση

Εικόνα 13 - Η παρουσίαση του ενδεικτικού προγράμματος δραστηριοτήτων από την ιστοσελίδα της Βουλής των Ελλήνων για το πρόγραμμα Φιλοξενία. Θα μπορούσε να ήταν και το πρόγραμμα ενός πακέτου Πολιτισμικού Τουρισμού στην Αθήνα... Πηγή: φωτογραφία από την ιστοσελίδα [Πρόγραμμα Φιλοξενία | Ίδρυμα της Βουλής \(parliament.gr\)](http://www.parliament.gr)

- ο Μετακινήσεις μαθητών και συνοδών εκπαιδευτικών στο εσωτερικό και στο εξωτερικό στο πλαίσιο εκπαιδευτικών προγραμμάτων ανταλλαγών και φιλοξενίας ειδικών φορέων. (ακολουθεί ανάλυση στο επόμενο κεφάλαιο)

- Επισκέψεις σε Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ) είναι ένα δίκτυο εκπαιδευτικών δομών του Υπουργείου Παιδείας και

Εικόνα 14 – Η παρουσίαση των μαθητικών προγραμμάτων του ΚΠΕ Αργυρούπολης. Πηγή φωτογραφία από την ιστοσελίδα <http://kpea.gr/programmata.php>

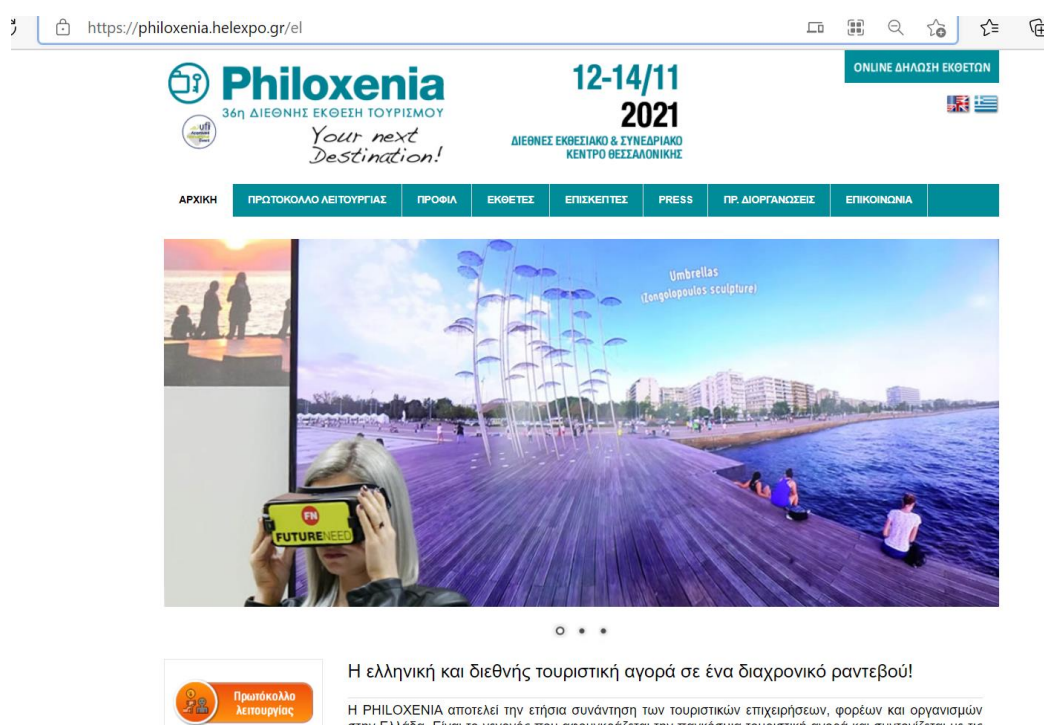
Θρησκευμάτων, με αντικείμενο τους την περιβαλλοντική εκπαίδευση. Μεταξύ άλλων υλοποιούν προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για όλες τις βαθμίδες και διοργανώνουν εκδηλώσεις για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη.

➔ **Επισκέψεις ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε σημεία ειδικού ενδιαφέροντος σχετικού με το αντικείμενο σπουδών** π.χ. σε εκθέσεις, σε πολιτιστικά ιδρύματα, σε μουσεία, σε επαγγελματικούς χώρους κ.α.

Οι συγκεκριμένες επισκέψεις πραγματοποιούνται είτε στο πλαίσιο ημερήσιας είτε πολυήμερης εκδρομής. Για παράδειγμα είναι ιδιαίτερα σύνηθες εκπαιδευτικά ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να

επισκέπτονται κλαδικές εκθέσεις. Σε πολλές περιπτώσεις η επίσκεψη στην έκθεση απαιτεί μετακίνηση σε άλλη πόλη και συνδυάζεται και με άλλες εκπαιδευτικές δράσεις, με γνωριμία με τον προορισμό αλλά και με κατανάλωση τουριστικών προϊόντων (διαμονή, εστίαση, αγορά άλλων εκδρομών).

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η έκθεση του τουριστικού κλάδου Philoxenia. Τη συγκεκριμένη έκθεση επισκέπτονται διαχρονικά οι τουριστικές σχολές της χώρας στο πλαίσιο 2ήμερων ή 3ήμερων εκδρομών. Συνδυάζεται συνεπώς ο εκπαιδευτικός τουρισμός με τον εκθεσιακό τουρισμό.

Εικόνα 8 - Φωτογραφία από την ιστοσελίδα της τουριστικής έκθεσης Philoxenia. Πηγή: <https://philoxenia.helexpo.gr/>

➔ Θερινά σχολεία

Τα θερινά σχολεία προσφέρουν προγράμματα σπουδών τα οποία διενεργούνται κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Τα συγκεκριμένα

προγράμματα είναι περιορισμένης διάρκειας σε σχέση με τα χειμερινά προγράμματα κυρίως για 2 λόγους:

1. Διοργανώνονται από εκπαιδευτικά ιδρύματα τα οποία κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους προσφέρουν τα σταθερά τους προγράμματα και συνεπώς τους καλοκαιρινούς μήνες οι εγκαταστάσεις τους δεν λειτουργούν. Τα θερινά σχολεία προσφέρουν την ευκαιρία να εκμεταλλευτούν τις εγκαταστάσεις, την τεχνογνωσία τους και το ανθρώπινο δυναμικό τους κερδίζοντας επιπλέον έσοδα από τα δίδακτρα ή από επιδοτήσεις που ίσως δικαιούνται για τη διοργάνωσή τους.
2. Απευθύνονται σε όσους ενδιαφέρονται να προσεγγίσουν ένα γνωστικό αντικείμενο συνδυάζοντας την εκπαιδευτική δραστηριότητα με τη γνωριμία ενός νέου τόπου, με αναψυχή ή ακόμα και με τη δυνατότητα επέκταση της διαμονής τους για τουρισμό. Τόσο οι μαθητές και οι σπουδαστές οι οποίοι διαθέτουν πολύ ελεύθερο χρόνο κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών διακοπών των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων όσο και εργαζόμενοι οι οποίοι μπορούν να κάνουν χρήση της άδειας τους κατά τους το καλοκαίρι συνθέτουν το κοινό το οποίο πιθανά να ενδιαφέρουν τα θερινά σχολεία.

Πρόκειται για προγράμματα που η διάρκειά τους συνήθως είναι από 2 έως 7 εβδομάδες. Ανάλογα με τον σχεδιασμό τους απευθύνονται σε διαφορετικά μαθησιακά επίπεδα όπως πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, προπτυχιακά, μεταπτυχιακά, διδακτορικά ή ακόμα επικεντρώνονται και σε συγκεκριμένα επιστημονικά γνωστικά αντικείμενα χωρίς να εντάσσονται σε κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης.

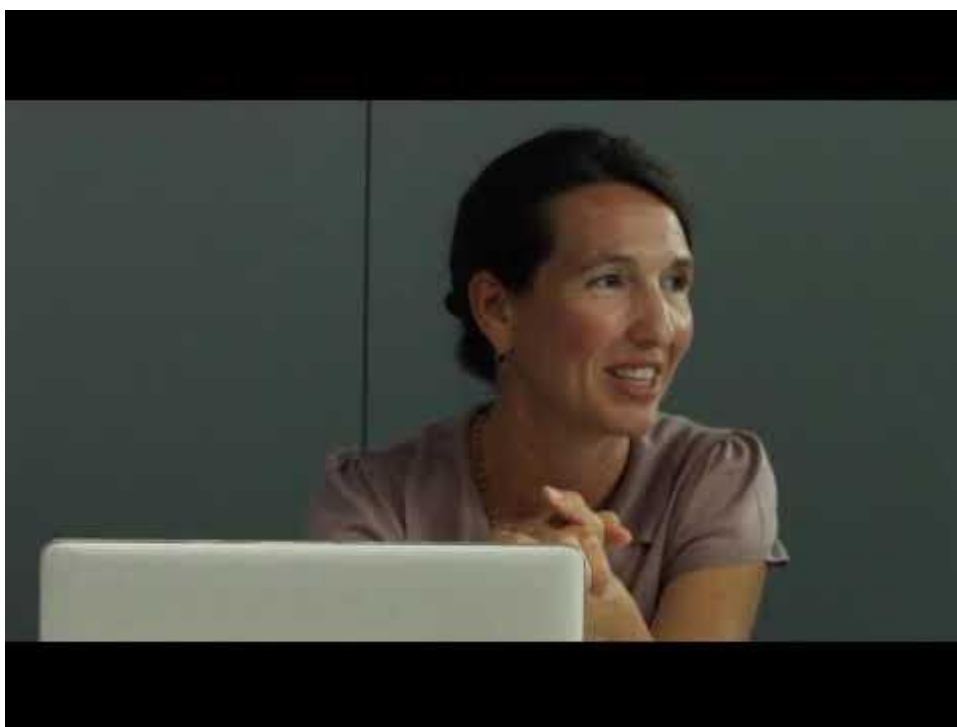
Τα θερινά σχολεία προσφέρουν μια μοναδική ευκαιρία για ανάπτυξη του τουρισμού στις περιοχές όπου φιλοξενούνται τα προγράμματά

τους. Οι συμμετέχοντες τόσο στο πλαίσιο των μαθημάτων τους όσο και στον ελεύθερο χρόνο τους ενδιαφέρονται να γνωρίσουν τον τόπο, να επισκεφθούν τα αξιοθέατα, να έρθουν σε επαφή με τους ντόπιους και την κουλτούρα τους αποκτώντας νέες εμπειρίες κατά τη διαμονή τους.

Παρακολουθήστε:

Το video της Θερινής Ακαδημίας Ολυμπίας του Ι.Δι.Σ. (ερευνητικού ινστιτούτου που ανήκει στο Πάντειο Πανεπιστήμιο). Κάθε χρόνο τον Ιούλιο τα εντατικά μαθήματα παρακολουθούν πάνω από 100 σπουδαστές πανεπιστημίων από όλο τον κόσμο. Εκτός όμως από τα μαθήματα οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να περιηγηθούν, να γνωρίσουν σημεία ενδιαφέροντος της χώρας, αλλά υπάρχει και διαθέσιμος χρόνος για αναψυχή.

Ακολουθεί και η περιγραφή του θερινού σχολείου του Πανεπιστημίου Κρήτης:

/www.uoc.gr/students/summer-schools

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
UNIVERSITY OF CRETE

Φοιτητές | Ανθρώπινο Δυναμικό | Γονείς/Επισκέπτες | Απόφοιτοι & Φίλοι

Search

Το Πανεπιστήμιο | Εκπαίδευση | Έρευνα | Διεθνείς Σχέσεις | Ζωή στο Π.Κ.

Γραφείο Θερινών Σχολείων

Το Γραφείο Θερινών Σχολείων (Γραφείο Θ/Σ) του Πανεπιστημίου Κρήτης έχει ως σκοπό τη θεσμική ενίσχυση και προώθηση της διοργάνωσης των Θερινών Σχολείων στο Πανεπιστήμιο Κρήτης έτσι ώστε:

- να αναπτυχθεί και να ενθαρρυνθεί η διδασκαλία, η έρευνα και καινοτομία προς όφελος των συμμετεχόντων και του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- να παρασχεθούν στους εκπαιδευόμενους εξειδικευμένες γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρίες στο πεδίο της έρευνας, στα επιστημονικά πεδία που θεραπεύονται στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και στα Πανεπιστήμια, Ιδρύματα ή Ινστιτούτα εντός ή εκτός Ελλάδας με τα οποία συνεργάζονται τα μέλη του.
- να ενισχυθεί η διεθνής εικόνα του Πανεπιστημίου Κρήτης και να αναπτυχθούν δεσμοί συνεργασίας με εκπαιδευόμενους και προσκεκλημένους ομιλητές.

Τα Θερινά Σχολεία μπορούν να απευθύνονται σε διαφορετικά μαθησιακά επίπεδα: προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, διδακτορικό. Τα Θερινά Σχολεία που θα διοργανωθούν

ΘΕΡΙΝΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Δεύτερο Θερινό Σχολείο για την Εταιρική Υπευθυνότητα και Βιωσιμότητα, Πανεπιστήμιο Κρήτης - CSR Hellas - Αμερικάνικο Κολέγιο, 2 Νοεμβρίου - 15 Δεκεμβρίου 2020, webinar.

Προχωρημένο Θερινό Σχολείο στην Οικονομική και την Οικονομετρία, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, 2-9 Αυγούστου 2020, Πανεπιστημιούπολη Γάλλου, Ρέθυμνο.

Speech processing courses in Crete 2020, Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών, 27-31 Ιουλίου 2020, Πανεπιστημιούπολη Βουτών, Ηράκλειο.

Θερινά μαθήματα Νέας Ελληνικής, Τμήμα Φιλολογίας (Εργαστήριο Γλωσσολογίας), 6-31 Ιουλίου 2020, Πανεπιστημιούπολη Γάλλου, Ρέθυμνο.

Θερινά Σχολεία 2019

Εικόνα 15 – Η παρουσίαση του Πανεπιστημίου Κρήτης για τα Θερινά Σχολεία του. Πηγή: η ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου <https://www.uoc.gr/students/summer-schools>

➔ Θερινά μαθήματα ξένων γλωσσών

Διοργανώνονται από εκπαιδευτικά ιδρύματα διαφόρων βαθμίδων με στόχο τη βελτίωση των γλωσσικών δεξιοτήτων όσων συμμετέχουν. Πρόκειται για ειδικά σχεδιασμένα μαθήματα της τοπικής γλώσσας σε αλλοδαπούς. Για όσους διδάσκονται μια ξένη γλώσσα είναι σημαντικό να τη διδαχθούν από γηγενείς αλλά και να γνωρίσουν τη χώρα και τον τρόπο ζωής των ντόπιων. Εκτός όμως από τα μαθήματα το πρόγραμμά τους είναι πλούσιο σε εκδρομές, επισκέψεις σε αξιοθέατα και δραστηριότητες αναψυχής. Πρόκειται ίσως για τα πιο δημοφιλή θερινά σχολεία καθώς όσοι διδάσκονται ή όσοι γνωρίζουν μια ξένη γλώσσα εύκολα προσελκύνονται από τα συγκεκριμένα προγράμματα.

Διαμορφώνονται σε τμήματα ανάλογα με το μαθησιακό επίπεδο των συμμετεχόντων αλλά και το ηλικιακό εύρος τους. Είναι συνεπώς πιο εύκολο να επιλεγούν οι κατάλληλες παράλληλες δράσεις αντίστοιχα με τα ενδιαφέροντα κάθε ηλικιακού φάσματος. Στη χώρα μας είναι γνωστά τα θερινά μαθήματα που προσφέρουν σχολές του εξωτερικού π.χ. της Μεγάλης Βρετανίας με στόχο την εξάσκηση και βελτίωση στη χρήση της αγγλικής γλώσσας. Αντίστοιχα μαθήματα ελληνικών σε αλλοδαπούς επισκέπτες έχουν δημιουργήσει και ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα. Ακολουθεί το αντίστοιχο πρόγραμμα του Ιονίου Πανεπιστημίου:

<https://sites.ionio.gr/css/2020/gr/description/>

 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΓΓΡΑΦΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Θερινό Σχολείο Ελληνικής Γλώσσας, Ιστορίας και Πολιτισμού

Το Θερινό Σχολείο Ελληνικής Γλώσσας, Ιστορίας και Πολιτισμού του Ιονίου Πανεπιστημίου απευθύνεται στον απόδημο ελληνισμό καθώς και σε ανθρώπους που επιθυμούν είτε να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους είτε να έλθουν για πρώτη φορά σε άμεση επαφή με την ελληνική γλώσσα σε έναν τόπο με μακρά ιστορία και πολιτισμό, στο καταπράσινο νησί της Κέρκυρας.

Το Θερινό Σχολείο θα λειτουργήσει φέτος: 13 - 25 Ιουλίου 2020.

Τα μαθήματα θα διεξάγονται στους χώρους του Ιονίου Πανεπιστημίου στην Κέρκυρα από τις 09:30 έως τις 14:30 με διαλείμματα, από Δευτέρα έως και Παρασκευή.

Ο συνολικός αριθμός ωρών διδασκαλίας θα είναι 60. Οι διδάσκοντες θα είναι καθηγητές του Ιονίου Πανεπιστημίου και ειδικοί συνεργάτες προερχόμενοι από τον ακαδημαϊκό χώρο. Το εβδομαδιαίο πρόγραμμα του Θερινού Σχολείου θα περιλαμβάνει μαθήματα γλώσσας, ιστορίας και πολιτισμού, ξεναγήσεις σε πολιτιστικά αξιοθέατα της πόλης, καθώς και εκδρομές.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει:

1. Μαθήματα με αντικείμενα την αρχαία, μεσαιωνική, νεότερη και σύγχρονη ελληνική ιστορία, τη νεοελληνική λογοτεχνία, τα αρχαία ελληνικά, την ανάλυση λόγου στα νέα ελληνικά, την παραγωγή και την κατανόηση του γραπτού και του προφορικού λόγου, καθώς επίσης και την αρχαιοελληνική, βυζαντινή και σύγχρονη τέχνη και μουσική.
2. Επισκέψεις και ξεναγήσεις από επαγγελματίες ξενάγοι στην παλαιά πόλη της Κέρκυρας (που έχει χαρακτηριστεί μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς από την UNESCO). Μεταξύ άλλων θα πραγματοποιηθούν επισκέψεις στο Αρχαιολογικό Μουσείο, στο Παλιό Φρούριο, στην Παλαιά Φιλαρμονική Εταιρεία Κέρκυρας, κ.ά.
3. Μία ημερήσια εκδρομή με ξενάγηση στα Ιωάννινα (κάστρο, μουσεία κλπ.) και στον αρχαιολογικό χώρο της Δωδώνης.

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ:

1. **Οι σπουδαστές θα χωριστούν σε τρία επίπεδα (αρχαρίου, μεσαίου και προχωρημένου)** μετά από την εφαρμογή ενός Τεστ Γλωσσικών Δεξιοτήτων, το οποίο θα πραγματοποιηθεί την πρώτη ημέρα των μαθημάτων για την κατάταξη των συμμετεχόντων σε ομάδες. **Μέγιστος αριθμός ατόμων ανά τμήμα: 10, και ελάχιστος: 2.**

Εικόνα 16 – Η παρουσίαση του Ιονίου Πανεπιστημίου για το Θερινό Σχολείο Ελληνικής γλώσσας. Πηγή: η ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου <https://sites.ionio.gr/css/2020/gr/description/>

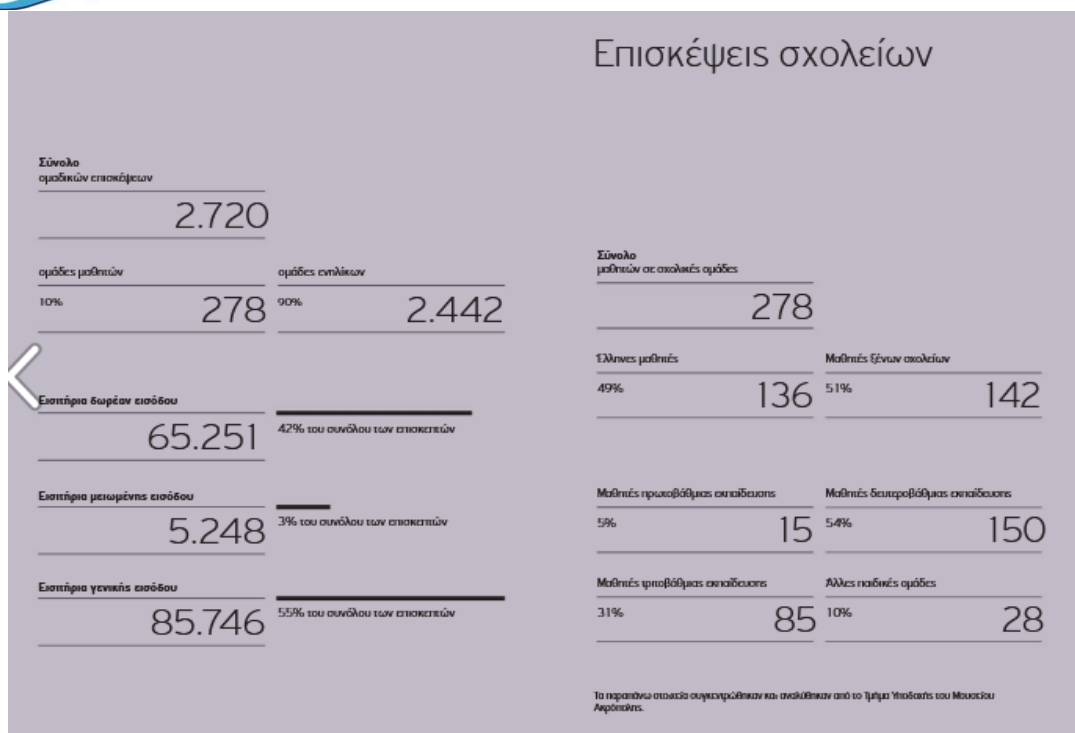
13.7.2020 - 26.7.2020

Σημείωση: Λειτουργούν τρία επίπεδα εκμάθησης Ελληνικής Γλώσσας (αρχαρίων, μεσαίων και προχωρημένων). Η εκπαίδευση κάθε επιπέδου περιλαμβάνει 50 ώρες διδασκαλίας.

Πρόκειται για ολιγόωρες επισκέψεις σε σημεία ενδιαφέροντος τα οποία σχετίζονται με κάποιο από τα διδακτικά αντικείμενα.

Προγραμματίζονται μεμονωμένες ή και ως τμήμα ενός μεγαλύτερου προγράμματος.

Πλέον πολλοί χώροι που δέχονται εκπαιδευτικές επισκέψεις έχουν δημιουργήσει οι ίδιοι μια σειρά από εκπαιδευτικές δράσεις ή προγράμματα κατάλληλα διαμορφωμένα για σχολικές, ακαδημαϊκές ή άλλες ομάδες. Οι τουριστικές υπηρεσίες που απαιτούνται για τη διεξαγωγή των επισκέψεων είναι περιορισμένες και αφορούν κυρίως στην μεταφορά προς και από το επισκέψιμο σημείο και στην ξενάγηση. Ένα από τα πιο επιτυχημένα προγράμματα επισκέψεων που προσελκύει ελληνικά και ξένα εκπαιδευτικά ιδρύματα, αλλά και ομάδες ενηλίκων είναι του Μουσείου Ακρόπολης. Τα στοιχεία που ακολουθούν αφορούν το 2020, ένα έτος δηλαδή με πολλούς περιορισμούς, όμως πρόκειται για ένα χώρο με μοναδικής σημασίας διεθνώς εκθέματα που προσελκύει σχεδόν το σύνολο των επισκεπτών της Αθήνας. Η πόλη και η χώρα διαθέτει και άλλα εξίσου αξιόλογα σημεία που μπορούν αντίστοιχα να αξιοποιηθούν.

Εικόνα 18 – Στοιχεία από τις επισκέψεις σχολείων στο Μουσείο Ακρόπολης. Πηγή: Μουσείο Ακρόπολης (2021). Σύντομος απολογισμός Ιουνίου 2020-Μάιος 2021. Αθήνα: Μουσείο Ακρόπολης <https://www.theacropolismuseum.gr/etisios-apologismos>

➔ **Βραχύβια εκπαιδευτικά προγράμματα ενηλίκων που πραγματοποιούνται σε ιδιαίτερες τοποθεσίες** π.χ. σεμινάρια.

Κύριο κίνητρο για την υλοποίηση του ταξιδιού είναι η παρακολούθηση κάποιου εκπαιδευτικού προγράμματος ή προγράμματος κατάρτισης. Ο τόπος διεξαγωγής του εκπαιδευτικού προγράμματος συνήθως είναι

στενά συνδεδεμένος με το εκπαιδευτικό επιστημονικό ή γνωστικό αντικείμενο. Οι ενήλικες άλλωστε χαρακτηρίζονται από την επιθυμία τους να εφαρμόσουν άμεσα και αποτελεσματικά όσα διδάχθηκαν. Συνεπώς η μετακίνηση προς ένα προορισμό είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση εμπειρικής γνώσης π.χ. ένα πρόγραμμα για την Αναγεννησιακή Τέχνη έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον αν πραγματοποιηθεί στη Φλωρεντία ιδιαίτερα αν οι συμμετέχοντες δεν έχουν επισκεφθεί στο παρελθόν τον προορισμό και συνεπώς έχουν την ευκαιρία να συνδυάσουν την εκπαίδευσή τους με τη γνωριμία με έναν νέο τόπο. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα για ενήλικες διακρίνονται για το πολύ μεγάλο θεματικό εύρος τους καθώς καλύπτουν εκπαιδευτικές ανάγκες που αφορούν την απόκτηση νέων επαγγελματικών γνώσεων ως την ερασιτεχνική ενασχόληση με μία δραστηριότητα καθώς και θέματα προσωπικής βελτίωσης.

Όπως ήδη έγινε ίσως αντιληπτό από τα παραπάνω παραδείγματα ο εκπαιδευτικός τουρισμός είναι άμεσα συνδεδεμένος με πολλές ειδικές μορφές τουρισμού.

Δυστυχώς όμως τα τελευταία χρόνια εξαιτίας επαναλαμβανόμενης καραντίνας οι εκπαιδευτικές δομές όλων των βαθμίδων για παρατεταμένα χρονικά διαστήματα είχαν διακόψει τη δια ζώσης εκπαίδευση και κατά συνέπεια πραγματοποιούνταν μειωμένος αριθμός εκπαιδευτικών εκδρομών και επισκέψεων.

3.2.1.2 Μέτρα για την ανάπτυξη του τουρισμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων

Ο συνδυασμός τουρισμού με εκπαιδευτικά προγράμματα συμβάλει στην ανάπτυξη της οικονομίας και στη δημιουργία πολλαπλασιαστικών οφελών για τις τοπικές κοινωνίες. Σύμφωνα με τον UNWTO τα έσοδα των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων από τους διεθνείς σπουδαστές συνεισφέρουν στην περαιτέρω ανάπτυξη τους. Ένας πολύ σημαντικός λόγος για την περαιτέρω ανάπτυξή του είναι ότι αν οι συμμετέχοντες δημιουργήσουν θετική εικόνα κατά την επίσκεψή τους ενδυναμώνουν τη φήμη του προορισμού, συχνά επιστρέφουν ως επισκέπτες και φυσικά μεταφέρουν τις εμπειρίες τους στο οικογενειακό και φιλικό τους περιβάλλον, σε ένα νέο δηλαδή δυνητικό κοινό.

Η ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τουρισμού και ειδικά του διεθνή είναι μια ιδιαίτερα πολύπλοκη διαδικασία καθώς για να επιτευχθεί πρέπει να συγκλίνουν πολλοί παράγοντες. Μερικά μόνο από τα μέτρα που θα βοηθούσαν στην ανάπτυξη του είναι τα ακόλουθα:

- Τα προγράμματα να διοργανώνονται από πιστοποιημένους εκπαιδευτικούς οργανισμούς οι οποίοι να είναι αναγνωρισμένοι από τα εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας αλλά και από τις χώρες καταγωγής όσων τα παρακολουθούν.
- Οι βεβαιώσεις παρακολούθησης που θα λάβουν οι συμμετέχοντες να αναγνωρίζονται από τις κρατικές δομές στο εσωτερικό και στο εξωτερικό.
- Οι συμμετέχοντες να αντιλαμβάνονται τα θετικά αποτελέσματα τις εκπαιδευτικής διαδικασίας. Οι γνώσεις και δεξιότητες που αποκτούν να είναι εφαρμόσιμες.
- Τα εκπαιδευτικά προγράμματα που προσφέρονται να είναι προσεκτικά σχεδιασμένα και να υπάρχει διασύνδεσή τους με το

μαθησιακό επίπεδο των συμμετεχόντων στοχεύοντας στην απόκτηση νέων εμπειριών.

- Να υπάρχει εύκολη και έγκυρη πληροφόρηση για τα προγράμματα.
- Οι εκπαιδευτικοί οργανισμού να διασυνδέονται και να αναπτύσσουν σχέσεις με αντίστοιχους οργανισμούς του εξωτερικού και τη διεθνή αγορά.
- Να οικοδομηθεί ένα κλίμα ασφάλειας για τον προορισμό με τις κατάλληλες παρεμβάσεις ώστε να θεωρείται ασφαλής για να προσελκύσει νεαρά άτομα που ταξιδεύουν χωρίς τη συνοδεία των κηδεμόνων τους καθώς και να είναι εύκολη η επικοινωνία μαζί τους.
- Οι κάτοικοι να έχουν θετική στάση προς τους επισκέπτες και να μην διακρίνονται από έντονες προκαταλήψεις.
- Όσον αφορά τους συμμετέχοντες που προέρχονται από άλλες χώρες να έχουν αναπτυχθεί οι κατάλληλες διακρατικές σχέσεις που θα διευκολύνουν την είσοδο στη χώρα π.χ. σχετικά με τις θεωρήσεις visa και άδειες διαμονής.
- Να αναπτυχθεί μια καλή φήμη του προορισμού σχετικά με τα εκπαιδευτικά προϊόντα που προσφέρει, αλλά και για τα τουριστικά χαρακτηριστικά του.
- Οι εκπαιδευτικοί οργανισμοί να συνεργάζονται με αξιόπιστους, έμπειρους και εξειδικευμένους ταξιδιωτικούς οργανισμούς (τουριστικά γραφεία) οι οποίοι να αναλαμβάνουν τη διοργάνωση του ταξιδιού ειδικά όταν πρόκειται για ομάδες (group) ώστε να προσφέρουν ποιοτική εξυπηρέτηση με όλες τις διευκολύνσεις που ζητούνται.
- Να επιλέγονται ποιοτικές και κατάλληλες υπηρεσίες διαμονής, διατροφής, μετακίνησης κ.ά.

- Η εκπαιδευτική διαδικασία να εμπλουτίζεται με πλούσιο πρόγραμμα επισκέψεων, εκδρομών, δράσεων σε σημεία πολιτιστικού και φυσικού ενδιαφέροντος αλλά και με ψυχαγωγικές δράσεις αναβαθμίζοντας το συνολικό προϊόν.

Το κόστος μετακίνησης, διαμονής, διατροφής, δραστηριοτήτων και το κόστος από τα δίδακτρα να είναι αντίστοιχο της ποιότητας του προσφερόμενου προγράμματος.

3.2.2.1 Προσέγγιση-προσδιορισμός διεθνή προγράμματα ανταλλαγής

Τα προγράμματα ανταλλαγής προσφέρουν την ευκαιρία σε φοιτητές, καταρτιζόμενους, μαθητές αλλά και στους εργαζόμενους των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων να σπουδάσουν για ένα διάστημα στο εξωτερικό ενώ συνεχίζουν να είναι εγγεγραμμένοι στο εκπαιδευτικό τους ίδρυμα. Το διάστημα παραμονής τους στο εξωτερικό μπορεί να διαρκεί από λίγες μέρες ως και 2 εξάμηνα.

Εδώ και δεκαετίες είναι ιδιαίτερα δημοφιλή εξαιτίας των επιτυχημένων προγραμμάτων που έχει θεσμοθετήσει και υλοποιεί η Ευρωπαϊκή Ένωση προσελκύοντας ως σήμερα εκατομμύρια φοιτητών και μαθητών. Πλέον όλα τα προγράμματα που είχε δημιουργήσει η ΕΕ καλύπτονται από ένα ενοποιημένο πρόγραμμα το Erasmus+ (αντικαθιστώντας το παλαιότερο Erasmus).

Τα πλεονεκτήματα των προγραμμάτων ανταλλαγής για τους συμμετέχοντες είναι τα ακόλουθα:

- Εκμάθηση ξένων γλωσσών

- Παρακολούθηση μαθημάτων που δεν προβλεπόταν από το διδακτικό πρόγραμμα της χώρας προέλευσης
- Διερεύνηση νέων ενδιαφερόντων
- Προσωπική εξέλιξη
- Γνωριμία με τον πολιτισμό μιας ξένης χώρας
- Έντονη συναναστροφή με τους ντόπιους, αλλά και με άτομα από άλλες χώρες
- Δημιουργία νέων προοπτικών

Αντίστοιχα τα πλεονεκτήματα για τη χώρα υποδοχής όσον αφορά τον τουριστικό τομέα είναι:

- Αναπτύσσονται δεσμοί με τη χώρα φιλοξενίας με αποτέλεσμα οι επισκέψεις να επαναληφθούν και στο μέλλον
- Οι συμμετέχοντες εξοικειώνονται με τις ταξιδιωτικές διαδικασίες
- Τα προγράμματα ανταλλαγής πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια λειτουργίας των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, δηλαδή εποχές χαμηλής εποχικότητας για τον τουρισμό. Όμως οι συμμετέχοντες σε προγράμματα ανταλλαγής θα καταναλώσουν τουριστικά προϊόντα όπως εκδρομές, ξεναγήσεις, επισκέψεις σε σημεία ενδιαφέροντος τόσο ακολουθώντας δράσεις του εκπαιδευτικού ιδρύματος όσο και από προσωπική επιλογή
- Ιδιαίτερα όσον αφορά τα ολιγοήμερα προγράμματα κατά τα οποία ομάδες εκπαιδευομένων μετακινούνται για σύντομο χρονικό διάστημα, τη διευθέτηση των ταξιδιωτικών υπηρεσιών π.χ. μετακίνηση στον τελικό προορισμό, διαμονή σε ξενοδοχείο, εκδρομές κ.ά. τις αναλαμβάνουν τοπικά τουριστικά γραφεία.

Έχουν δημιουργηθεί πολλά διεθνή προγράμματα ανταλλαγής που αφορούν την εκπαίδευση με παρόμοια χαρακτηριστικά, αλλά εδώ

επιλεκτικά παρουσιάζεται το πρόγραμμα μέσω του οποίου σημειώνεται μεγάλη κινητικότητα προς και από την Ελλάδα, επιφέροντας πολλές θετικές επιδράσεις και για τον τουριστικό κλάδο:

➔ Erasmus+

ΤΟ Erasmus+ σύμφωνα και με την ΕΕ είναι το πρόγραμμα που

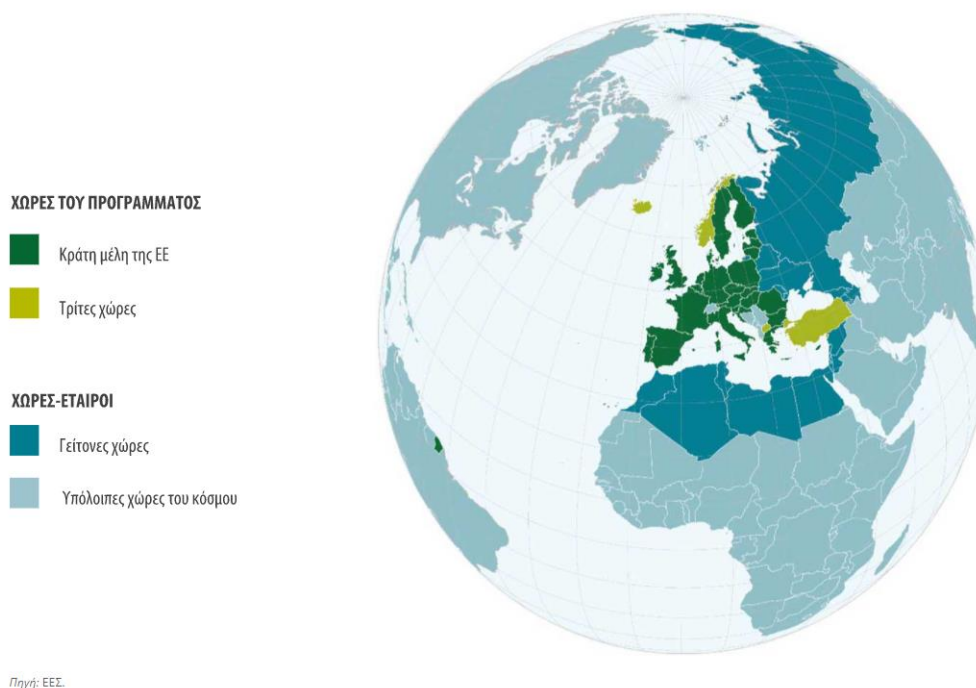
ως σήμερα το πρόγραμμα έχει πάνω από 1 εκατ. συμμετοχές στα 30 χρόνια λειτουργίας του. Βοηθά στη διοργάνωση ανταλλαγών μεταξύ των χωρών του προγράμματος Erasmus+ και από και προς χώρες εταίρους.

Erasmus+:

Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το οποίο μέσω της δια βίου μάθησης υποστηρίζει την εκπαίδευση, την επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη όσων συμμετέχουν στην εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό, στην Ευρώπη και πέραν αυτής, συμβάλλοντας στη βιώσιμη ανάπτυξη, τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας, την προώθηση της καινοτομίας και την κοινωνική συνοχή, στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής ταυτότητας και της ενεργού συμμετοχής στα κοινά.

ΕΕ, Erasmus+ Οδηγός Προγράμματος

Το Erasmus+ είναι ένα παγκόσμιο πρόγραμμα

Πηγή: ΕΕΣ.

Εικόνα 19 – Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, από το: Ειδική έκθεση 2018 Η κινητικότητα στο πλαίσιο του Erasmus+

Το πρόγραμμα (ονομάζεται πρόγραμμα κινητικότητας πλέον) επιχορηγεί τα έξοδα του ταξιδιού, της διαμονής και της διαβίωσης των συμμετεχόντων, οι οποίοι πρέπει να είναι νόμιμα εγκατεστημένοι σε χώρα του προγράμματος ή σε χώρα εταίρου. Αφορά τους εκπαιδευόμενους και το ανθρώπινο δυναμικό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, τη σχολική εκπαίδευση, την εκπαίδευση ενηλίκων και τον τομέα της νεολαίας και του αθλητισμού. Πιο συγκεκριμένα οι ομάδες στόχοι του προγράμματος είναι:

- Φοιτητές, καθηγητές και προσωπικό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και εκπαιδευτές και επαγγελματίες σε επιχειρήσεις.
- Σπουδαστές και μαθητευόμενους, επαγγελματίες και εκπαιδευτές του τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και προσωπικό των οργανισμών αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης
- Μαθητές, διευθυντές, καθηγητές και προσωπικό σχολείων

- Εκπαιδευόμενους, προσωπικό, εκπαιδευτές, μέλη οργανισμών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εκπαίδευση ενηλίκων
- Νέοι από 13 έως 30 ετών
- Αθλητές, προπονητές, επαγγελματίες και εθελοντές του τομέα του αθλητισμού

Το πρόγραμμα 2021-2027 δίνει έμφαση στην κοινωνική ένταξη, στην πράσινη και στην ψηφιακή μετάβαση και στην προώθηση της συμμετοχής των νέων στον δημοκρατικό βίο. Ο προϋπολογισμός του θα είναι διπλάσιος από το προηγούμενο πρόγραμμα και εκτιμάται να ξεπεράσει το 26 δις. ευρώ.

3.2.2.2 Μέτρα για την ανάπτυξη διεθνών προγραμμάτων ανταλλαγής

Τα διεθνή προγράμματα ανταλλαγών εκτός από τα οφέλη προς τους συμμετέχοντες αποφέρουν και οικονομικά οφέλη για την περιοχή φιλοξενίας σε διαστήματα χαμηλής τουριστικής κίνησης. Η ανάπτυξή τους επιδρά θετικά σε πολλούς τομείς, αλλά απαιτεί στοχευμένες ενέργειες σε πολλά πεδία. Εδώ παρουσιάζονται ορισμένα μόνο μέτρα τα οποία θα οδηγούσαν στην περεταίρω ανάπτυξη των διεθνών προγραμμάτων ανταλλαγής:

- Εξειδικευμένο διοικητικό προσωπικό για την προώθηση προγραμμάτων ανταλλαγής φοιτητών
- Σύναψη Διεθνών Διμερών Συμφωνιών μεταξύ ελληνικών Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων και ξένων που να προωθούν τις διαπανεπιστημιακές συνεργασίες

- Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα να γίνουν ενεργά μέλη σε Διεθνή Δίκτυα μέσω των οποίων προωθούνται και προγράμματα ανταλλαγής
- Ειδικά τα Ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να αναπτύξουν οδηγούς προγραμμάτων σπουδών με αναλυτικές πληροφορίες ανά μάθημα όπου π.χ. εκτός από το περιεχόμενο, την προτεινόμενη βιβλιογραφία κ.ά. να αναφέρουν αν προσφέρεται σε φοιτητές από προγράμματα ανταλλαγής, τη γλώσσα διδασκαλίας κ.α.
- Η διάρθρωση του προγράμματος σπουδών να ακολουθεί το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφορά και Συσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS)¹ διευκολύνοντας τους ξένους σπουδαστές.
- Να εξομαλυνθούν οι διαφορές μεταξύ των εθνικών συστημάτων εκπαίδευσης καθώς δημιουργούν προβλήματα στην αναγνώριση τυπικών προσόντων
- Να προσφέρονται μαθήματα τουλάχιστον και στην αγγλική γλώσσα ώστε να είναι ελκυστικά για του ξένους φοιτητές
- Να προσφέρονται μαθήματα ελληνικής γλώσσας στους συμμετέχοντες σε προγράμματα μεγάλης διάρκειας
- Οι ιστοσελίδες των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων που συμμετέχουν σε δράσεις ανταλλαγής να είναι και στην αγγλική γλώσσα.

Περιηγηθείτε

[Εδώ](#) & [εδώ](#) καταγράφεται πως οργανισμοί και ιδιώτες μπορούν να συμμετέχουν στα προγράμματα Erasmus+ ως οργανισμοί υποδοχής

¹ ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System) για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε [εδώ](#) την επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

*Οργανισμός υποδοχής ονομάζεται ο συμμετέχων οργανισμός που δέχεται έναν ή περισσότερους συμμετέχοντες και διοργανώνει μία ή περισσότερες δραστηριότητες στο πλαίσιο σχεδίου του προγράμματος Erasmus+

232.3 Επαγγελματική τουριστική πρακτική άσκηση

3.2.3.1 Προσέγγιση-προσδιορισμός τουριστικής πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση είναι αναπόσπαστο κομμάτι της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Κατά τη διάρκεια της οι εκπαιδευόμενοι αποκτούν επαγγελματική εμπειρία εφαρμόζοντας τις γνώσεις που απέκτησαν και βελτιώνουν ή αποκτούν νέες δεξιότητες και ικανότητες. Η διάρκειά κυμαίνεται από λίγες εβδομάδες (αν αφορά πρακτική άσκηση εκπαιδευτικού προγράμματος μικρής χρονικής διάρκειας) ως 6 μήνες (πρακτική άσκηση Πανεπιστημίων και ΙΕΚ).

Στο πλαίσιο της τουριστικής πρακτικής άσκησης οι εκπαιδευόμενοι έρχονται σε επαφή με την εργασιακή πραγματικότητα του κλάδου, συνδέοντας τη θεωρία με την πράξη. Αποτελεί όμως και μια σύνδεση ανάμεσα στην εκπαίδευση και τον εργασιακό χώρο, η οποία είναι απαραίτητη καθώς οι εξελίξεις στον ένα χώρο επηρεάζουν τον άλλο άμεσα. Για παράδειγμα η ποιοτική εξυπηρέτηση σε ένα ξενοδοχείο απαιτεί το ανθρώπινο δυναμικό του να διαθέτει καλή γνώση του κλάδου η οποία επιτυγχάνεται με την εξειδικευμένη εκπαίδευση, όμως και η όποια εξέλιξη στον ξενοδοχειακό κλάδο π.χ. μετάβαση ενός ξενοδοχείου στην πλήρη ψηφιακή εποχή απαιτεί προσωπικό με δεξιότητες στις νέες τεχνολογίες

άρα θα πρέπει να ενταχθούν στις σπουδές τους οι αντίστοιχες νέες εκπαιδευτικές ενότητες.

Στη Ελλάδα πρακτικής άσκησης ή μαθητεία στον τουριστικό κλάδο προβλέπεται για φοιτητές και καταρτιζόμενους που φοιτούν σε τουριστικά: Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, Ι.Ε.Κ., άλλα προγράμματα κατάρτισης, ΕΠΑΛ κ.ά.

Να σημειωθεί ότι η πρακτική άσκηση στον τουριστικό κλάδο παρουσιάζει ορισμένες ιδιαιτερότητες:

- Είναι σύνηθες να απαιτείται η μετακίνηση ασκούμενων από την περιοχή όπου πραγματοποιούν την εκπαίδευσή τους προς άλλη γεωγραφική περιοχή. Καθώς οι περισσότερες τουριστικές επιχειρήσεις λειτουργούν σε σημεία που δεν διαθέτουν τουριστικές σχολές, οι σπουδαστές και οι καταρτιζόμενοι πρέπει προσωρινά να αλλάξουν τόπο διαμονής.
- Η πρακτική άσκηση συχνά πραγματοποιείται κατά τους καλοκαιρινούς μήνες την περίοδο δηλαδή με την υψηλότερη κίνηση, ενώ σε άλλες ειδικότητες το καλοκαίρι οι επιχειρήσεις δεν λειτουργούν για κάποιο διάστημα δίνοντας άδεια στο προσωπικό τους.

Επιπρόσθετα οι πρακτικά ασκούμενοι έχουν τη δυνατότητα να μετακινηθούν σε άλλη χώρα με χρηματοδότηση από το πρόγραμμα Erasmus+ για την πραγματοποίηση της πρακτικής τους. Σύμφωνα με το Erasmus+ πρακτική άσκηση θεωρείται «το χρονικό διάστημα απασχόλησης σε μια επιχείρηση ή έναν οργανισμό σε άλλη χώρα με σκοπό την απόκτηση συγκεκριμένων ικανοτήτων που απαιτούνται από την αγορά εργασίας, την απόκτηση εργασιακής πείρας και την καλύτερη

κατανόηση των οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών στην εν λόγω χώρα».

Κινητικότητα Φοιτητών/τριών για Πρακτική Άσκηση

Διάρκεια μετακίνησης: από 2 έως 12 μήνες ανά κύκλο σπουδών (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, διδακτορικό)
Το ύψος της μηνιαίας επιχορήγησης του φοιτητή/ήτριας που μετακινείται στο εξωτερικό για πρακτική άσκηση καθορίζεται ανάλογα με τη χώρα προορισμού:

- **Χώρες με χαμηλό κόστος διαβίωσης: 520€/ μήνα**
Βουλγαρία, Εσθονία, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία, ΠΓΔΜ
- **Χώρες με μεσαίο κόστος διαβίωσης: 570€/ μήνα**
Βέλγιο, Κροατία, Τσεχία, Κύπρος, Γερμανία, Ελλάδα, Ισλανδία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Πορτογαλία, Σλοβενία, Ισπανία, Τουρκία
- **Χώρες με υψηλό κόστος διαβίωσης: 620 €/ μήνα**
Αυστρία, Δανία, Φιλανδία, Γαλλία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία, Σουηδία, Αγγλία

Υποχρεωτικές Ασφαλίσεις:

- ✓ Ασφάλιση Υγείας Ε.Κ.Α.Α. για τις χώρες Ε.Ε. ή ιδιωτική ασφάλιση ασθενοείας για τις λοιπές χώρες του Προγράμματος
- ✓ Γενικής Αστικής Ευθύνης Υπέρ Τρίτων
- ✓ Ασφάλεια Προσωπικού Ατυχήματος

Προσφάτως απόφοιτοι
Οι φοιτητές/ήτριες που βρίσκονται στο τελευταίο έτος σπουδών τους, έχουν τη δυνατότητα υποβολής αίτησης για πρακτική άσκηση, ώστε να μετακινηθούν ως πρόσφατοι απόφοιτοι .
Οι φοιτητές/ήτριες θα πρέπει να υποβάλουν την αίτηση όσο έχουν ακόμη τη φοιτητική ιδιότητα και η περίοδος πρακτικής άσκησης θα πρέπει να ολοκληρωθεί έως ένα χρόνο μετά την αποφοίτησή τους.

Για αναζήτηση οργανισμών Υποδοχής: <https://erasmusintern.org/>

Εικόνα 20 – Απόσπασμα από το «Φυλλάδιο για κινητικότητα φοιτητών για σπουδές και πρακτική άσκηση». Προσβάσιμο [εδώ](#)

Οι ελληνικές τουριστικές επιχειρήσεις και οργανισμοί μπορούν να προσελκύσουν φοιτητές και καταρτιζόμενους από το εξωτερικό. Η χώρα έχει πλέον παράδοση ως τουριστικός προορισμός, διαθέτει όλα τα είδη τουριστικών επιχειρήσεων με ορισμένες να πρωτοπορούν στο είδος τους, έχει εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και λειτουργούν τουριστικές σχολές όλων των βαθμίδων, άρα για όσους θέλουν να γνωρίσουν τη Ελλάδα θα παρουσίαζε ιδιαίτερο ενδιαφέρον να πραγματοποιήσουν την πρακτική τους στη χώρα.

3.2.3.2 Μέτρα για την ανάπτυξη τουριστικής πρακτικής άσκησης

Καθώς η τουριστική πρακτική άσκηση αφορά διαφορετικές βαθμίδες εκπαίδευσης όπως δευτεροβάθμια (ΕΠΑ.Σ.), μεταδευτεροβάθμια (Ι.Ε.Κ.), τριτοβάθμια (Πανεπιστήμια) και άλλα εκπαιδευτικά προγράμματα, η ορθή ανάπτυξή της απαιτεί διαφορετική προσέγγιση για την κάθε βαθμίδα. Συνολικά όμως μπορούν να θα βοηθούσαν την ανάπτυξη της τουριστικής πρακτικής άσκησης τα εξής:

- Συμπράξεις των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με αντίστοιχα διεθνή προωθώντας αμοιβαίες ανταλλαγές πρακτικά ασκούμενων σε σταθερή βάση, ώστε να οικοδομηθούν σχέσεις εμπιστοσύνης, ενώ και οι ασκούμενοι θα έχουν την απαιτούμενη υποστήριξη, την ποιοτική αναβάθμιση της πρακτικής κ.ά.
- Με την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης να πιστοποιούνται τα προσόντα των συμμετεχόντων βάση διεθνών προτύπων, ώστε να αναγνωρίζονται από τις τουριστικές επιχειρήσεις
- Η διασφάλιση χρηματοδότησης της πρακτικής άσκησης

- Οι επιχειρήσεις όπου υλοποιείται η πρακτική άσκηση να πληρούν συγκεκριμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά εξυπηρετώντας το θεσμό
- Η πρακτική να περιλαμβάνει πρώτες 2 – 3 μέρες γνωριμία με τα σημαντικότερα αξιοθέατα και τα τουριστικά αγαθά του προορισμού ώστε οι ασκούμενοι να εξοικειωθούν με την περιοχή και να προσφέρουν ποιοτικότερες υπηρεσίες κατά τη διάρκεια της εργασίας τους, ενώ ταυτόχρονα θα προωθείται ο προορισμός

3.2.4 Εκπαιδευτικός συνεδριακός τουρισμός

3.2.4.1 Προσέγγιση-προσδιορισμός του εκπαιδευτικού συνεδριακού τουρισμού

Εκπαιδευτικός συνεδριακός τουρισμός είναι οι οργανωμένες συναντήσεις μαθητών, σπουδαστών, καταρτιζόμενων οι οποίοι έχουν κοινά ενδιαφέροντα. Διοργανωτές τους είναι συνήθως εκπαιδευτικά και ακαδημαϊκά ιδρύματα αλλά και άλλοι οργανισμοί, επιχειρήσεις ή ιδιώτες.

Συνέδριο:

Πρωτεύον σκοπός του είναι η επιστημονική ενημέρωση και ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων μεταξύ των παρευρισκόμενων, ομιλητών και συνέδρων. Στοχεύει στην προσέλκυση μεγάλου αριθμού ατόμων για λίγες μέρες σε ένα συγκεκριμένο τοπικό προορισμό, διευρύνοντας την τουριστική περίοδο και προβάλλοντας τα ιδιαίτερα τοπικά χαρακτηριστικά π.χ. πολιτισμό και φυσικό περιβάλλον.

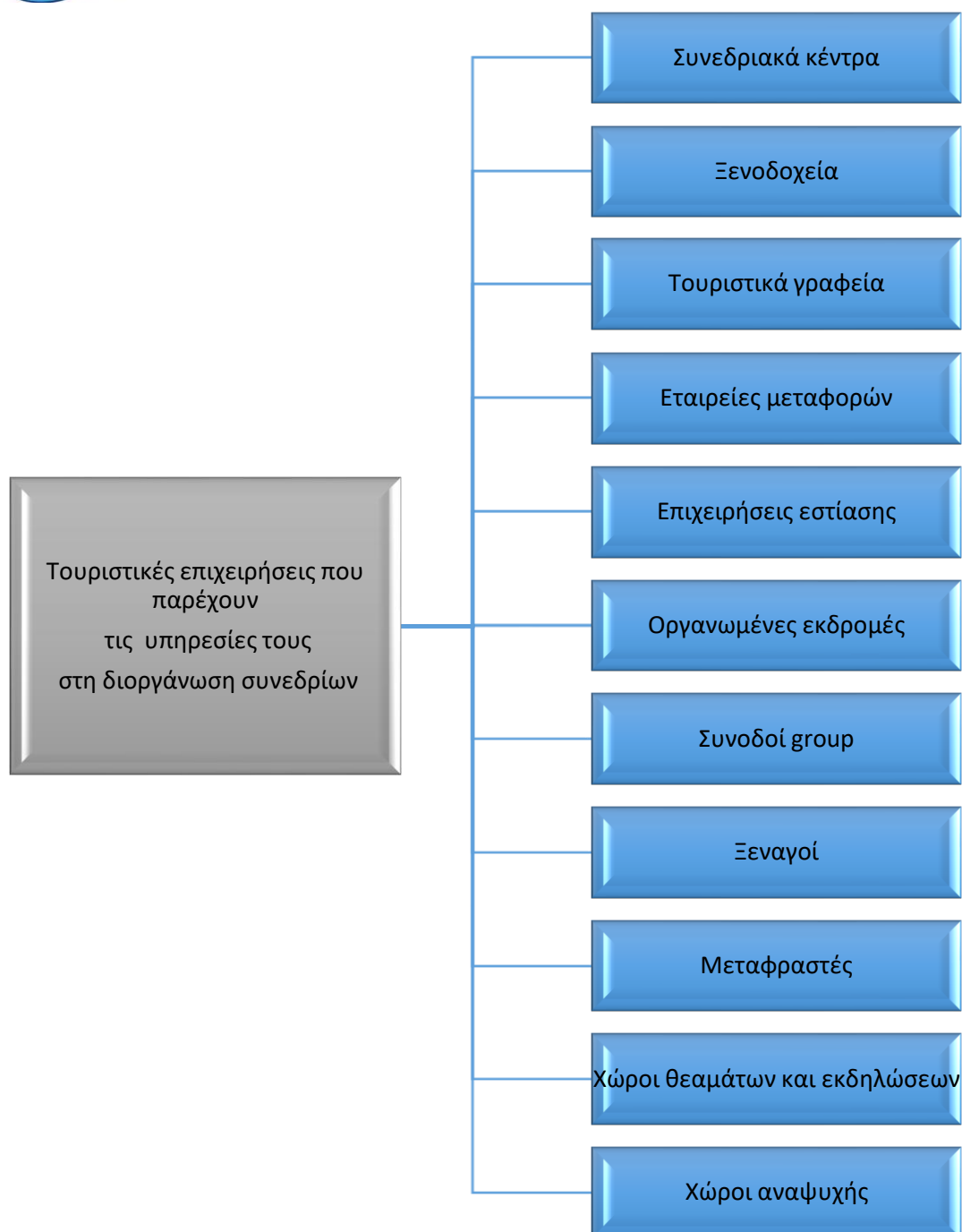
N.4582/2018

Από τον παραπάνω ορισμό γίνεται αντιληπτό ότι ο συνεδριακός τουρισμός είναι ιδιαίτερα επικερδής για όσες περιοχές διαθέτουν τις

κατάλληλες υποδομές. Προσελκύουν ένα στοχευμένο κοινό κατά τη νεκρή ή τη χαμηλή τουριστική περίοδο, ενισχύουν την προβολή της περιοχής και προσφέρουν σημαντικά οικονομικά οφέλη σε τουριστικές επιχειρήσεις καθώς και σε άλλους κλάδους. Τα συνέδρια είναι συνυφασμένα με τον τουριστικό κλάδο, καθώς πλήθος τουριστικών υπηρεσιών είναι απαραίτητες για τη ικανοποίηση των συνέδρων.

Η υλοποίηση ενός επιτυχημένου συνεδρίου, δεν περιορίζεται μόνο στη διοργάνωση της συνάντησης. Τα συνέδρια πλαισιώνεται από ένα πλούσιο παράλληλο πρόγραμμα με εκδηλώσεις και δραστηριότητες που προσφέρουν τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να γνωρίσουν τον τόπο διεξαγωγής του συνεδρίου.

Εκτός από τα ξενοδοχεία που φιλοξενούν τους συνέδρους ενεργοποιούνται πλήθος τουριστικών επιχειρήσεων καθώς τα συνέδρια πλαισιώνονται από διάφορες δραστηριότητες όπως γεύματα, πάρτι, εκδρομές και περιηγήσεις. Στην καταγραφή που ακολουθεί σημειώνονται μόνο οι σημαντικότερες για τη διοργάνωση:

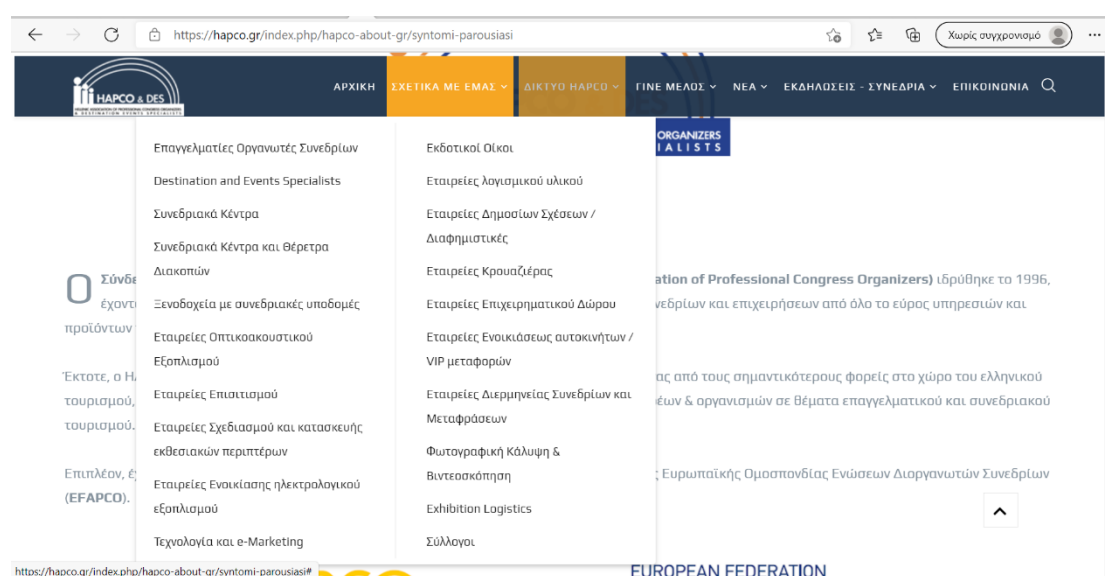
Εικόνα 21 - Τουριστικές επιχειρήσεις και υπηρεσίες που εξυπηρετούν τις ανάγκες για τη διεξαγωγή εκπαιδευτικών συνεδρίων

Για την άρτια διεξαγωγή ενός σεμιναρίου δεν εμπλέκεται μόνο ο τουριστικός κλάδος, αλλά και πλήθος άλλων. Ενδεικτική είναι η σχετική ιστοσελίδα του Συνδέσμου

Ελλήνων Επαγγελματιών Οργανωτών Συνεδρίων -HAPCO, ο οποίος έχει ως κύρια επιδίωξη του την θεσμική συνάντηση των επαγγελματικών διοργανωτών συνεδρίων

και επιχειρήσεων από όλο το εύρος υπηρεσιών και προϊόντων της συνεδριακής αγοράς. Στην εικόνα που ακολουθεί παρουσιάζεται το δίκτυο επαγγελματιών,

επιχειρήσεων, οργανισμών που συνεργάζονται για τη διοργάνωση ενός συνεδρίου.

Εικόνα 22 – Φωτογραφία της ιστοσελίδας του HAPCO

Η διεξαγωγή εκπαιδευτικών συνεδρίων μπορεί να πραγματοποιηθεί σε διάφορους χώρους, για την επιλογή όμως του κατάλληλου λαμβάνονται υπόψη πολλοί παράγοντες όπως ο αριθμός των συμμετεχόντων, οι δυνατότητες του χώρου, το κόστος χρήσης του κ.ά. Τα εκπαιδευτικά συνέδρια χρησιμοποιούν τους ακόλουθους χώρους (venues):

- Πανεπιστημιακά αμφιθέατρα
- Αμφιθέατρα και χώρους εκδηλώσεων εκπαιδευτικών οργανισμών
- Δημοτικές αίθουσες

- Συνεδριακό κέντρα
- Ξενοδοχεία με συνεδριακές αίθουσες
- Κατάλληλα διαμορφωμένοι χώροι σε
 - ο Κρουαζιερόπλοια
 - ο Μουσεία, χώρους πολιτισμού και αρχαιολογικούς χώρους
 - ο Αθλητικούς χώρους
 - ο Θεματικά πάρκα
 - ο Χώρους αναψυχής (π.χ. κτήματα)

Εκτός όμως από τα συνέδρια χρησιμοποιούνται και άλλοι όροι για να περιγράψουν παρόμοιου τύπου εκδηλώσεις που αφορούν και τον εκπαιδευτικό ή ακαδημαϊκό κλάδο. Ιδιαίτερα δημοφιλής εκπαιδευτική εκδήλωση τα τελευταία χρόνια είναι τα workshops. Ακολουθούν οι σημαντικότερες:

Κατηγορία	Περιγραφή
Συνέδριο (congress)	Συνάντηση ατόμων με κοινά ενδιαφέροντα με σκοπό την ανάπτυξη μιας θεματικής. Έχουν σύντομη διάρκεια (συνήθως δεν διαρκούν πάνω από 4 μέρες) και συχνά είναι ετήσια. Το κοινό κυρίως παρακολουθεί παρουσιάσεις και ομιλίες γύρω από το θέμα του συνεδρίου.
Διάσκεψη (conference)	Είναι ένας τύπος συνεδρίου με μεγάλης διάρκειας συζήτηση και ενεργή συμμετοχή.
Διάλεξη	Παρουσίαση μιας θεματικής από έναν ειδικό του τομέα.
Ημερίδα	Έχουν διάρκεια μίας ημέρας και συνήθως περιλαμβάνουν ομιλίες ή διαλέξεις.
Εργαστήριο (workshop)	Περιλαμβάνει την εμπειριστατωμένη μελέτη ενός θέματος, συνήθως επιλύνοντας κάποιο πρόβλημα. Συμμετέχουν μικρές ομάδες 15 με 30 άτομα.

Σεμινάριο	Περιλαμβάνουν εισηγήσεις και workshops από ειδικούς του κλάδου όμως ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι μικρός
Forum	Συναντήσεις με πάνελ εισηγητών. Στο τέλος ακολουθούν ερωτήσεις και σχόλια από το ακροατήριο.
Συμπόσιο	Συζήτηση που διοργανώνεται με επίσημο τρόπο και ενδεχομένως περιλαμβάνει και επίσημο γεύμα.

5 Παρακολουθήστε:

Την παρουσίαση που χρησιμοποιήθηκε από τον HAPCO στο εικονικό περίπτερο του ΕΟΤ, σε τουριστική έκθεση που διεξήχθη σε ψηφιακό περιβάλλον τον Μάρτιο του 2021 για την προώθηση του ελληνικού συνεδριακού τουρισμού. Το video περιλαμβάνει εικόνες από συνεδριακούς χώρους και παράλληλα παρουσιάζει και το πλέγμα των τουριστικών υπηρεσιών που είναι συνυφασμένες με τη διεξαγωγή ενός συνεδρίου:

Το video είναι του Σύνδεσμου Ελλήνων Επαγγελματιών Οργανωτών Συνεδρίων -HAPCO, ο οποίος έχει ως κύρια επιδίωξη του την θεσμική συνάντηση των επαγγελματικών διοργανωτών συνεδρίων και επιχειρήσεων από όλο το εύρος υπηρεσιών και προϊόντων της συνεδριακής αγοράς.

Δυστυχώς, η ανοδική πορεία που παρουσίαζε ο ελληνικός συνεδριακός τουρισμός διακόπηκε καθώς και ο συγκεκριμένος κλάδος επλήγη ανεπανόρθωτα από την κρίση της πανδημίας. Ιδιαίτερα τα συνέδρια που αφορούν εκπαιδευόμενους, μαθητές, σπουδαστές δέχθηκαν μεγάλο πλήγμα.

Οι εκπαιδευτικές δομές μεγάλα χρονικά διαστήματα δεν λειτουργούσαν δια ζώσης ενώ και τα υγειονομικά πρωτόκολλα για τις σχετικές εκδηλώσεις είναι ιδιαίτερα αυστηρά. Ως συνέπεια η πλειοψηφία των συνεδρίων δεν πραγματοποιούνται πλέον με φυσική παρουσία των συμμετεχόντων και των ομιλητών. Στη θέση τους διοργανώνονται υβριδικές και ηλεκτρονικές συνεδριακές εκδηλώσεις για τις οποίες χρησιμοποιούνται όροι όπως:

- congress online
- e-conference
- webinar
- hybrid meetings
- virtual meetings
- post event recordings

Ως επακόλουθο οι συμμετέχοντες παρακολουθούν το συνέδριο από την οικία τους με τη βοήθεια της τεχνολογίας χωρίς να καταναλώνεται καμία τουριστική υπηρεσία.

Για παράδειγμα:

Το video για την προώθηση του 25^{ου} Επιστημονικού Συνεδρίου Φοιτητών Ιατρικής Ελλάδας, το οποίο πραγματοποιήθηκε το 2018 δια ζώσης.

το video προβάλλεται και η πόλη που το φιλοξενεί καθώς και οι τουριστικές υπηρεσίες της πόλης .

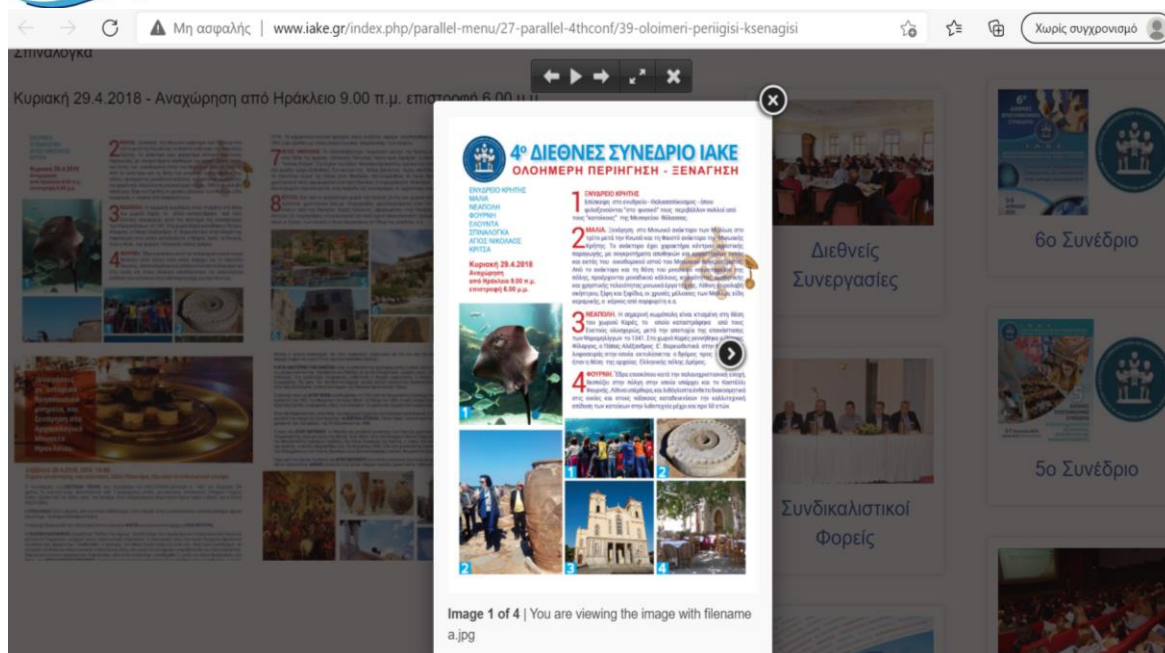
Στη συνέχεια παρακολουθήστε το video του 25^{ου} Επιστημονικού Συνεδρίου Φοιτητών Ιατρικής Ελλάδας, το οποίο όμως πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά και χωρίς τη φυσική παρουσία των

συμμετεχόντων στη πόλη που το φιλοξενούσε.

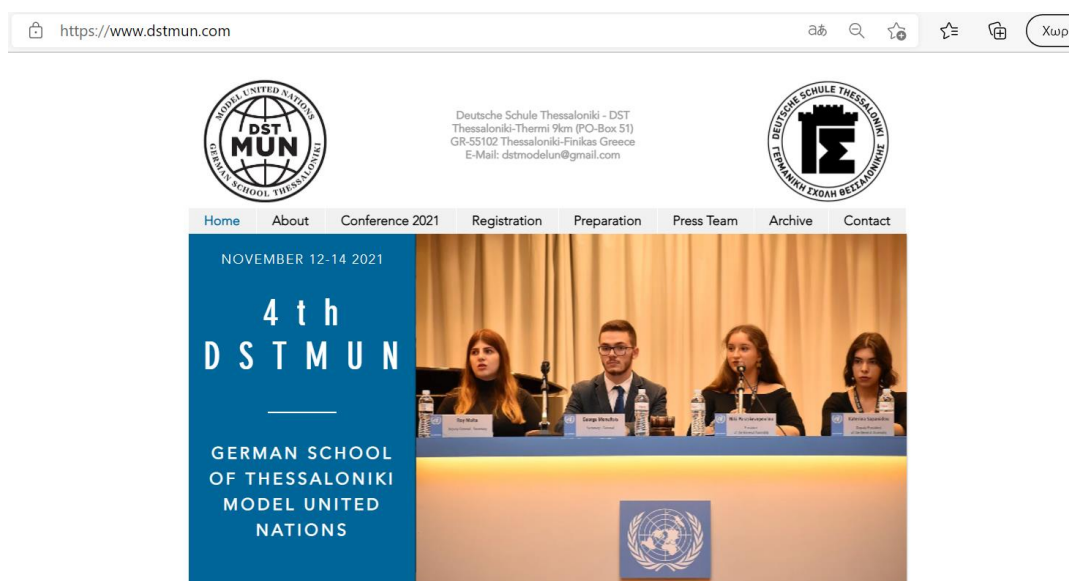

Πηγή: www.eefie.org

Ακολουθούν δύο παραδείγματα εκπαιδευτικού συνεδριακού τουρισμού. Το κάθε ένα απευθύνεται σε διαφορετικό κοινό και συνεπώς είναι σχεδιασμένο για να καλύψει διαφορετικές ανάγκες.

Εικόνα 23 - Φωτό από την ιστοσελίδα του IAKE με απόσπασμα από το παράλληλο πρόγραμμα του 4ου Διεθνούς Συνεδρίου. Πηγή www.iake.g

Dear all,

After careful consideration we have decided that our conference will be held online this year so as to ensure everyone's health and well-being!

Εικόνα 24 - Φωτό της ιστοσελίδας του συνεδρίου "4ο Μαθητικό Συνέδριο Model United Nations (DSTMUN) της Γερμανικής Σχολής Θεσσαλονίκης το οποίο απευθύνεται σε μαθητές Γυμνασίου της χώρας και του εξωτερικού. Πηγή: [Model United Nations | 4th DSTMUN | Thessaloniki](https://www.dstmun.com)

3.2.4.2 Μέτρα ανάπτυξης εκπαιδευτικού συνεδριακού τουρισμού

Είναι βέβαιο ότι κάποιες συνεδριακές εκδηλώσεις ακόμα και μετά τη λήξη της πανδημίας θα εξακολουθήσουν να διεξάγονται σε ψηφιακό περιβάλλον κατά επιλογή του διοργανωτή. Όπως ήδη αναφέρθηκε αυτές δεν παρουσιάζουν κανένα ενδιαφέρον για τον τουριστικό κλάδο, εκτός από την περίπτωση που στις αλλαγές ομιλητικών ή σε άλλους νεκρούς χρόνους παρουσιάζονται τουριστικοί προορισμοί και τουριστικές υπηρεσίες.

Στα υβριδικά συνέδρια δίνεται η δυνατότητα ορισμένοι από τους συμμετέχοντες να παρακολουθήσουν την εκδήλωση διαδικτυακά και άλλοι με φυσική παρουσία. Σε αυτή την περίπτωση είναι πιθανό να δημιουργηθεί κάποια τουριστική δραστηριότητα καθώς θα υπάρχει μετακίνηση προς τα σημεία διεξαγωγής του συνεδρίου, θα ενοικιαστούν δωμάτια σε ξενοδοχεία για τη διαμονή κ.ά.

Υποθέτοντας ότι τα επόμενα χρόνια και καθώς θα μετριάζονται οι επιπτώσεις της πανδημίας, πολλά από τα εκπαιδευτικά συνέδρια θα διεξάγονται και με δια ζώσης παρουσία, ορισμένα από τα μέτρα που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην ανάπτυξη του εκπαιδευτικού συνεδριακού τουρισμού είναι τα ακόλουθα:

- Δημιουργία συνεδριακών εγκαταστάσεων μικρότερης κλίμακας σε τουριστικούς προορισμούς που διαθέτουν ακαδημαϊκά ιδρύματα αλλά και πολιτιστικούς και φυσικούς πόλους έλξης
- Εύκολη πρόσβαση π.χ. το σημείο όπου διοργανώνονται να βρίσκεται κοντά σε αεροδρόμιο και να διαθέτει καλό οδικό δίκτυο
- Αναβάθμιση υφιστάμενων εγκαταστάσεων
- Υιοθέτηση καινοτόμων τεχνολογιών

- Έντονη διασύνδεση του συνεδριακού τουρισμού με άλλες ειδικές μορφές τουρισμού
- Εξειδικευμένη κατάρτιση όσων απασχολούνται στον κλάδο
- Συνεχής προβολή και προώθηση του εκπαιδευτικού συνεδριακού τουρισμού
- Προσεκτική κοστολόγηση των συνεδριακών πακέτων ώστε να είναι προσιτά σε μαθητές, φοιτητές και στις οικογένειές τους
- Εμπλουτισμός του συνεδριακού προγράμματος με παράλληλες εκδηλώσεις ώστε να προσελκύουν συμμετοχές αλλά και να προωθούν τον προορισμό
- Διασύνδεση των διοργανωτών με εκπαιδευτικούς φορείς του εξωτερικού για την προσέλκυση διεθνών συμμετοχών
- Να έχουν διάρκεια 2 – 5 ημέρες
- Να προσφέρουν τη δυνατότητα παράτασης της διαμονής για να συνδυαστούν με διακοπές
- Να δημιουργείται ειδικό πρόγραμμα για τους συνοδούς ώστε κατά τη διάρκεια του συνεδρίου (το οποίο δεν παρακολουθούν) να έχουν την ευκαιρία αναψυχής και γνωριμίας με τον προορισμό.

3.2.5 Τουρισμός νέων

3.2.5.1 Προσέγγιση-προσδιορισμός τουρισμού νέων

Ο τουρισμός νέων ή τουρισμός νεολαίας, είναι μια δυναμικά αναπτυσσόμενη μορφή τουρισμού που εξελίσσεται σε μια από τις πιο ισχυρές. Τα ηλικιακά όρια του συγκεκριμένης ομάδας δεν είναι αυστηρά καθορισμένα, κάθε οργανισμός και δράση μπορεί να θέσει τα δικά του,

γενικά όμως αφορά ταξιδιώτες μεταξύ των 15 και των 30 ετών. Δημιουργεί σημαντικό όγκο εργασιών στην παγκόσμια ταξιδιωτική βιομηχανία εμφανίζοντας έντονα ανοδικές τάσεις.

Οι συνήθειες, τα κίνητρα και ο ψυχισμός των νέων ταξιδιωτών διαφοροποιούν τις τουριστικές επιλογές τους σε σχέση με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Τα κυριότερα χαρακτηριστικά του τουρισμού νέων συνοψίζονται στα:

- Αξιοποιούν τη χρήση των νέων τεχνολογιών στην αναζήτηση και στην επιλογή τουριστικού προορισμού καθώς τους παρέχει ελκυστικές και ανταγωνίστηκες επιλογές
- Προτιμούν τον μαζικό τουρισμό ή τον τουρισμό περιπέτειας
- Αναζητούν έντονες εμπειρίες και νυχτερινή διασκέδαση
- Ταξιδεύουν με όλα τα μέσα μεταφοράς επιλέγοντας τον οικονομικότερο τρόπο (π.χ. αεροπορικό ταξίδι χωρίς απευθείας πτήση, σιδηροδρομικό ταξίδι κατά της διάρκεια την νύχτας) χωρίς να αποτελεί εμπόδιο η κούραση του ταξιδιού
- Δεν ενδιαφέρονται για υψηλής ποιότητας υπηρεσίες στον προορισμό και στα ξενοδοχεία
- Συμμετέχουν σε ταξίδια εκπαιδευτικού τουρισμού στο πλαίσιο αντίστοιχων προγραμμάτων
- Είναι ιδιαίτερα ανθεκτική αγορά ταξιδιωτών σε περιόδους κρίσης καθώς δεν επηρεάζονται εύκολα

Ο τουρισμός νέων δεν εμφανίζει έντονη εποχικότητα καθώς έχουν την ευκαιρία να ταξιδεύουν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Κυρίως επιδιώκουν να αποκτήσουν ταξιδιωτικές εμπειρίες ζωής και ταξιδεύουν για εκπαιδευτικούς λόγους, για να συμμετέχουν σε εθελοντικές δράσεις,

καθώς και για διαμονή σε κατασκηνώσεις και άλλου είδους δραστηριότητες αναψυχής.

Κρατικοί και άλλοι οργανισμοί ενισχύουν τα ταξίδια των νέων με προγράμματα που περιλαμβάνουν διάφορες παροχές όπως οικονομικά πακέτα διακοπών, εισιτηρίων διαρκείας σε μεταφορικά μέσα που απευθύνονται σε νέους κ.ά. Επιπλέον έχουν δημιουργηθεί τουριστικά προϊόντα που απευθύνονται κυρίως στους νέους όπως ο θεσμός των Youth Hostels (Ξενώνες Νεότητας) λειτουργεί πολύ αποτελεσματικά εδώ και δεκαετίες.

Ο τουρισμός νέων αποτελεί τμήμα όλων των μορφών τουρισμού καθώς το κίνητρο των νέων για την πραγματοποίηση ενός ταξιδιού μπορεί να είναι εκπαιδευτικό, πολιτισμικό, αθλητικό, αναψυχής κ.ά. Ακολουθούν ορισμένα παραδείγματα υποστήριξης και εφαρμογής τουρισμού νέων:

- ➔ Το πρόγραμμα Erasmus+ παρέχει τη δυνατότητα σε ομάδες νέων ηλικίας 13-30 ετών, από διάφορες χώρες να συναντώνται και να ζουν μαζί για 5 έως 21 μέρες. Στόχος τους είναι να προγραμματίσουν και να προετοιμάσουν μια σειρά από δραστηριότητες βάση ενός συγκεκριμένου σχεδίου. Η χρηματοδότηση της ΕΕ καλύπτει μέρος από τα έξοδα ταξιδιού, έξοδα σχετικά με υλοποίηση της δραστηριότητας και για τις πρακτικές ανάγκες.

Περιηγηθείτε

[Εδώ](#) στην ιστοσελίδα του Erasmus+ που παρουσιάζει το πρόγραμμα για τις ανταλλαγές νέων.

Παρακολουθήστε:

Το video του Erasmus+, το οποίο παρουσιάζει την δράση για τις ανταλλαγές νέων [εδώ](#).

➔ Το πρόγραμμα DiscoverEu της ΕΕ προσφέρει τη δυνατότητα ενός σιδηροδρομικού ταξιδιού διάρκειας έως 30 ημερών σε ευρωπαίους νέους 18 ετών για να ανακαλύψουν της Ευρώπη ταξιδεύοντας. Οι υποψήφιοι νέοι μέσω του προγράμματος αιτούνται να λάβουν δωρεάν εισιτήρια για να ταξιδέψουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Περιηγηθείτε

[Εδώ](#) στην ιστοσελίδα του DiscoverEu που παρουσιάζει το πρόγραμμα για τις ανταλλαγές νέων.

Παρακολουθήστε:

Το video που παρουσιάζει την δράση DiscoverEu.

- ➔ Ο Σύλλογος Ξενώνων Νέων Ελλάδας είναι ένας μη κερδοσκοπικός σύλλογος στον οποίο είναι μέλη 21 ξενώνες νέων (youth hostel) από όλη την Ελλάδα. Με την σειρά του είναι μέλος του (HI) στο οποίο ανήκουν αντίστοιχοι σύλλογοι από 90 χώρες. Οι ξενώνες νέων είναι καταλύματα που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους (κοινόχρηστα δωμάτια, κουζίνα με δυνατότητα προετοιμασία γευμάτων, εστιατόριο, βιβλιοθήκη, εγκαταστάσεις πλυντηρίων κ.ά.) σε ιδιαίτερα προσιτή τιμή. Οι ξενώνες νέων για να γίνουν δεκτές από τον σύλλογο πρέπει να πληρούν διεθνή συμφωνημένα πρότυπα ως προς την ποιότητα των εγκαταστάσεων και της εξυπηρέτησης. Σύμφωνα με τις αρχές του HI: «... θέλουμε να κάνουμε δυνατή την γνωριμία μεταξύ ατόμων, να

ενθαρρύνουμε το συναίσθημα αγάπης και προστασίας απέναντι στη φύση και να υποστηρίξουμε την εκτίμηση των πολιτισμικών αξιών όλου του κόσμου. Για αυτό τον λόγο προσφέρουμε ξενώνες, στους οποίους δεν υπάρχει καμία διαφοροποίηση ανάμεσα σε καταγωγή, εθνικότητα, χρώμα δέρματος, θρησκεία, φύλο, κοινωνία ή πολιτική πεποίθηση. Η νεολαία θα αναπτύξει έτσι μια καλύτερη κατανόηση για τον συνάνθρωπο στο εσωτερικό και στο εξωτερικό...»

Ü Περιηγηθείτε

[Εδώ](#) στην ιστοσελίδα του Συλλόγου Ξενώνων Νέων Ελλάδας
και

[Εδώ](#) στην ιστοσελίδα του Διεθνούς Δικτύου Ξενώνων Νέων – Hostelling
International

Ο τουρισμός νέων επιφέρει πολλά οφέλη στους προορισμούς όπου αναπτύσσεται καθώς οι νέοι έχουν τη δυνατότητα να ταξιδεύουν για μεγάλες χρονικές περιόδους ενισχύοντας τις τοπικές οικονομίες. Παράλληλα οι ίδιοι χτίζουν μια ταξιδιωτική κουλτούρα που θα τη φέρουν μαζί τους καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους.

3.2.5.2 Μέτρα ανάπτυξης τουρισμού νέων

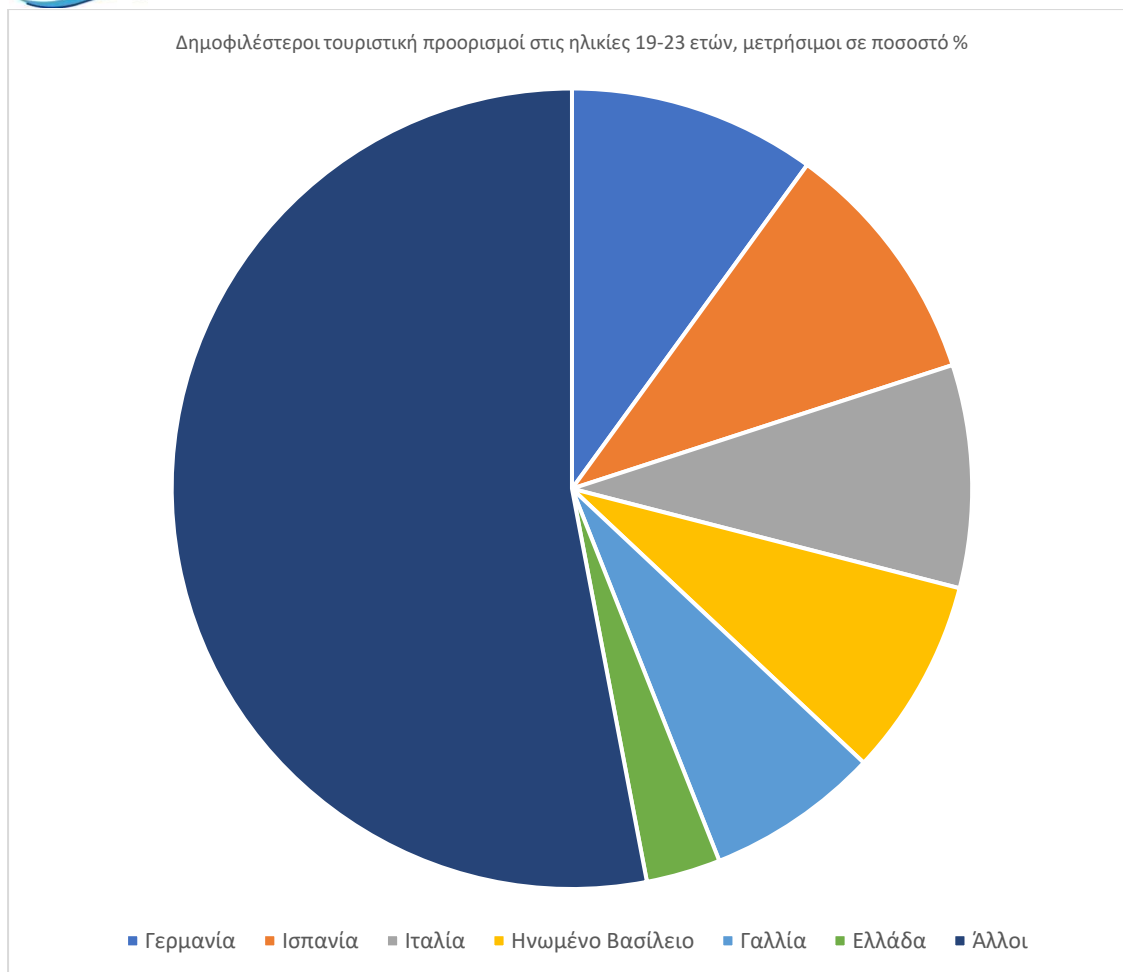
Ο τουρισμός νέων αποτελεί ένα πολύ σημαντικό κομμάτι των τουριστικών δραστηριοτήτων. Προκειμένου να αναπτυχθεί περαιτέρω ο τουρισμός νέων οι αρχικές ενέργειες περιλαμβάνουν:

- Να οικοδομηθεί κλίμα ασφάλειας για τον προορισμό με τις κατάλληλες παρεμβάσεις ώστε να θεωρείται ασφαλής για να προσελκύσει νεαρά άτομα
- Οι κάτοικοι να έχουν θετική στάση προς τους επισκέπτες και να μην διακρίνονται από έντονες προκαταλήψεις
- Να δημιουργηθούν κρατικοί μηχανισμοί υποστήριξης προς τους νεαρούς ταξιδιώτες και τις επιχειρήσεις που τους εξυπηρετούν
- Να αναπτυχθούν δραστηριότητες που θα προσφέρουν έντονες εμπειρίες στους ταξιδιώτες
- Στους προορισμούς που δραστηριοποιούνται με τον τουρισμό νέων να δραστηριοποιούνται επιχειρήσεις ψυχαγωγία και διασκέδασης
- Να δημιουργούνται δίκτυα τουριστικών επιχειρήσεων και οργανισμών με στόχο την καλύτερη προσέγγιση και εξυπηρέτηση αυτού του ειδικού κοινού
- Οι προορισμοί να αναπτύσσουν έντονη παρουσία στα κοινωνικά δίκτυα στοχεύοντας στις συγκεκριμένες ηλικίες με διαρκή έγκυρη ενημέρωση
- Οι προσφερόμενες τουριστικές υπηρεσίες που απευθύνονται σε νέους να είναι οικονομικά προσιτές

3.3 Προοπτικές εκπαιδευτικού τουρισμού στην Ελλάδα

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός θεωρείται μία από τις τουριστικές αγορές με την ταχύτερη ανάπτυξη. Μπορεί να προσφέρει σημαντικά οφέλη σε μια περιοχή με πλούσια πολιτιστικά στοιχεία, τα οποία αποτελούν πόλο έλξης για τον εκπαιδευτικό - μαθητικό τουρισμό, είτε από την Ελλάδα είτε από το εξωτερικό. Η ισχυροποίηση του εκπαιδευτικού τουρισμού ενισχύει την προσπάθεια μείωσης του φαινομένου της εποχικότητας που αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα του κλάδου.

Ένα μεγάλο ποσοστό του εκπαιδευτικού τουρισμού αφορά τον τουρισμό νέων. Καθώς όμως σύμφωνα με στοιχεία του 2015, σχετικά με τα χαρακτηριστικά τους εξερχόμενου ευρωπαϊκού τουρισμού νέων η Ελλάδα προσελκύει μόνο το 3% του ηλικιακού φάσματος 19-23 ετών, όταν η Γερμανία προσελκύει το 10% και ένα αντίστοιχο 10% η Ισπανία. Όμως και στις ηλικίες 15-18 και 24-30 την Ελλάδα επίσης προσελκύει το 3%. Τα παραπάνω στοιχεία υποδηλώνουν τις δυνατότητες και τις προοπτικές για περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου στην Ελλάδα.

Εικόνα 25 - Πηγή: INSETE, Χαρακτηριστικά Εξερχόμενου Ευρωπαϊκού Τουρισμού Νέων

Η Ελλάδα διαθέτοντας πλούσιους τουριστικούς πόρους: μοναδικές φυσικές ομορφιές, πλούσιο πολιτισμό, ενδιαφέρουσα ιστορία, δυνατότητες για ανάπτυξη πρωτότυπων δραστηριοτήτων, ανθρώπινο δυναμικό ικανό να υποστηρίξει τις απαραίτητες δράσεις, μπορεί μέσα από στοχευμένα βήματα να προσελκύσει και να αναπτύξει τον εκπαιδευτικό τουρισμό. Προς αυτή την κατεύθυνση βοηθούν και οι παγκόσμιες τάσεις, οι οποίες βοηθούν και υποστηρίζουν τον τουρισμό νέων.

Στην ενότητα αυτή μάθατε:

- ✓ την εννοιολογική προσέγγιση, τα χαρακτηριστικά και τις μορφές του εκπαιδευτικού τουρισμού
- ✓ τους τρόπους ανάπτυξης του εκπαιδευτικού τουρισμού
- ✓ τα διαφορετικά είδη των εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- ✓ τα μέτρα για την ανάπτυξη του τουρισμού των εκπαιδευτικών προγραμμάτων

1. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός διακρίνεται από έντονη εποχικότητα.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

2. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός είναι η ειδική μορφή τουρισμού που συνδυάζει την εκπαίδευση με την αναψυχή.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

3. Στις τουριστικές υπηρεσίες που καταναλώνονται δεν περιλαμβάνεται η διατροφή.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

4. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός δεν απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

5. Μορφές εκπαιδευτικού τουρισμού είναι:

(σημειώστε με ☐ τις ορθές)

A. Ανταλλαγή προσωπικού	☐
B. Προγράμματα πρακτικής άσκησης	☐
Γ. Αγροτουρισμός	☐
Δ. Μακροχρόνια εκπαιδευτικά προγράμματα	☐

6. Οι ημερήσιες εκπαιδευτικές εκδρομές περιλαμβάνουν επισκέψεις σε επιστημονικά ιδρύματα.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

7. Βραχύβιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα αποτελεί το σεμινάριο.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

8. Ποια είναι τα πλεονεκτήματα των προγραμμάτων ανταλλαγής;

(σημειώστε με ☐ τις ορθές)

A. Εκμάθηση ξένων γλωσσών	☐
B. Γνωριμία με τον πολιτισμό μιας χώρας	☐
Γ. Προσωπική εξέλιξη	☐

Δ. Όλα τα παραπάνω	
--------------------	--

9. Το πρόγραμμα Erasmus+ αποτελεί πρόγραμμα ανταλλαγής νέων.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

10. Όσον αφορά την τουριστική πρακτική άσκηση, είναι σύνηθες να μην απαιτείται η μετακίνηση ασκούμενων από την περιοχή όπου πραγματοποιούν την εκπαίδευσή τους προς άλλη γεωγραφική περιοχή

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

4.Εκπαιδευτική Ενότητα 3. : «Αθλητικός τουρισμός και τουρισμός υγείας»

Σκοπός

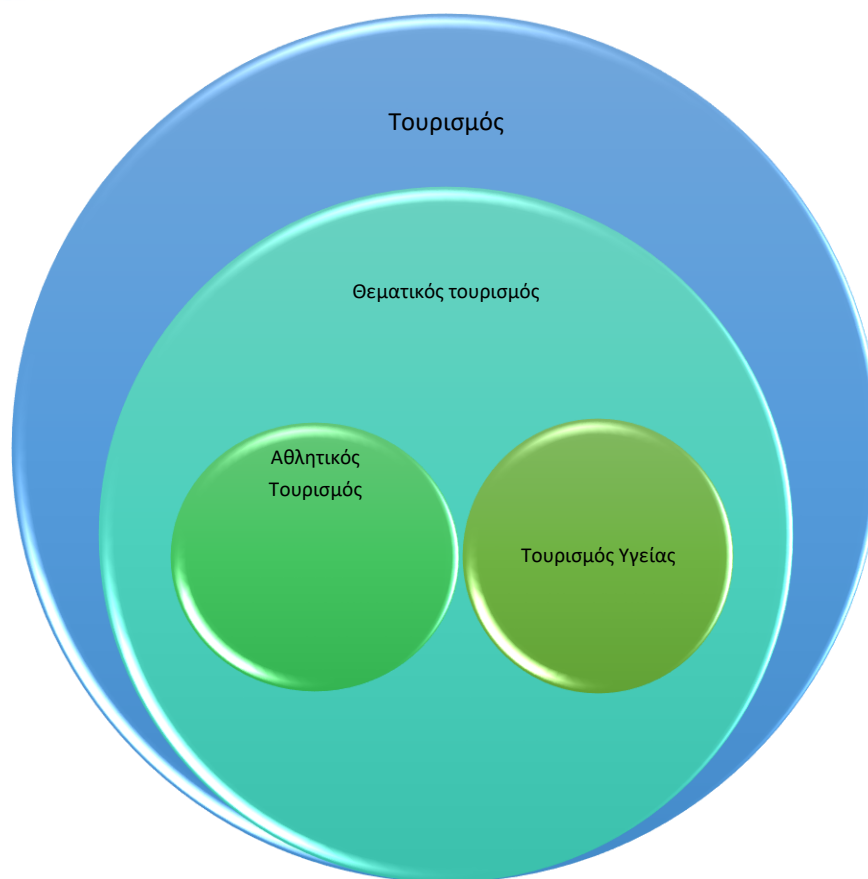
Σκοπός της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής ενότητας είναι οι εκπαιδευόμενοι να γνωρίσουν τη **σημασία και τις μορφές του αθλητικού τουρισμού και του τουρισμού υγείας**. Επίσης θα δουν παραδείγματα από όλες τις μορφές αθλητικού τουρισμού και του τουρισμού υγείας και θα έρθουν σε επαφή με μια σφαιρική παρουσίαση της εννοιολογικής προσέγγισης των παραπάνω μορφών τουρισμού, καθώς και τις επιδράσεις τους στο γενικότερο πεδίο του τουρισμού.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Μετά από την παρακολούθηση της εκπαίδευσης στην υποενότητα 3, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να κατανοούν την έννοια και τα συστατικά του τουρισμού, να γνωρίζουν την έννοια του αθλητικού τουρισμού και του τουρισμού υγείας, να διακρίνουν τις αιτίες που οδήγησαν στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, να αναγνωρίζουν το θεσμικό πλαίσιο του αθλητικού τουρισμού και του τουρισμού υγείας, να κατανοούν τις επιδράσεις των συγκεκριμένων μορφών τουρισμού

Έννοιες-Κλειδιά

Τουρισμός, Τουριστικό προϊόν, Αθλητικός τουρισμός, Τουρισμός αθλητικών διοργανώσεων, Τουρισμός υπαίθριων δραστηριοτήτων, Τουριστικός υγείας, Υπαίθριος τουρισμός, Ιατρικός τουρισμός, Ιαματικός τουρισμός, Τουρισμός ευεξίας

Εικόνα 26 - Σχέση τουρισμού με αθλητικό τουρισμό και τουρισμό υγείας

Παρόλο που ο αθλητικός τουρισμός και ο τουρισμός υγείας είναι δύο διαφορετικές μορφές τουρισμού και υπό αυτό το πρίσμα θα προσεγγισθούν, συνδυάζονται καθώς υπάρχει ένα ειδικό κοινό ταξιδιωτών που επιλέγουν τον τουρισμό αθλητισμού και ευεξίας² (sports & wellness).

² Έννοιες που θα αποσαφηνιστούν στη συνέχεια

4.1. Αθλητικός Τουρισμός

4.1.1 Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά αθλητικού τουρισμού

Ως αθλητικός τουρισμός (sport tourism) ορίζεται η εμπειρία του ταξιδιού ως αποτέλεσμα συμμετοχής σε μια αθλητική δραστηριότητα, σε ένα αθλητικό γεγονός, σε μία εκδήλωση ή η παρακολούθηση μιας αθλητικής δραστηριότητας.

Αθλητικός τουρισμός:

Αθλητικός τουρισμός είναι η μορφή τουρισμού, η οποία πραγματοποιείται με ενεργητική ή παθητική συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες αναψυχής που οι επισκέπτες – τουρίστες επιλέγουν στον τουριστικό προορισμό των διακοπών τους, με στόχο την ψυχαγωγία και τη βελτίωση της υγείας, της φυσικής κατάστασης και της ευεξίας τους.

N.4582/2018

Το 2004 σε κοινή του διακήρυξη ο Γενικός Γραμματέας του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού με τον Πρόεδρο της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής είχαν επισημάνει τη σχέση αθλητισμού – τουρισμού και τα οφέλη που προκύπτουν από την αλληλοσύνδεσή τους καθώς αναφέρουν: «Ο αθλητισμός ως επαγγελματική δραστηριότητα περιλαμβάνει ένα σεβαστό αριθμό ταξιδιών που πραγματοποιούνται τόσο για προπονήσεις όσο και για αγώνες σε διάφορους προορισμούς. Η πλειονότητα των αθλητικών γεγονότων, όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες, τα πρωταθλήματα ποδοσφαίρου και οι αγώνες αυτοκινήτων έχουν γίνει από μόνα τους μεγάλα τουριστικά εκθέματα, μεγεθύνοντας κατά αυτόν τον τρόπο το τουριστικό προϊόν ενός προορισμού. Τόσο ο αθλητισμός όσο και ο τουρισμός αποτελούν και οι δύο μαζί ισχυρές δυνάμεις για την ανάπτυξη

και την επένδυση στο χώρο των υποδομών μιας χώρας, όπως αεροδρόμια, δρόμοι, στάδια, ξενοδοχεία και εστιατόρια, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν όχι μόνο από τους ντόπιους αλλά και από τους επισκέπτες. Αυτές οι δύο ωφέλιμες βιομηχανίες θα αποτελέσουν το έναυσμα για οικονομική ανάπτυξη, για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και για τη δημιουργία νέων εσόδων. Αλλά ταυτόχρονα, είναι και οι δύο δραστηριότητες στις οποίες οι άνθρωποι έρχονται κοντά και αναπτύσσουν ισχυρές διαπροσωπικές σχέσεις. Με αυτόν τον τρόπο κάνουν τον κόσμο μικρότερο και οι άνθρωποι μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο στοιχεία που αφορούν τόσο τον πολιτισμό του ενός, όσο και τον τρόπο ζωής του άλλου, προσπαθώντας να επιτευχθεί έτσι μια παγκόσμια ειρήνη».

Ο αθλητικός τουρισμός διαγράφει μια ιδιαίτερα δυναμική πορεία τα τελευταία 50 χρόνια. Σύμφωνα με διεθνείς οργανισμούς τουλάχιστον το 25% των ταξιδιωτών ενασχολείται με κάποιο άθλημα κατά τη διάρκεια των διακοπών τους. Πολλοί παράγοντες βοήθησαν στην εξέλιξη του αθλητικού τουρισμού με σημαντικότερους τους:

- Το ενδιαφέρον για τις διεθνείς και εθνικές αθλητικές εκδηλώσεις (πρωταθλήματα, Ολυμπιακοί Αγώνες κ.ά.) παρουσίασε ραγδαία άνοδο
- Αυξήθηκαν οι μεγάλες παγκόσμιες αθλητικές διοργανώσεις
- Οι κρατικοί θεσμοί ανά τον κόσμο αντιλήφθηκαν τη σπουδαιότητα του αθλητισμού καθώς και τη δύναμή του ως μέσο άσκησης πολιτικής
- Η ενασχόληση με τον αθλητισμό έγινε δημοφιλής ως μέσο βελτίωσης της υγείας

- Είναι πλέον προσιτά τα ταξίδια και με πιο εύκολες μετακινήσεις για όλους τους ταξιδιώτες και συνεπώς και για όσους ασχολούνται με τον αθλητισμό

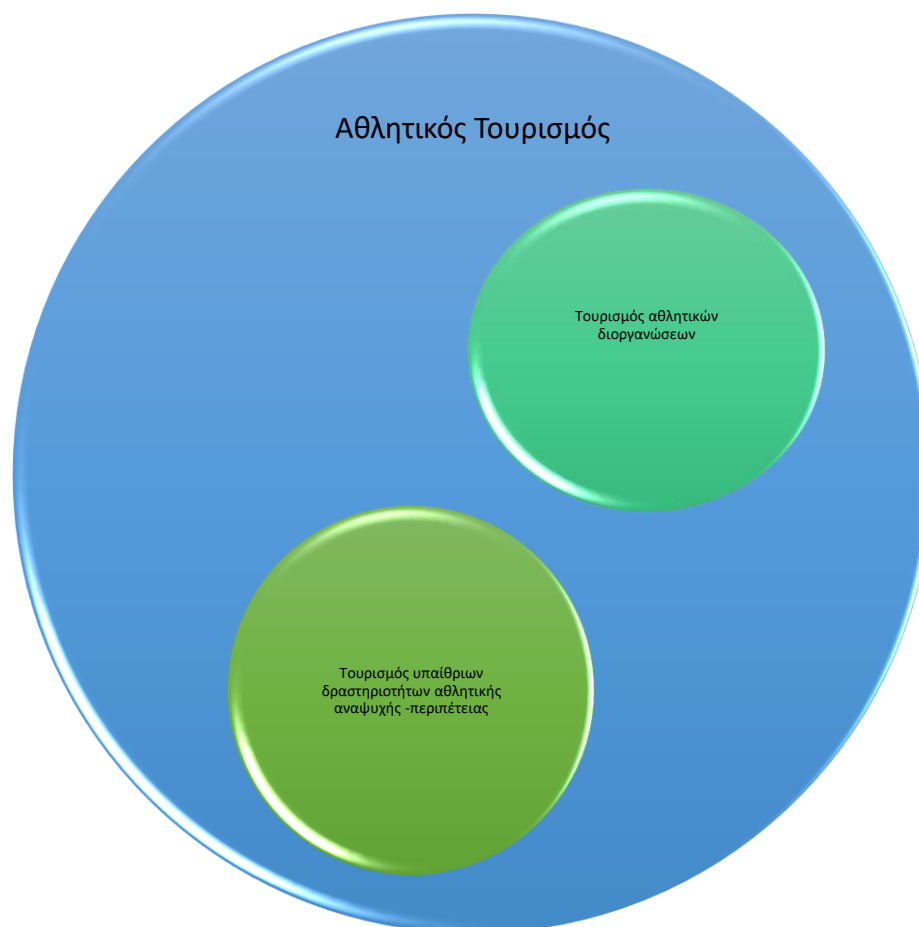
Το κυριότερο χαρακτηριστικά του που διαφοροποιεί αυτή τη μορφή τουρισμού από πολλές άλλες αποτελεί και έναν από τους σημαντικότερους λόγους για τον οποίο επιδιώκεται η ανάπτυξή του:

➔ Δεν επηρεάζεται από την εποχικότητα που διακρίνει τον υπόλοιπο τουριστικό κλάδο. Οι σημαντικές αθλητικές εκδηλώσεις προσελκύουν μεγάλο αριθμό θεατών και αθλητών ανεξάρτητα της εποχής διοργάνωσής τους ενώ όσοι ταξιδεύουν για να ενασχοληθούν με κάποιο άθλημα (έστω και ερασιτεχνικά) κριτήριο τους αποτελούν οι καιρικές συνθήκες ώστε να είναι κατάλληλες για το εκάστοτε άθλημα.

Ο αθλητικός τουρισμός σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία περιλαμβάνει πλήθος δραστηριοτήτων που διαχωρίζονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

4.1.2 Μορφές αθλητικού τουρισμού

Ο αθλητικός τουρισμός διακρίνεται σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

Εικόνα 27 - Διακρίσεις αθλητικού τουρισμού

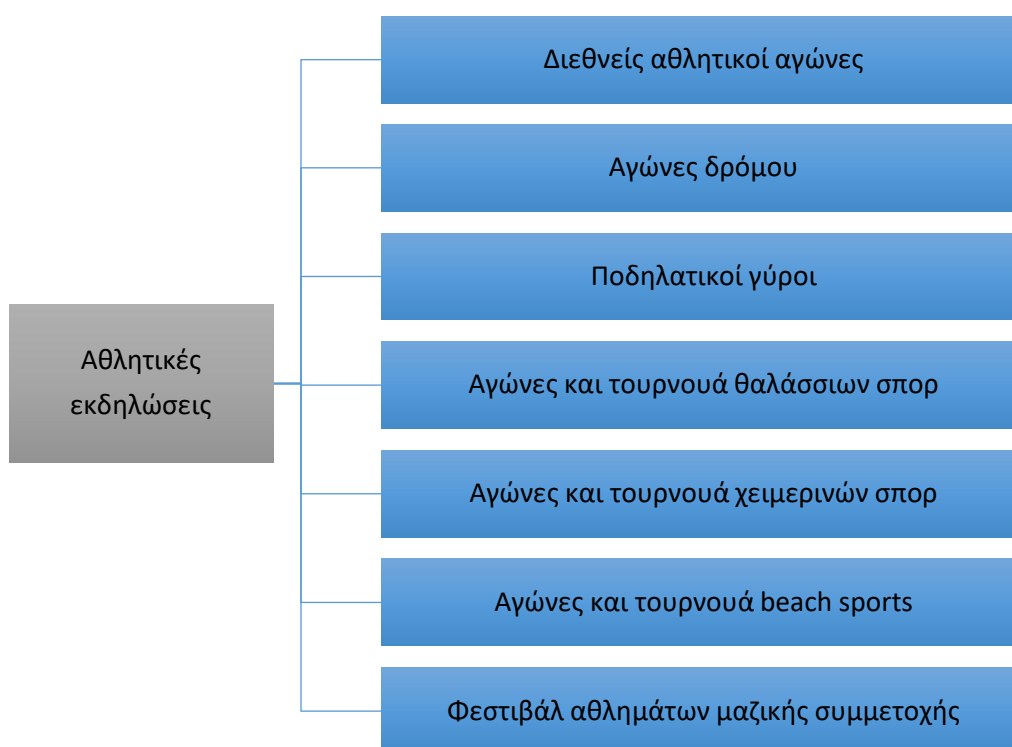
4.1.2.1 Τουρισμός αθλητικών διοργανώσεων

Ήδη υπαρκτός από την αρχαιότητα, διαθέτει την ικανότητα να προσελκύει πλήθος επισκεπτών διαφορετικών ηλικιών και μορφωτικού επιπέδου. Οι αθλητικές εκδηλώσεις σε πολλές χώρες έχουν λάβει την μορφή θεαμάτων με πολλαπλασιαστικά οικονομικά οφέλη για τα κράτη, τους οργανισμούς, τις επιχειρήσεις που τις διοργανώνουν. Όμως τα οφέλη δεν είναι μόνο οικονομικά, αλλά και πολιτικά, εθνικά, πολιτιστικά. Είναι άλλωστε γνωστές οι διεκδικήσεις που γίνονται για την ανάληψη μεγάλων αθλητικών γεγονότων.

Η διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων έχει τους ακόλουθους στόχους:

- Προωθούν τις αθλητικές αξίες
- Ενισχύουν τον αθλητικό συναγωνισμό
- Κινητοποιούν τη συμμετοχή πολιτών σε ερασιτεχνικούς αθλητικούς αγώνες
- Ψυχαγωγία των θεατών

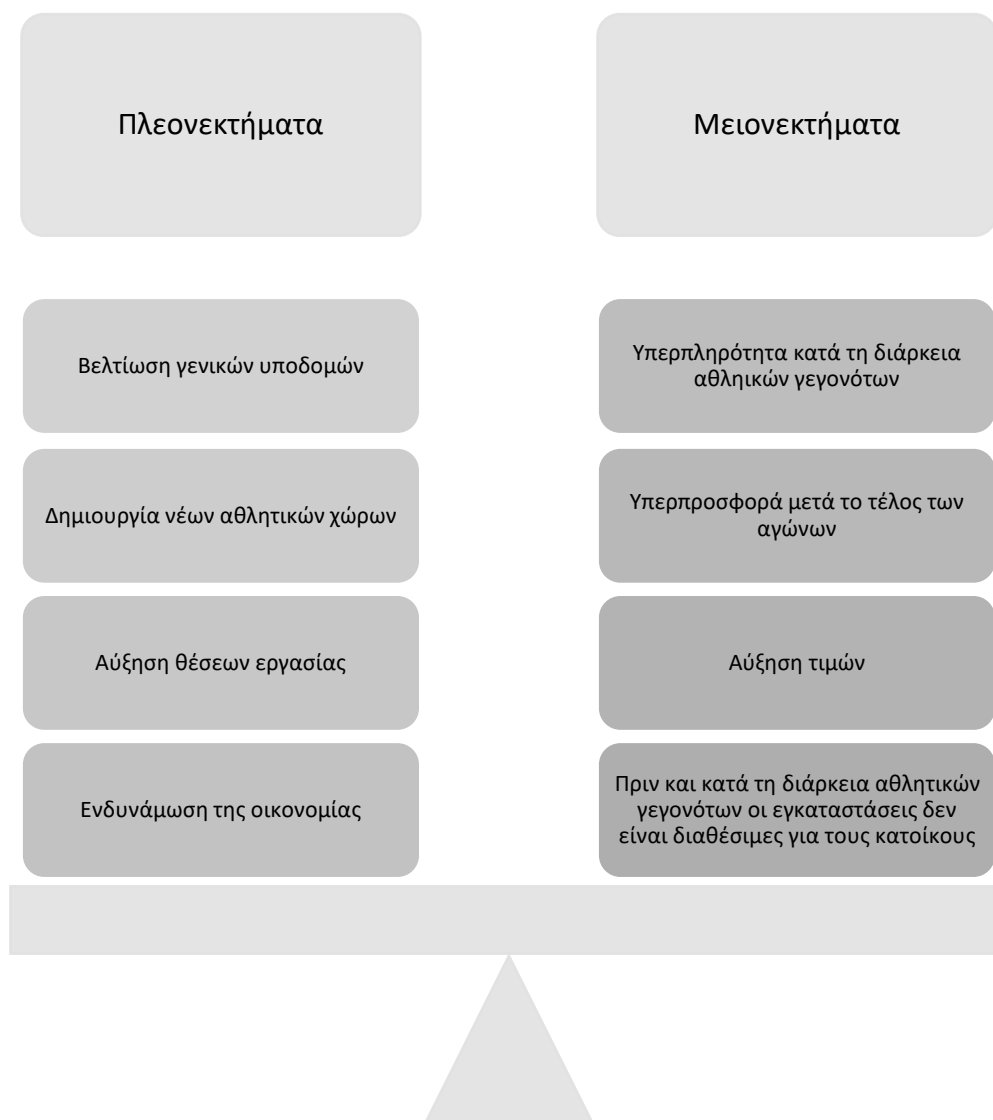
Μία γενική κατηγοριοποίηση αθλητικών εκδηλώσεων που προσελκύουν τουριστική κίνηση είναι η ακόλουθη:

Εικόνα 28 - Τύποι αθλητικών εκδηλώσεων

Τις τελευταίες δεκαετίες υλοποιούνται όλο και μεγαλύτερες αθλητικές διοργανώσεις. Διεθνείς αγώνες, παγκόσμια πρωταθλήματα, Ολυμπιακοί Αγώνες κ.ά. προσελκύουν χιλιάδες επισκέπτες με μεγάλα οικονομικά οφέλη για την περιοχή που φιλοξενεί τους αγώνες. Όμως εκτός από πλεονεκτήματα η διοργάνωση τους παρουσιάζει και σοβαρά μειονεκτήματα. Για να επικρατήσουν τα θετικά σημεία είναι ουσιώδες η

διοργάνωση να στεφτεί με επιτυχία και μελλοντικά να αξιοποιηθούν όλα τα θετικών σημείων. Ποια είναι όμως τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που αποφέρει η διοργάνωση μεγάλων αθλητικών γεγονότων;

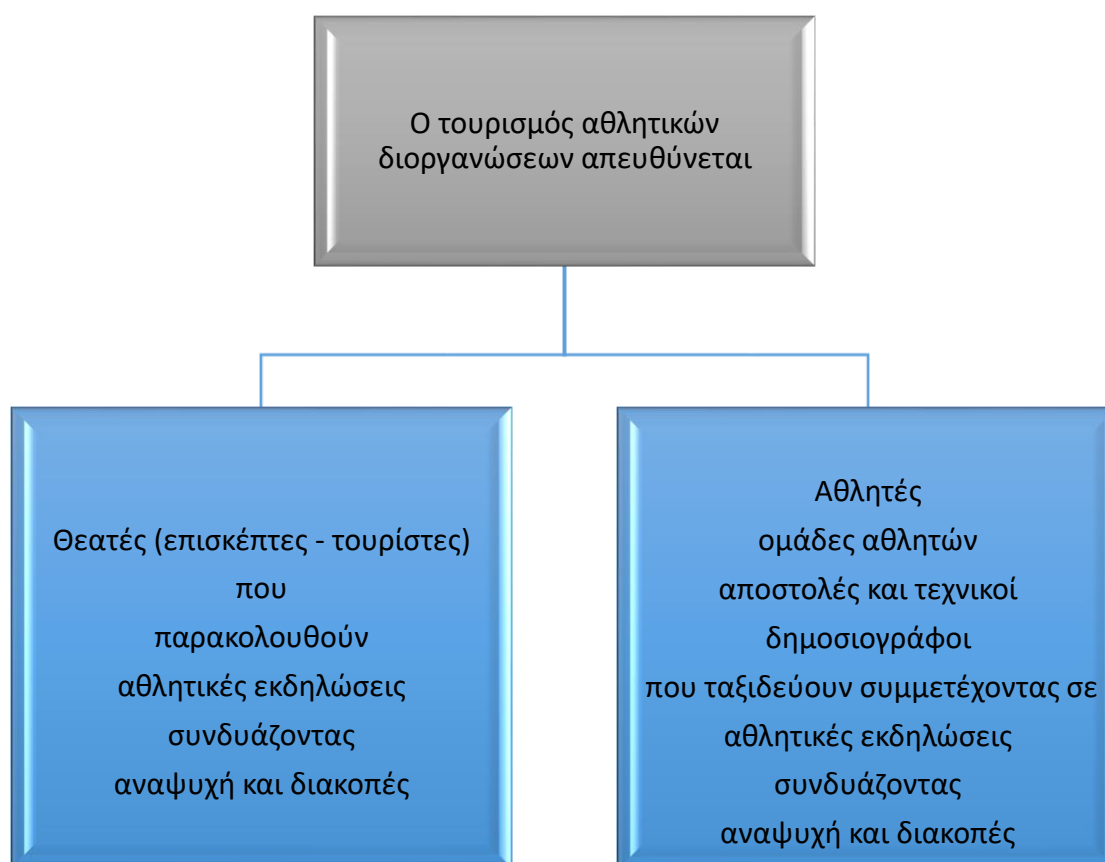

Εικόνα 29 – Μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα για την περιοχή που διοργανώνει μεγάλα αθλητικά γεγονότα

Εκτός όμως από τα μεγάλα αθλητικά γεγονότα, επισκέπτες προσελκύουν και άλλες μικρότερες διοργανώσεις. Αν και δεν έχουν όλα τα αθλητικά γεγονότα την ίδια επιρροή ως προς την προσέλκυση μεγάλου πλήθους

επισκεπτών, ενδιαφέρον παρουσιάζουν και μικρότερες διοργανώσεις υπό την αιγίδα περιφερειακών, δημοτικών και τοπικών αρχών ή ακόμα και τα ερασιτεχνικά αθλητικά γεγονότα, οι μη κερδοσκοπικοί αθλητικοί αγώνες κ.ά., οι οποίες προσελκύουν κυρίως Έλληνες τουρίστες.

Ο τουρισμός αθλητικών διοργανώσεων περιλαμβάνει τις ακόλουθες μορφές:

Εικόνα 30 - Μορφές τουρισμού αθλητικών διοργανώσεων

➔ **Θεατές που παρακολουθούν αθλητικές εκδηλώσεις συνδυάζοντας αναψυχή και διακοπές**

Ουσιαστικά πρόκειται για την παθητική παρακολούθηση μιας αθλητικής εκδήλωσης η οποία συνδυάζεται με ένα τουριστικό ταξίδι. Οι θεατές είναι παθητικοί, όμως συμμετέχουν συναισθηματικά.

Πολλές φορές ειδικά αν το αθλητικό γεγονός φιλοξενείται σε μακρινή απόσταση από τον τόπο κατοικίας του θεατή, συνδυάζεται με σύντομη ή μεγαλύτερη διαμονή στην περιοχή. Ακόμα όμως και η απλή μετάβαση των οπαδών εντός και εκτός χώρας αποφέρει κατανάλωση τουριστικών

προϊόντων καθώς οι μετακινήσεις φιλάθλων αποτελούν ένα τουριστικό πακέτο που αναλαμβάνουν τα τουριστικά γραφεία.

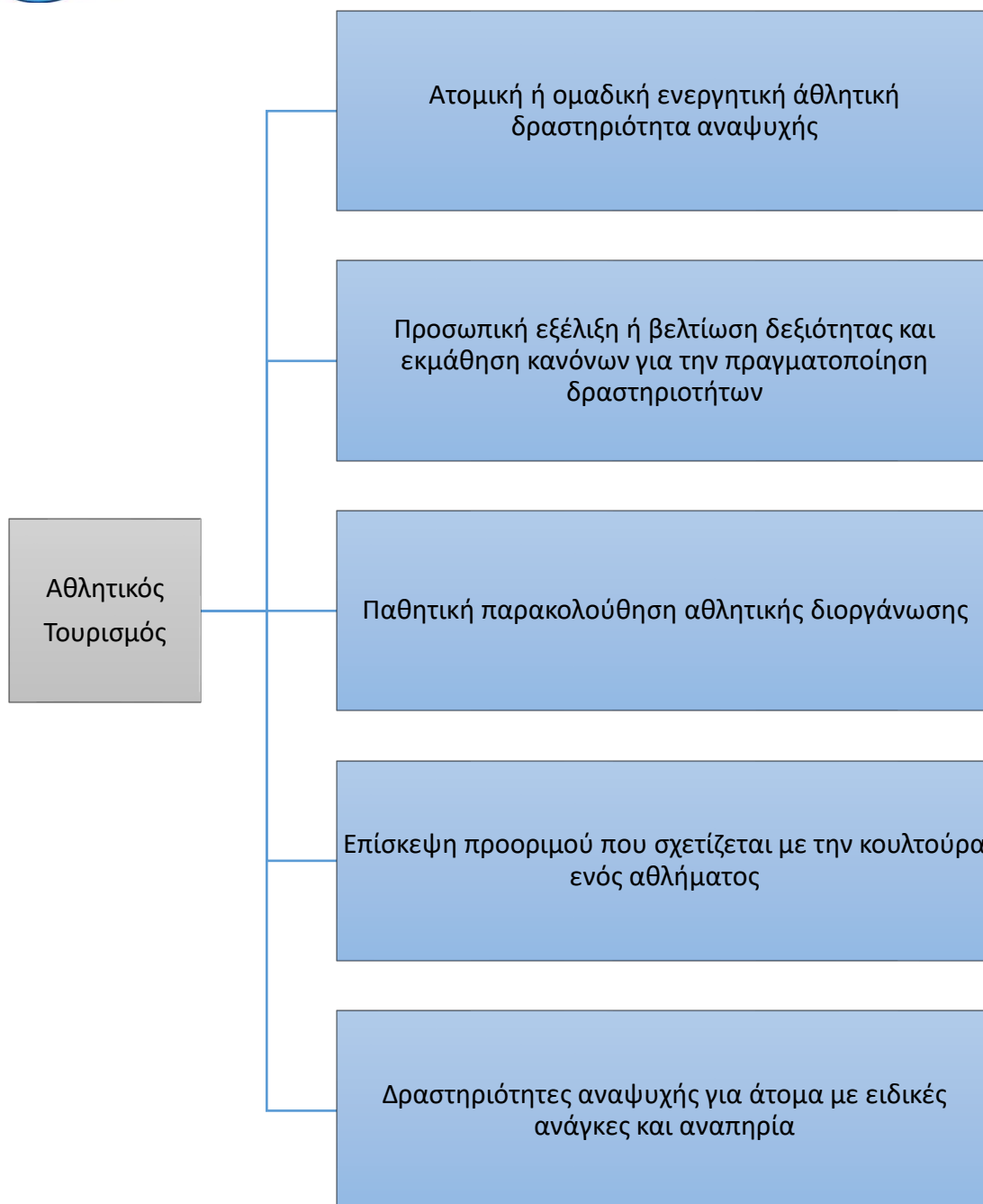
Αν όμως η περιοχή που διοργανώνει την αθλητική εκδήλωση, διαθέτει τουριστικούς πόρους τότε συχνά οι «θεατές» επιλέγουν να επεκτείνουν την παραμονή τους για τουρισμό. Είναι ενδεικτικό ότι όταν διερευνώνται οι υποψηφιότητες για τη επιλογή κατάλληλης περιοχής για τη διοργάνωση μεγάλων αθλητικών γεγονότων όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες, ένα από τα πρώτα στοιχεία που εξετάζονται είναι οι τουριστικές υποδομές της περιοχής. Τα αεροδρόμια, τα λιμάνια, τα μέσα μεταφοράς, οι ξενοδοχειακές υποδομές και η κατηγορία κατάταξής τους κ.α.

Άλλωστε τα μεγαλύτερα έσοδα που προκύπτουν για τις χώρες που διοργανώνουν αθλητικά γεγονότα δεν προέρχονται από τις πωλήσεις των εισιτηρίων και των αναμνηστικών που αγοράζουν οι θεατές, αλλά από τον τουρισμό που προσελκύουν τόσο κατά την διάρκεια των αγώνων όσο και αργότερα εξαιτίας της φήμης που έχουν αποκτήσει.

➔ Αθλητές, ομάδες αθλητών, αποστολές, τεχνικοί και δημοσιογράφοι που συμμετέχοντας σε αθλητικές εκδηλώσεις συνδυάζοντας αναψυχή και διακοπές

Αφορά τους αθλητές που ταξιδεύουν για να αγωνιστούν στη διοργάνωση καθώς και τις αποστολές και παρατείνουν τη διαμονή τους για αναψυχή και διακοπές. Οι αθλητές αποτελούν το επίκεντρο στον σχεδιασμό μιας αθλητικής διοργάνωσης και ήδη με το ταξίδι τους για να αγωνιστούν καταναλώνουν τουριστικά προϊόντα χωρίς να κάνουν τουρισμό: συχνά διαμένουν σε ξενοδοχεία, νοικιάζονται οχήματα για την μετακίνησή τους κ.ά. Αν παρατείνουν τη διαμονή τους για διακοπές τότε τα οφέλη για τον προορισμό είναι πολλαπλάσια.

Επιπλέον, η προσέλκυση δημοσιογράφων είναι ουσιώδης σημασίας για την κάλυψη των αγώνων, αλλά και για προβολή της εικόνας της περιοχής. Οι δημοσιογράφοι αφού καλύψουν το αθλητικό γεγονός, θα μεταφέρουν και τις εντυπώσεις τους από τον τόπο διεξαγωγής της αθλητικής εκδήλωσης ενώ κάποιες φορές συνεχίζουν την παραμονή τους για διακοπές είτε ατομικά είτε ως καλεσμένοι της διοργάνωσης (ευελπιστώντας στην τελευταία περίπτωση στις θετικές αναφορές για τον προορισμό)

Εικόνα 31 - Δραστηριότητες αθλητικού τουρισμού

Για να προσεγγίσουμε τις εισαγωγικές έννοιες και ορολογίες αυτής της τρίτης ενότητας θα ανατρέξουμε στους διαφωτιστικούς ορισμούς δύο σπουδαίων συγγραφέων και καθηγητών της επιστήμης του τουρισμού. Ο όρος επαγγελματικός τουρισμός αφορά ταξίδια που γίνονται σε συνάφεια με επαγγελματικούς λόγους. Πρόκειται για την...

...μετακίνηση ατόμων που έχουν κάποιο επαγγελματικό λόγο για να ταξιδέψουν, όμως παράλληλα έχουν και τα χαρακτηριστικά του τουρίστα, αφού παραμένουν εκτός της μόνιμης κατοικίας τους για ένα εικοσιτετράωρο τουλάχιστον και αναπτύσσουν μια σειρά από τουριστικές δραστηριότητες.

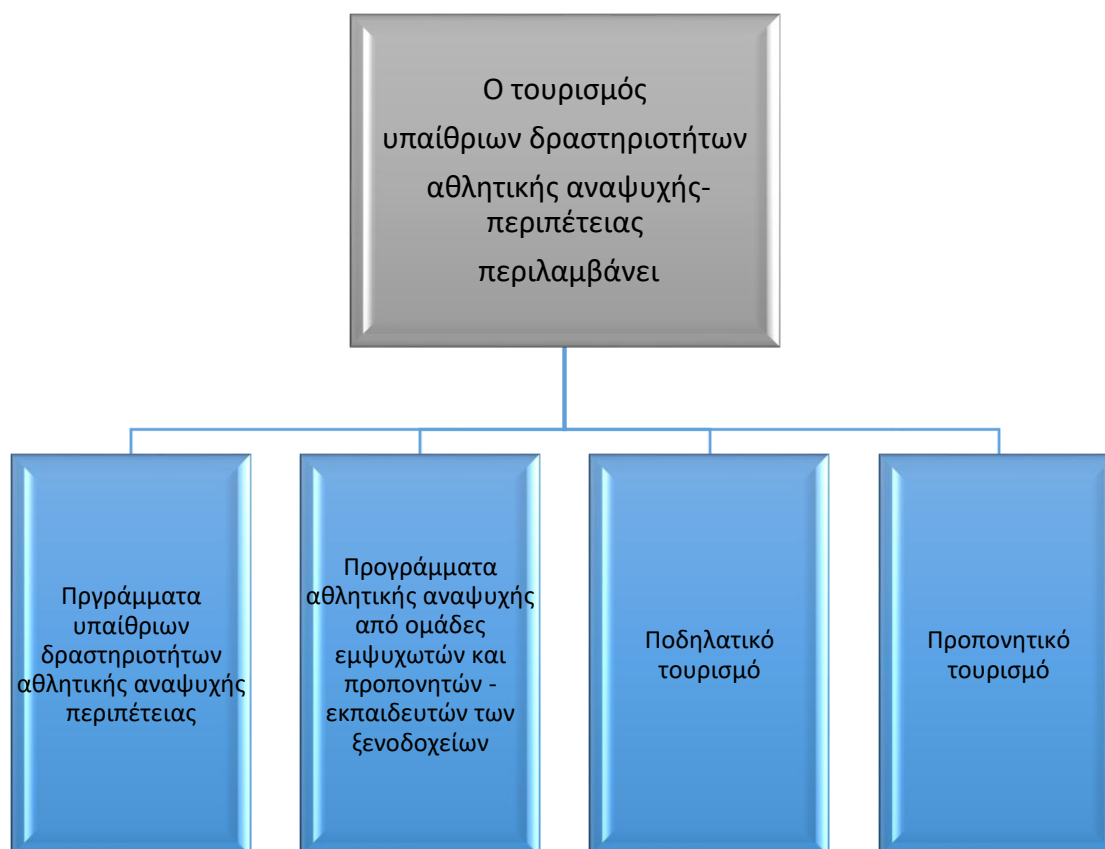
Ως επαγγελματικό ταξίδι νοείται η μετακίνηση ατόμων για επαγγελματικό σκοπό χωρίς όμως να είναι απαραίτητα η διανυκτέρευση και χωρίς να λαμβάνουν χώρα ιδιαίτερες τουριστικές δραστηριότητες

Αυτά διαβάζουμε στο βιβλίο του 2007 «Επαγγελματικός τουρισμός» των Κ.Κραβαρίτη και Αθ. Παπαγεωργίου. Είναι μια απαραίτητη διευκρίνιση, καθώς γνωρίζουμε ότι η τουριστική δραστηριότητα γενικά συνίσταται στην ύπαρξη ελεύθερου χρόνου και την δαπάνη χρήματος. Ο επαγγελματικός τουρισμός θεωρημένος από την πλευρά της ζήτησης και της προσφοράς, αποτελεί μια τεράστια αγορά. Η αγορά αυτή αφορά συνήθως επισκέπτες υψηλού εκπαιδευτικού και οικονομικού επιπέδου, οι οποίοι κινούνται σε καταλύματα υψηλών κατηγοριών, είναι διατεθειμένοι να ξοδέψουν αρκετά χρήματα, αλλά απαιτούν και πολύ υψηλή ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών και προϊόντων. Ο χρόνος παραμονής τους στον

τουριστικό προορισμό κυμαίνεται συνήθως από 3 έως 5 ημέρες, ενώ υπάρχει η πιθανότητα παράτασης της παραμονής τους για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, με την μορφή κάποιων άλλων μορφών τουρισμού. Βασικό ρόλο προς αυτήν την κατεύθυνση διαδραματίζει η ικανότητα ενός τόπου να προσελκύσει την προσοχή του επισκέπτη-επαγγελματία.

4.1.2.2 Τουρισμός υπαίθριων δραστηριοτήτων αθλητικής αναψυχής-περιπέτειας

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η αυξητική τάση που παρουσιάζει ο αριθμός τουριστών που βασικό κίνητρο για την τουριστική τους μετακίνηση αποτελεί η συμμετοχή τους σε υπαίθριες αθλητικές δραστηριότητες.

Εικόνα 33 – Μορφές τουρισμού υπαίθριων δραστηριοτήτων αθλητικής αναψυχής - περιπέτειας

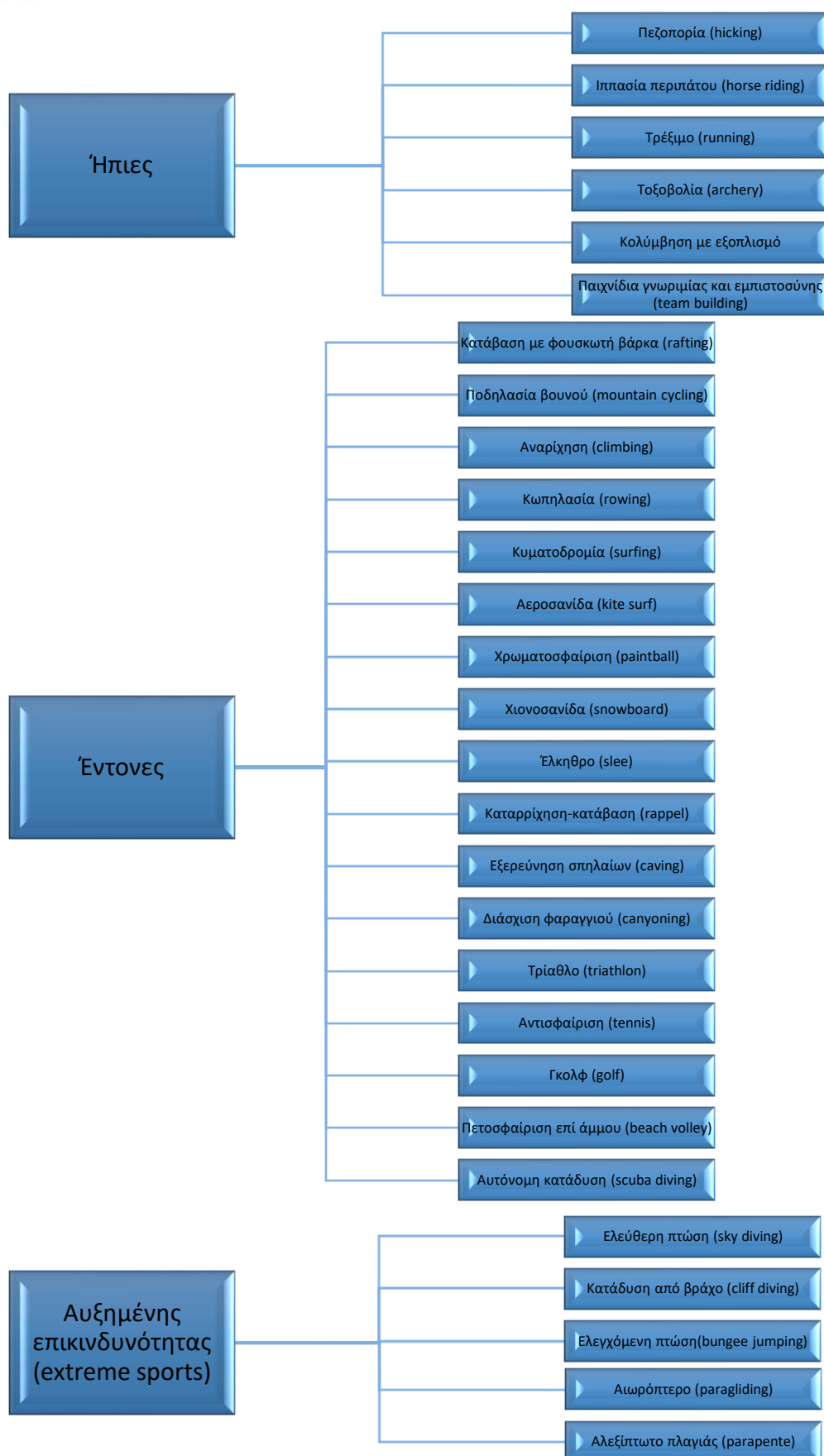
➔ Προγράμματα υπαίθριων δραστηριοτήτων αθλητικής αναψυχής - περιπέτειας

Σε αυτή την μορφή οι αθλητικές δραστηριότητες δεν έχουν αγωνιστικό χαρακτήρα και οι επισκέπτες - τουρίστες επισκέπτονται έναν προορισμό για να συμμετέχουν ενεργά σε δραστηριότητες αθλητικής αναψυχής - περιπέτειας που εμπεριέχουν και το στοιχείο της έντονης δράσης ή και του κινδύνου.

Όσοι επισκέπτες ενδιαφέρονται για αυτού του είδους τον τουρισμό, πολλές φορές δεν προσελκύονται από τον ίδιο τον προορισμό, αλλά από το αν ο προορισμός τους παρέχει την δυνατότητα ενασχόλησης με

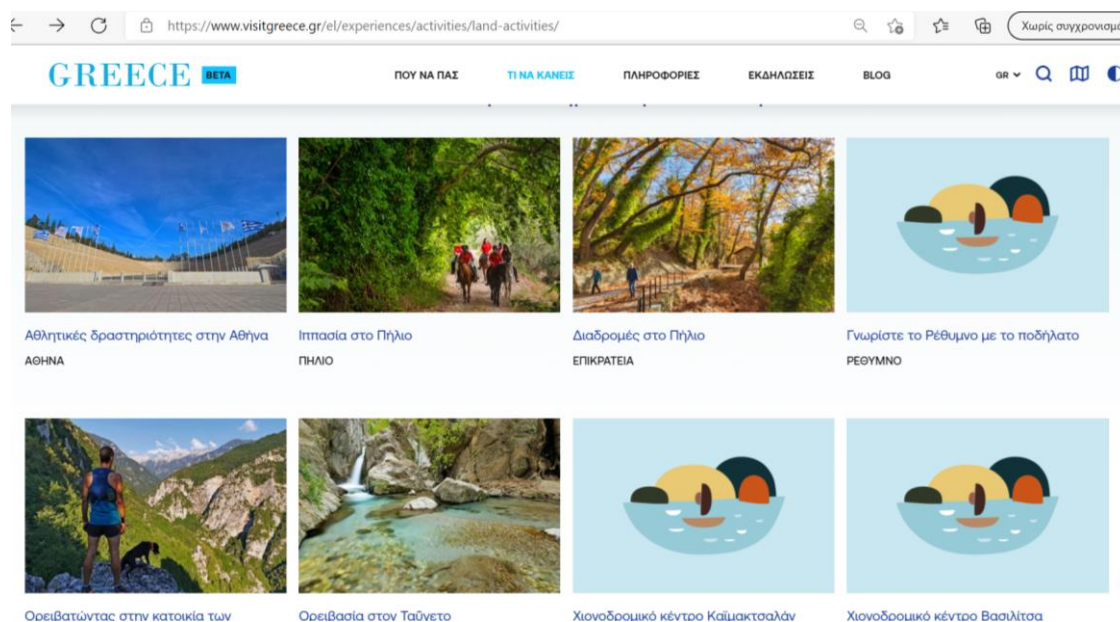
συγκεκριμένες δραστηριότητες. Οι τουριστικές υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται αφορούν τουλάχιστον την διαμονή, τις μετακινήσεις, την εστίαση και επιπλέον η ενοικίαση του απαραίτητου εξοπλισμού για την άσκηση της δραστηριότητας.

Οι υπαίθριες αθλητικές δραστηριότητες που μπορούν να αναπτυχθούν στον ελληνικό χώρο είναι εκατοντάδες με πολλές να έχουν φανατικούς υποστηρικτές. Η γεωμορφολογία, το κλίμα και οι έντονες αντιθέσεις που χαρακτηρίζουν τη χώρα βοηθούν ιδιαίτερα στην ανάπτυξη πλήθους υπαίθριων δραστηριοτήτων. Αρκετές από αυτές τις δραστηριότητες (και όχι όλες) καταγράφονται και στην πρόσφατη ελληνική νομοθεσία:

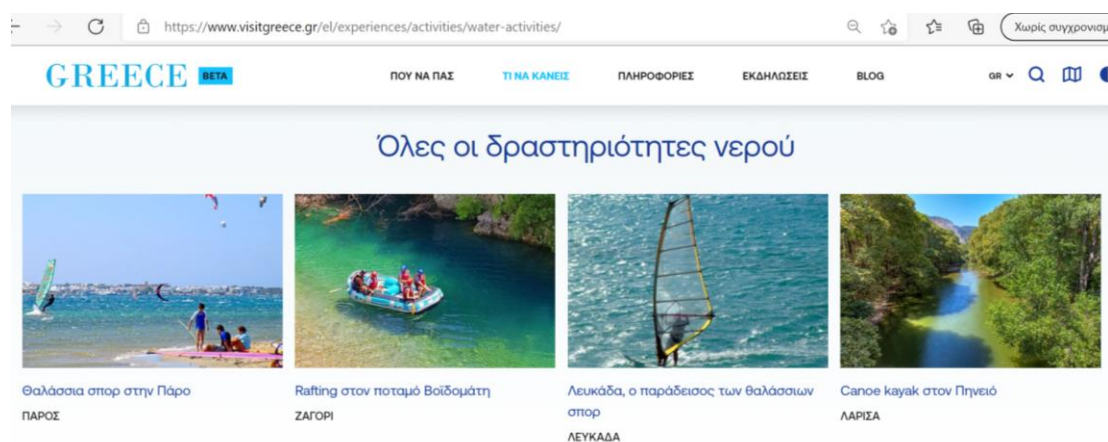

Εικόνα 34 – Υπαίθριες δραστηριότητες αθλητικής αναψυχής – περιπέτειας οι οποίες καταγράφονται στο Ν. 4582/2018

Ακολουθούν φωτογραφίες από την ιστοσελίδα του ΕΟΤ (visit Greece) όπου περιλαμβάνονται προτάσεις υπαίθριων αθλητικών δραστηριοτήτων:

Εικόνα 35 - Φωτό από την ιστοσελίδα του ΕΟΤ [Δραστηριότητες Εδάφους \(visitgreece.gr\)](https://www.visitgreece.gr/el/experiences/activities/land-activities/)

Εικόνα 36 - Φωτό από την ιστοσελίδα του ΕΟΤ [Δραστηριότητες Νερού \(visitgreece.gr\)](https://www.visitgreece.gr/el/experiences/activities/water-activities/)

Αυτού του είδους τα προγράμματα πρέπει να σχεδιάζονται και να υλοποιούνται από εξειδικευμένο προσωπικό το οποίο να έχει γνώση των ιδιοτεροτήτων και των πιθανών κινδύνων, ώστε οι επισκέπτες να έχουν την καλύτερη δυνατή εμπειρία. Απαιτείται ακόμα πλούτος φυσικών πόρων, αντίστοιχων με την δραστηριότητα που αναπτύσσεται.

Για παράδειγμα, αν ένας προορισμός επιδιώκει την ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού, πρέπει να διαθέτει έναν ή και να συνδυάζει πολλούς από τους ακόλουθους ενδεικτικά φυσικούς πόρους: φαράγγια, ποταμούς, χιονισμένες εκτάσεις, βραχώδεις πλαγιές κ.ά.

Όσον αφορά την τουριστική ανάπτυξη ενός προορισμού σε σχέση με τις υπαίθριες δραστηριότητες αθλητικής αναψυχής – περιπέτειας, απαραίτητη είναι η ύπαρξη καταλυμάτων στα σημεία αφετηρίας των δράσεων καθώς και ένα ανεπτυγμένο δίκτυο υπηρεσιών και υποδομών στην ευρύτερη περιοχή.

➔ Προγράμματα αθλητικής αναψυχής από ομάδες εμψυχωτών και προπονητών – εκπαιδευτών των ξενοδοχείων

Πολλές τουριστικές επιχειρήσεις και τουριστικοί οργανισμοί επενδύουν στην ανάπτυξη προγραμμάτων αθλητικών δραστηριοτήτων. Τα προγράμματα αυτά πρέπει να υλοποιούνται από εξειδικευμένο προσωπικό και στόχο έχουν να βελτιώσουν τη φυσική κατάσταση των συμμετεχόντων και κυρίως να τους ψυχαγωγήσουν. Είναι ιδιαίτερα διαδεδομένα στον ξενοδοχειακό κλάδο τα προγράμματα αθλητικού animation δηλαδή η οργανωμένη αθλητική ψυχαγωγία, συνδυασμένη με την διασκέδαση. Σε μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες η ομάδα των animateur προγραμματίζει και υλοποιεί προγράμματα όλη τη διάρκεια της ημέρας αλλά διαφορετικά για κάθε ηλικιακή ομάδα π.χ. ομαδικά παιχνίδια στην πισίνα για παιδιά και μάθημα κατάδυσης για τους ενήλικες.

Στη χώρα μας πλήρως οργανωμένο τουριστικό animation συναντάμε κυρίως στα ξενοδοχεία clubs, στα κρουαζιερόπλοια, κ.ά. Απαραίτητες

προϋποθέσεις για την επιτυχημένη εφαρμογή σχετικών προγραμμάτων των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων είναι οι εξής:

Η ύπαρξη ειδικών χώρων για την ενασχόληση με την άθληση και την ψυχαγωγία

- Το κατάλληλο φυσικό περιβάλλον
- Να υπάρχει διαθέσιμος ο ειδικός εξοπλισμός
- Το ειδικευμένο και υπεύθυνο προσωπικό
- Η φροντίδα για την πρόληψη ατυχημάτων
- Τα προγράμματα να υλοποιούνται σε σταθερή βάση

➔ Ποδηλατικός τουρισμός

Ο ποδηλατικός τουρισμός είναι το ταξίδι στο οποίο η ποδηλασία είναι ο κύριο σκοπός του ταξιδιού αναψυχής. Οι επισκέπτες – τουρίστες βιώνουν μια ολοκληρωμένη ποδηλατική εμπειρία είτε ταξιδεύοντας μεταξύ διαφορετικών προορισμών και διαμένοντας σε διαφορετικά σημεία είτε διαμένοντας σε έναν συγκεκριμένο προορισμό και επιλέγοντας ημερήσιες ποδηλατικές.

Σε αρκετές χώρες του εξωτερικού είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένος με άφθονες προκαθορισμένες διαδρομές που περιλαμβάνουν σημεία φυσικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος, διαβαθμισμένες σε διαφορετικό βαθμό ποδηλατικής δυσκολίας και με προτάσεις διαμονής.

Ένα τέτοια παράδειγμα είναι το EuroVelo, ένα ευρωπαϊκό δίκτυο ποδηλατικών διαδρομών που στοχεύει στη βιώσιμη ανάπτυξη προτείνοντας 17 διαδρομές μεγάλων αποστάσεων σε όλη την Ευρώπη, οι

οποίες πληρούν συγκεκριμένα ποιοτικά στοιχεία. Στην Ελλάδα περνούν τρεις Ευρωπαϊκές ποδηλατικές διαδρομές, οι EV8, EV11 και EV13.

Περιηγηθείτε

Δείτε [εδώ](#) τις τρεις Ευρωπαϊκές ποδηλατικές διαδρομές που διέρχονται από την Ελλάδα.

Εικόνα 37 - Οι διαδρομές του ποδηλατικού δικτύου EuroVelo. Φωτό από την επίσημη ιστοσελίδα του <https://en.eurovelo.com/>

➔ Προπονητικός τουρισμός

Αφορά τις επαγγελματικές και ερασιτεχνικές ομάδες ή τους αθλητές που ταξιδεύουν για να συμμετάσχουν σε ειδικά προγράμματα προετοιμασίας και αποθεραπείας σε προπονητικά κέντρα, διαμένοντας σε καταλύματα εντός ή εκτός των προπονητικών κέντρων. Μεγάλο είναι το ενδιαφέρον για καταλύματα εξοπλισμένα με γυμναστήρια, ιατρεία, spa, φυσικοθεραπευτήρια, ειδικά διαιτολόγια κ.ά.

Εδώ και χρόνια λειτουργούν επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον χώρο της διαμονής οι οποίες επενδύουν στη δημιουργία εξειδικευμένων αθλητικών εγκαταστάσεων. Οι επιχειρήσεις αυτές δεν στοχεύουν μόνο στους τουρίστες που θέλουν να γυμνάζονται, αλλά και στη φιλοξενία επαγγελματιών αθλητών και επαγγελματικών ή ερασιτεχνικών αθλητικών ομάδων και συνδέσμων.

Σκοπός τους είναι η διαφοροποίησή τους από τους ανταγωνιστές τους και η προσέλκυση αυτής της ιδιαίτερης πελατείας.

Παράλληλα πριν την έναρξη της αθλητικής περιόδου οι μεγάλες ομάδες στο πλαίσιο της προσαρμογής τους και της βελτίωσης των αθλητικών τους ικανοτήτων επιλέγουν για την προετοιμασία τους τα οργανωμένα προπονητικά κέντρα, στα οποία η διαμονή τους μπορεί να διαρκεί ακόμα και για εβδομάδες.

4.1.3 Δημιουργία αθλητικών γεγονότων

Η οργάνωση αθλητικών γεγονότων είναι μια πολύπλοκη και πολυπρόσωπη διαδικασία που διέπεται από αυστηρούς κανόνες και στην οποία εμπλέκονται πολλοί φορείς και θεσμοί. Όσο μεγαλύτερη είναι η διοργάνωση, η προετοιμασία της είναι πιο χρονοβόρα και απαιτεί έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό. Στον όρο αθλητικά γεγονότα περιλαμβάνονται πολλά είδη από πρωταθλήματα ως ημερίδες και από σχολικούς αγώνες ως διεθνείς αθλητικές συναντήσεις.

Το πρώτο στοιχείο που πρέπει να εξεταστεί και να επιλεγθεί με ιδιαίτερη προσοχή ακόμα και σε σχετικά μικρές διοργανώσεις είναι η περιοχή όπου θα διεξαχθεί το αθλητικό γεγονός. Πρέπει να είναι ασφαλής και να απορρίπτονται περιοχές ή χώρες οι οποίες ενδέχεται να αντιμετωπίσουν πολιτικές, κοινωνικές ή οικονομικές κρίσεις, ενώ σημαντικό είναι και οι κάτοικοι να έχουν θετική στάση προς την φιλοξενία της δραστηριότητας. Παράλληλα πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμη με καλό οδικό δίκτυο και αεροπορική σύνδεση ώστε να διευκολύνεται η μετακίνηση των συμμετεχόντων και των θεατών.

Η δημιουργία ενός αθλητικού γεγονότος διακρίνεται από μεγάλες διαφορές ανάλογα με το είδος και το μέγεθός τους, όμως ορισμένα βασικά βήματα είναι κοινά. Αυτά περιλαμβάνουν:

- Τον καθορισμό του μεγέθους του αθλητικού γεγονότος.
Προσδιορίζεται ο αριθμός των αθλητών που θα συμμετέχουν σε σχέση με τις διαθέσιμες αθλητικές εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό ή επιλέγεται (αν υπάρχει η δυνατότητα επιλογής) η κατάλληλη εγκατάσταση ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων.
- Την τήρηση όλων των κανονισμών

Αν το αθλητικό γεγονός είναι υπό την εποπτεία κάποιου οργανισμού ή ομοσπονδίας πρέπει να διασφαλιστεί ότι θα τηρηθούν όλοι οι κανόνες και οι όροι που έχουν οριστεί ενώ αν ο τύπος της εκδήλωσης δεν διαθέτει κανονισμούς θα πρέπει να καθοριστούν ώστε να εξασφαλιστεί η ασφάλεια και ο υγιής συναγωνισμός.

- Τον καθορισμό ημερομηνίες διεξαγωγής και η χρονική διάρκεια του. Είναι σημαντικό η ημερομηνία διεξαγωγής να μην συμπίπτει με άλλες σημαντικές εκδηλώσεις στον προορισμού, καθώς είναι πιθανό τα ξενοδοχεία να έχουν υψηλές πληρότητες, ενώ παράλληλα πρέπει κατά τις επιλεγμένες ημερομηνίες οι συμμετέχοντες να είναι διαθέσιμοι.

Η χρονική διάρκεια εξαρτάται από:

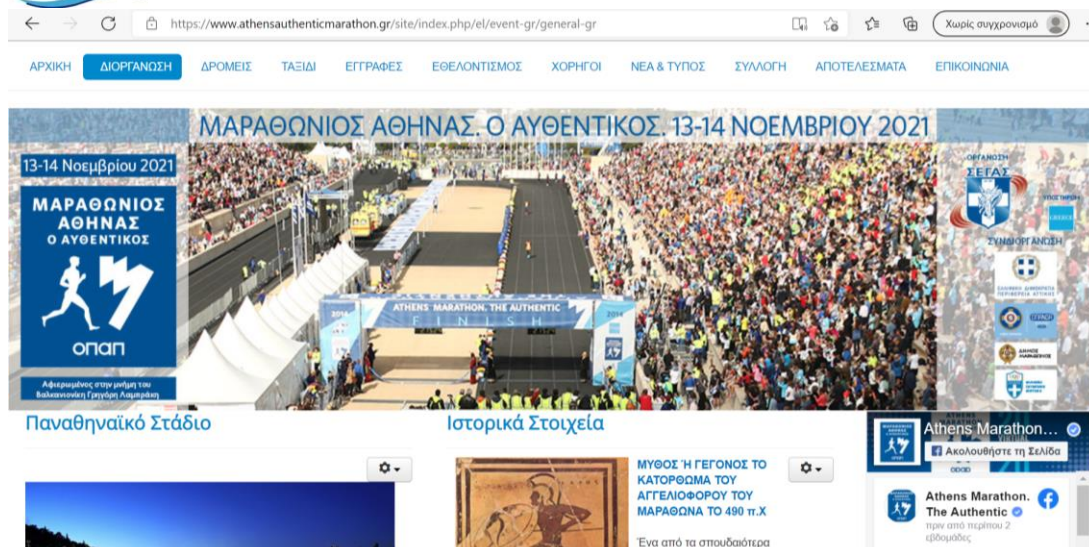
- το είδος και τις απαιτήσεις της διοργάνωσης
 - το κόστος για την ενοικίαση των εγκαταστάσεων
 - τον χρόνο που θα χρειαστούν οι συμμετέχοντες για να ταξιδέψουν στον προορισμό
- Τον καταρτισμό προϋπολογισμού
Θα πρέπει να καθοριστούν τα έσοδα και τα , ώστε να διασφαλιστεί ότι το γεγονός θα είναι βιώσιμο.
 - Την καταγραφή των αναγκών σε ανθρώπινο δυναμικό και τον καθορισμό των καθηκόντων τους
 - Την εξασφάλιση του απαραίτητου εξοπλισμού (είτε με ενοικίαση είτε με αγορά)
 - Την διασφάλιση της διαμονής και της διατροφής καθώς και των μετακινήσεων των συμμετεχόντων, των συνοδών τους, των δημοσιογράφων κ.ά. (κυρίως μέσω συμφωνιών με ξενοδοχεία ή τουριστικά γραφεία)

- Τον προγραμματισμό και την υλοποίηση της προβολής του γεγονότος
- Την αξιολόγηση της συνολικής διοργάνωσης αλλά και των επιμέρους τμημάτων της ώστε τα αποτελέσματα της αξιολόγησης να αξιοποιηθούν σε μελλοντικές διοργανώσεις.

Καθώς όμως η διοργάνωση αθλητικών γεγονότων έχει ως στόχο της και την προβολή της περιοχής όπου διεξάγονται ως τουριστικού προορισμού, είναι σημαντικό τα αθλητικά γεγονότα να είναι επαναλαμβανόμενα ώστε η θετική απήχηση μιας άρτιας διοργάνωσης να είναι μακροπρόθεσμη.

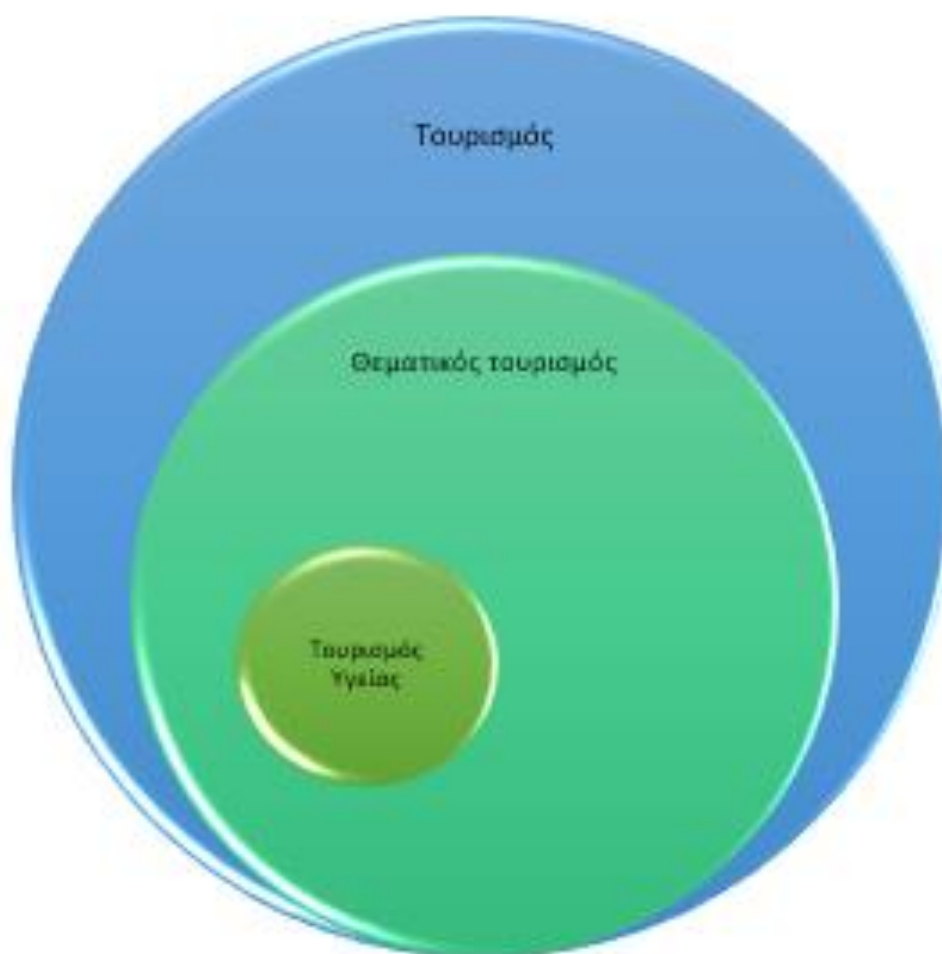
Τέλος, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διαφοροποιείται και να ξεχωρίζει το γεγονός από τα υπόλοιπα του είδους τους. Αυτό είναι εύκολο να επιτευχθεί αν προστεθεί «τοπικό χρώμα», για παράδειγμα να συνδυαστούν οι αθλητικές δραστηριότητες με την τοπική κουλτούρα και γαστρονομία και να δημιουργηθεί διάδραση με τις τοπικές κοινωνίες. Θετικό επακόλουθο παρόμοιων ενεργειών είναι η υποστήριξη της τοπικής οικονομίας καθώς παρακινούν αθλητές, συμμετέχοντες, παράγοντες, θεατές να γνωρίσουν καλύτερα την περιοχή και τα σημεία τοπικού ενδιαφέροντος, να συμμετέχουν σε παράλληλες δράσεις, να επισκεφτούν περισσότερα τοπικά καταστήματα, εστιατόρια κ.ά.

Να σημειωθεί ότι στον τομέα της διοργάνωσης αθλητικών γεγονότων δραστηριοποιούνται και εξειδικευμένες ιδιωτικές εταιρείες, οι οποίες αναλαμβάνουν τόσο το αθλητικό σκέλος όσο και το σκέλος της διαμονής και φιλοξενίας.

Εικόνα 38 – Τα τελευταία χρόνια οι μαραθώνιοι είναι ιδιαίτερα δημοφιλείς διοργανώσεις ενισχύοντας και τον τουρισμό στις περιοχές που διοργανώνονται. Προσελκύουν ντόπιους και αλλοδαπούς αθλητές και θεατές όπου και αν πραγματοποιούνται, ενισχύοντας και την κίνηση σε ξενοδοχεία, στην εστίαση και στις μεταφορές. Φωτό από την επίσημη ιστοσελίδα του Μαραθωνίου Αθήνας. Πηγή: <https://www.athensauthenticmarathon.gr/site/index.php/el/event-gr/general-gr>

4.2. Τουρισμός Υγείας

4.2.1 Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά τουρισμού υγείας

Τουρισμός υγείας:

Τουρισμός υγείας είναι η ειδική μορφή τουρισμού, που αφορά την παροχή προς επισκέπτες – τουρίστες υψηλού επιπέδου υπηρεσιών που σχετίζονται με την πρόληψη, τη θεραπεία και τη βελτίωση της σωματικής, ψυχικής και πνευματικής υγείας τους.

N.4582/2018

Ο τουρισμός υγείας απευθύνεται σε ένα μεγάλο εύρος επισκεπτών και στους συνοδούς **τους οι οποίοι επιδιώκουν να συνδυάσουν διακοπές με υπηρεσίες πρόληψης, διατήρησης, θεραπείας, ανάρρωσης και αποκατάστασης της υγείας με σύγχρονες ιατρικές ή φυσικές μεθόδους μέσα από ειδικά διαμορφωμένα προγράμματα. Μαζί με τις υπηρεσίες υγείας καταναλώνονται και όλες οι τουριστικές υπηρεσίες** που χρειάζεται κάθε τουρίστας όπως υπηρεσίες φιλοξενίας, διατροφής, μετακίνησης, αναψυχής, κ.ά. Αφορά όμως και άτομα με προβλήματα κινητικά, όρασης, ακοής, άτομα τρίτης ηλικίας κ.ά. Ιδιαίτερης σημασίας σε αυτή την κατηγορία είναι η ύπαρξη κατάλληλων υποδομών και η διασφάλιση της προσβασιμότητας για όλους στις τουριστικές δραστηριότητες.

Ο τουρισμός υγείας χαρακτηρίζεται κυρίως από τα ακόλουθα:

- Δεν ακολουθεί την έντονη εποχικότητα του θερινού τουρισμού αναψυχής. Η εποχικότητα του μεταβάλλεται σε μικρό βαθμό κυρίως ανάλογα με το είδος της προσφερόμενης ιατρικής υπηρεσίας.
- Οι τουρίστες υγείας δαπανούν στον προορισμό κατά μέσο όρο περισσότερο από ότι ένας κοινός τουρίστας.
- Οι τουρίστες αυτής της κατηγορίας και οι συνοδοί τους καταναλώνουν περισσότερες και ποιοτικότερες υπηρεσίες κατά τη διάρκεια της διαμονής τους.
- Η διαμονή τους κατά μέσο όρο διαρκεί περίπου 2 εβδομάδες.
- Προσελκύει σε μεγάλο ποσοστό, άτομα μέσης και τρίτης ηλικίας.

Ο τουρισμός υγείας παγκοσμίως και ιδιαίτερα στην Ελλάδα έχει μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης. Όπως καταγράφει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού: μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις για τον τουρισμό

είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων. Πάνω σε αυτό το πλαίσιο μπορεί να αναπτυχθεί περαιτέρω ο τουρισμός υγείας.

4.2.2 Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά τουρισμού υγείας

Τουρισμός υγείας:

Τουρισμός υγείας είναι η ειδική μορφή τουρισμού, που αφορά την παροχή προς επισκέπτες – τουρίστες υψηλού επιπέδου υπηρεσιών που σχετίζονται με την πρόληψη, τη θεραπεία και τη βελτίωση της σωματικής, ψυχικής και πνευματικής υγείας τους.

N.4582/2018

Ο τουρισμός υγείας απευθύνεται σε ένα μεγάλο εύρος επισκεπτών και στους συνοδούς **τους οι οποίοι επιδιώκουν να συνδυάσουν διακοπές με υπηρεσίες πρόληψης, διατήρησης, θεραπείας, ανάρρωσης και αποκατάστασης της υγείας με σύγχρονες ιατρικές ή φυσικές μεθόδους μέσα από ειδικά διαμορφωμένα προγράμματα. Μαζί με τις υπηρεσίες υγείας καταναλώνονται και όλες οι τουριστικές υπηρεσίες που χρειάζεται κάθε τουρίστας όπως υπηρεσίες φιλοξενίας, διατροφής, μετακίνησης, αναψυχής, κ.ά. Αφορά όμως και άτομα με προβλήματα κινητικά, όρασης, ακοής, άτομα τρίτης ηλικίας κ.ά. Ιδιαίτερης σημασίας σε αυτή την κατηγορία είναι η ύπαρξη κατάλληλων υποδομών και η διασφάλιση της προσβασιμότητας για όλους στις τουριστικές δραστηριότητες.**

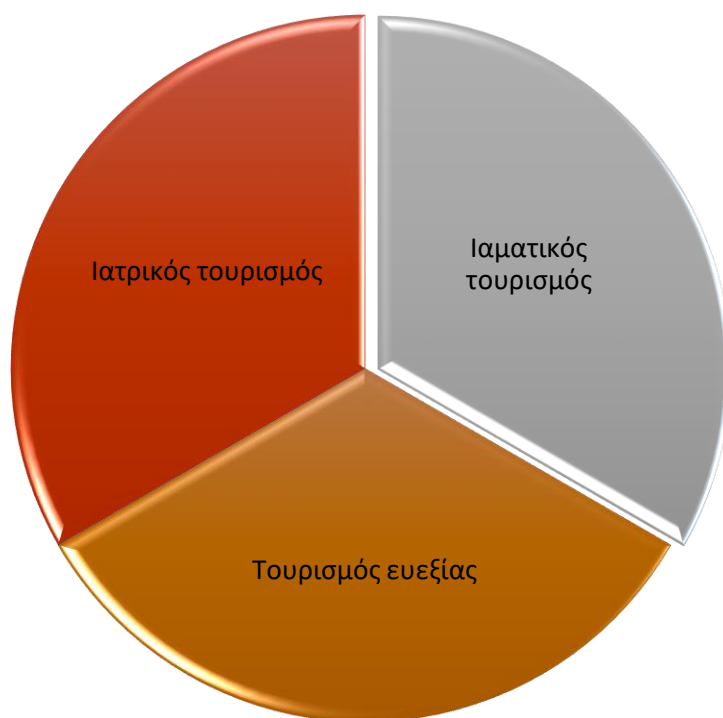
Ο τουρισμός υγείας χαρακτηρίζεται κυρίως από τα ακόλουθα:

- Δεν ακολουθεί την έντονη εποχικότητα του θερινού τουρισμού αναψυχής. Η εποχικότητα του μεταβάλλεται σε μικρό βαθμό κυρίως ανάλογα με το είδος της προσφερόμενης ιατρικής υπηρεσίας.
- Οι τουρίστες υγείας δαπανούν στον προορισμό κατά μέσο όρο περισσότερο από ότι ένας κοινός τουρίστας.
- Οι τουρίστες αυτής της κατηγορίας και οι συνοδοί τους καταναλώνουν περισσότερες και ποιοτικότερες υπηρεσίες κατά τη διάρκεια της διαμονής τους.
- Η διαμονή τους κατά μέσο όρο διαρκεί περίπου 2 εβδομάδες.
- Προσελκύει σε μεγάλο ποσοστό, άτομα μέσης και τρίτης ηλικίας.

Ο τουρισμός υγείας παγκοσμίως και ιδιαίτερα στην Ελλάδα έχει μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης. Όπως καταγράφει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού: μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις για τον τουρισμό είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων. Πάνω σε αυτό το πλαίσιο μπορεί να αναπτυχθεί περαιτέρω ο τουρισμός υγείας.

4.2.3 Μορφές τουρισμού υγείας

Ο τουρισμός υγείας σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία περιλαμβάνει τις ακόλουθες μορφές:

Εικόνα 39 - Μορφές τουρισμού υγείας

Στον ιατρικό τουρισμό ο επισκέπτης – τουρίστας με προβλήματα υγείας ή με χρόνιες παθήσεις αποφασίζει να ταξιδέψει στον προορισμό της επιλογής του προκειμένου να λάβει μια συγκεκριμένη ιατρική υπηρεσία, παρακινούμενος από παράγοντες όπως το κόστος της υπηρεσίας, την ποιότητά της ή ακόμα και από την ευκαιρία να συνδυάσει την ιατρική φροντίδα με την αναψυχή. Ως ιατρική υπηρεσία θεωρείται η ιατρική πράξη που προσβλέπει στην πρόληψη ή στη διάγνωση ή στη θεραπεία ή στη διατήρηση ή στη βελτίωση της υγείας.

Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ ιατρικός τουρισμός χαρακτηρίζεται το ταξίδι μέσω διεθνών συνόρων, ώστε οι ταξιδιώτες να λάβουν κάποια μορφή ιατρικής θεραπείας. Η θεραπεία μπορεί να καλύπτει όλο το φάσμα των ιατρικών υπηρεσιών, αλλά συνηθέστερα αφορά

- οδοντιατρική περίθαλψη
- χειρουργικές επεμβάσεις
- πλαστική χειρουργική
- θεραπείες γονιμότητας

Παράλληλα όμως αφορά και άτομα τα οποία θέλουν να ταξιδέψουν για λόγους αναψυχής και για να κάνουν διακοπές με τις οικογένειες τους ή μόνοι τους, αλλά τα χρόνια προβλήματα της υγείας τους απαιτούν διαρκή παρακολούθηση και εξειδικευμένες θεραπείες άρα εξειδικευμένες ιατρικές υποδομές. Παραδείγματα τέτοιων περιπτώσεων είναι οι νεφροπαθείς, οι καρκινοπαθείς, οι καρδιοπαθείς, τα άτομα με αιματολογικά προβλήματα κ.ά.

Ο ιατρικός τουρισμός αναφέρεται συνεπώς στη μετακίνηση κυρίως σε άλλο κράτος από αυτό της μόνιμης κατοικίας αλλά και σε άλλη περιοχή από αυτή της μόνιμης κατοικίας, όπου μπορούν να παρασχεθούν ιατρικές

υπηρεσίες σε νοσοκομείο ή σε εξειδικευμένη κλινική. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού η ιατρική περίθαλψη συνδυάζεται με δραστηριότητες μεταφοράς, διαμονής, εστίασης, ξενάγησης, αναψυχής για τους επισκέπτες – τουρίστες και τους συνοδούς τους. Να σημειωθεί ότι δεν αφορά τις επείγουσες διακομιδές ασθενών, διότι σε αυτή την περίπτωση δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής του τόπου και φυσικά δεν υπάρχει δυνατότητα χρήσης τουριστικών υπηρεσιών. Σε αυτή τη μορφή τουρισμού, οι τουρίστες δεν επιλέγουν την περιοχή που θα ταξιδέψουν αποκλειστικά για τις ιατρικές υπηρεσίες που παρέχει, καθώς οι δυνατότητες θεραπείας ή ανάρρωσης είναι ένας μόνο λόγος επιλογής της περιοχής. Πρόκειται για τουρίστες που θέλουν να συνδυάσουν τις υπηρεσίες υγείας με τις διακοπές τους.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού οι διεθνείς δαπάνες που αφορούν μόνο τον ιατρικό τουρισμό παρουσίαζαν μία αύξηση που προσέγγιζε το 9% ετησίως, ενώ συνολικά από το 2000 ως το 2017 η αύξηση άγγιξε το 358%. Αυτή η τάση θα συνεχιστεί, γεγονός που υποδεικνύει τις τεράστιες δυνατότητες αυτής της μορφής τουρισμού. Η Ελλάδα μπορεί να αναπτυχθεί πολύ σε αυτόν τον τομέα, ιδιαίτερα καθώς σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα με στοιχεία από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού, κατά το 2017 μόνο το 0,4% των δαπανών που πραγματοποιήσαν οι εισερχόμενοι τουρίστες στη χώρα αφορούσαν τον ιατρικό τουρισμό.

	COUNTRY	INBOUND MEDICAL TOURISM SPENDING (US\$ MN)	INBOUND MEDICAL TOURISM SPENDING AS % OF TOTAL INBOUND SPENDING	DATA REFERENCE YEAR
1	United States	3,930	1.9%	2017
2	France	800	1.3%	2017
3	Turkey	763	3.4%	2017
4	Belgium	636	5.1%	2017
5	Thailand	589	1.0%	2017
6	Jordan	504	10.9%	2017
7	Costa Rica	451	12.1%	2017
8	United Kingdom	420	0.8%	2017
9	Hungary	417	6.7%	2017
10	South Korea	415	3.1%	2017
11	Mexico	315	1.5%	2017
12	India	305	1.1%	2017
13	Czech Republic	265	3.8%	2017
14	Croatia	218	2.0%	2017
15	Poland	127	1.0%	2017
16	Canada	127	0.8%	2015
17	Vietnam	122	4.0%	2009
18	Armenia	115	10.3%	2017
19	Iran	90	18.0%	2000
20	Netherlands	84	0.6%	2015
21	Tunisia	79	6.1%	2017
22	Luxembourg	76	1.8%	2015
23	Brazil	73	1.3%	2017
24	Philippines	69	1.0%	2017
25	Greece	62	0.4%	2017

Εικόνα 40 - Οι 25 κορυφαίοι προορισμοί ιατρικού τουρισμού ως προς τις δαπάνες εισερχόμενων τουριστών κατά το 2017. Η Ελλάδα βρίσκεται στην 25^η θέση. Πηγή: World Tourism Organization στο *Medical Tourism: A prescription for a healthier economy*. [Medical Tourism-Nov 2019.pdf \(wttc.org\)](https://www.wttc.org/2019/11/medical-tourism-nov-2019.pdf)

Σύμφωνα με διεθνείς μελέτες οι ξένοι ασθενείς μπορούν να δαπανήσουν ως και 6.000 δολάρια σε κάθε ταξίδι. Τα υψηλά κέρδη του κλάδου έχουν ενεργοποιήσει πολλές χώρες της Ασίας και της Μέσης Ανατολής να προσελκύσουν μεγάλο μερίδιο της αγοράς, όταν η παγκόσμια μη κερδοσκοπική ένωση για τον ιατρικό τουρισμό (MTA) και η Διεθνή Βιομηχανία Ασθενών, για το διάστημα 2020 – 2021 με έρευνές τους κατατάσσουν την Ελλάδα 34^η ως προς την προσφορά υπηρεσιών τουρισμού υγείας, ανάμεσα στις 46 χώρες που περιλάμβανε η μελέτη. Παράλληλα, αναμένεται ότι ο αριθμός των ιατρικών τουριστών σε όλο τον κόσμο αναμένεται ότι θα αυξάνεται κατά 25% κάθε χρόνο. Τα οφέλη συνεπώς από την ανάπτυξη του ιατρικού τουρισμού στην χώρα θα ήταν πολύ μεγάλο αν σύντομα σ σχεδιαστούν και υλοποιηθούν οι κατάλληλες πολιτικές και παράλληλα πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες επενδύσεις στον κλάδο.

4.2.3.2 Ιαματικός τουρισμός

Ο ιαματικός τουρισμός (ή θερμαλιστικός) έχει στόχο την πρόληψη, τη διατήρηση και την αποκατάσταση της σωματικής και ψυχικής υγείας, καθώς και την ευεξία με τη χρήση φυσικών ιαματικών πόρων. Οι ευεργετικές του ιδιότητες έχουν αναγνωριστεί ήδη από την αρχαιότητα καθώς βοηθά στις σωματικές παθήσεις βελτιώνοντας την υγεία, αλλά προσφέροντας και ευεξία.

Ιαματικοί φυσικοί πόροι θεωρούνται:

- ο τα φυσικά ψυχρά ή θερμά νερά
- οι ατμοί
- ο τα φυσικά αέρια
- οι πηλοί
- οι ηφαιστειακοί λίθοι

τα οποία διαθέτουν ιαματικές ιδιότητες.

Αντίστοιχα ιαματική πηγή είναι:

- ο η φυσική ανάβλυση
- ο η άντληση ιαματικού φυσικού πόρου με τεχνικό έργο όπως γεώτρηση, φρέαρ, τάφρο ή σήραγγα.
- ο η φυσική δημιουργία ιαματικού πηλού
- οι ηφαιστειακοί λίθοι

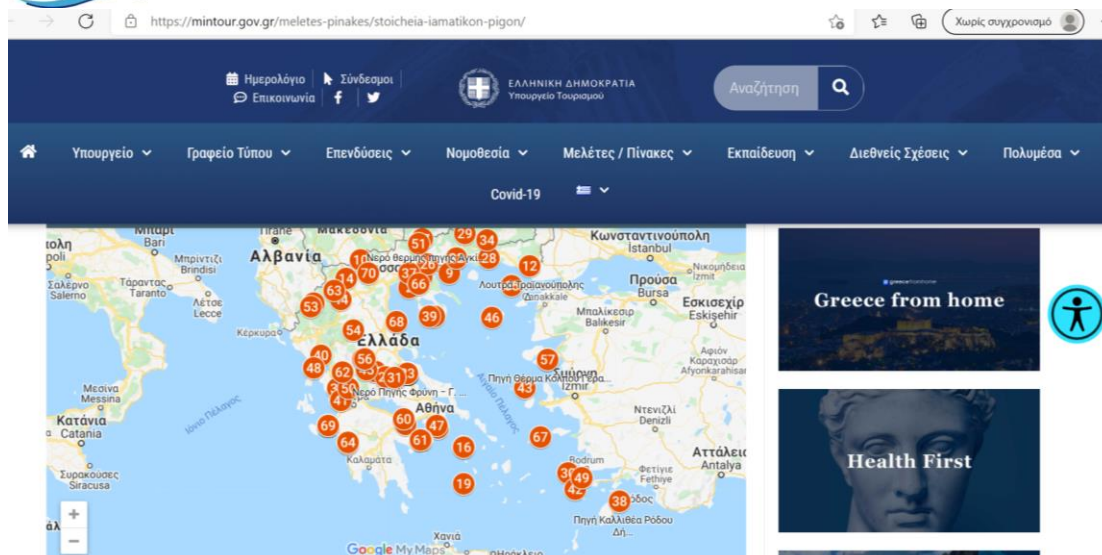
Η Ελλάδα χάρη στα ηφαιστειογενή εδάφη της διαθέτει περισσότερες από 750 ιαματικές πηγές, από τις οποίες λιγότερες από 100 είναι επίσημα αναγνωρισμένες ως ιαματικές. Παρόλα αυτά, δεν έχουν αξιοποιηθεί σύμφωνα με τις δυνατότητές τους, ενώ αρκετές είναι και εγκαταλειμμένες. Η χώρα παρά την μακρά της παράδοση στον ιαματικό τουρισμό με αρκετές

λουτροπόλεις, δεν ανήκει στον παγκόσμιο τουριστικό χάρτη ως προορισμός ιαματικού τουρισμού.

Εικόνα 41 – Αφίσα του ΕΟΤ της δεκαετίας του '30, η οποία προβάλλει μια από τις πιο γνωστές λουτροπόλεις της Ελλάδας, το Λουτράκι. Πηγή: ΕΟΤ

Οι επίσημα αναγνωρισμένες ιαματικές πηγές της χώρας είναι αποτυπωμένες στον ακόλουθο διαδραστικό χάρτη που έχει δημιουργήσει το Υπουργείο Τουρισμού:

Εικόνα 42 – Οι αναγνωρισμένες ιαματικές πηγές της Ελλάδας. Φωτό από την ιστοσελίδα του Υπουργείου Τουρισμού. Πηγή: <https://mintour.gov.gr/meletes-pinakes/stoicheia-iamatikon-pigon/>

Με τα λουτρά και τις θεραπείες στις ιαματικές πηγές οι ταξιδιώτες επιδιώκουν την αντιμετώπιση ορισμένων ασθενειών και των συμπτωμάτων τους. Στην ανάπτυξη των ιαματικών λουτρών βοήθησαν και οι επιχορηγήσεις των θεραπειών από τα ασφαλιστικά ταμεία προς τους δικαιούχους καλύπτοντας το σύνολο ή μέρος των εξόδων της ιαματικής λουτροθεραπείας. Παράλληλα να σημειωθεί ότι έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον και ασφαλιστικά ταμεία χωρών του εξωτερικού ώστε οι ασφαλισμένοι των ταμείων τους να μπορούν να επισκέπτονται οργανωμένα τα ιαματικά λουτρά της χώρας.

Εικόνα 43 – Οι ιαματικές πηγές της Αιδηψού στην Εύβοια, οι οποίες καταλήγουν στη θάλασσα. Φωτό: Σκούλας από την επίσημη ιστοσελίδα του ΕΟΤ

4.2.3.3 Τουρισμός ευεξίας

Ο τουρισμός ευεξίας συνδυάζει τις διακοπές με υπηρεσίες πρόληψης, διατήρησης ή βελτίωσης της υγείας μέσω προγραμμάτων ολικής αναζωογόνησης και χαλάρωσης σε σωματικό, πνευματικό και συναισθηματικό επίπεδο.

Απευθύνεται σε υγιή κυρίως άτομα που επιθυμούν να εμπλουτίσουν τις διακοπές τους με υπηρεσίες βελτίωσης ή διατήρησης της υγείας τους και αναζητούν αυθεντικές, μοναδικές εμπειρίες που δεν υπάρχουν στην περιοχή κατοικίας τους.

Σήμερα οι επισκέπτες – τουρίστες που ενδιαφέρονται για την ευεξία τους είναι όλο και περισσότεροι καθώς αναζητούν τη γαλήνη και την ηρεμία σωματικά και ψυχικά μακριά από τον επιβαρυντικό σύγχρονος τρόπος ζωής.

Ο τουρισμός ευεξίας συνεπώς διαφοροποιείται από τον ιατρικό τουρισμό στα ακόλουθα σημεία:

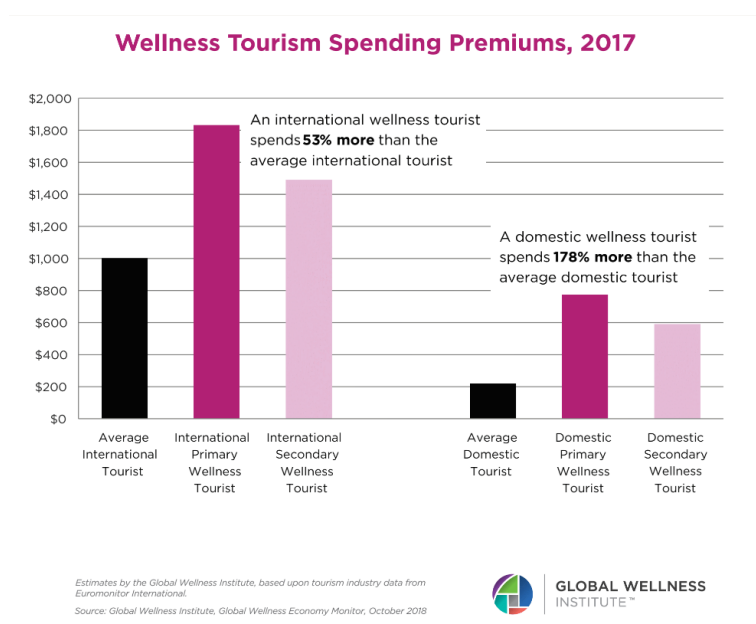
Τουρισμός ευεξίας	Ιατρικός τουρισμός
Πραγματοποιείται προληπτικά για να διατηρηθεί ή να βελτιωθεί η υγεία	Πραγματοποιείται για να θεραπευτεί κάποιο πρόβλημα υγείας
Κίνητρο είναι η επιθυμία για έναν υγιεινό τρόπο ζωής, η αποφυγή ασθένειας, η μείωση του άγχους, οι αυθεντικές εμπειρίες	Κίνητρο είναι η λήψη ποιοτικής ιατρικής φροντίδας σε χαμηλότερο κόστος από ότι στη χώρα μόνιμης διαμονής
Όλες οι σχετικές δραστηριότητες είναι προαιρετικές	Όλες οι σχετικές δραστηριότητές εξετάζονται σε σχέση με την ιατρική αναγκαιότητα υπό την επίβλεψη ιατρού

Εικόνα 44 – Πηγή: Παγκόσμιο Ινστιτούτο Ευεξίας

Ο τουρισμός ευεξίας περιλαμβάνει εγκαταστάσεις διαφόρων ειδών όπως spas, κέντρα θαλασσοθεραπείας, ιαματικά κέντρα κ.ά. Τα κέντρα αναζωογόνησης (spa) είναι ειδικά κατασκευασμένες εγκαταστάσεις που διαθέτουν κατάλληλες υποδομές και εξοπλισμό με σκοπό να παρέχουν υπηρεσίες αναζωογόνησης, ευεξίας και αισθητικής. Τα πολυτελή ξενοδοχεία βρίσκονται μεταξύ των κορυφαίων επιχειρήσεων που παρέχουν υπηρεσιών ευεξίας. Οι επισκέπτες τουρίστες απολαμβάνουν σε τουριστικές εγκαταστάσεις υψηλού επιπέδου υπηρεσίες διαμονής και υπηρεσίες που περιλαμβάνουν τη φροντίδα της φυσικής κατάστασης, την αισθητική περιποίηση, την αντιγήρανση, τη θαλασσοθεραπεία, την υγιεινή διατροφή, τη χαλάρωση, το διαλογισμό, την περιποίηση σώματος,

καθώς και την πνευματική και σωματική αναζωογόνηση, ατομικά η ομαδικά.

Οι κυριότεροι προορισμοί ευεξίας περιλαμβάνουν χώρες της νοτιοανατολικής Ασίας, την Ιαπωνία, την Βόρεια Αμερική καθώς και χώρες της Ευρώπης όπως Γερμανία, Ουγγαρία, Αυστρία, Ελβετία, Γαλλία, Ιταλία κ.ά.. Η ευεξία είναι μια δημοφιλής τάση, η οποία όπως και υπόλοιπες μορφές του τουρισμού υγείας παρουσιάζει ανοδική πορεία και έχει τεράστια περιθώρια ανάπτυξης στην Ελλάδα, καθώς η χώρα διαθέτει πλούσια ιαματικούς πόρους, όμως απαιτούνται και οι αντίστοιχες επενδύσεις όπως και η κατάλληλη προβολή. Στο πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται στα οικονομικά στοιχεία του 2017 τα μεγάλα οφέλη από την ανάπτυξη του τουρισμού ευεξίας.

Εικόνα 45 - Στατιστική σύγκριση των δαπανών που πραγματοποιούν ο μέσος διεθνής τουρίστας, ο διεθνής τουρίστας που πρωταρχικός σκοπός του ταξιδιού του είναι η ευεξία και ο διεθνής τουρίστας που η ευεξία είναι ο δευτερεύον σκοπός του. Στον δεξιό πίνακα απεικονίζονται οι αντίστοιχες δαπάνες για τον εσωτερικό τουρισμό. Και στις δύο περιπτώσεις τις υψηλότερες δαπάνες πραγματοποιεί ο τουρίστας ευεξίας. Πηγή: Παγκόσμιο Ινστιτούτο Ευεξίας <https://globalwellnessinstitute.org/>

3.2.3 Ανάπτυξη τουρισμού υγείας

Η ανάπτυξη του τουρισμού υγείας μπορεί να είναι κερδοφόρα δραστηριότητα αλλά απαιτεί χρόνο έως ότου επιτευχθεί και επενδύσεις μεγάλων κεφαλαίων. Ορισμένα μόνο από τα μέτρα που μπορούν να βοηθήσουν προς αυτή την κατεύθυνση περιλαμβάνουν:

- Κατασκευή κατάλληλων και σύγχρονων υποδομών
- Χαμηλό κόστος των προσφερόμενων υπηρεσιών υγείας
- Η δημιουργία καλής φήμης ως προς τις παρεχόμενες θεραπείες
- Να πεισθούν οι ασθενείς και οι θεράποντες ιατροί τους ότι οι θεραπείες είναι ποιοτικά αντίστοιχες ή καλύτερες με αυτές που παρέχονται στη χώρα τους
- Η ευνοϊκή νομοθεσία για την ανάπτυξή του
- Η δυνατότητα συνδυασμού του με άλλες τουριστικές εμπειρίες
- Ο προορισμός να χαρακτηρίζεται για την ασφάλεια του
- Να είναι άμεση η διαθεσιμότητα των ζητούμενων υπηρεσιών
- Να διασφαλίζεται η καλή επικοινωνία και εξυπηρέτηση και σε ξένες γλώσσες
- Οι υπηρεσίες που παρέχονται να είναι πιστοποιημένες, σε πιστοποιημένες εγκαταστάσεις σύμφωνα με διεθνή πρότυπα
- Να αξιοποιηθούν εγκαταλειμμένες εγκαταστάσεις σε ιαματικές πηγές
- Να δημιουργηθούν τα κατάλληλα κανάλια διανομής για τα προϊόντα του τουρισμού υγείας
- Να δημιουργηθεί τοπικά ένα οργανωμένο δίκτυο πληροφόρησης που να περιλαμβάνει info kiosks, χάρτες, σηματοδότηση και ανάπτυξη σύγχρονων ηλεκτρονικών εφαρμογών
- Να δημιουργηθεί καλή σύνδεση με όλα τα μέσα μαζικής μεταφοράς προς τα σημεία προσφοράς τουρισμού υγείας

Να επισημανθεί ότι η Ελλάδα είναι ήδη σε ευνοϊκή θέση καθώς διαθέτει καταξιωμένους ιατρούς με διεθνείς διακρίσεις, τεχνογνωσία, σύγχρονα ιατρικά κέντρα, ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών, ανταγωνιστικές τιμές προς τη βόρεια Ευρώπη, ήπιο κλίμα, ανεπτυγμένες τουριστικές υπηρεσίες

4.3. Επιδράσεις Αθλητικού Τουρισμού και Τουρισμού Υγείας

Αθλητικός Τουρισμός

Ο αθλητικός τουρισμός εκδηλώνεται σε μεγάλο εύρος δραστηριοτήτων και διαφοροποιημένων μορφών που παρουσιάζουν πολύ μεγάλες διαφοροποιήσεις μεταξύ τους. Περιλαμβάνει από ήπιες δραστηριότητες όπως η πεζοπορία ως την διοργάνωση παγκόσμιων πρωταθλημάτων οι οποίες απαιτούν σύγχρονες εγκαταστάσεις και προσελκύουν χιλιάδες θεατών για πολύ σύντομο διάστημα. Συνεπώς οι επιδράσεις του δεν είναι εύκολο να προσδιοριστούν συνολικά και η ακόλουθη καταγραφή είναι γενικευμένη:

➤ Πλεονεκτήματα

- Επιφέρει σημαντική οικονομική δραστηριότητα
- Οι αθλητικοί τουρίστες τείνουν να ξοδέψουν περισσότερα από την μέσο τουρίστα καθώς νοικιάζουν εξοπλισμό, χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες προπονητών και εκπαιδευτών, αγοράζουν πακέτα αθλητικών δραστηριοτήτων
- Δημιουργεί φήμη στον προορισμό με την επιτυχή διοργάνωση αθλητικών γεγονότων
- Προσελκύει νέες επενδύσεις
- Αναβαθμίζει ποιοτικά και ποσοτικά τις αθλητικές εγκαταστάσεις τις περιοχής με αποτέλεσμα να ωφελούνται και οι μόνιμοι κάτοικοι

- Βοηθά στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου
- Ενισχύει την βιωσιμότητα των τοπικών τουριστικών επιχειρήσεων
- Δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας
- Ανάλογα με τη φύση του αθλήματος και τον τρόπο ανάπτυξής του, οι κάτοικοι της περιοχής μπορούν με την κατάλληλη εκπαίδευση να εργαστούν ως εκπαιδευτές και συνοδοί εξειδικευμένοι στις συνθήκες τις συγκεκριμένης περιοχής
- Αναπτύσσονται έντονα οι πολιτιστικές ανταλλαγές
- Οι ήπιες μορφές αθλητικού τουρισμού βοηθούν στην περιβαλλοντική προστασία

➤ Μειονεκτήματα

- Η απασχόληση που δημιουργεί είναι συχνά εποχιακή και μικρής διάρκειας ενώ αρκετές φορές προσφέρει χαμηλές αμοιβές
- Οι μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις προσελκύουν μαζικό τουρισμό σε μικρό χρονικό διάστημα επιβαρύνοντας τον προορισμό
- Έχει παρατηρηθεί προσέλκυση της εγκληματικότητάς κατά τη διάρκεια μεγάλων αθλητικών διοργανώσεων
- Ορισμένες μορφές του επιβαρύνουν το φυσικό περιβάλλον καθώς απαιτούνται έντονες επεμβάσεις π.χ. για την κατασκευή χιονοδρομικών κέντρων

Το παράδειγμα των Θερινών Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτελούν ένα μοναδικό παγκόσμιο αθλητικό γεγονός μεγάλου κύρους προβάλλοντας την πόλη που τους διοργανώνει και κατά συνέπεια και τη χώρα.

Η διοργάνωση των αγώνων επηρέασε την οικονομία και τη χώρα με πολλούς τρόπους. Κατασκευάστηκαν πολυδάπανες αθλητικές εγκαταστάσεις και χώροι φιλοξενίας αθλητών, παραγόντων,

δημοσιογράφων, αλλά υλοποιήθηκαν και σημαντικά έργα υποδομής, αποκτήθηκε τεχνογνωσία και υπήρξε τεχνολογική εξέλιξη.

Η εικόνα της Ελλάδας αναβαθμίστηκε διεθνώς με την προβολή της Αθήνας ως διοργανώτριας πόλης. Η προβολή της χώρας μέσα από την επιτυχή διοργάνωση ήταν τεράστια αρκεί να αναφερθεί ότι την τηλεοπτική τους κάλυψη εκτιμάται ότι παρακολούθησαν 3,9 δισεκ. θεατών. Το αποτέλεσμα ήταν η άνοδος των διεθνών τουριστικών αφίξεων τα χρόνια που ακολούθησαν, η οποία ανακόπηκε το 2009 εξαιτίας της διεθνούς οικονομικής κρίσης, αν και είναι εξαιρετικά δύσκολο να καθοριστεί με αριθμούς πόσοι επηρεάστηκαν θετικά αποφασίζοντας τα χρόνια που ακολούθησαν των αγώνων να επισκεφθούν τη χώρα.

Με τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004, η Αθήνα αναβάθμισε τις αθλητικές, τουριστικές και γενικές υποδομές της. Για να μεγιστοποιήσει τα οφέλη της όμως έπρεπε να συνεχιστεί η αξιοποίηση των αθλητικών εγκαταστάσεων και να εφαρμοστεί ολοκληρωμένη στρατηγική ανάπτυξης του αθλητικού τουρισμού ώστε να έχει νέες προοπτικές στη χώρα. Σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση θα ήταν η διοργάνωση τακτικών διεθνών αθλητικών δραστηριοτήτων. Άλλωστε, σύμφωνα με ευρωπαϊκά στοιχεία πάνω από το 25% των τουριστικών πακέτων σχετίζονται με κάποια αθλητική δραστηριότητα, άρα το ενδιαφέρον είναι ήδη έντονο. Προς αυτή την κατεύθυνση βοηθά και η δημιουργία κέντρων προπονητικού αθλητικού τουρισμού, επιχειρήσεων δηλαδή που συνδυάζουν τον τουρισμό με αθλητικές δραστηριότητες των επισκεπτών. Η Ελλάδα έχει πολλές προοπτικές να αναπτύξει αυτή την μορφή τουρισμού εξαιτίας του καλού κλίματός της, της γεωμορφολογίας της, αλλά και της ιστορίας της.

Τουρισμός υγείας

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού οι διεθνείς δαπάνες που πραγματοποιούνται από τους καταναλωτές του τουρισμού υγείας την τελευταία εικοσαετία έχει σχεδόν τετραπλασιαστεί. Αυτή η τάση θα συνεχιστεί καθώς οι τουρίστες – καταναλωτές επιζητούν όλο και πιο συχνά ποιοτική φροντίδα, ασφάλεια, υπηρεσίες σε χαμηλότερες τιμές, υπηρεσίες που δεν είναι διαθέσιμες στη περιοχή της μόνιμης κατοικίας τους. Η ανάπτυξη του τουρισμού υγείας από μία χώρα επιδρά τόσο στην κοινωνία και στην οικονομία:

➤ Πλεονεκτήματα

- Η ανάπτυξη του τουρισμού υγείας δημιουργεί ένα αναβαθμισμένο τουριστικό προϊόν, το οποίο είναι ελκυστικό και ενισχύει την φήμη του προορισμού
- Προσεγγίζει μια νέα αγορά η οποία σε αρκετές περιπτώσεις διαθέτει οικονομική άνεση αλλά δεν είχε τη δυνατότητα να ταξιδέψει εξαιτίας προβλημάτων υγείας
- Επιφέρει ιδιαίτερα οφέλη καθώς οι ειδικές εγκαταστάσεις που κατασκευάζονται μπορούν να εξυπηρετήσουν και μια ακόμα ομάδα τουριστών: όσους έχουν ειδικές ανάγκες. Άρα περιοχές χωρίς έντονη τουριστική κίνηση μπορούν να αναπτύξουν αυτή τη μορφή τουρισμού
- Αναβαθμίζεται ποιοτικά και ποσοτικά το τοπικό σύστημα υγείας καθώς βελτιώνονται οι εγκαταστάσεις, ο εξοπλισμός τους, το ανθρώπινο δυναμικό τους με αποτέλεσμα να ωφελούνται και οι μόνιμοι κάτοικοι
- Δεν εμφανίζει το φαινόμενο της εποχικότητας προσφέροντας σταθερή εργασία σε όσους απασχολούνται στον κλάδο (άτομα διαφορετικών αντικειμένων) και διαρκή χρήση των εγκαταστάσεων

- Επιφέρει μεγάλα οικονομικά οφέλη για την περιοχή καθώς οι επισκέπτες δαπανούν για να καταναλώσουν τουριστικές υπηρεσίες αλλά και υπηρεσίες υγείας και ευεξίας
- Η συνέργεια του τουριστικού και ιατρικού τομέα υποστηρίζει την ποιοτικότερη εκπαίδευση δημιουργώντας εργαζόμενους με υψηλή ειδίκευση και προσφέροντας καλύτερες αμοιβές, με αποτέλεσμα να επωφελείται και ο μόνιμος πληθυσμός από τις νέες εργασιακές προοπτικές
- Δημιουργούνται προσβάσιμες υποδομές για όλους, εξυπηρετώντας και τους μόνιμους κατοίκους της περιοχής
- Μειονεκτήματα
 - Οι επενδύσεις στον κλάδο είναι ιδιαίτερα δαπανηρές τόσο όσο αφορά τις υποδομές, τον ιατρικό εξοπλισμό αλλά και το εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό που απαιτούν, άρα αν δεν αποφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα θα είναι οδυνηρό για την οικονομία της περιοχής
 - Αν δεν αναπτυχθεί ορθολογικά μπορεί να επιφέρει μεγάλη καταστροφή σε σπάνιους φυσικούς πόρους όπως είναι οι ιαματικές πηγές
 - Ενδεχομένως η πλήρης ανάπτυξη του τουρισμού υγείας σε έναν προορισμό λειτουργήσει αποτρεπτικά ως προς την προσέλκυση επισκεπτών που ενδιαφέρονται για άλλες μορφές τουρισμού

Με την ολοκλήρωση της μελέτης της ενότητας είστε πλέον σε θέση:

- Να κατανοείτε την έννοια και τα συστατικά του τουρισμού
- Να γνωρίζετε την έννοια του αθλητικού τουρισμού και του τουρισμού υγείας
- Να διακρίνετε τις αιτίες που οδήγησαν στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- Να αναγνωρίζετε το θεσμικό πλαίσιο του αθλητικού τουρισμού και του τουρισμού υγείας
- Να κατανοείτε τις επιδράσεις των συγκεκριμένων μορφών τουρισμού

Ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης

1. Ως αθλητικός τουρισμός (sport tourism) ορίζεται η εμπειρία του ταξιδιού ως αποτέλεσμα συμμετοχής σε μια αθλητική δραστηριότητα.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

2. Ποιες είναι οι θετικές συνέπειες που αποφέρει η διοργάνωση ενός μεγάλου αθλητικού γεγονότος; (σημειώστε με P τις ορθές)

A. Προσελκύουν μαζικό τουρισμό σε μικρό χρονικό διάστημα	
B. Ο προορισμός αποκτά φήμη	
Γ. Δημιουργεί εποχική μικρής διάρκειας απασχόληση	

3. Ο αθλητικός τουρισμός περιλαμβάνει παθητική παρακολούθηση αθλητικής διοργάνωσης.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

4. Οι δραστηριότητες αναψυχής για άτομα με ειδικές ομάδες αποτελούν μορφή αθλητικού τουρισμού.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

5. Ο αθλητικός τουρισμός διακρίνεται σε: (σημειώστε με P τις ορθές)

A. Τουρισμό αθλητικών διοργανώσεων	
B. Τουρισμό υπαίθριων δραστηριοτήτων αθλητικής αναψυχής-περιπέτειας	
Γ. Όλα τα παραπάνω	

Ποιες είναι οι αρνητικές συνέπειες που αποφέρει η διοργάνωση ενός μεγάλου αθλητικού γεγονότος; (σημειώστε με P τις ορθές)

A. Επιφέρει ελάχιστη οικονομική δραστηριότητα	
B. Προσέλκυση της εγκληματικότητάς κατά τη διάρκεια μεγάλων αθλητικών διοργανώσεων.	
Γ. Επιβάρυνση φυσικού περιβάλλοντος.	

6. Με τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004, η Αθήνα αναβάθμισε τις αθλητικές, τουριστικές και γενικές υποδομές της.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

7. Η ανάπτυξη του τουρισμού υγείας από μία χώρα δεν έχει μεγάλη επίδραση στην κοινωνία και στην οικονομία.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

8. Ορισμένα από τα μέτρα που μπορούν να βοηθήσουν προς την ανάπτυξη του τουρισμού υγείας είναι το χαμηλό κόστος των προσφερόμενων υπηρεσιών υγείας.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

9. Ο τουρισμός ευεξίας πραγματοποιείται προληπτικά για να διατηρηθεί ή να βελτιωθεί η υγεία.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

5.Εκπαιδευτική Ενότητα 4: «Πολιτιστικός τουρισμός»

Σκοπός

Στόχος της εκπαιδευτικής ενότητας 4 είναι ο εκπαιδευόμενος να γνωρίσει τι υποκινεί τον πολιτιστικό τουρίστα, να μάθει ποιες είναι οι μορφές πολιτιστικού τουρισμού και να έρθει σε επαφή με τα εργαλεία για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού σε έναν τόπο. Τέλος, θα ενημερωθεί για τα μέτρα ανάπτυξης του πολιτιστικού τουρισμού.

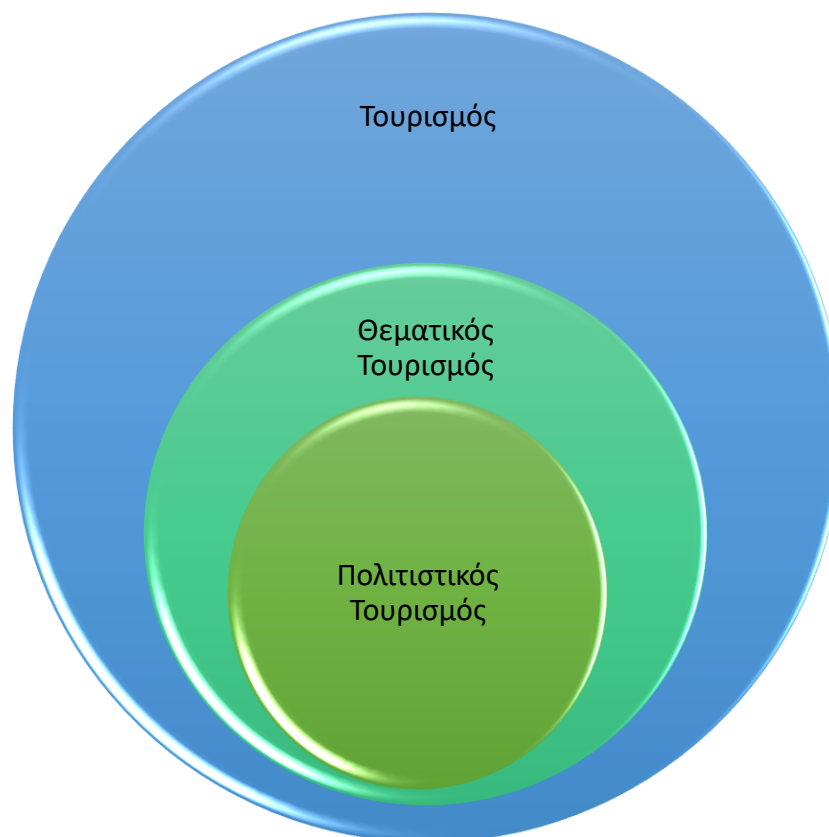
Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Μετά από την παρακολούθηση της εκπαίδευσης στην ενότητα 4, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να κατανοούν τα κίνητρα του πολιτιστικού τουρίστα τους διάφορους τύπος ψηφιακών εργαλείων, να διακρίνουν τις μορφές πολιτιστικού τουρισμού, να γνωρίζουν τα εργαλεία ανάπτυξης του πολιτιστικού τουρισμού σε έναν τόπο, να αναγνωρίζουν τα μέτρα ανάπτυξης του πολιτιστικού τουρισμού

Έννοιες-Κλειδιά

Πολιτιστικός τουρισμός, Γάμος, Κινηματογράφος, Αστικός τουρισμός, Θεματική διαδρομή, Πολιτιστική εκδήλωση, Φεστιβάλ, Μέτρα ανάπτυξης

5.1. Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά

Εικόνα 46 - Σχέση τουρισμού με πολιτισμικού τουρισμό

Ο πολιτιστικός τουρισμός (cultural tourism) είναι ιδιαίτερα δημοφιλής και παράλληλα είναι μία από τις παλαιότερες μορφές τουρισμού, καθώς ήδη από την αρχαιότητα πραγματοποιούνταν ταξίδια με κύριο στόχο την επίσκεψη σε περιοχές για την παρακολούθηση πολιτιστικών εκδηλώσεων ή σε περιοχές με ιστορικό, λαογραφικό ενδιαφέρον.

Πολιτιστικός τουρισμός:

Πολιτιστικός τουρισμός είναι η ειδική μορφή τουρισμού κατά τον οποίο οι επισκέπτες – τουρίστες ανακαλύπτουν, γνωρίζουν και βιώνουν την ιστορία, την παράδοση, την πολιτιστική κληρονομιά, το σύγχρονο πολιτισμό, καθώς και την κουλτούρα και ταυτότητα της χώρας και του λαού της, μέσα από πολιτιστικές δραστηριότητες αναψυχής.

N.4582/2018

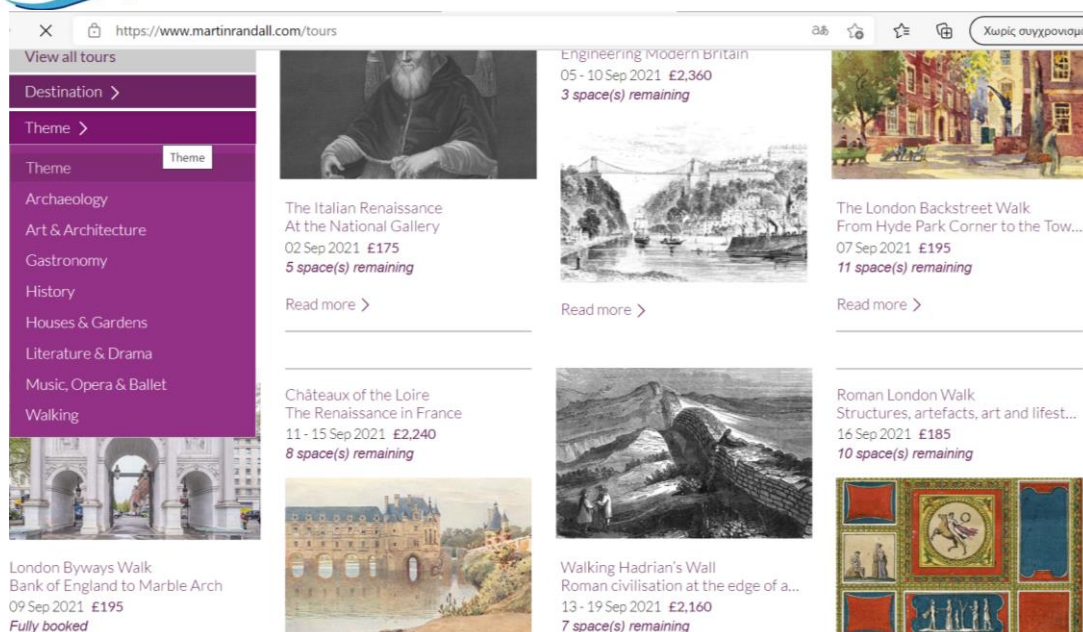
Ο πολιτιστικός τουρίστας υποκινείται από την επιθυμία του να γνωρίσει έναν διαφορετικό πολιτισμό. Όχι μόνο τα μουσεία, τα μνημεία και τους ιστορικούς τόπους, αλλά και τις τέχνες, τις κοινωνικές συνήθειες, τα ήθη, τη γλώσσα, τον τρόπο ζωής των ντόπιων. Συμμετέχει σε περιηγήσεις, παρακολουθεί φεστιβάλ και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις. Παράλληλα εμπλουτίζει τις γνώσεις του και μετά από προσωπική ενασχόληση και μελέτη. Να σημειωθεί εδώ ότι ένας τουρίστας ο οποίος κατά τη διάρκεια των διακοπών του επισκέπτεται κάποιο μουσείο ή κάποιο αρχαιολογικό μνημείο δεν θεωρείται ότι πραγματοποιεί πολιτιστικό τουρισμό. Στον πολιτιστικό τουρισμό ο ταξιδιώτης έχει μια ολιστική πολιτιστική εμπειρία στον προορισμό του.

Ο πολιτιστικός τουρίστας συναντάται συχνά καθώς 1 στους 4 ευρωπαίους τουρίστες επιλέγουν προορισμό ανάλογα με τους πολιτιστικούς πόρους που διαθέτει. Στα χαρακτηριστικά του διακρίνονται τα ακόλουθα:

- Διαθέτει υψηλό μορφωτικό και οικονομικό επίπεδο
- Διακρίνεται για την έντονη φιλομάθεια, ενώ ήδη γνωρίζει στοιχεία για τον προορισμό του
- Συνδυάζει το ταξίδι του με την επιμόρφωσή τους
- Ενδιαφέρεται για νέες αυθεντικές εμπειρίες

Ο πολιτισμικός τουρισμός υπολογίζεται ότι αφορά το 40% του παγκόσμιου τουρισμού. Οι πολιτιστικοί πόροι που προσελκύουν αυτό το είδος τουρισμού περιλαμβάνουν:

- Πολιτιστικές επισκέψεις και περιηγήσεις σε
 - Αξιοθέατα παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς
 - Αρχαιολογικούς χώρους
 - Μουσεία
 - Κτίρια και μνημεία αρχιτεκτονικής κληρονομιάς
 - Εθνικά και ιστορικά μνημεία
 - Ιστορικά κέντρα πόλεων
 - Παραδοσιακούς οικισμούς
 - Βιβλιοθήκες
- Χώρους πολιτισμού και δράσεις που συνδέονται με τη μυθολογία, τη φιλοσοφία, τη λογοτεχνία, τη μουσική, το τραγούδι, το θέατρο, τον κινηματογράφο, τη φωτογραφία και γενικά τις τέχνες
- Πολιτιστικές θεματικές διαδρομές όπου με βάση ένα συγκεκριμένο θεματικό πλαίσιο (π.χ. ιστορικό, πολιτιστικό, βιωματικό, κ.ά.) παρέχουν εκπαίδευση και αναψυχή
- Πολιτιστικές εκδηλώσεις και φεστιβάλ, όπου στο πλαίσιο δραστηριοτήτων αναψυχής οι επισκέπτες τουρίστες αποκτούν αυθεντικές εμπειρίες

Εικόνα 47 – Φωτό από την ιστοσελίδα τουριστικού γραφείου πολιτιστικού τουρισμού, Μεγάλη Βρετανία: Martin Randall Travel. Πηγή: <https://www.martinrandall.com/tours>

Ο πολιτιστικός τουρισμός όμως έχει και μια ιδιαιτερότητα η οποία είναι κοινή και σε άλλες μορφές εναλλακτικού τουρισμού και σχετίζεται με την αλληλεπίδραση που δημιουργείται μεταξύ του τουριστικού φαινομένου και του πολιτιστικού κεφαλαίου:

- η πολιτιστική κληρονομιά χρειάζεται προστασία και ιδιαίτερη προσέγγιση
- ο τουρισμός ενδιαφέρεται για τις κερδοφόρες δραστηριότητες

Η ανάπτυξη συνεπώς του πολιτιστικού τουρισμού επιδρά στις τοπικές κοινωνίες με τους ακόλουθους τρόπους:

- Συμβάλει στην ανάδειξη των πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων ενός προορισμού και βοηθά στη διατήρησή τους
- Ενισχύει την οικονομία καθώς προωθούνται τα χαρακτηριστικά τοπικά προϊόντα της περιοχής καθώς και είδη χειροτεχνίας και λαϊκής τέχνης
- Αναπτύσσονται οι υποδομές της περιοχής ώστε να μπορούν να εξυπηρετηθούν οι επισκέπτες

Ο τουρισμός, εσωτερικός και διεθνής παραμένει ένας από τους πιο σημαντικούς φορείς πολιτιστικών ανταλλαγών. Έχει τη δυνατότητα να αξιοποιήσει τα οικονομικά κέρδη που αποφέρει η αξιοποίηση της πολιτιστική κληρονομιάς προς όφελός της, δημιουργώντας οικονομικούς πόρους, εκπαιδεύοντας τους κατοίκους των τοπικών κοινωνιών και επηρεάζοντας τις σχετικές πολιτικές.

Διαβάστε

Δείτε και διαβάστε [εδώ](#) το έντυπο του ΕΟΤ για την προώθηση του πολιτιστικού τουρισμού

Ιδιαίτερα αποκαλυπτικά για τον πολιτιστικό τουρισμό είναι τα στοιχεία έρευνας που πραγματοποιήθηκε το 2020 και σύμφωνα με τα αποτελέσματα της, τα ταξίδια πολιτιστικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα, είτε σύντομα είτε μεγάλης διάρκειας, αποτελούν μικρό ποσοστό του συνόλου σύμφωνα με τα στοιχεία του ακόλουθου πίνακα:

Προτιμήσεις τύπων ταξιδιών*			
Τύποι Ταξιδιών	Σύνολο Αγορών	Ευρωπαϊκές Αγορές	Μη Ευρωπαϊκές Αγορές
Ταξίδι μεγάλης διάρκειας, χωρίς πολιτιστικό ενδιαφέρον	36,4%	33,9%	39,1%
Σύντομο ταξίδι για αναψυχή και διακοπές, χωρίς ενδιαφέρον για wellness, αθλητισμό ή δραστηριότητες	34,0%	38,8%	28,9%
Ταξίδι μεγάλης διάρκειας, πολιτιστικού ενδιαφέροντος, χωρίς ενδιαφέρον για μουσεία ή αξιοθέατα	8,3%	7,4%	9,3%
Σύντομο ταξίδι για σπουδές ή δουλειά	8,1%	5,6%	10,6%
Σύντομο ταξίδι για αναψυχή και διακοπές, wellness	4,4%	5,6%	3,2%
Ταξίδι μεγάλης διάρκειας, πολιτιστικού ενδιαφέροντος, μουσεία, αξιοθέατα	3,3%	2,2%	4,4%
Σύντομο ταξίδι-άλλοι λόγοι	3,0%	3,3%	2,6%
Σύντομο ταξίδι για αναψυχή και διακοπές, αθλητισμό, δραστηριότητες, αλλά όχι wellness	2,6%	3,2%	1,9%
Σύνολο	17.313	8.913	8.400

* Από τις Μη Ευρωπαϊκές Αγορές, το δείγμα αποτελείται από άτομα ηλικίας άνω των 18 ετών, που έχουν κάνει έστω και ένα διεπισκευτικό ταξίδι τα τελευταία 3 χρόνια, ή σκοπεύουν να πραγματοποιήσουν τέτοιο ταξίδι τα επόμενα 2 χρόνια. Από τις Ευρωπαϊκές Αγορές, το δείγμα αποτελείται από άτομα ηλικίας άνω των 18 ετών, που έχουν ταξιδέψει τα τελευταία 2 χρόνια ή σκοπεύουν να ταξιδέψουν τα επόμενα 2 χρόνια, σε κάποια άλλη χώρα της Ευρώπης, πέραν της δικής τους.

Εικόνα 48 - Αποτελέσματα έρευνας σχετικά με την ελκυστικότητα διαφορετικών δραστηριοτήτων. Από το «Η φήμη και η επισκεψιμότητα της Ελλάδας – Οι προτιμήσεις των τουριστών» INSETE προσβάσιμο στο [Η φήμη και η επισκεψιμότητα της Ελλάδας - Οι προτιμήσεις των τουριστών \(insete.gr\)](http://insete.gr)

Όμως, η επίσκεψη σε μουσεία και η γνωριμία με άλλους πολιτισμούς αποτελούν σημαντικές δραστηριότητες κατά τη διάρκεια των ταξιδιών, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί. Συνεπώς ο πολιτισμικός τουρισμός μέσα από στοχευμένες παρεμβάσεις μπορεί να αναπτυχθεί περαιτέρω. Το σημαντικότερο συμπέρασμα, όμως, είναι ότι οι ταξιδιώτες ενδιαφέρονται για μια πολυδιάστατη εμπειρία ακόμα και αν ο βασικός στόχος του ταξιδιού τους είναι η αναψυχή είτε με «ήλιο και θάλασσα» είτε με city break (αστικό τουρισμό).

		Δραστηριότητες στον προορισμό ανά αγορά προέλευσης - Ευρωπαϊκές αγορές*																	
		Σύνολο	Ευρωπαϊκές Αγορές	Γερμανία	Ηνωμένο Βασίλειο	Γαλλία	Ιταλία	Ολλανδία	Ελβετία	Αυστρία	Πολωνία	Βέλγιο & Λουξεμβούργο	Ισπανία	Δανία	Τσεχία	Νορβηγία	Φινλανδία	Ιρλανδία	Πορτογαλία
Κύρια Προϊόντα	Επίσκεψη σε πόλεις/τοπική ιστορία/δωλ	39,3%	40,4%	40,5%	42,5%	42,2%	47,2%	35,7%	40,0%	45,8%	52,8%	29,7%	33,0%	33,4%	36,8%	35,0%	51,0%	38,5%	45,2%
	Κατάλυση στην ακτή - στην παραλία, κοντά στη θάλασσα	35,5%	39,1%	53,0%	43,7%	33,0%	26,2%	15,3%	40,5%	54,7%	40,6%	36,5%	46,6%	36,6%	40,0%	35,4%	34,0%	35,2%	34,7%
	Επίσκεψη σε χώρους στη φύση	32,0%	28,9%	36,8%	25,8%	31,7%	16,2%	32,2%	29,7%	33,3%	13,6%	38,0%	22,4%	39,8%	44,3%	15,2%	20,0%	25,2%	33,2%
	Επίσκεψη σε μουσεία, μνημεία και άλλες πολιτιστικές δραστηριότητες	31,3%	29,0%	25,8%	25,5%	35,2%	43,7%	23,8%	19,7%	25,5%	30,2%	22,8%	25,0%	33,2%	36,5%	26,2%	25,6%	29,8%	37,5%
	Επίσκεψη σε μικρές πόλεις/χωριά της ενδοχώρας	26,9%	32,2%	30,2%	25,5%	36,8%	39,8%	36,5%	34,2%	30,0%	38,8%	50,1%	23,0%	24,6%	25,0%	30,0%	22,2%	20,5%	27,2%
	Οργανωμένη κρουαζιέρα	7,5%	5,7%	5,3%	7,3%	2,0%	7,3%	5,0%	4,7%	4,2%	6,0%	3,8%	7,0%	4,2%	1,0%	6,0%	12,6%	6,5%	7,5%

Συμπληρωματικά Προϊόντα / Enablers	Απόλαυση γαστρονομίας και αναψυχής	36,7%	37,0%	30,3%	48,7%	29,8%	34,2%	50,2%	38,7%	30,8%	20,6%	31,8%	59,6%	32,2%	19,3%	61,0%	49,2%	48,0%	31,8%
	Shopping	25,5%	24,1%	16,3%	24,7%	23,8%	13,8%	5,2%	25,8%	14,3%	28,8%	21,9%	16,0%	42,0%	25,8%	38,6%	29,2%	30,5%	16,8%
	Γνωριμία με άλλους πολιτισμούς/εξάσκηση της τοπικής γλώσσας	21,9%	20,1%	25,3%	15,5%	17,7%	32,0%	9,3%	18,5%	22,5%	18,6%	20,1%	16,6%	14,4%	21,0%	10,2%	17,4%	16,2%	33,2%
	Πάρτι, νυχτερινή έξοδος	12,8%	11,4%	7,0%	13,3%	15,5%	14,5%	26,2%	8,2%	4,2%	20,8%	10,4%	7,8%	12,2%	13,5%	12,0%	12,0%	15,2%	9,2%
	Προσωπική περιποίηση, υγεία και ομορφιά	10,9%	12,3%	14,0%	9,2%	13,0%	11,0%	22,8%	15,3%	14,7%	13,4%	13,7%	26,0%	5,4%	12,3%	10,6%	8,2%	7,7%	7,3%
	Συμμετοχή ή βοήθεια σε αθλητικές ή/και πολιτιστικές εκδηλώσεις - φεστιβάλ, αθλητικούς αγώνες	7,6%	5,4%	4,5%	5,0%	4,0%	4,7%	19,2%	7,0%	7,8%	5,6%	4,1%	5,8%	2,6%	6,0%	5,0%	4,4%	8,8%	6,0%
	Συμμετοχή σε αθλήματα	7,6%	8,5%	7,7%	8,2%	12,2%	8,0%	9,2%	10,3%	8,7%	8,6%	11,1%	6,4%	8,8%	12,3%	4,4%	8,0%	6,2%	6,5%

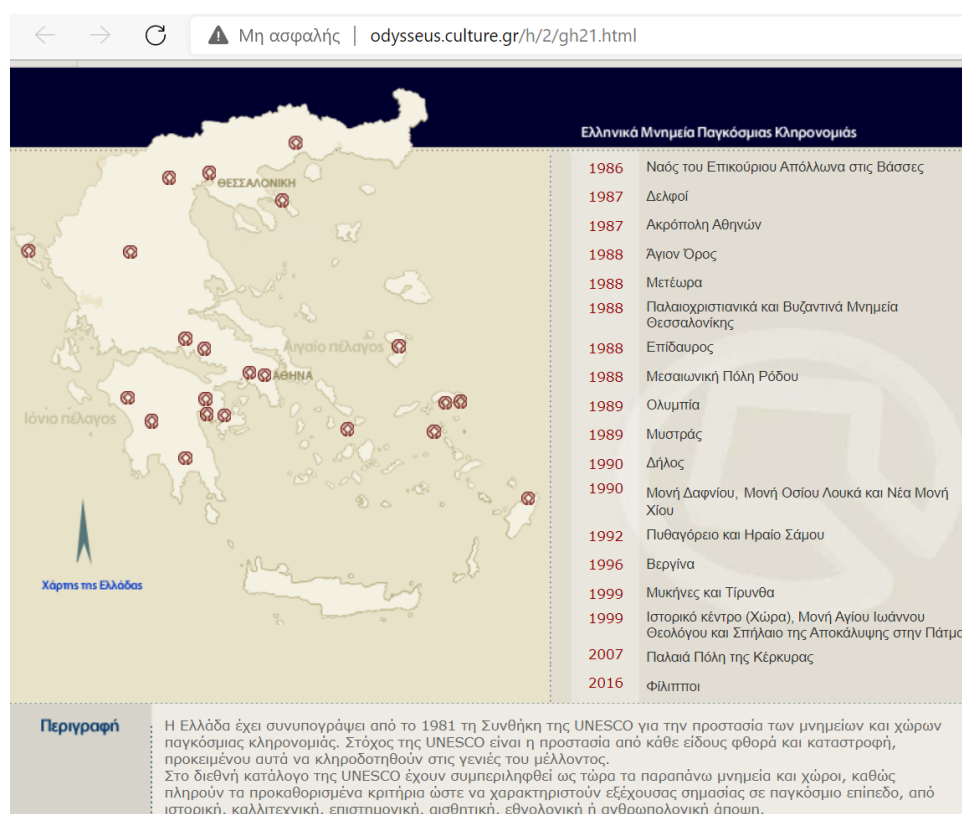
*Από τις Ευρωπαϊκές Αγορές, το δείγμα αποτελείται από άτομα ηλικίας άνω των 18 ετών, που έχουν ταξιδέψει τα τελευταία 2 χρόνια ή σκοπεύουν να ταξιδέψουν τα επόμενα 2 χρόνια, σε κάποια άλλα χώρα της Ευρώπης, πέραν της δικής τους.

Εικόνα 49 - Αποτελέσματα έρευνας σχετικά με την ελκυστικότητα διαφορετικών δραστηριοτήτων. Από το «Η φήμη και η επισκεψιμότητα της Ελλάδας – Οι προτιμήσεις των τουριστών» INSETE προσβάσιμο στο [Η φήμη και η επισκεψιμότητα της Ελλάδας – Οι προτιμήσεις των τουριστών \(insete.gr\)](http://insete.gr)

Η χώρα διαθέτει πλούσιο πολιτιστικό κεφάλαιο το οποίο αποτελεί πόλο έλξης για εκατομμύρια επισκεπτών. Ήδη εδώ και δεκαετίες στον διεθνή κατάλογο της UNESCO για την προστασία των μνημείων και χώρων παγκόσμιας κληρονομιάς, συμπεριλαμβάνονται μοναδικά ελληνικά μνημεία από ιστορική, καλλιτεχνική, επιστημονική, αισθητική, εθνολογική ή ανθρωπολογική άποψη. Στόχος της UNESCO είναι η προστασία τους από κάθε είδους φθορά προκειμένου να κληροδοτηθούν στις επόμενες γενιές, παράλληλα όμως αποκτούν και παγκόσμια προβολή. Τα Ελληνικά μνημεία που ανήκουν σε αυτό το διεθνή κατάλογο είναι:

- ο Ναός του Επικούριου Απόλλωνα στις Βάσσες
- οι Δελφοί
- η Ακρόπολη των Αθηνών
- το Άγιον Όρος
- τα Μετέωρα
- τα Παλαιοχριστιανικά και Βυζαντινά Μνημεία Θεσσαλονίκης
- η Επίδαυρος
- η Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου

- ο η Ολυμπία
- ο Μυστράς
- η Δήλος
- η Μονή Δαφνίου, η Μονή Οσίου Λουκά και η Νέα Μονή Χίου
- το Πυθαγόρειο και το Ηραίο Σάμου
- η Βεργίνα
- οι Μυκήνες και η Τίρυνθα
- το Ιστορικό κέντρο (η Χώρα), η Μονή Αγίου Ιωάννου Θεολόγου και το Σπήλαιο της Αποκάλυψης στην Πάτμο
- η Παλαιά Πόλη της Κέρκυρας
- οι Φίλιπποι

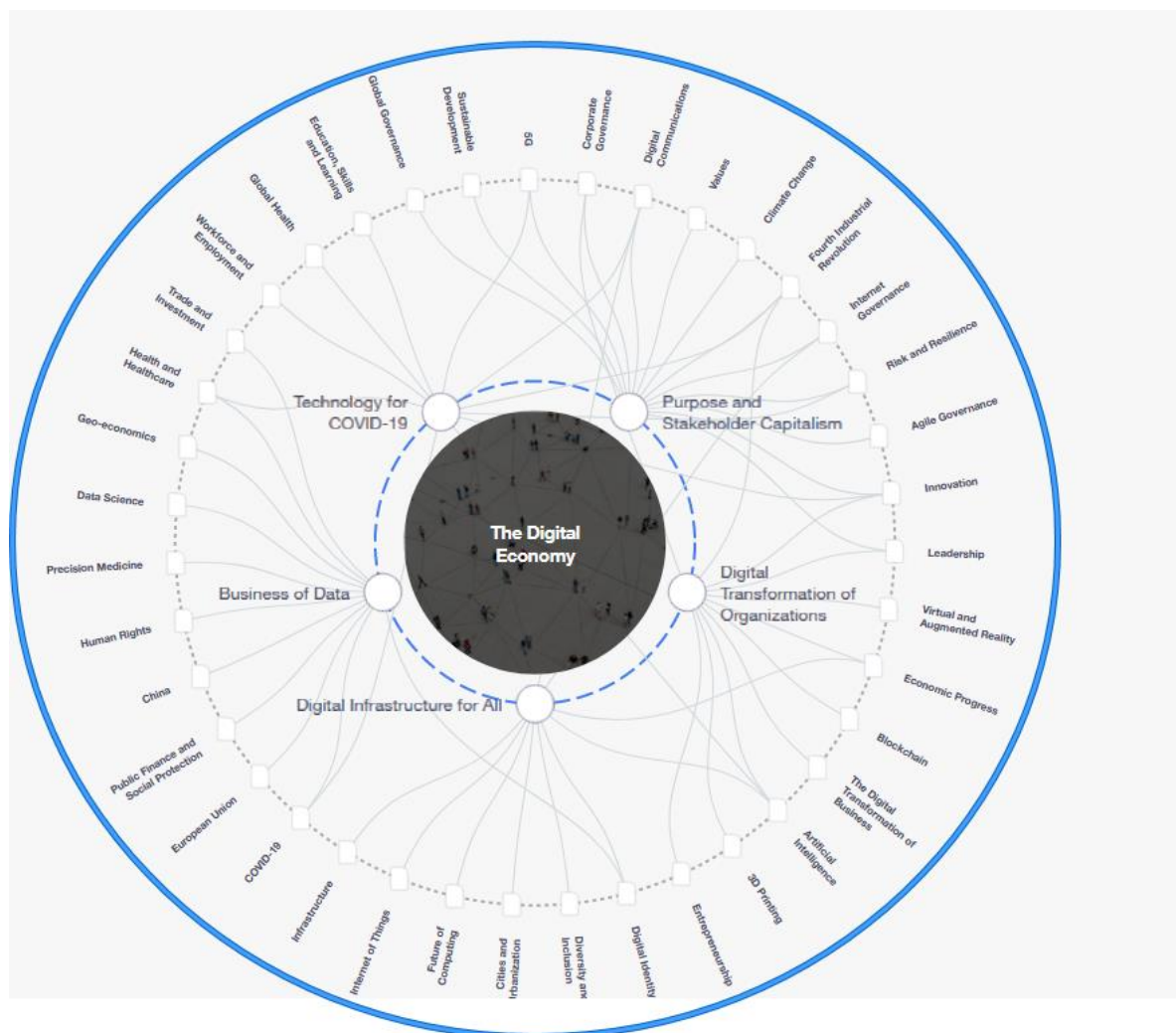
Εικόνα 50 – Ο χάρτης με τα Ελληνικά Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, όπως παρουσιάζεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού [odysseus.culture.gr](http://odysseus.culture.gr/h/2/gh21.html). Πηγή <http://odysseus.culture.gr/h/2/gh21.html>

Το ICOMOS είναι το Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και χώρων, το οποίο ειδικεύεται στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και στο «διεθνή

κώδικα περί τουριστικής δεοντολογίας» τον οποίο υιοθέτησε και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού αναφέρεται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της τουριστικής βιομηχανίας απέναντι στην πολιτιστική κληρονομιά. Στα σημαντικότερα άρθρα της Παγκόσμιας Χάρτας για τον Πολιτιστικό Τουρισμό που υπογράφηκε το 1999 στη Γενική Συνέλευση του ICOMOS, καταγράφονται:

1. Ο τοπικός και παγκόσμιος τουρισμός αποτελεί σημαντικό μηχανισμό για τις πολιτιστικές ανταλλαγές και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς ενώ πρέπει να παρέχει τις κατάλληλες ευκαιρίες, τόσο στους τουρίστες όσο και στις τοπικές κοινωνίες, για επαφή με την παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά μέσω γνήσιων εμπειριών.
2. Η σχέση πολιτισμού και τουρισμού είναι δυναμική και συχνά διακρίνεται από αντικρουόμενες τάσεις. Απαιτούνται συνεπώς συνέργειες και βιώσιμη διαχείριση με στόχο τη διασφάλιση του πολιτιστικού κεφαλαίου για τις επόμενες γενιές.
3. Τα προγράμματα συντήρησης, προβολής και τουριστικής ανάπτυξης πρέπει να καταρτίζονται κατόπιν επιτόπιας έρευνας στις τοπικές κοινωνίες από τους ιθύνοντες.
4. Η τουριστική ανάπτυξη πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αισθητικές, κοινωνικές και πολιτιστικές προεκτάσεις, τα φυσικά τοπία, τους ιστορικούς χώρους, τα χαρακτηριστικά της βιοποικιλότητας, αλλά ακόμα και άλλους παράγοντες όπως τοπικούς διαλέκτους, αρχιτεκτονική τεχνοτροπία κ.ά.
5. Η προβολή των τουριστικών - πολιτιστικών θέρετρων πρέπει να βασίζεται σε διαχειριστικά σχέδια αξιολόγησης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων με στόχο την ισόρροπη, αειφόρο ανάπτυξη.

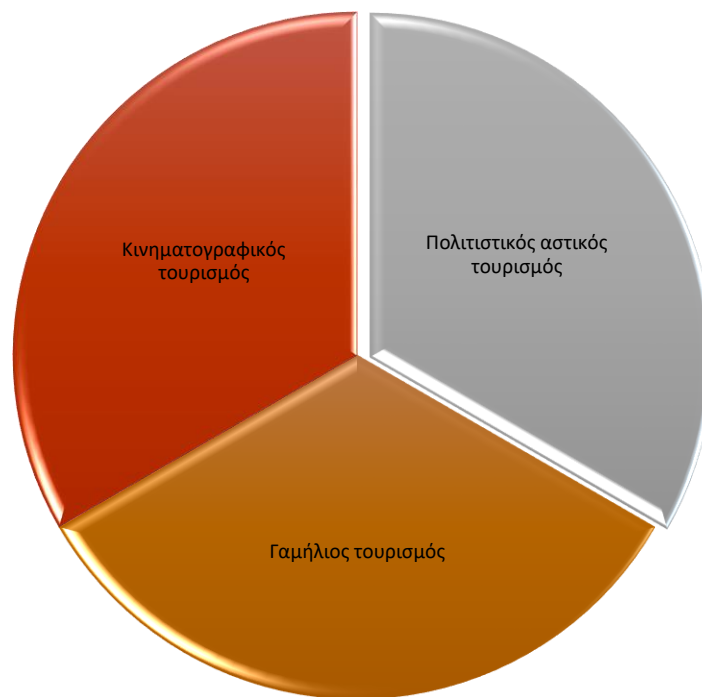
6. Η συντήρηση και ο τουριστικός σχεδιασμός των πόρων της πολιτιστικής κληρονομιάς πρέπει να διασφαλίζουν την ευχάριστη, εκπαιδευτική, εποικοδομητική και διασκεδαστική επίσκεψη των πολιτιστικών τουριστών.
7. Οι τοπικοί πληθυσμοί και οι τοπικές κοινωνίες πρέπει να εμπλέκονται στο σχεδιασμό της πολιτιστικής συντήρησης και της τουριστικής ανάπτυξης.
8. Η ανάγκη και η επιθυμία των τοπικών πληθυσμών για την εφαρμογή συγκεκριμένων πολιτιστικών πρακτικών πρέπει να γίνεται σεβαστή.
9. Οι τουριστικές δραστηριότητες και οι δραστηριότητες συντήρησης πρέπει να ασκούν ευεργετική επίδραση τις τοπικές κοινωνίες.
10. Τα τουριστικά προγράμματα πρέπει να συμβάλλουν στη απασχόληση ξεναγών, μεταφραστών, ερευνητών, αρχιτεκτόνων, τουριστικών πρακτόρων από τις τοπικές κοινωνίες με στόχο την εκπαίδευση τους στον πολιτιστικό τουρισμό και την επιστημονική τους εξειδίκευση.
11. Τα προγράμματα τουριστικής προβολής πρέπει να προστατεύουν και να προβάλλουν τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά και να δρουν εξισορροπητικά για την αποσυμφόρηση δημοφιλών προορισμών, προτρέποντας τους επισκέπτες σε εναλλακτικές μορφές τουρισμού.
12. Η προώθηση και διάθεση των τοπικών χειροτεχνημάτων και άλλων προϊόντων πρέπει να συνοδεύεται από θετικές κοινωνικές και οικονομικές απολαβές διασφαλίζοντας την πολιτιστική συνοχή της τοπικής κοινωνίας.

Εικόνα 27. The Digital economy, <https://intelligence.weforum.org>

5.2. Μορφές πολιτιστικού τουρισμού

Ο πολιτισμικός τουρισμός αποτελείται από διακριτές μορφές τουρισμού, οι οποίες σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία είναι οι:

Εικόνα 51 - Μορφές πολιτιστικού τουρισμού

Όμως υπάρχουν και άλλες κατηγοριοποιήσεις του πολιτιστικού τουρισμού από άλλους φορείς και ερευνητές.

Συνεπώς πολλές φορές ως μορφές του πολιτιστικού τουρισμού εμφανίζονται και ο γαστρονομικός τουρισμός, ο θρησκευτικός και πολλοί άλλοι. Εδώ όμως θα αναλυθούν οι παραπάνω μορφές.

4.2.1 Πολιτιστικός αστικός τουρισμός

Ο αστικός τουρισμός ή τουρισμός πόλεων είναι γνωστός με τον όρο city breaks. Συνήθως αφορά ένα ταξίδι αναψυχής σε μια μεγαλούπολη για λίγες ημέρες κατά το οποίο ο τουρίστας βιώνει πολιτιστικές και ψυχαγωγικές εμπειρίες στην πόλη. Αυτού του είδους τα ταξίδια είναι ιδιαίτερα διαδεδομένα στην Ευρώπη, καθώς οι πόλεις της διαθέτουν μοναδικά σημεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος, πλούσια προγράμματα εκδηλώσεων και έντονη ζωή. Επιπλέον είναι εύκολη η μετακίνηση προς αυτές, με σχετικά σύντομα ταξίδια όσον αφορά τις αεροπορικές συνδέσεις.

Η μεγάλη ζήτηση που σημειώνει αυτή η μορφή τουρισμού αποτυπώνεται και στα στοιχεία πρόσφατης έρευνας που ακολουθεί. Σύμφωνα με έρευνα που διεξήγαγαν ισπανικοί φορείς τον Σεπτέμβριο του 2020, σε 29 χώρες προέκυψε, μεταξύ άλλων, ότι η πρώτη επιλογή των ταξιδιωτών από τις Ευρωπαϊκές χώρες είναι η επίσκεψη σε πόλεις. Να σημειωθεί ότι και για τις υπόλοιπες αγορές παραμένει πρώτη επιλογή ο τουρισμός πόλης.

		Δραστηριότητες στον προορισμό ανά αγορά προέλευσης - Ευρωπαϊκές αγορές*																	
		Σύνολο	Ευρωπαϊκές Αγορές	Γερμανία	Ηνωμένο Βασίλειο	Γαλλία	Ιταλία	Ολλανδία	Ελβετία	Αυστρία	Πολωνία	Βέλγιο & Λουξεμβούργο	Σουηδία	Δανία	Τσεχία	Νορβηγία	Φινλανδία	Ιρλανδία	Πορτογαλία
Κύρια Προϊόντα	Επίσκεψη σε πόλεις/τοπική αστική ζωή	39,3%	40,4%	40,5%	42,5%	42,2%	47,2%	35,7%	40,0%	45,8%	52,8%	29,7%	33,0%	33,4%	36,8%	35,0%	51,0%	38,5%	45,2%
	Καθάρωση στην ακτή - στην παραλία, κοντά στη θάλασσα	35,5%	39,1%	53,0%	43,7%	33,0%	26,2%	15,3%	40,5%	54,7%	40,6%	36,5%	46,6%	36,6%	40,0%	35,4%	34,0%	35,2%	34,7%
	Επίσκεψη σε χώρους στη φύση	32,0%	28,9%	36,8%	25,8%	31,7%	16,2%	32,2%	29,7%	33,3%	13,6%	38,0%	22,4%	39,8%	44,3%	15,2%	20,0%	25,2%	33,2%
	Επίσκεψη σε μουσεία, μνημεία και άλλες πολιτιστικές δραστηριότητες	31,3%	29,0%	25,8%	25,5%	35,2%	43,7%	23,8%	19,7%	25,5%	30,2%	22,8%	25,0%	33,2%	36,5%	26,2%	25,6%	29,8%	37,5%
	Επίσκεψη σε μικρές πόλεις/χωριά της ενδοχώρας	26,9%	32,2%	30,2%	25,5%	36,8%	39,8%	36,5%	34,2%	30,0%	38,8%	50,1%	23,0%	24,6%	25,0%	30,0%	22,2%	20,5%	27,2%
Οργανωμένη κρουαζιέρα		7,5%	5,7%	5,3%	7,3%	2,0%	7,3%	5,0%	4,7%	4,2%	6,0%	3,8%	7,0%	4,2%	1,0%	6,0%	12,6%	6,5%	7,5%
Συμπληρωματικά Προϊόντα / Enablers	Απόλαυση γαστρονομίας και συνολόγας	36,7%	37,0%	30,3%	48,7%	29,8%	34,2%	50,2%	38,7%	30,8%	20,6%	31,8%	59,6%	32,2%	19,3%	61,0%	49,2%	48,0%	31,8%
	Πίσταρις	25,5%	24,1%	16,3%	24,7%	23,8%	13,8%	5,2%	25,8%	14,3%	28,8%	21,9%	16,0%	42,0%	25,8%	38,6%	29,2%	30,5%	16,8%
	Παράδειση με άλλους πολιτισμούς, ελκυστικότητα της τοπικής κλίμακας	21,9%	20,1%	25,3%	15,5%	17,7%	32,0%	9,3%	18,5%	22,5%	18,6%	20,1%	16,6%	14,4%	21,0%	10,2%	17,4%	16,2%	33,2%
	Πάρκο, νεκροταφείο (έξοδος)	12,8%	11,4%	7,0%	13,3%	15,5%	14,5%	26,2%	8,2%	4,2%	20,8%	10,4%	7,8%	12,2%	13,5%	12,0%	12,0%	15,2%	9,2%
	Προσωπική περσόνα, υγεία και ομορφιά	10,9%	12,3%	14,0%	9,2%	13,0%	11,0%	22,8%	15,3%	14,7%	13,4%	13,7%	26,0%	5,4%	12,3%	10,6%	8,2%	7,7%	7,3%
	Συμμετοχή ή βοήθεια σε αθλητικές ή/και πολιτιστικές εκδηλώσεις - φεστιβάλ, αθλητικές αγώνες	7,6%	5,4%	4,5%	5,0%	4,0%	4,7%	19,2%	7,0%	7,8%	5,6%	4,1%	5,8%	2,6%	6,0%	5,0%	4,4%	8,8%	6,0%
	Συμμετοχή σε αθλήματα	7,6%	8,5%	7,7%	8,2%	12,2%	8,0%	9,2%	10,3%	8,7%	8,6%	11,1%	6,4%	8,8%	12,3%	4,4%	8,0%	6,2%	6,5%

*Από τις Ευρωπαϊκές Αγορές, το δείγμα αποτελείται από άτομα ηλικίας άνω των 18 ετών, που έχουν ταξιδέψει τα τελευταία 2 χρόνια ή σκοπεύουν να ταξιδέψουν τα επόμενα 2 χρόνια, σε κάποια άλλη χώρα της Ευρώπης, πέραν της δικής τους.

Εικόνα 52 – Αποτελέσματα έρευνας σχετικά με την ελκυστικότητα διαφορετικών δραστηριοτήτων. Από το «Η φήμη και η επισκεψιμότητα της Ελλάδας – Οι προτιμήσεις των τουριστών» INSETE προσβάσιμο στο [Η φήμη και η επισκεψιμότητα της Ελλάδας - Οι προτιμήσεις των τουριστών \(insete.gr\)](https://www.insete.gr/)

Οι επισκέπτες – τουρίστες επιλέγουν τον προορισμό τους ώστε:

- Να βιώσουν ολοκληρωμένες εμπειρίες, στις οποίες μπορούν συμπεριλαμβάνονται
 - ο η γνωριμία με την ιστορία
 - ο τον πολιτισμό και το σύγχρονο τρόπο ζωής
 - ο οι εκδρομές
 - ο οι ξεναγήσεις και περιηγήσεις σε μνημεία και αξιοθέατα
 - ο οι δραστηριότητες αναψυχής, ψυχαγωγίας και διασκέδασης
 - ο η γαστρονομία
 - ο οι αγορές κ.ά.
- Να συνδυάσουν την συμμετοχής τους σε εκθέσεις, πολιτιστικά φεστιβάλ, αθλητικές διοργανώσεις κ.ά. με την παραμονή τους στη πόλη βιώνοντας μια ολοκληρωμένη εμπειρία.

Εικόνα 53 - Επισκέπτες σε μουσείο. Φωτό Μακρυπούλια Ι.

Όλοι οι μεγάλοι τουριστικοί πράκτορες κατασκευάζουν πακέτα city break για τις Ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Ένα πρόγραμμα αυτού του είδους για

την Αθήνα στην πιο απλή μορφή του θα περιλάμβανε τις ακόλουθες υπηρεσίες:

Athens City Break 3ημέρες/2 διανυκτερεύσεις

Μεταφορά κατά την άφιξη από το αεροδρόμιο προς το ξενοδοχείο

Διαμονή σε ξενοδοχείο σε κεντρικό σημείο της πόλης

Ξενάγηση μισής μέρας στην Ακρόπολη και στα αξιοθέατα της πόλης

Μεταφορά κατά την αναχώρηση από το ξενοδοχείο προς το αεροδρόμιο

Ο αστικός τουρισμός δεν αφορά μόνο τον πολιτιστικό τουρισμό. Οι επισκέπτες τις περισσότερες φορές, προσπαθούν να έχουν μια ολοκληρωμένη εμπειρία της ζωής στην πόλη – προορισμό. Συνεπώς τους ενδιαφέρουν ακόμα η εμπορική αγορά, η νυχτερινή ζωή, η τοπική κουζίνα

Ένα μεγάλο πλεονέκτημα του αστικού τουρισμού είναι ότι δεν παρουσιάζει έντονη εποχικότητα καθώς οι πόλεις προσελκύουν επισκέπτες κατά τη διάρκεια όλου του έτους. Εμφανίζει όμως έντονη κίνηση κυρίως κατά τα Σαββατοκύριακα καθώς οι επισκέπτες εκμεταλλεύονται το κενό από τις εργασιακές τους υποχρεώσεις.

Διαβάστε

Δείτε και διαβάστε [εδώ](#) το έντυπο του ΕΟΤ για την προώθηση του τουρισμού πόλης

Ο θεσμός της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας

Ένας θεσμός που ενισχύει τον αστικό τουρισμό είναι οι Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης. Η ανακήρυξη μιας πόλης σε Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης μπορεί να αποβεί σημαντική για την προώθηση της ανάπτυξης του πολιτιστικού τουρισμού σε αυτή. Ο θεσμός αυξάνει την ελκυστικότητα της πόλης ως προορισμού πολιτιστικού τουρισμού, αναπτύσσει ανεπίσημα δίκτυα μεταξύ των πόλεων και των πολιτιστικών ιδρυμάτων και δίνει το έναυσμα για δράσεις από πλευράς του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα.

Κάθε χρόνο μια διαφορετική πόλη επιλέγεται ως πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης με βάση το πολιτιστικό πρόγραμμα που υποβάλλει, το οποίο πρέπει:

- να διαθέτει έντονη ευρωπαϊκή διάσταση
- να ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή των κατοίκων, των κοινοτήτων και διαφόρων ενδιαφερόμενων φορέων της πόλης
- να συμβάλλει στη γενικότερη ανάπτυξη της πόλης και της γύρω περιοχής

Ο τίτλος της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης αποτελεί μια εξαιρετική ευκαιρία για τις πόλεις, ώστε:

- να προβληθούν
- να αλλάξουν την εικόνα τους
- να προωθήσουν τον βιώσιμο τουρισμό
- να επανεξετάσουν την ανάπτυξή τους μέσω του πολιτισμού

Ο τίτλος αυτός έχει μακροπρόθεσμη επίδραση, όχι μόνο στον πολιτισμό αλλά και σε κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο, τόσο για την πόλη όσο και για τη γύρω περιοχή.

Εικόνα 54 – Φωτό από την επίσημη ιστοσελίδα της Ελευσίνας, Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας για το 2023. Πηγή: <https://2023eleusis.eu>

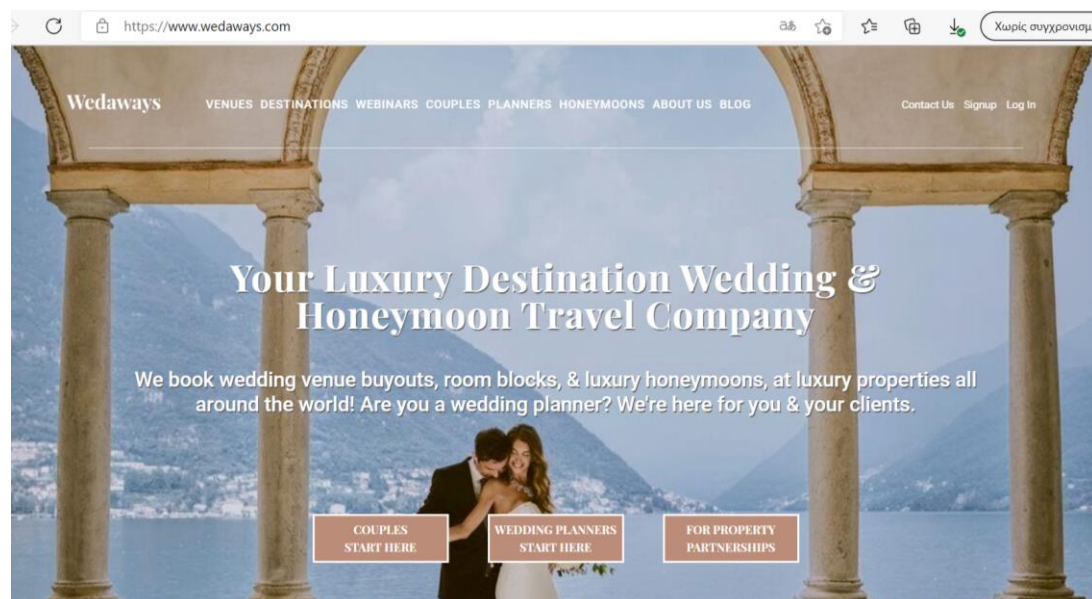
4.2.2 Γαμήλιος τουρισμός

Είναι η μορφή τουρισμού όπου κύριος σκοπός της τουριστικής επίσκεψης είναι η τέλεση του γάμου ή ο εορτασμός του ή το γαμήλιο ταξίδι που πραγματοποιεί το ζευγάρι, οι συγγενείς και οι φίλοι του. Επιθυμούν με αυτό τον τρόπο να συνδέσουν τον προορισμό με αυτό το σημαντικό για αυτούς γεγονός.

Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί μεγάλη άνθηση γαμήλιου τουρισμού, η οποία αν και ανακόπηκε εξαιτίας της πανδημίας αναμένεται να αναπτυχθεί εκ νέου μέσα στα επόμενα έτη. Πολλά ζευγάρια επέλεξαν προορισμούς του εξωτερικού προκειμένου είτε να τελέσουν τους γάμους τους (destination weddings) είτε να πραγματοποιήσουν τον μήνα του μέλιτος (wedding moon).

Σε κάθε περίπτωση, οι επιδράσεις του γαμήλιου τουρισμού είναι πολλαπλές για τον τόπο προορισμού στον ιδιωτικό και στο δημόσιο

τομέα. Στόχος των εμπλεκόμενων φορέων είναι να προσφέρουν μία μοναδική εμπειρία για το ζευγάρι και τους καλεσμένους τους.

Εικόνα 55 - Φωτογραφία της ιστοσελίδας της πλατφόρμας [wedaways.com](https://www.wedaways.com) η οποία εξειδικεύεται στον γαμήλιο τουρισμό. Πηγή <https://www.wedaways.com/>

Το [wedaways.com](https://www.wedaways.com) είναι μια πλατφόρμα που δραστηριοποιείται σε αυτή τη μορφή τουρισμού. Οι συνιδρυτές της καταγράφοντας τις τάσεις του γαμήλιου τουρισμού σημειώνουν τα ακόλουθα στοιχεία μεταξύ άλλων:

- Ο γάμος αποτελεί μια ευκαιρία για τα ζευγάρια να επιστρέψουν στον τόπο καταγωγής τους
- Ανερχόμενοι προορισμοί (λίγο πριν την πανδημία) ήταν το Μαρακές, η Σαντορίνη, οι Ελβετικές Άλπεις
- Η διαδικασία για τις κρατήσεις ξεκινά 15 μήνες πριν το γάμο και 5 μήνες πριν το γαμήλιο ταξίδι
- Οι καλεσμένοι επιλέγουν αν θα παραβρεθούν στη γαμήλια τελετή βάσει του προορισμού
- Οι καλεσμένοι, ταξιδεύοντας μεγάλες αποστάσεις για ένα γάμο, επιλέγουν αρκετές φορές να παρατείνουν τη διαμονή τους συνδυάζοντας και τις δικές τους διακοπές.

Για ένα ζευγάρι, αποτελεί την αφορμή για να επισκεφτεί έναν προορισμό που υπό άλλες συνθήκες μπορεί να μην είχε ποτέ σχεδιάσει να επισκεφτεί, να δαπανήσει χρήματα, αλλά το σημαντικότερο είναι πως, εάν έχει μια μοναδική εμπειρία, όχι μόνο θα επισκεφτεί ξανά τον τόπο αυτό, αλλά θα τον προτείνει και σε άλλους. Αποφέρει μεγάλα κέρδη στον προορισμό, καθώς συχνά πρόκειται για τουρισμό πολυτελείας ενώ παράλληλα δραστηριοποιούνται και πλήθος άλλων επαγγελματικών ομάδων εκτός του τουριστικού κλάδου από φωτογράφους και μακιγιέζ ως διακοσμητές και εταιρείες ενδύματος.

4.2.3 Κινηματογραφικός τουρισμός

- Αφορά την προσέλκυση επισκεπτών σε μία περιοχή μέσω της απεικόνισης ενός τόπου ή των ιστοριών αυτού:
- είτε σε μέρη στα οποία έχουν γυριστεί κινηματογραφικές ταινίες ή τηλεοπτικές ή διαδικτυακές παραγωγές
- είτε σε μέρη που έχουν προβληθεί μέσα από την μεγάλη ή την μικρή οθόνη

Μεταξύ των σημείων επίσκεψης, εκτός από τον προορισμό ή το αξιοθέατο, μπορεί να είναι τα κινηματογραφικά στούντιο, καθώς και διάφορα θεματικά πάρκα που σχετίζονται με την εκάστοτε παραγωγή. Ο κινηματογράφος, μία από τις πιο διαδεδομένες μορφές τέχνης στον κόσμο, μια ζωντανή εικόνα με συνεχή κίνηση που απευθύνεται σε εκατομμύρια θεατών. Η κινηματογράφιση ενός προορισμού ή ενός αξιοθέατου στο οποίο διαδραματίζεται το σενάριο μπορεί να παράγει μια τόσο δυνατή εικόνα, που αρκετές φορές μετατρέπει τον προορισμό σε πρωταγωνιστή

της ταινίας. Ένα τοπίο προσεκτικά επιλεγμένο λαμβάνει διεθνή προβολή και αποκτά μια νέα ταυτότητα.

Συχνά η προβολή μιας περιοχής, μέσω της κινηματογραφικής οθόνης, έχει ισχυρότερη επίδραση από κάθε διαφήμιση. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε το γεγονός ότι πολλές χώρες προσπαθούν να προσελκύσουν μεγάλες κινηματογραφικές παραγωγές προκειμένου να προωθήσουν τον τουρισμό τους. Όσες φορές η Ελλάδα έχει επιλεγθεί από διεθνείς παραγωγές ως τόπος γυρισμάτων, οι θετικές συνέπειες στην τουριστική της ανάπτυξη είναι άμεσες, αν και είναι δύσκολα μετρήσιμες. Η μοναδική πολιτιστική κληρονομιά της χώρας σε συνδυασμό με το πλούσιο φυσικό της τοπίο αποτελούν τους δύο σημαντικότερους πόλους έλξης κινηματογραφικών παραγωγών. Δημιουργείται έτσι έντονη αλληλεπίδραση, καθώς ιδιαίτερα οι διεθνείς παραγωγές συμβάλλουν στην αναβάθμιση της εικόνας της χώρας στο εξωτερικό.

Σημαντικός είναι ο αριθμός των τουριστών που επιλέγουν να επισκεφτούν μια περιοχή, επηρεασμένοι από τα όμορφα τοπία ή τον τρόπο ζωής των κατοίκων, όπως αυτά απεικονίστηκαν σε μια ταινία. Πέρα από την ανάδειξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, δημιουργούνται όμως και οικονομικές ευκαιρίες, καθώς και νέες θέσεις εργασίας. Να προστεθεί ότι οι ταινίες προσφέρουν πλέον τη δυνατότητα της επανάληψης, μέσω της τηλεόρασης, των dvd και του διαδικτύου, κάνοντας ακόμα ισχυρότερη την επιρροή τους σε μεγαλύτερο κοινό και αυξάνοντας την τουριστική ζήτηση.

Ακολουθούν μερικά μόνο στοιχεία που υποδεικνύουν τη δύναμη του κινηματογραφικού τουρισμού:

- ο Το Μνημείο Wallace στη Σκωτία, που προβλήθηκε στην ταινία Braveheart, παρουσίασε αύξηση των επισκέψεων 300% ένα έτος μετά την προβολή της ταινίας

- ο Η περιοχή Canakkale στην Τουρκία, που προβλήθηκε στην ταινία Τροία, παρουσίασε αύξηση των επισκέψεων κατά 73%

Όμως η μεγάλη αύξηση επισκεπτών έχει και αρνητικές συνέπειες όπως την αύξηση των τιμών στην περιοχή ή τον υπαρκτό κίνδυνο να προκληθεί καταστροφή στο φυσικό περιβάλλον από το μεγάλο πλήθος επισκεπτών που ταξιδεύει στο κινηματογραφημένο σημείο. Ακόμα συμβαίνει να μην επαληθεύονται πάντα οι προσδοκίες των επισκεπτών από τον προορισμό, καθώς η εικόνα του προορισμού να είναι διαφορετική από την κινηματογραφική του εικόνα.

Η Ελλάδα προσέλκυσε από νωρίς το ενδιαφέρον ξένων κινηματογραφικών παραγωγών χάρη στην πολιτιστική της κληρονομιά, τα φυσικά της τοπία και τις καλές καιρικές συνθήκες. Ήδη από το 1957 με την ταινία «Boy on a Dolphin» η χώρα θα έχει παγκόσμια προβολή σε ένα διεθνές κοινό. Άλλες επιτυχημένες παραγωγές που πρόβαλαν την εικόνα της χώρα είναι: Zorba the Greek, For your Eyes Only, The Big Blue, Mediterraneo, Captain Corelli's Mandolin, Lara Croft Tomb Raider The Cradle of Life, Mamma Mia! κ.ά.

Περιηγηθείτε

[Εδώ](#) στην επίσημη ιστοσελίδα του ΕΟΤ στο αφιέρωμα για «10 ταινίες με άρωμα Ελλάδας» και δείτε τα αντίστοιχα trailer των ταινιών.

Τα τελευταία 2 χρόνια πραγματοποιούνται πολλά γυρίσματα διεθνών παραγωγών στη χώρα προβάλλοντας την χώρα ακόμα και πριν την προβολή τους, μέσω των αναρτήσεων στα κοινωνικά δίκτυα από τους συντελεστές των ταινιών και των σίριαλ. Ταυτόχρονα ενισχύεται ήδη η

οικονομία στις περιοχές όπου εκτελούνται τα γυρίσματα καθώς πρόκειται για μεγάλες παραγωγές που απασχολούν πολλά άτομα.

5 Παρακολουθήστε

[Εδώ](#) το video του Γραφείου Εξυπηρέτησης Κινηματογραφικών Παραγωγών της Αθήνας (Athens Film Office) παρουσιάζει σκηνές από παραγωγές που πραγματοποιήθηκαν πρόσφατα στην Αθήνα.

4.2.4 Πολιτιστική θεματική διαδρομή

Οι πολιτιστικές διαδρομές αποτελούν ένα ισχυρό εργαλείο για τον ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού ενός τόπου. Στόχος τους είναι η προβολή και τελικά η επίσκεψη σημείων που παρουσιάζουν πολιτιστικό ενδιαφέρον και ταυτόχρονα προσφέρουν αναψυχή μέσα από τον προσδιορισμό μια καθορισμένης διαδρομής.

Οι θεματικές πολιτιστικές διαδρομές εκτείνονται γύρω από ένα συγκεκριμένο θεματικό στοιχείο όπως τα μουσεία μιας περιοχής, τις τοποθεσίες όπου εκτυλίχθηκε ένα ιστορικό γεγονός κ.ο.κ.

Παράδειγμα 1, πολιτιστικής θεματικής διαδρομής

Εικόνα 56 - Φωτογραφία τις επίσημης ιστοσελίδας του σωματείου Διάζωμα όπου παρουσιάζεται η πολιτιστική διαδρομή στα Αρχαία Θέατρα τη Ηπείρου. Πηγή [Πολιτιστική Διαδρομή στα Αρχαία Θέατρα της Ηπείρου - ΔΙΑΖΩΜΑ \(diazoma.gr\)](https://www.diazoma.gr/cultural-routes/cultural-route-1-ipeiru/)

Η Πολιτιστική Διαδρομή στα Αρχαία Θέατρα τη Ηπείρου περιλαμβάνει 8 αρχαίους χώρους και εκτείνεται σε 344 χιλ. διαδρομής. Με τη δημιουργία της δεν αναδεικνύει μόνο τα αρχαιολογικά μνημεία που δεν είναι ευρέως γνωστά. Παράλληλα αναβαθμίζει τις υποδομές (π.χ. έργα σε οδοποιία και κτηριακές εγκαταστάσεις), προωθεί τα τοπικά προϊόντα και την γαστρονομία της περιοχής. Πρόκειται για μια μεγάλη επένδυση η οποία όμως αναμένεται να προσελκύσει τον πολιτισμικό τουρίστα. Το σωματείο Διάζωμα διαθέτει και άλλα δίκτυα πολιτιστικών διαδρομών.

Παράδειγμα 2, πολιτιστικής θεματικής διαδρομής

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα των Πολιτιστικών Διαδρομών του Συμβουλίου της Ευρώπης βασίζεται στους παρακάτω πυλώνες:

■ Το Συμβούλιο της Ευρώπης θεσπίζει τις πολιτικές που εφαρμόζονται από το πρόγραμμα. Πρόκειται για τον παλαιότερο διεθνή οργανισμό στην Ευρώπη, ο οποίος ιδρύθηκε το 1949 και εκτείνεται σε ολόκληρη την ήπειρο. Τα 47 κράτη-μέλη του συνήλθαν με σκοπό «να διαμελίζουν και να προωθήσουν τα κοινά ιδεώδη και τις αρχές που αποτελούν την κοινή τους κληρονομιά και να διευκολύνουν την οικονομική και κοινωνική τους πρόοδο» (Καταστατικό του 1949).

■ Η Διευρυμένη Μερική Συμφωνία (ΕΡΑ) για τις Πολιτιστικές Διαδρομές, που συστάθηκε το 2010, ακολουθεί τις πολιτικές κατευθυντήριες γραμμές του Συμβουλίου της Ευρώπης, αποσκοπεί για την στρατηγική του προγράμματος και σπονδίζει την πιστοποίηση «Πολιτιστική Διαδρομή του Συμβουλίου της Ευρώπης». Απευθύνεται σε κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και τρίτες χώρες και στοχεύει στην παροχή πολιτικής στήριξης σε εθνικές, περιφερειακές και τοπικές πρωτοβουλίες για την προώθηση του πολιτισμού και του τουρισμού. Επί του παρόντος, η ΕΡΑ αριθμεί 33 κράτη-μέλη και 3 κράτη με καθεστώς παρατηρητή.

■ Τα κοινά προγράμματα του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεσπίζουν τη συνεργασία μεταξύ της ΕΡΑ για τις Πολιτιστικές Διαδρομές και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημιουργία βιώσιμων δράσεων που προωθούν την πολιτιστική, κοινωνική και περιβαλλοντική ανάπτυξη στην Ευρώπη.

■ Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Πολιτιστικών Διαδρομών (EICR), το οποίο στεγάζεται στο Άβαιο του Νευμπάστερ στο Λουξεμβούργο, είναι φορέας με αρμοδιότητες τεχνικής φύσης που δημιουργήθηκε το 1998 κατόπιν συμφωνίας μεταξύ του Συμβουλίου της Ευρώπης και της κυβέρνησης του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου. Το Ινστιτούτο παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες στις πιστοποιημένες Πολιτιστικές Διαδρομές, υποστηρίζει νέα έργα, διοργανώνει δραστηριότητες εκπαίδευσης και προβαίνει για φορείς διαχείρισης Διαδρομών και συντονίζει ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο.

**ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ
ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ**

Συμβούλιο της Ευρώπης
Γενική Διεύθυνση Δημοκρατίας
F-40705 Στρασβούργο

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Πολιτιστικών Διαδρομών
Άβαιο του Νευμπάστερ
26, rue Münster
L-1160 Λουξεμβούργο
Τηλ. +352 24 12 50

www.coe.int/routes

LE GOUVERNEMENT
DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG
Ministère de la Culture

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ

TO ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΓΕΓΡΑΜΕΝΗΣ
ΑΠΟΛΟΓΙΑΣ ΑΠΟ 47 ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, 28 ΑΠΟ ΤΑ ΟΠΟΙΑ
ΕΙΝΑΙ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ. ΟΛΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ-
ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΔΕΝ ΑΠΟΡΡΙΨΑΝ
ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ, ΜΕ ΟΛΟΛΟΓΗΤΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΔΕΔΕΙΜΕΝΟ. ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΕΠΙΒΛΕΠΕΙ ΤΗΝ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ.

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Εικόνα 57 - Φωτό του έντυπου με τις πληροφορίες για τις Πολιτιστικές Διαδρομές του Συμβουλίου της Ευρώπης. Διαθέσιμο στο <https://rm.coe.int/cultural-routes-gr/16809ce959>

Οι 38 Πολιτιστικές Διαδρομές του Συμβουλίου της Ευρώπης έχουν στόχο να αναδείξουν μέσα από ένα ταξίδι τους τρόπους με τους οποίους η πολιτιστική κληρονομιά των διαφόρων χωρών της Ευρώπης συμβάλλει στην κοινή πολιτιστική κληρονομιά. Είναι πιστοποιημένες Πολιτιστικές Διαδρομές και αξιολογούνται κάθε τρία έτη.

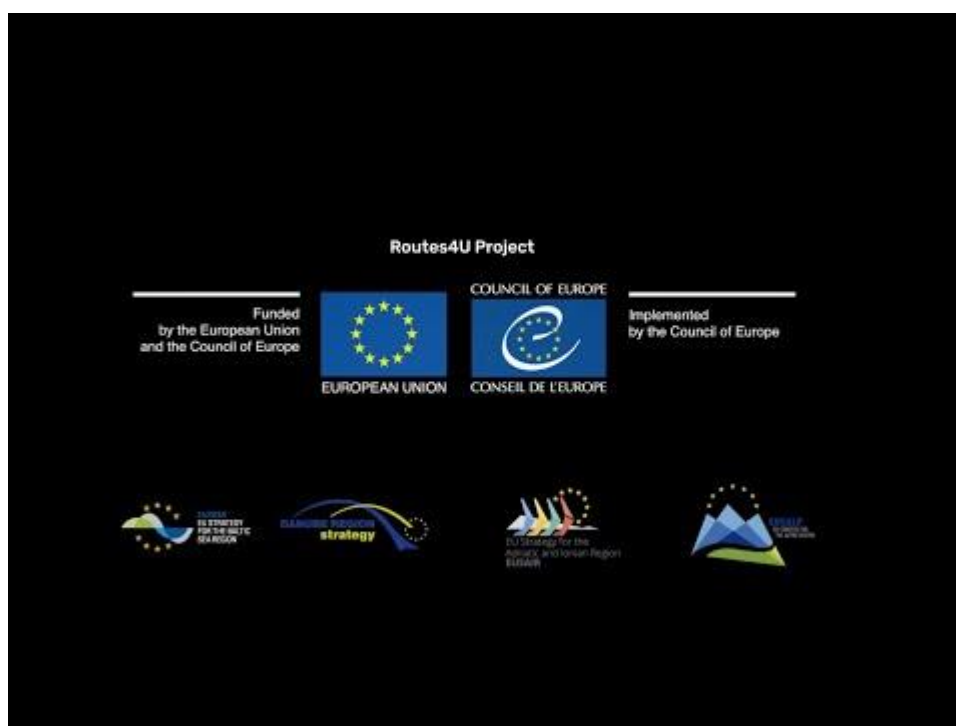

Διαβάστε

Δείτε και διαβάστε [εδώ](#) το έντυπο για τις 38 Πολιτιστικές Διαδρομές του Συμβουλίου της Ευρώπης

 Παρακολουθήστε

Το ακόλουθο video παρουσιάζει τις Πολιτιστικές Διαδρομές του Συμβουλίου της Ευρώπης, του προγράμματος Routes4U

4.2.5 Πολιτιστική εκδήλωση/φεστιβάλ/λαογραφία

Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις – φεστιβάλ – λαογραφικές εκδηλώσεις αφορούν οποιαδήποτε οργανωμένη δραστηριότητα, που συντελεί στην απόκτηση **εξατομικευμένης και αυθεντικής εμπειρίας, με κάθε είδους ενεργή συμμετοχή ή ενασχόληση με τις τέχνες, την κληρονομιά ή τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά** ενός τόπου. Τα πολιτιστικά φεστιβάλ αφορούν κυρίως τις παραστατικές τέχνες και ως εκδηλώσεις φέρουν χαρακτηριστικά γιορτής. Κατηγοριοποιούνται σε

- ο Φεστιβάλ μουσικής
- ο Φεστιβάλ χορού
- ο Φεστιβάλ εικαστικών τεχνών
- ο Φεστιβάλ κινηματογράφου
- ο Φεστιβάλ βιβλίου

Τα φεστιβάλ και οι πολιτιστικές εκδηλώσεις έχουν αποκτήσει μεγάλη σημασία για πολλές περιοχές ανά τον κόσμο, γεγονός που εξηγεί γιατί κάθε χρόνο (μέχρι πριν την κρίση της πανδημίας) οργανώνονταν πάνω από 4,5 εκατ. φεστιβάλ παγκοσμίως σύμφωνα με στοιχεία του Διεθνή Οργανισμού για τα Φεστιβάλ και τα Event (IFEA).

Οι εκδηλώσεις, τα φεστιβάλ, οι λαογραφικές δράσεις διοργανώνονται κυρίως γιατί

- Συνεισφέρουν στην συνοχή της κοινότητας
- Ενισχύουν τον τουρισμό και την τοπική οικονομία
- Προσφέρουν αναψυχή και διασκέδαση

Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις και τα φεστιβάλ σε βάθος χρόνου αναδεικνύονται σε τουριστικούς πόρους για μία περιοχή. Μια σταθερά

επαναλαμβανόμενη επιτυχημένη εκδήλωση προσελκύει το ενδιαφέρον των επισκεπτών – τουριστών και αυξάνει την τουριστική κίνηση καθώς εμπλουτίζει και αναβαθμίζει την τουριστική εμπειρία. Εφόσον οι φεστιβαλικές εκδηλώσεις είναι ορθολογικά σχεδιασμένες και αποφεύγουν τις έντονες παρεμβάσεις στον χώρο και την εμπορευματοποίησή τους, μόνο θετικά αποτελέσματα επιφέρουν:

- Προσελκύονται επισκέπτες στην περιοχή
- Μειώνονται οι δυσμενείς συνέπειες της τουριστικής εποχικότητας, εφόσον προγραμματίζουν στρατηγικά σε περιόδους χαμηλής τουριστικής κίνησης
- Δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας
- Αυξάνονται τα έσοδα στην τοπική κοινωνία
- Αυξάνεται η αγοραστική ζήτηση στα τοπικά προϊόντα
- Αυξάνεται η ζήτηση για τοπικά έργα τέχνης
- Προστατεύεται η πολιτιστική κληρονομιά
- Ενεργοποιείται ο τοπικός πληθυσμός

Εικόνα 58 – Το Φεστιβάλ Αθηνών & Επιδαύρου είναι από τα παλαιότερα της Ευρώπης και λειτουργεί ήδη 66 χρόνια, ενώ κάθε χρόνο το παρακολουθούν πολλοί τουρίστες. Φωτό η αφίσα του Φεστιβάλ για το 1956. Άλλα επιτυχημένα φεστιβάλ με μακρά ιστορία και διεθνή απήχηση: το φεστιβάλ χορού Καλαμάτας και το φεστιβάλ κινηματογράφου Θεσσαλονίκης. Πηγές: EOT, <https://kalamatadancefestival.gr>, <https://www.filmfestival.gr/el/>

Στην Ελλάδα κάθε χρόνο οργανώνονται πλήθος τοπικών φεστιβάλ και εκδηλώσεων. Διεθνή απήχηση έχουν το Φεστιβάλ Αθηνών, το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, το Διεθνές Φεστιβάλ χορού της Καλαμάτας, το Μεσαιωνικό Φεστιβάλ της Ρόδου κ.ά.

5 Παρακολουθήστε

Το video για την παρουσίαση του Μεσαιωνικού Φεστιβάλ της Ρόδου

5.3. Μέτρα ανάπτυξης πολιτιστικού τουρισμού

Η Ελλάδα διαθέτει ένα τεράστιο πολιτισμικό πλούτο ο οποίος είναι παγκοσμίως γνωστός. Έχει να επιδείξει έναν μοναδικό πλούτο από αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία, θρησκευτικά μνημεία, παραδοσιακούς οικισμούς, πολιτιστικές εκδηλώσεις, τοπικά έθιμα, κουλτούρα, κ.α. τα οποία πολλοί επισκέπτες θέλουν να γνωρίσουν από κοντά. Πρόκειται για ένα μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα το οποίο μπορεί να οδηγήσει σε περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού κλάδου. Προς αυτή την κατεύθυνση θα βοηθήσουν αρκετά:

- Η χάραξη μιας στρατηγικής πολιτιστικών εκδηλώσεων για την παράταση της τουριστική περιόδου
- Η ενίσχυση, προβολή και καθιέρωση φεστιβάλ, πολιτισμικών θεσμών και άλλων σχετικών εκδηλώσεων
- Η οργάνωση θεματικών πολιτιστικών διαδρομών εμπλουτισμένες και προϊόντα άλλων μορφών τουρισμού
- Η δημιουργία τοπικών πολιτιστικών δικτύων
- Η διαρκής συντήρηση, ανάδειξη και ανάπτυξη των πολιτισμικών πόρων με σύγχρονες μεθόδους ώστε να προσελκύουν και επαναλαμβανόμενους επισκέπτες
- Η διατήρηση και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, ειδικότερα των ιστορικών κέντρων των πόλεων αλλά και μεμονωμένων κτιρίων τα οποία με κατάλληλα μέτρα μπορούν να αναζωογονηθούν π.χ. ανακαινίσεις κτηρίων, πεζοδρομήσεις, διαμορφώσεις χώρων
- Η εξασφάλιση της προσβασιμότητας, της επισκεψιμότητας και οργάνωσης των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων και υποστήριξη τους με κατάλληλα έργα υποδομών

- Η βελτίωση όλων των εξωτερικών πολιτιστικών χώρων ως προς την καθαριότητα
- Η πλήρης αξιοποίηση διεθνών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων και δράσεων, τα οποία μπορούν να προσφέρουν χρηματοδοτικές λύσεις (π.χ. για τη διεύρυνση του ωραρίου σε όλους τους αρχαιολογικούς και μουσειακούς χώρους ακόμα και τους χειμερινούς μήνες)
- Η ισορροπημένη κάλυψη των οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών αναγκών, ώστε ο τουριστικός προορισμός να είναι μακροπρόθεσμα βιώσιμος
- Ο εντοπισμός και η ψηφιοποίηση των πολιτιστικών πόρων ώστε να είναι διαθέσιμη η πλήρης καταγραφή τους
- Ο εμπλουτισμός της διαθέσιμης πληροφορίας στο διαδίκτυο, ο οποίος θα λειτουργήσει ως εργαλείο προβολής των σημείων πολιτισμικού ενδιαφέροντος
- Η ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών για έξυπνα κινητά
- Η τακτική ποιοτική ενημέρωση στο διαδίκτυο πληροφοριών και προσωπικών αφηγήσεων (storytelling)
- Ο πολιτιστικός τουρισμός μπορεί να εμπλουτίζεται και με άλλα διαφοροποιημένα τουριστικά προϊόντα
- Η προώθηση συμπράξεων μεταξύ των πολιτιστικών ιδρυμάτων και του ιδιωτικού τομέα
- Η ποιοτική βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται στους επισκέπτες σε πολιτιστικούς χώρους
- Η εξειδίκευση των εργαζομένων του κλάδου ώστε να κατανοούν και να καλύπτουν τις ανάγκες του πολιτιστικού τουρισμού

Σύνοψη

Στην ενότητα αυτή μάθατε:

- Τα κίνητρα του πολιτιστικού τουρίστα
- Τις μορφές πολιτιστικού τουρισμού
- Τα εργαλεία ανάπτυξης του πολιτιστικού τουρισμού σε έναν τόπο
- Τα μέτρα ανάπτυξης του πολιτιστικού τουρισμού

1. Ο αστικός τουρισμός είναι μορφή του πολιτιστικού τουρισμού.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

2. Στα χαρακτηριστικά του πολιτιστικού τουρίστα δεν περιλαμβάνεται το υψηλό μορφωτικό επίπεδο.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

3. Στα θετικά του πολιτιστικού τουρισμού περιλαμβάνεται:

(σημειώστε με X την/τις σωστές απαντήσεις)

Ανάδειξη των πολιτισμικών ιδιοτεροτήτων ενός προορισμού	
Ενίσχυση οικονομίας	
Ανάπτυξη υποδομών της περιοχής	
Όλα τα παραπάνω	

4. Ο κινηματογραφικός τουρισμός αποτελεί μορφή πολιτιστικού τουρισμού.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

5. Οι εκδηλώσεις, τα φεστιβάλ, οι λαογραφικές δράσεις διοργανώνονται κυρίως γιατί :

(σημειώστε με X την/τις σωστές απαντήσεις)

A. Συνεισφέρουν στην συνοχή της κοινότητας	
B. Ενισχύουν τον τουρισμό και την τοπική οικονομία	
Γ. Τίποτα από τα παραπάνω	

6. Θετική συνέπεια των φεστιβαλικών εκδηλώσεων είναι η προσέλκυση επισκεπτών στην περιοχή.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

7. Ένα από τα θετικά αποτελέσματα που μπορούν να επιφέρουν οι φεστιβαλικές εκδηλώσεις είναι η ενεργοποίηση του τοπικού πληθυσμού.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

8. Στόχος των πολιτιστικών διαδρομών είναι η προβολή και τελικά η επίσκεψη σημείων που παρουσιάζουν πολιτιστικό ενδιαφέρον .

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

9. Η οργάνωση θεματικών πολιτιστικών διαδρομών εμπλουτισμένες και προϊόντα άλλων μορφών τουρισμού αποτελεί μέτρο ανάπτυξης πολιτιστικού τουρισμού.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

10. Η ποιοτική βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται στους επισκέπτες σε πολιτιστικούς χώρους δεν αποτελεί απαραίτητο μέτρο ανάπτυξης του πολιτιστικού τουρισμού.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

6.Εκπαιδευτική Ενότητα 5: «Αγροτουρισμός»

Σκοπός

Σκοπός της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής ενότητας είναι να μάθει ο εκπαιδευόμενος τι είναι ο τουρισμός υπαίθρου, να γνωρίσει τις μορφές του και ιδιαίτερα αυτή του αγροτουρισμού. Θα ανακαλύψει τις αγροτουριστικές δραστηριότητες και τους αγροτουριστικούς συνεταιρισμούς. Ακόμα, να έρθει σε επαφή με τα πιθανά μέτρα ανάπτυξης του αγροτουρισμού και να ανακαλύψει τους τρόπους ανάδειξης του φυσικού - ανθρωπογενούς τοπίου και το πώς θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν τουριστικά.

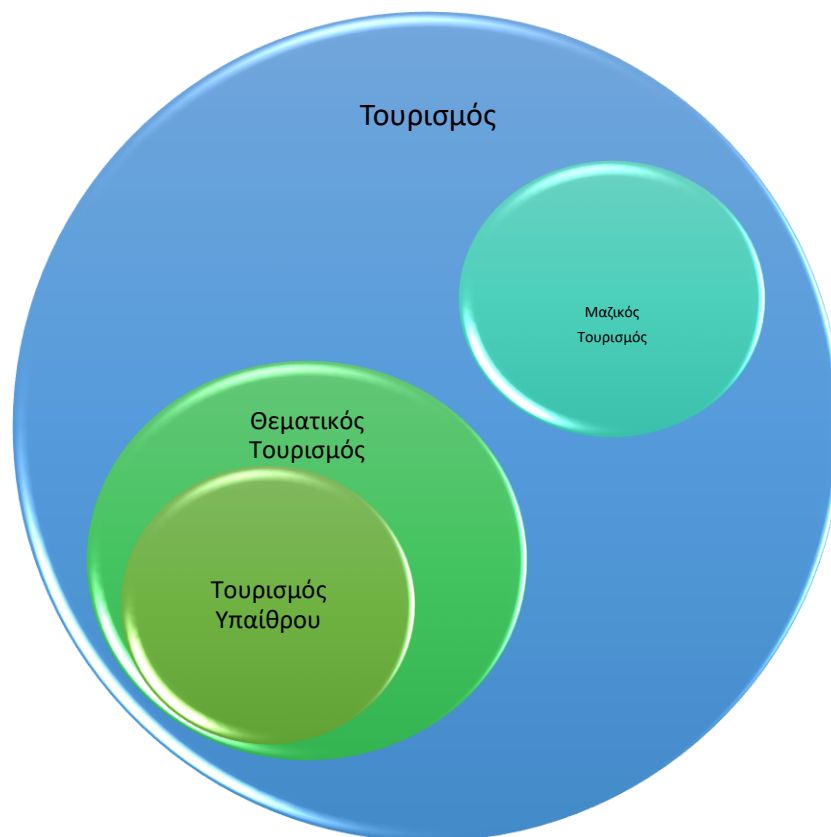
Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Μετά από την παρακολούθηση της εκπαίδευσης στην υποενότητα 3, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να κατανοούν τι είναι ο τουρισμός υπαίθρου, να διακρίνουν τις μορφές του τουρισμού υπαίθρου, να γνωρίζουν τα μέτρα ανάπτυξης του αγροτουρισμού και τις αγροτουριστικές δραστηριότητες, να αναγνωρίζουν το πως μπορεί να αξιοποιηθεί τουριστικά ένα φυσικό - ανθρωπογενές τοπίο

Έννοιες-Κλειδιά

Τουρισμός υπαίθρου, Οινοτουρισμός, Αλιευτικός τουρισμός, Γεωτουρισμός, Οικοτουρισμός, Αγροτουρισμός, Αγροτουριστικοί Συνεταιρισμοί, Μέτρα ανάπτυξης

6.1. Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά τουρισμού υπαίθρου

Εικόνα 59 - Σχέση τουρισμού με τουρισμό υπαίθρου

Τουρισμός υπαίθρου:

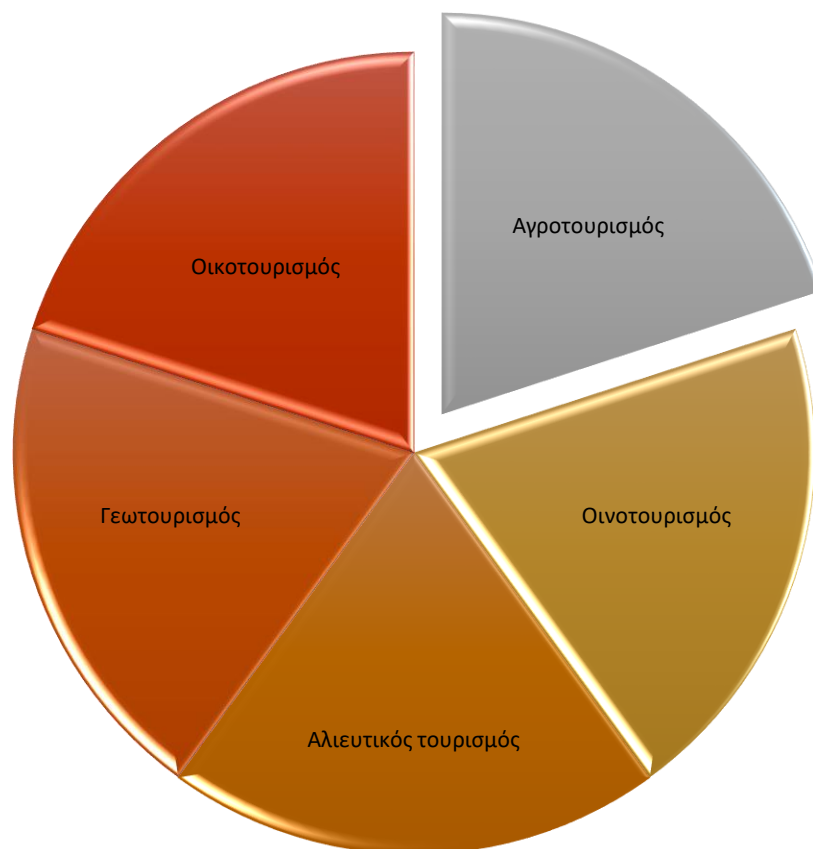
Τουρισμός υπαίθρου είναι η κάθε ειδική μορφή τουρισμού που παρέχει διακοπές αυθεντικών εμπειριών στους επισκέπτες – τουρίστες οι οποίοι έρχονται σε επαφή με τη φύση και τις δραστηριότητες στην ύπαιθρο, καθώς και με σύγχρονες επιχειρηματικές δραστηριότητες αναψυχής, οι οποίες αναπτύσσονται με σεβασμό στο περιβάλλον και στα ιδιαίτερα πολιτισμικά στοιχεία του κάθε τόπου και συμβάλλουν στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και στην οικονομική ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών.

N.4582/2018

Σύμφωνα με τον παραπάνω ορισμό ο τουρισμός της υπαίθρου είναι μια γενική κατηγορία τουρισμού που περιλαμβάνει πλήθος δραστηριοτήτων, υπηρεσιών και υποδομών οι οποίες αναπτύσσονται στην ύπαιθρο. Ουσιαστικά δημιουργήθηκε από την ανάγκη των επισκεπτών – τουριστών να απομακρυνθούν για ένα σύντομο διάστημα από τα αστικά κέντρα και να αποκτήσουν εμπειρίες από την ενεργητική επαφή τους με τη φύση.

Συνεπώς οι προορισμοί που μπορούν να αναπτύξουν αυτή τη μορφή τουρισμού είναι όσοι έχουν διαφυλάξει το φυσικό τους περιβάλλον. Ευνοούνται οι περιοχές που διαθέτουν πλούσια βιοποικιλότητα, ιδιαίτερα μνημεία την φύσης, εθνικά πάρκα, σπάνια χλωρίδα και πανίδα, σημεία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Ταυτόχρονα όμως πρέπει να διαθέτουν και τις κατάλληλες υποδομές για να εξυπηρετήσουν τις τουριστικές ανάγκες, δηλαδή να διαθέτουν καταλύματα, υπηρεσίες εστίασης κ.ά.

6.2. Μορφές τουρισμού υπαίθρου

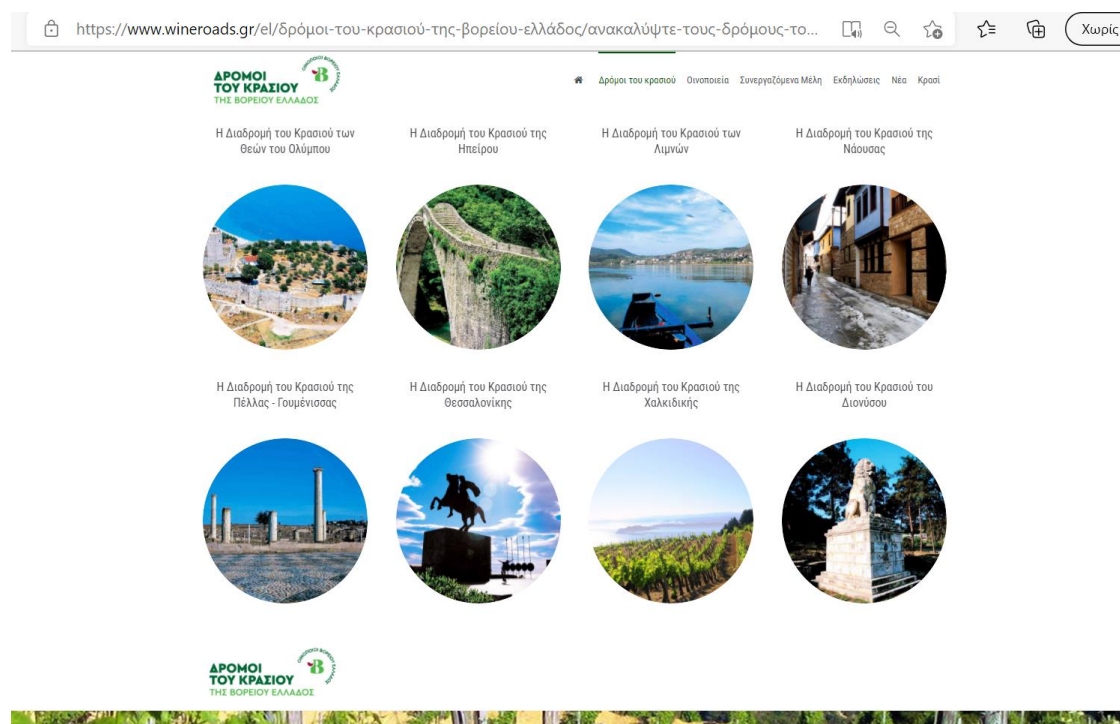
Εικόνα 60 - Μορφές τουρισμού υπαίθρου

Είναι η ειδική μορφή τουρισμού η οποία αφορά την παροχή υπηρεσιών υποδοχής, ξενάγησης, φιλοξενίας και εστίασης σε χώρους λειτουργικά ενοποιημένους με οινοποιητικές ή και οινοπαραγωγικές εγκαταστάσεις. Οι υπηρεσίες αυτές προσφέρονται συνδυαστικά με δραστηριότητες σχετικές με την αμπελοκαλλιέργεια και την οινική παραγωγή.

Οι δραστηριότητες που περιλαμβάνει αυτή η μορφή τουρισμού είναι οι επισκέψεις σε αμπελώνες, σε οινοποιεία, σε οινικά φεστιβάλ, οι δοκιμές κρασιού, κ.α. Ο επισκέπτης αναζητά μέσα από το ταξίδι του μια βιωματική αυθεντική εμπειρία ή πρόκειται για άτομο που δραστηριοποιείται στον κλάδο του κρασιού και εμπλουτίζει με αυτό τον τρόπο τις γνώσεις του. Οι οινοτουριστικές επιχειρήσεις αξιοποιούν το κεφάλαιο τους: το φυσικό περιβάλλον του αγροτικού τους τοπίου (αμπελώνας), τις υποδομές του οινοποιείου, τα τοπικά προϊόντα τους και τα συνδυάζουν με τουριστικές υπηρεσίες: οργανωμένες ξεναγήσεις, εστίαση (εστιατόριο) αλλά ορισμένες φορές και με τη δημιουργία καταλυμάτων εντός των αμπελώνων.

Ο οινοτουρισμός στη Ευρώπη έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερα μέσα από τον σχεδιασμό και τη δημιουργία ενός ειδικού τουριστικού προϊόντος: των δρόμων του κρασιού. Πρόκειται για προτεινόμενες διαδρομές τις οποίες οι επισκέπτες μπορούν να ακολουθήσουν είτε ατομικά με την οικογένειά τους ή φίλους είτε σε οργανωμένα γκρουπ. Ακολουθώντας μια οινοτουριστική διαδρομή ο ταξιδιώτης επισκέπτεται τους προτεινόμενους αμπελώνες καθώς και οινοποιεία ξεναγούμενος στους χώρους τους και πραγματοποιώντας γευσιγνωσίες. Παράλληλα όμως οι συγκεκριμένες διαδρομές είναι σχεδιασμένες ώστε να διέρχονται από σημεία σπάνιας φυσικής ομορφιάς, πολιτισμικού ενδιαφέροντος, αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία, κ.α. Στην Ελλάδα η πρώτη και

συστηματική προσπάθεια δραστηριοποίησης σε αυτόν το τομέα έγινε από την Ένωση Οινοπαραγωγών του Αμπελώνα της Μακεδονίας στον οποίο στην συνέχεια προσχώρησαν οι οινοπαραγωγοί από τη Θράκη και την Ήπειρο, δημιουργώντας τους Δρόμους του Κρασιού της Βορείου Ελλάδος.

Εικόνα 61 – Φωτογραφία της ιστοσελίδας των Δρόμων του Κρασιού της Βορείου Ελλάδος με τις 8 προτεινόμενες διαδρομές και τις επωνυμίες τους. Πηγή <https://www.wineroads.gr/el/>

Περιηγηθείτε

[Εδώ](#) στην ιστοσελίδα των Δρόμων του Κρασιού της Βορείου Ελλάδος

[Εδώ](#) στην ιστοσελίδα των Δρόμων του Κρασιού της Πελοποννήσου

6.2.2 Αλιευτικός τουρισμός

Είναι η μορφή τουρισμού υπαίθρου, η οποία συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών συνδεδεμένων με την αλιεία, τη σπογγαλιεία, την υδατοκαλλιέργεια και τις σχετικές με αυτές πρακτικές και τεχνικές προς τους επισκέπτες – τουρίστες, οι οποίοι συνδυάζουν τις διακοπές τους με τις παρεχόμενες στο υγρό στοιχείο αλιευτικές δραστηριότητες, με σκοπό την ψυχαγωγία μέσω της αλιείας, την απόκτηση βιωματικών εμπειριών, τη γνωριμία με τις τοπικές παραδόσεις, τα τοπικά έθιμα και την τοπική γαστρονομία, τη διάδοση της αλιευτικής κουλτούρας και την οικονομική τόνωση του κοινωνικού ιστού σε τοπικό επίπεδο.

Ο αλιευτικός τουρισμός είναι μια νέα μορφή τουρισμού για την Ελλάδα, στην οποία μπορούν να δραστηριοποιηθούν οι ιδιοκτήτες παράκτιων σκαφών εφόσον το σκάφος τους πληροί τις προϋποθέσεις για να καταχωρηθεί στο Εθνικό Αλιευτικό Μητρώο.

Στις δραστηριότητες που προσφέρει ο αλιευτικός τουρισμός περιλαμβάνονται:

- Πραγματοποίηση εκδρομών με επαγγελματικά σκάφη
- Διανυκτέρευση στο σκάφος ή σε αλιευτικές κατοικίες
- Παρακολούθηση και συμμετοχή σε αλιευτικές δραστηριότητες
- Επίδειξη αλιευτικών μεθόδων και εργαλείων ιδιαίτερα των παραδοσιακών
- Παροχή γεύματος με τα αλιεύματα πάνω στο σκάφος ή στην ακτή

- Επίδειξη παρασκευής παραδοσιακών συνταγών με θαλασσινά και ψάρια
- Επίδειξη μεθόδων ιχθυοκαλλιέργειας
- Ενημέρωση για το τοπικό θαλάσσιο περιβάλλον
- Ανάδειξη του αλιευτικού πλούτου και της βιοποικιλότητας του υδάτινου οικοσυστήματος

Παρακολουθήστε

Video στο οποίο παρουσιάζεται ο αλιευτικός τουρισμός

Είναι μορφή βιώσιμου τουρισμού υπαίθρου, η οποία βασίζεται στο γεωλογικό και γεωμορφολογικό χαρακτήρα τουριστικών προορισμών. Έχει ως κίνητρο την εμπειρία, τη γνώση και την απόλαυση της γεωποικιλότητας και της γεωκληρονομιάς οι οποίες εντοπίζονται εντονότερα σε θέσεις γεωλογικού ενδιαφέροντος με γεωμορφολογικά μνημεία και σχηματισμούς, απολιθωμένα δάση, ενεργά ηφαίστεια, σπήλαια και φαράγγια, γεωλογικά ρήγματα και γεωπάρκα. Περιλαμβάνει ήπιες δραστηριότητες επιστημονικού και εκπαιδευτικού χαρακτήρα. Προωθεί την περιβαλλοντική εκπαίδευση και τη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος με βιώσιμο τρόπο.

Εικόνα 62 -- Φωτό Ντόλου Α.

Να σημειωθεί ότι γεωπάρκο είναι η οριοθετημένη περιοχή ιδιαίτερου γεωλογικού, οικολογικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος, σπανιότητας ή κάλλους, στην οποία προστατεύεται η γεωλογική κληρονομιά και

εξυπηρετεί ερευνητικούς και εκπαιδευτικούς τουριστικούς σκοπούς. Η Ελλάδα 6 περιοχές που χαρακτηρίζονται «παγκόσμια γεωπάρκα Unesco»:

- ο Γεωπάρκο Λέσβου
- ο Φυσικό Πάρκο Ψηλορείτη
- ο Γεωπάρκο Χελμού Βουραϊκού
- ο Γεωπάρκο Βίκου – Αώου
- ο Φυσικό Πάρκο Σητείας
- ο Γεωπάρκο Γρεβενών Κοζάνης

ασφαλής | www.globalgeopark.org/GeoparkMap/index.htm

GLOBAL GEOPARKS NETWORK
Continues to expand, drawing in new expertise and knowledge from all parts of the world and different cultures

Input Keywords

Home About GGN **Geopark Map** News & Events Articles & Publication Join GGN Contact us Related Links 中文版

You are here: Home > Geopark Map

greece

Country Year Network

A Australia (2) ☐ Austria (1) ☐ Austria-Slovenia (1) ☐

B Belgium (1) ☐ Brazil (1) ☐

C Canada (1) ☐ China (1) ☐ China (4) ☐ Colombia (2) ☐ Costa Rica (1) ☐ Czech (1) ☐

D

Search result of greece

[1]	Greece:CHELMOS VOURAIKOS UNESCO GLOBAL GEOPARK	☐
[2]	Greece:Grevena - Kozani UNESCO Global Geopark	☐
[3]	Greece:LESVOS ISLAND UNESCO GLOBAL GEOPARK	☐
[4]	Greece:PSILORITIS UNESCO GLOBAL GEOPARK	☐
[5]	Greece:SITIA UNESCO GLOBAL GEOPARK	☐
[6]	Greece:VIKOS - AODS UNESCO GLOBAL GEOPARK	☐

Εικόνα 63 – Φωτογραφία από την ιστοσελίδα όπου αποτυπώνονται στον χάρτη τα γεωπάρκα της Ελλάδας.

Πηγή <http://www.globalgeopark.org/GeoparkMap/index.htm>

Ο οικοτουρισμός ή πράσινος τουρισμός είναι η μορφή τουρισμού υπαίθρου, η οποία συνδέεται με διάφορες μορφές τουριστικής δραστηριότητας στη φύση και αναπτύσσεται σε περιοχές οικολογικού ενδιαφέροντος, αναγνωρισμένης οικολογικής αξίας, όπως τα Εθνικά Πάρκα, οι υγρότοποι Ramsar, οι περιοχές του δικτύου Natura 2000 καθώς και άλλες προστατευόμενες περιοχές. Περιλαμβάνει ήπιες τουριστικές δραστηριότητες όπως:

- Περιήγηση
- Πεζοπορία
- Παρατήρηση οικοσυστημάτων
- Φωτογράφιση οικοσυστημάτων
- Άλλες δραστηριότητες αναψυχής που διοργανώνονται στο φυσικό περιβάλλον

Περιέχει το στοιχείο της περιπέτειας αλλά πολλές φορές έχει και επιστημονικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα. Πάντα όμως χωρίς να διαταράσσετε η περιβαλλοντική ισορροπία της περιοχής, καθώς πρόκειται για ένα ταξίδι που προωθεί την προστασία της φύσης και ελαχιστοποιεί τις αρνητικές επιδράσεις στο περιβάλλον. Κυρίαρχο κίνητρο σε αυτή τη μορφή τουρισμού είναι η ανάγκη των ταξιδιωτών να έρθουν σε επαφή με τη φύση και αν αναπτύξουν δραστηριότητες εκεί, σεβόμενοι το τοπικό οικοσύστημα.

Περιηγηθείτε

Στην ιστοσελίδα του Ελληνικού Κέντρου Βιοτόπων – Υγροτόπων [εδώ](#), για να βρείτε πληροφορίες για τη φύση και τη βιοποικιλότητα της Ελλάδας, καθώς και για τις προστατευόμενες περιοχές της χώρας.

Ένα παράδειγμα μιας ελληνικής τουριστικής οικοτουριστικής και οινοτουριστικής επιχείρησης είναι αυτό του Οινοποιείου Καρίμαλη στην Ικαρία το οποίο όπως παρουσιάζει και στην ιστοσελίδα του εφαρμόζει τακτικές που προωθούν την προστασία της φύσης και ελαχιστοποιούν τις αρνητικές επιδράσεις στο περιβάλλον:

 <https://www.ikarianwine.gr/biosmotita>

Επιπλέον

- Έχουμε κατασκευάσει σύστημα συλλογής νερού βροχής για την χρήση του στην άρδευση.
- Αποφεύγουμε να καταναλώνουμε ορυκτά καύσιμα χρησιμοποιώντας διαφορετικής τεχνολογίας μηχανήματα και τεχνικές.
- Ανακυκλώνουμε συσκευασίες και υλικά.
- Οι κατοικίες είναι κατασκευασμένες αποκλειστικά με φυσικά υλικά όπως ξύλο, πέτρα, καλάμι, ύφασμα, παραδοσιακά μέταλλα κλπ.
- Όλα τα έπιπλα, οι πόρτες και τα παράθυρα των κατοικιών είναι φτιαγμένα από φυσικό ξύλο και συντηρημένα με φυσικά υλικά (κερί, λάδι).
- Τα κρεβάτια έχουν υποστρώματα από φελό και οικολογικά στρώματα από 100% latex.
- Πετσέτες, σεντόνια και σκεπάσματα 100% βαμβακερά
- Χρησιμοποιούνται σαπούνια από φυσικά υλικά και 100% βιοδιασπώμενα απορρυπαντικά.

Ο πιστοποιημένος βιολογικός αμπελώνας-αγρόκτημα και τα αποτελούμενα από φυσικά υλικά κτήρια (πέτρινες κατοικίες και οινοποιείο) σε συνδυασμό με τα οικολογικά συστήματα ανακύκλωσης και παραγωγής ενέργειας δημιουργούν ένα περιβάλλον 100% απαλλαγμένο από χημικά και σύμφωνο με τις αρχές της αειφορίας και της βιωσιμότητας, (eco-friendly).

Εικόνα 64 – Πηγή <https://www.ikarianwine.gr/>

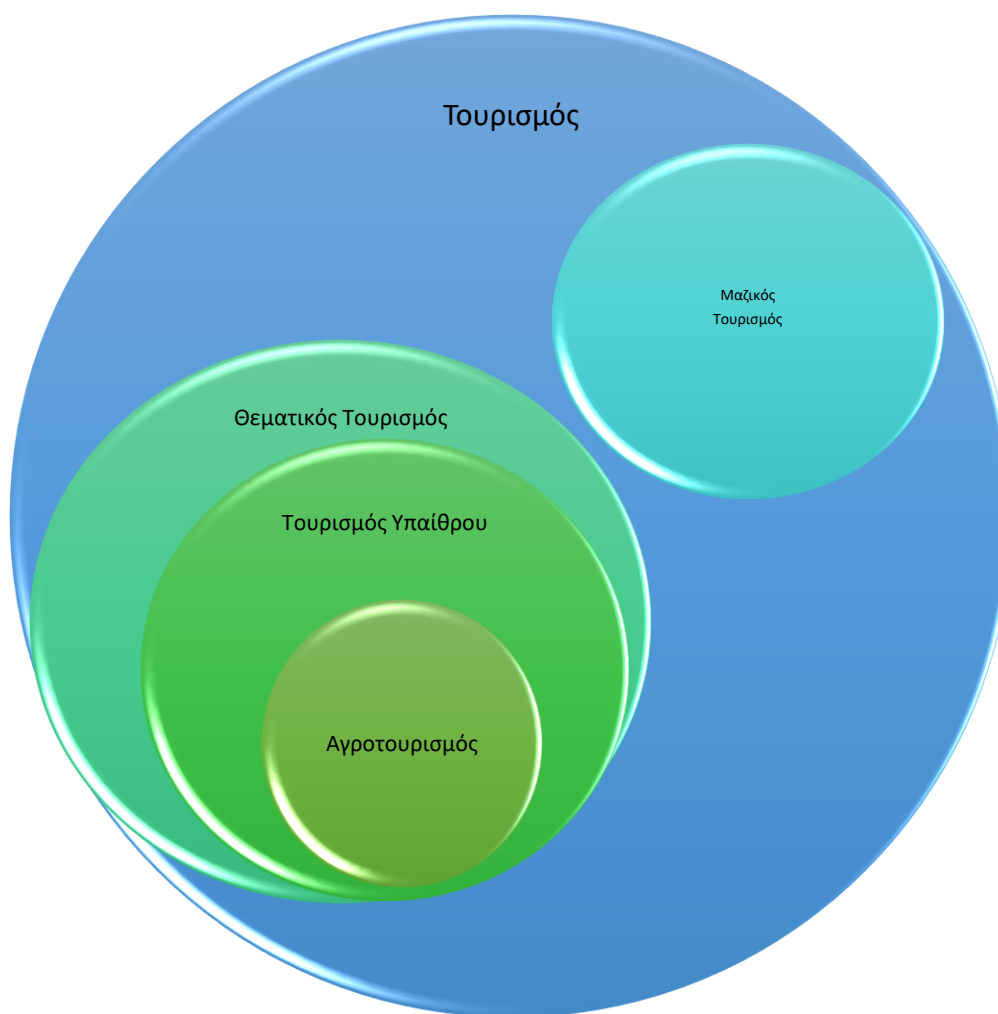

Περιηγηθείτε

Στην ιστοσελίδα της οικοτουριστικής - οινοτουριστικής μονάδας
Οινοποιείο Καρίμαλη εδώ καθώς αποτελεί ένα παράδειγμα ανάπτυξης
σύμφωνα με τις οικοτουριστικές αρχές.

6.3.Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά αγροτουρισμού

Ο αγροτουρισμός (agritourism) περιλαμβάνει τουριστικές δραστηριότητες οι οποίες αναπτύσσονται στις αγροτικές περιοχές. Αποτελεί υποκατηγορία του τουρισμού υπαίθρου.

Εικόνα 65 - Σχέση τουρισμού με τουρισμό υπαίθρου

Αγροτουρισμός:

Αγροτουρισμός είναι η ειδική μορφή τουρισμού υπαίθρου, η οποία αφορά την παροχή υπηρεσιών υποδοχής, φιλοξενίας, εστίασης σε χώρους λειτουργικά ενοποιημένους με αγροτικές εκμεταλλεύσεις. Οι τουριστικές υπηρεσίες προσφέρονται συνδυαστικά με δραστηριότητες που σχετίζονται με την αγροτική παραγωγή όπως και με την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και ανθρωπογενούς αγροτικού τοπίου.

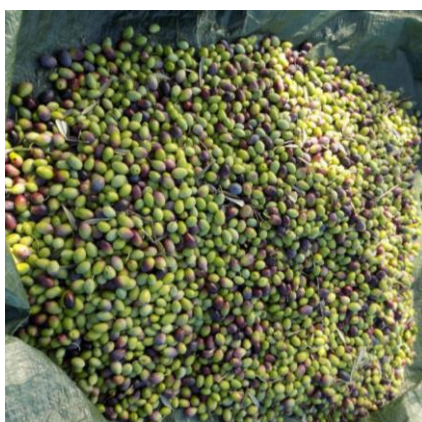
N.4582/2018

Ο αγροτουρισμός επιδιώκει τη δημιουργία θετικών κοινωνικών, πολιτιστικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων ανταποκρινόμενος στην ανάγκη των αγροτών να αποκτήσουν συμπληρωματικό εισόδημα απασχολούμενοι με τον τομέα των υπηρεσιών καθώς και στην ανάγκη των κατοίκων των αστικών κέντρων να επιστέψουν στη φύση.

Καθώς περιλαμβάνει δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής και τουρισμού απαιτεί τη συνέργεια του τουριστικού τομέα με τον αγροτικό. Η ανάπτυξή του είναι άμεσα συνδεδεμένη με δράσεις συγκράτησης του πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές προσφέροντας την ευκαιρία συμπλήρωσης του εισοδήματός τους. Στοχεύει σε όσους επισκέπτες – τουρίστες ενδιαφέρονται να έρθουν σε επαφή με τη φύση και με δραστηριότητες της υπαίθρου στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν. Οι επισκέπτες συμμετέχουν σε αγροτικές δραστηριότητες ή τις παρακολουθούν (γεωργικές, κτηνοτροφικές), εξοικειώνονται με την περιοχή, τις αγροτικές ασχολίες, την καθημερινή ζωή των κατοίκων, τα τοπικά προϊόντα, την τοπική γαστρονομία, την πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής, σεβόμενοι πάντα το φυσικό περιβάλλον.

Οι δραστηριότητες του αγροτουρισμού υποχρεωτικά συνδυάζονται με την παραγωγή αγροτικών προϊόντων. Οι επιχειρήσεις που μπορούν να δραστηριοποιούνται στον αγροτουρισμό είναι:

- Τα αγροκτήματα
- Οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις που παράγουν αγροτικά προϊόντα
- Οι μικτές αγροτικές εκμεταλλεύσεις οι οποίες εκτός από τον αγροτικό κλάδο δραστηριοποιούνται και σε άλλους τομείς.

Εικόνα 66 – Φωτό Ντόλου Α.

Με την ορθή του ανάπτυξη ο αγροτουρισμός συμβάλλει:

- Στην αξιοποίηση των τοπικών πόρων
- Στη συμπλήρωση το αγροτικού εισοδήματος
- Στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας
- Στη διατήρηση και ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα παραγωγής
- Στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και εργασίας του αγροτικού πληθυσμού
- Στη συγκράτηση του τοπικού πληθυσμού στην περιοχή μειώνοντας τις τάσεις μετακίνησης προς αστικά κέντρα
- Στην προώθηση των τοπικών προϊόντων

- Στη διαφύλαξη των τοπικών διατροφικών συνηθειών
- Στην προστασία του περιβάλλοντος
- Στη διατήρηση, αξιοποίηση και προβολή της πολιτιστική κληρονομιάς και της τοπικής αρχιτεκτονικής
- Στη επίτευξη επικοινωνίας μεταξύ των απομονωμένων περιοχών με τα μεγάλα αστικά κέντρα

5 Παρακολουθήστε

Μία σύντομη εισαγωγή στον αγροτουρισμό στο video «Αγροτουρισμός στην Ελλάδα» του Agro Xenia

6.4. Αγροτουριστικές δραστηριότητες

Οι αγροτουρίστες αναζητούν τις ενεργητικές δραστηριότητες και την αυθεντικότητα στο ταξίδι τους. Οι δραστηριότητες που μπορούν να αναπτυχθούν στο πλαίσιο του αγροτουρισμού περιλαμβάνουν:

- Δραστηριότητες εντός αγροκτήματος με παροχή υπηρεσιών υποδοχής, φιλοξενίας ή και εστίασης.
- Υπηρεσίες επίδειξης, ενημέρωσης, παρακολούθησης ή συμμετοχής σε δράσεις και δραστηριότητες που προωθούν την επαφή του επισκέπτη – τουρίστα με την αγροτική ζωή, τη βιώσιμη αγροτική παραγωγή, την γαστρονομία, την γευσιγνωσία, την οινογνωσία και την προστασία της βιοποικιλότητας
- Εκπαιδευτικές δράσεις σχετικές με τις αγροτικές δραστηριότητες

Οι παραπάνω δραστηριότητες μπορούν να προσφερθούν στο πλαίσιο του αγροτουρισμού μόνο αν η επιχείρηση διαθέτει Ειδικό Σήμα Αγροτουρισμού.

Εικόνα 67 - Το Ειδικό Σήμα Αγροτουρισμού

Αγροτουριστικοί συνεταιρισμοί

Στην Ελλάδα ξεκίνησε η ίδρυσή τους τη δεκαετία του '80 και έκτοτε κυρίως δραστηριοποιήθηκαν στα πλαίσια τους γυναίκες, δημιουργώντας Γυναικείους Αγροτουριστικούς Συνεταιρισμούς.

Οι Γυναικείου Αγροτουριστικοί Συνεταιρισμοί αποτελούν σημαντικό οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό θεσμό καθώς εκτός των άλλων, απαιτούν τη συνεργασία των μελών τους προάγοντας την ανάπτυξη της συλλογικής δράσης των γυναικών στη βάση ενός κοινού στόχου. Ταυτόχρονα απαραίτητη είναι και η συνεργασία του Συνεταιρισμού με την τοπική κοινωνία.

Στη χώρα οι Αγροτουριστικοί Συνεταιρισμοί εκτός από τις υπηρεσίες αγροτουρισμού που προσφέρουν δραστηριοποιούνται στην παραγωγή ειδών χειροτεχνίας και οικοτεχνίας καθώς και στη μεταποίηση τοπικών προϊόντων. Πολλά από τα προϊόντα που παράγουν προορίζονται επίσης στους επισκέπτες – τουρίστες, οι οποίοι τελικά θα τα μεταφέρουν ως αναμνηστικά ή δώρα στον τόπο τους.

Αγροτουριστική μονάδα

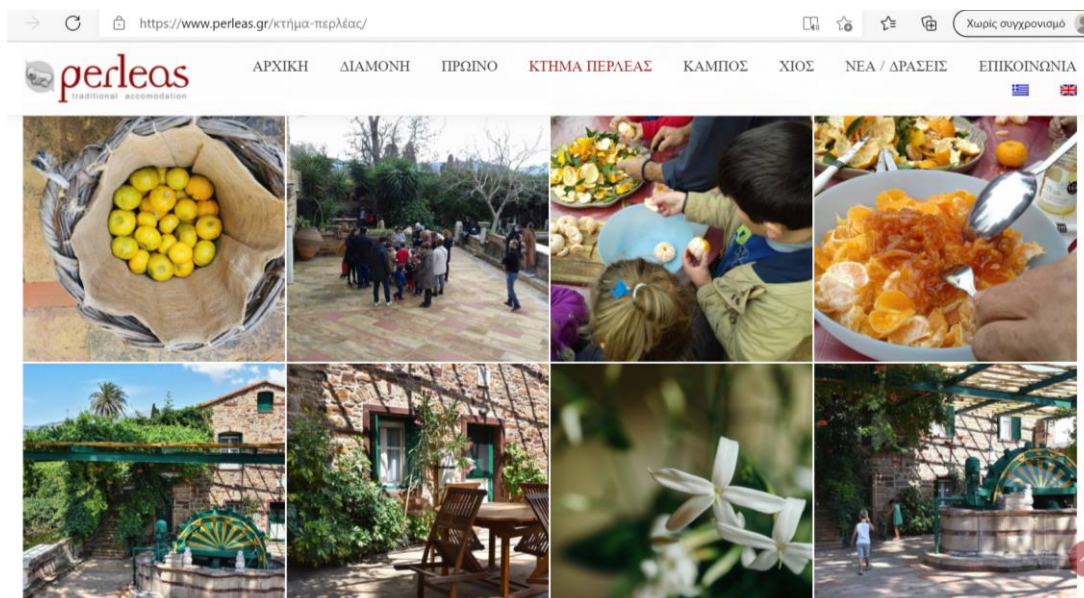
Ακολουθεί σύντομη παρουσίαση μίας από τις πολλές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο ώστε να γίνουν κατανοητές οι αρχές του αγροτουρισμού, αλλά και πως μπορούν να εφαρμοστούν.

Perleas Traditional Accomodation

στον Κάμπο Χίου

Πρόκειται για μία μονάδα αγροτουρισμού. Ο Ξενώνας οκτώ (8) δωματίων είναι ένα αρχοντικό χρισμένο από το 1640 μέσα σε περιβόλι εσπεριδοειδών 17 στρεμμάτων. Στην ιστοσελίδα του προβάλλει ιδιαίτερα το πρωινό που προσφέρει καθώς πολλά από τα προϊόντα του προέρχονται από το κτήμα το οποίο διατηρούν και καλλιεργούν οι ιδιοκτήτες. Στις

εγκαταστάσεις του διαφυλάσσεται ακόμα η στέρνα και το μαγγανοπήγαδο του αρχοντικού. Οι φιλοξενούμενοι μπορούν να παρακολουθούν ή να βοηθούν σε κάποιες γεωργικές εργασίες.

Εικόνα 68 – Φωτογραφία από την ιστοσελίδα του Ξενώνα Περλέα. Πηγή: [εδώ](#)

Περιηγηθείτε

Στην ιστοσελίδα του Ξενώνα Περλέας [εδώ](#)

6.5 Μέτρα ανάπτυξης Αγροτουρισμού

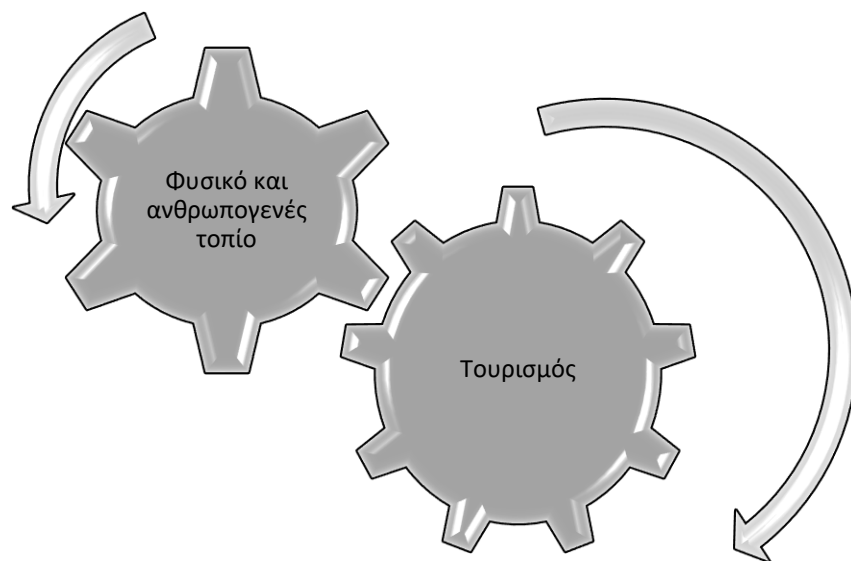
Προκειμένου να αναπτυχθεί ο αγροτουρισμός σε μια περιοχή θα πρέπει να πληρονται τουλάχιστον οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- ✓ Η περιοχή να διαθέτει φυσικές ομορφιές ώστε να προσελκύει τους ταξιδιώτες
- ✓ Η προστασία και η ανάδειξη του φυσικού και του ανθρωπογενούς αγροτικού τοπίου
- ✓ Να είναι προσβάσιμη η περιοχή διαθέτοντας συγκοινωνιακή σύνδεση ή καλό οδικό δίκτυο
- ✓ Μεγάλα αστικά κέντρα να βρίσκονται σε προσιτή απόσταση καθώς αποτελούν τη δεξαμενή των δυνητικών επισκεπτών
- ✓ Ο πληθυσμός της περιοχής να έχει θετική στάση απέναντι στην ανάπτυξη των αγροτουριστικών δραστηριοτήτων
- ✓ Οι κάτοικοι να είναι καταρτισμένοι σε θέματα αγροτουρισμού για να ανταποκριθούν με επιτυχία στις προκλήσεις του κλάδου
- ✓ Να πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες επενδύσεις
- ✓ Να υπάρξει ουσιαστική σύζευξη του τουρισμού με την αγροτικής παραγωγή
- ✓ Η αγροτουριστική δραστηριότητα να είναι οργανωμένη και να ακολουθεί έναν προγραμματισμό ώστε να υπάρχει μια συνέχεια
- ✓ Να αναπτυχθεί το κατάλληλο δίκτυο πληροφόρησης από όπου θα είναι εύκολη η συγκέντρωση πληροφοριών από τους δυνητικούς επισκέπτες
- ✓ Να προωθείται η πιστοποίηση και η επιβράβευση των ποιοτικών και αυθεντικών αγροτουριστικών προϊόντων
- ✓ Να διαφυλαχθεί το φυσικό περιβάλλον και η αυθεντικότητα της περιοχής και του αγροτικού τρόπου ζωής ειδάλλως θα υποβαθμιστεί και το τουριστικό προϊόν

6.6 Τρόποι ανάδειξης φυσικού - ανθρωπογενούς τοπίου και τουριστική αξιοποίηση

Το τοπίο είναι μία περιοχή, ο χαρακτήρας της οποίας είναι αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης των φυσικών ή και των ανθρωπογενών παραγόντων. Φυσικό είναι το τοπίο στο οποίο δεν είναι ορατή η παρουσία και η παρέμβαση του ανθρώπου, ενώ ανθρωπογενές είναι το τοπίο που έχει διαμορφώσει ο άνθρωπος.

Ο τοπικός και ο παγκόσμιος τουρισμός εκμεταλλεύεται τους φυσικούς και ανθρωπογενείς πόρους κάθε τουριστικού τόπου - προορισμού, αλλά ταυτόχρονα συνιστά μια θετική δύναμη για τη διατήρηση και συντήρηση τους καθώς βρίσκεται σε υψηλό βαθμό εξάρτησης από αυτούς. Η καταστροφή ή η υποβάθμιση του φυσικού και ανθρωπογενούς αγροτικού τοπίου θα ήταν αποτρεπτική για την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στη φύση.

Εικόνα 69 – Φυσικό – ανθρωπογενές τοπίο και τουρισμός

Η ανάδειξη του φυσικού και ανθρωπογενούς τοπίου είναι το ζητούμενο για την ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού και κατά επέκταση του αγροτουρισμού. απαιτεί την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, την δημιουργία μουσείων, κ.ά. Ορισμένοι μόνο τρόποι με τους οποίους μπορεί να επιτευχθεί η ανάδειξη και η προστασία του είναι:

- Οι όποιες τοπικές προσπάθειες πρέπει να συμβαδίζουν με τη γενικότερη πολιτική που διαμορφώνει τον τουρισμό
- Προστασία, διαχείριση και προβολή περιοχών, μέσω του σχεδιασμού ειδικών πολιτικών
- Θέσπιση πλαισίου προστασίας και αποκατάστασης περιοχών οι οποίες αντιμετωπίζουν σημαντικούς φυσικούς κινδύνους

- Διαχείριση της ροής των επισκεπτών με αποτέλεσμα να αποφεύγεται η υπερσυγκέντρωση τους χωρικά και χρονικά
- Αποκλεισμός των υπερκορεσμένων τουριστικά περιοχών στην ανάπτυξη αγροτουρισμού
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού και των επισκεπτών – τουριστών καθώς και προώθηση των παραδοσιακών οικονομικών δραστηριοτήτων
- Ο τουρισμός μπορεί να δράσει ως μέτρο πίεσης στην τοπική κοινωνία για να υιοθετήσει μέτρα για την προστασία του τόπου
- Εκπαίδευση όσων ασκούν τουριστικές δραστηριότητες
- Προώθηση πιστοποιήσεων περιοχών, τουριστικών προϊόντων καθώς και τοπικών προϊόντων

Εικόνα 70 - Φυσικό και ανθρωπογενές τοπίο. Φωτό Ντόλου Α.

Σύνοψη

Στην ενότητα αυτή μάθατε:

- Τι είναι ο τουρισμός υπαίθρου
- Τις μορφές του τουρισμού υπαίθρου
- Τα μέτρα ανάπτυξης του αγροτουρισμού
- Τι είναι οι αγροτουριστικές δραστηριότητες
- Πως μπορεί να αξιοποιηθεί τουριστικά ένα φυσικό - ανθρωπογενές τοπίο

1. Ο κινηματογραφικός τουρισμός είναι μορφή του τουρισμού υπαίθρου.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

2. Ο οικοτουρισμός είναι μορφή του τουρισμού υπαίθρου.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

3. Ο οινοτουρισμός είναι ειδική μορφή του τουρισμού που αφορά το γεωλογικό χαρακτήρα τουριστικών περιοχών.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

4. Στις δραστηριότητες που προσφέρει ο αλιευτικός τουρισμός περιλαμβάνεται η ενημέρωση για το τοπικό θαλάσσιο περιβάλλον.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

5. Το φυσικό πάρκο Σητείας αποτελεί Παγκόσμιο Πάρκο της Unesco .

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

6. Ο οικοτουρισμός λέγεται και πράσινος τουρισμός.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

7. Με την ορθή του ανάπτυξη ο αγροτουρισμός συμβάλλει:

- A) Στην αξιοποίηση των τοπικών πόρων
- B) Στον οινοτουρισμό
- Γ) Στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας

8. Η ανάδειξη του φυσικού και ανθρωπογενούς τοπίου είναι το ζητούμενο για την ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού και κατά επέκταση του οινοτουρισμού.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

9. Οι δραστηριότητες του αγροτουρισμού υποχρεωτικά συνδυάζονται με την παραγωγή αγροτικών προϊόντων.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

10. Με την ορθή του ανάπτυξη ο αγροτουρισμός συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

7.Εκπαιδευτική Ενότητα 6: «Τεχνολογικός τουρισμός»

Σκοπός

Σκοπός της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής ενότητας είναι ο εκπαιδευόμενος να έρθει σε επαφή με την έννοια του τεχνολογικού τουρισμού και τον κυρίαρχο σκοπό αυτού. Θα γνωρίσει τις τεχνολογικές εξελίξεις που συγκροτούν την τέταρτη βιομηχανική επανάσταση και πως εφαρμόζονται στον τουριστικό κλάδο, καθώς και τα μέτρα που χρειάζονται για την ανάπτυξη του τεχνολογικού τουρισμού.

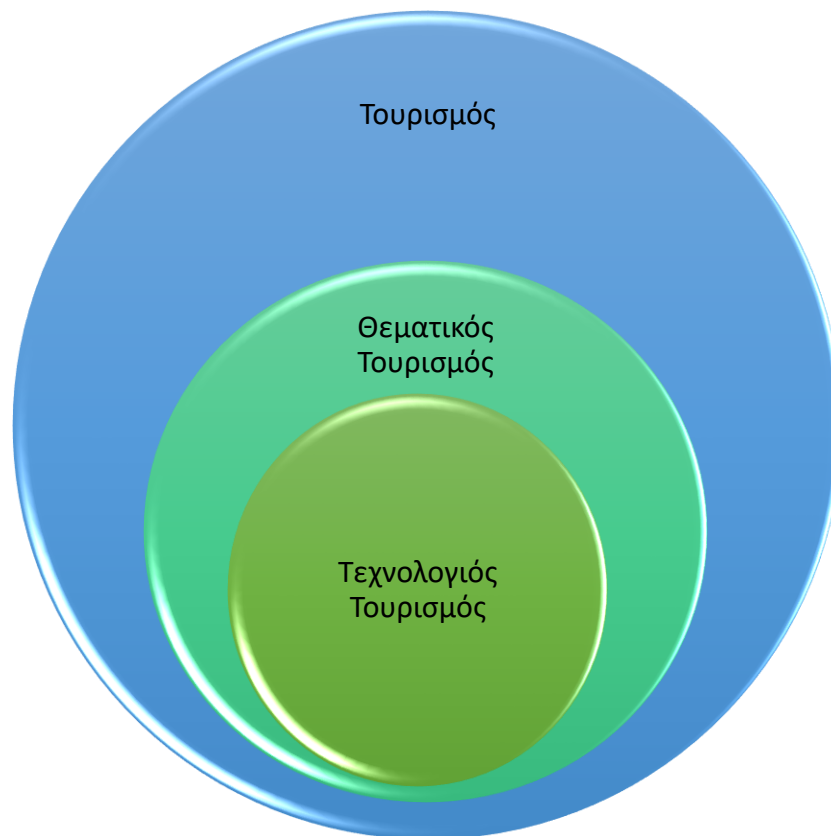
Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Μετά από την παρακολούθηση της εκπαίδευσης στην ενότητα 4, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να κατανοούν την έννοια του τεχνολογικού τουρισμού, να διακρίνουν τις τεχνολογικές εξελίξεις, να γνωρίζουν πως εφαρμόζονται στον τουριστικό κλάδο, να αναγνωρίζουν τα μέτρα που χρειάζονται για την ανάπτυξη του τεχνολογικού τουρισμού

Έννοιες-Κλειδιά

Τεχνολογικός τουρισμός, 4η βιομηχανική επανάσταση, Τεχνολογικά πάρκα, Έξυπνες πόλεις, Internet of things, Μέτρα ανάπτυξης

7.1. Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά

7.1.1 Εισαγωγή τεχνολογική – ψηφιακή επανάσταση

Η ανθρωπότητα πλέον διανύει την εποχή της 4^{ης} Βιομηχανικής Επανάστασης: της ψηφιακής επανάστασης, η έλευση της οποίας ήρθε απρόσμενα γρήγορα εξαιτίας των έκτακτων αναγκών που προέκυψαν από εμφάνιση της πανδημίας. Η ψηφιακή επανάσταση οδήγησε σε ανάπτυξη:

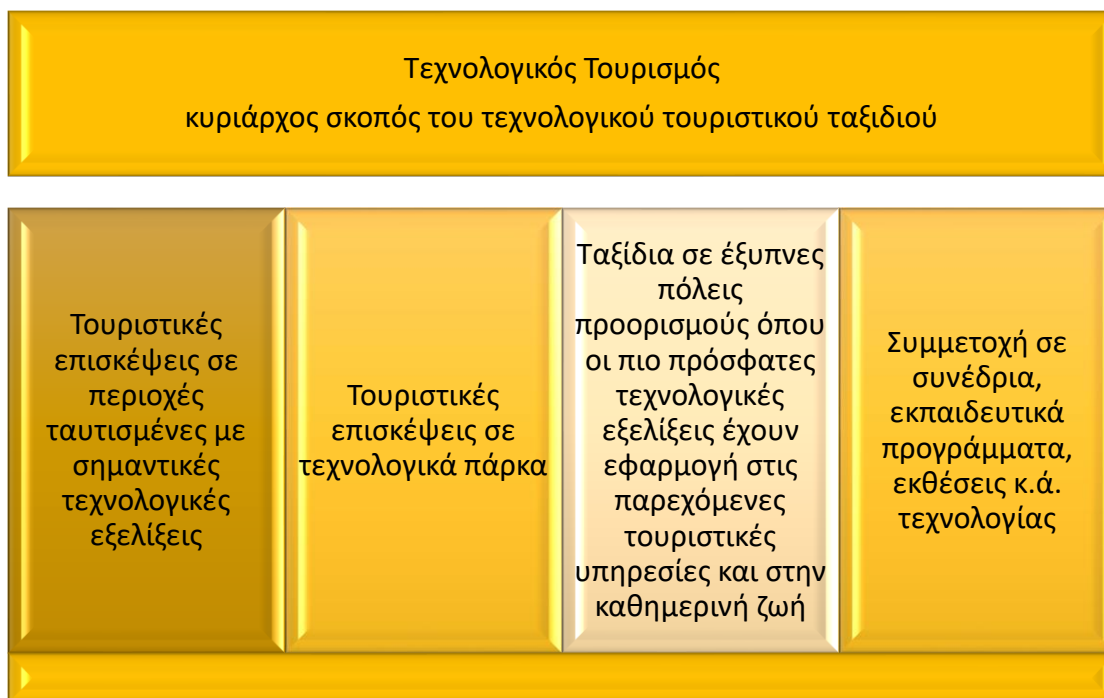
- της τεχνητής νοημοσύνης
- των ρομπότ
- της νανοτεχνολογίας και της βιοτεχνολογίας
- του διαδικτύου των αντικειμένων

Ο τεχνολογικός μετασχηματισμός όλων των παραγωγικών κλάδων και των κλάδων παροχής υπηρεσιών θα είναι όλο και εντονότερος, θα παρουσιάζονται διαρκώς νέες ανάγκες ακόμα και στην καθημερινή ζωή καθώς οι υπολογιστές βελτιώνονται στην κατανόηση τους κόσμου.

Ήδη τα τελευταία 15 – 20 χρόνια οι πρωτοπόροι του τουριστικού κλάδου παρακολουθούν τις εξελίξεις στις νέες τεχνολογίες, τις οποίες υιοθετούν και αναπτύσσουν προς όφελός τους. Η διαχείριση του παγκόσμιου τουρισμού και η ανάγκη συνεχής επικοινωνίας και διαχείρισης τεράστιου όγκου πληροφοριών από τους επαγγελματίες του κλάδου έχει οδηγήσει στη διάδοση όλων των νέων τεχνολογιών.

7.1.2 Εννοιολογική προσέγγιση τεχνολογικού τουρισμού

Ο τεχνολογικός τουρισμός (tech tourism) πρωτοεμφανίστηκε μόλις πριν λίγα χρόνια, γεγονός που τον καθιστά μια καινοτόμο μορφή τουρισμού με πολλές προοπτικές. Πραγματοποιείται σε προορισμούς οι οποίοι χαρακτηρίζονται για τα τεχνολογικά τους επιτεύγματα. Συνεπώς ο κυρίαρχος σκοπός για το τουριστικό ταξίδι είναι ένας ή περισσότεροι από τους ακόλουθους:

Αναλυτικότερα:

Τουριστικές επισκέψεις σε περιοχές ταυτισμένες με σημαντικές τεχνολογικές εξελίξεις

Οι ταξιδιώτες που επιδιώκουν να επισκεφτούν περιοχές στις οποίες συντελούνται οι τεχνολογικές εξελίξεις είναι λάτρεις της τεχνολογίας και κυρίως επαγγελματίες των κλάδων της τεχνολογίας ή σπουδαστές και μαθητές οι οποίοι με το ταξίδι τους επιδιώκουν να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους και να επισκεφθούν περιοχές όπου αναπτύσσονται τεχνολογίες αιχμής. Οι περιοχές που θέλουν να προσελκύσουν αυτή τη μορφή τουρισμού πρέπει να διαθέτουν τουριστικές υποδομές, αλλά και επισκέψιμους χώρους όπου θα πραγματοποιούνται επιδείξεις, παρουσιάσεις, ομιλίες κ.ά.

Ενδεικτικό είναι το παράδειγμα της Silicon Valley, ενός τεχνολογικού κόμβου που αποτελεί την έδρα ορισμένων από τις μεγαλύτερες

καινοτόμες εταιρίες τεχνολογίας όπως οι Apple, eBay, Facebook, Google, Intel, Netflix, Yahoo κ.ά. Η ευρύτερη περιοχή συγκεντρώνει το τουριστικό ενδιαφέρον τόσο γιατί αποτελεί την έδρα των εμβληματικών εταιριών όσο και για τα αξιοθέατα της ευρύτερης περιοχής. Αν και οι εταιρίες δεν δέχονται επισκέπτες κάποιες διαθέτουν μουσεία και καταστήματα δώρων,. Δεκάδες χιλιάδες επισκέπτες λάτρεις της τεχνολογίας, αλλά και σπουδαστές και μαθητές δέχεται κάθε χρόνο το μουσείο της Intel καθώς και το μουσείο The Tech Interactive.

Τουριστικές επισκέψεις σε τεχνολογικά πάρκα

Τα τεχνολογικά πάρκα είναι οργανισμοί αποτελούμενοι από δίκτυα επιχειρήσεων που στοχεύουν στην ενίσχυση της δημιουργίας και της ανάπτυξης τεχνολογικών και επιστημονικών επιχειρήσεων που προωθούν την καινοτομία.

Στην Ελλάδα έχουν προχωρήσει οι μελέτες για την δημιουργία στη Θεσσαλονίκη του τεχνολογικού πάρκου ThessINTEC. Το πάρκο θα περιλαμβάνει: επαγγελματικά εργαστήρια - βιοτεχνικές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, ερευνητικά κέντρα και εκπαιδευτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, κέντρα τεχνολογικής υποστήριξης κ.α. Ταυτόχρονα όμως θα περιλαμβάνεται και ζώνη τουρισμού αναψυχής στη οποία θα λειτουργούν ξενοδοχειακή μονάδα, θεματικό πάρκο εκπαίδευσης και αναψυχής, με στόχο να προσελκύσει τουριστική κίνηση, αλλά και να καλύψει τις τουριστικές ανάγκες των επισκεπτών του.

Παρακολουθήστε:

Το ακόλουθο video στο οποίο παρουσιάζεται η πρωτοβουλία για τη δημιουργία του τεχνολογικού πάρκου ThessINTEC

Ταξίδια σε έξυπνες πόλεις (έξυπνους προορισμούς)

Οι έξυπνες πόλεις είναι αστικά περιβάλλοντα που συνδυάζουν τρεις μορφές ευφυΐας την ανθρώπινη ευφυΐα του τοπικού πληθυσμού, την τεχνητή ευφυΐα των ψηφιακών εφαρμογών και δικτύων και την ευφυΐα των θεσμών καινοτομίας. Ουσιαστικά στις έξυπνες πόλεις οι ψηφιακές τεχνολογίες αξιοποιούνται για την παροχή των καλύτερων υπηρεσιών προς τους πολίτες και για την βέλτιστη διοίκηση της πόλης.

Παρακολουθήστε:

Το ακόλουθο video στο οποίο παρουσιάζονται έξυπνες πόλεις

Πηγή: [Οι «έξυπνες» πόλεις της Ιαπωνίας | Euronews](https://www.euronews.com/greek/story/οι-εξυπνες-πολεις-της-ιαπωνιας)

Στις έξυπνες πόλεις σημείο αναφοράς του επισκέπτη για τον προορισμό μπορεί να είναι

- εφαρμογή, μέσω της οποίας μπορεί εύκολα να αναζητήσει πληροφορίες και ενημέρωση, να πραγματοποιήσει κρατήσεις εισιτηρίων, να αγοράσει τουριστικά προϊόντα κ.ά.
- τουριστική πλατφόρμα που λειτουργεί ως σημείο απευθείας επαφής μεταξύ των επισκεπτών και των τουριστικών επιχειρήσεων
- έξυπνα αξιοθέατα, καταλύματα και άλλες τουριστικές επιχειρήσεις εμπλουτίζουν την εμπειρία της επίσκεψης και προσφέρουν άμεση πληροφόρηση

Οι ταξιδιώτες που επιθυμούν να επισκεφτούν έξυπνες πόλεις είναι λάτρεις της τεχνολογίας, επιζητούν να γίνουν χρήστες των εφαρμόσιμων τεχνολογικών εξελίξεων και κυρίως αναζητούν την εμπειρία της καθημερινής ζωής σε έναν τεχνολογικά προηγμένο προορισμό. Οι περιοχές που θέλουν να προσελκύσουν αυτή τη μορφή τουρισμού πρέπει να έχουν αναπτύξει έξυπνα δίκτυα, εφαρμογές και πλατφόρμες που να εξυπηρετούν τις τουριστικές ανάγκες. Σημαντική είναι και η ενίσχυση της βιωσιμότητας του πόλης μέσα από τη χρήση της τεχνολογίας και της τεχνητής νοημοσύνης, για τη βελτίωση της διαχείρισης της ενέργειας, του νερού, των μετακινήσεων, των αποβλήτων, της ρύπανσης του περιβάλλοντος.

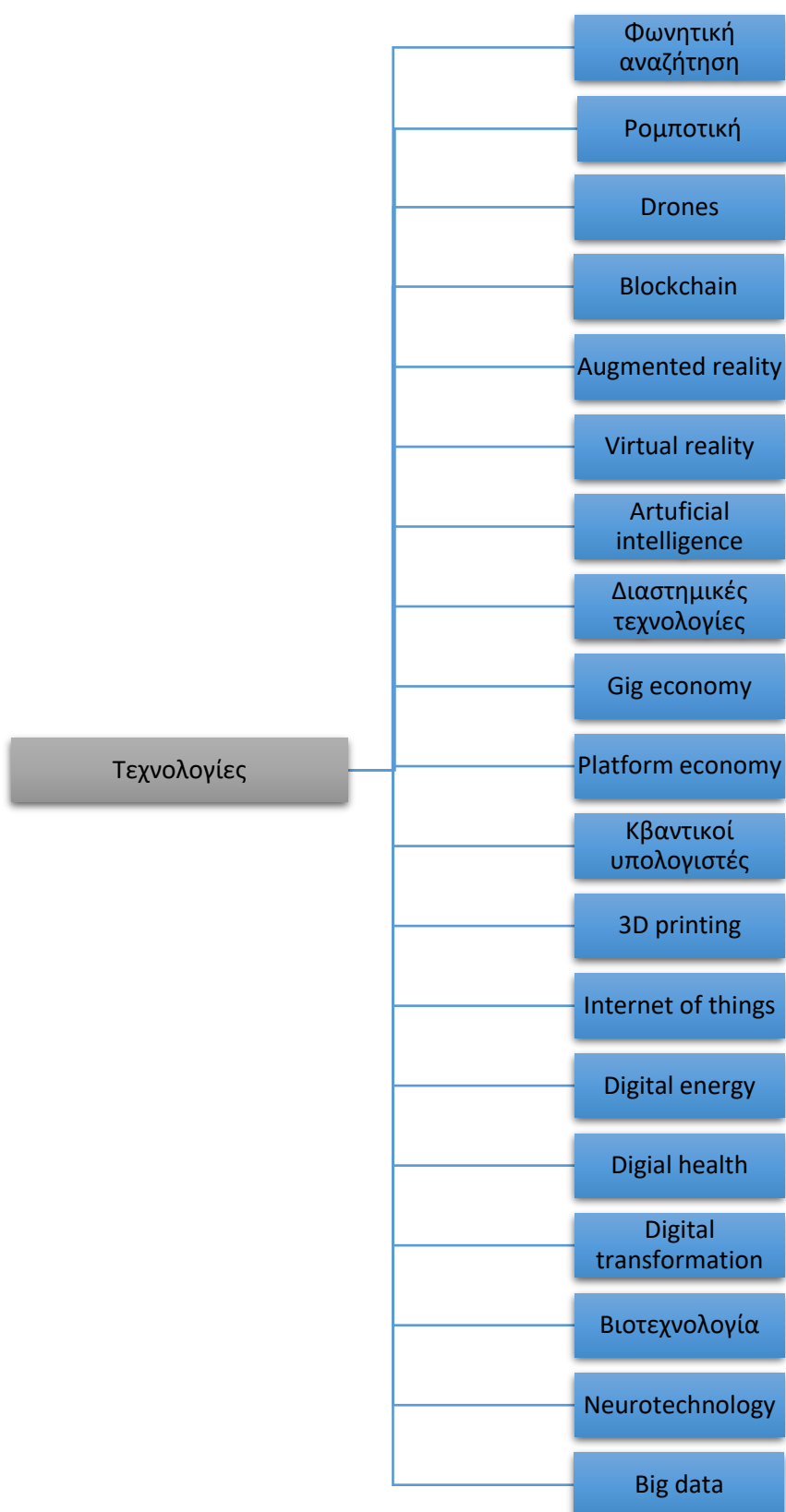
Συμμετοχή σε συνέδρια, εκπαιδευτικά προγράμματα, εκθέσεις κ.ά. τεχνολογίας

Αφορά το τουριστικό ταξίδι στο οποίο ο βασικός στόχος είναι η παρακολούθηση ή η συμμετοχή σε συνέδριο, έκθεση ή εκπαιδευτικό πρόγραμμα ψηφιακής τεχνολογίας. Οι επισκέπτες είναι κυρίως επαγγελματίες και σπουδαστές που ενδιαφέρονται να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους και να αποκτήσουν νέες σε έναν κλάδο που παρουσιάζει συνεχής και ραγδαίες εξελίξεις. Οι παραπάνω εκδηλώσεις διοργανώνονται συνήθως σε περιοχές που να χαρακτηρίζονται για τα τεχνολογικά τους επιτεύγματα ενώ ταυτόχρονα διαθέτουν τουριστικές υπηρεσίες και σημεία ενδιαφέροντος που προσελκύουν το συγκεκριμένο κοινό (π.χ. χώροι αναψυχής που χρησιμοποιούν νέες τεχνολογίες, μουσεία τεχνολογίας).

7.2. Εφαρμόσιμες ψηφιακές τεχνολογίες στον τουριστικό κλάδο

Οι τεχνολογικές εξελίξεις στο χώρο του τουρισμού, σε συνδυασμό με τις αυξανόμενες απαιτήσεις των τουριστών για προσωποποιημένες, ελκυστικές και ποιοτικές εμπειρίες και υπηρεσίες, επιβάλλουν την εντατικοποίηση των προσπάθειών για την αφομοίωση των νέων ψηφιακών τεχνολογιών. Ήδη υπάρχουν αεροπορικές εταιρίες, ξενοδοχεία, εστιατόρια και άλλες τουριστικές επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν τις τελευταίες τεχνολογικές εξελίξεις. Το αποτέλεσμα είναι η βελτίωση της προσβασιμότητας και διασυνδεσιμότητας και η βελτίωση της ταξιδιωτικής εμπειρίας. Με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, όμως οι τουριστικές επιχειρήσεις αποκτούν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για την προσέγγιση της ιδιαίτερης κατηγορίας των τεχνολογικών τουριστών.

Η χρήση νέων τεχνολογιών βελτιώνουν την ταξιδιωτική εμπειρία και οι τεχνολογίες που συγκροτούν την 4^η βιομηχανική επανάσταση περιλαμβάνουν (ως σήμερα):

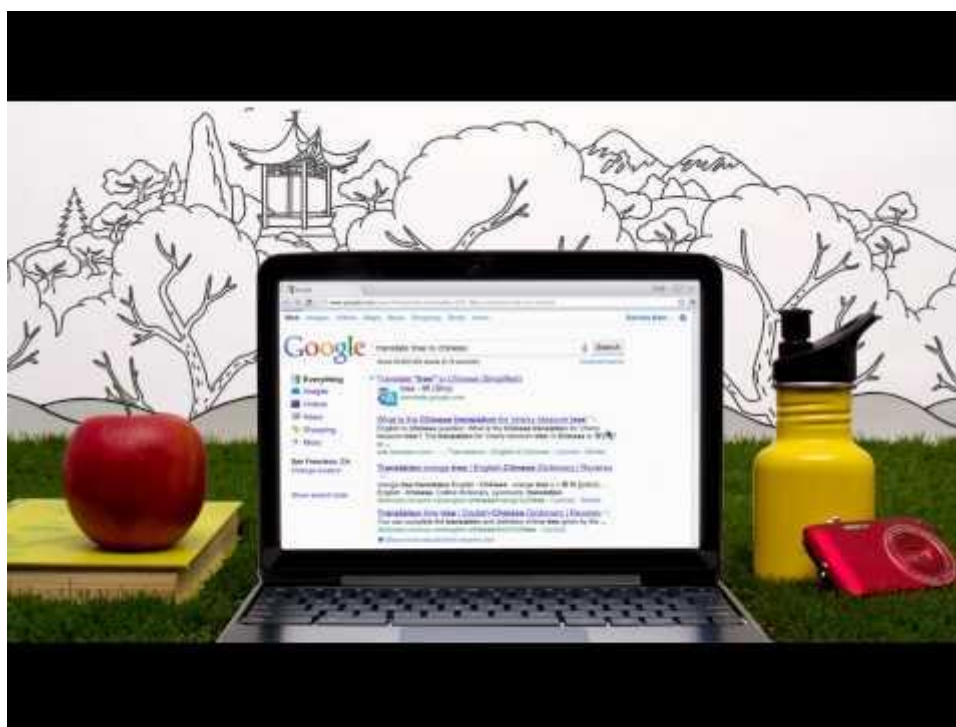
Εικόνα 71 - Οι κυριότερες καινοτόμες τεχνολογίες που έχουν εφαρμογή σε αρκετούς κλάδους ως σήμερα

Αναλυτικότερα οι καινοτόμες ψηφιακές τεχνολογίες που βρίσκουν εφαρμογή στον τουριστικό κλάδο περιλαμβάνουν τις:

- Φωνητική αναζήτηση και φωνητικός έλεγχος

Είναι η τεχνολογία με την οποία οι φωνητικές εντολές προς εφαρμογές γίνονται κατανοητές.

Παράδειγμα αξιοποίησης

- Ρομποτική

Είναι ο τεχνολογικός κλάδος που ασχολείται με τη μελέτη, το σχεδιασμό, τη λειτουργία και την παραγωγή των ρομπότ.

Παράδειγμα αξιοποίησης:

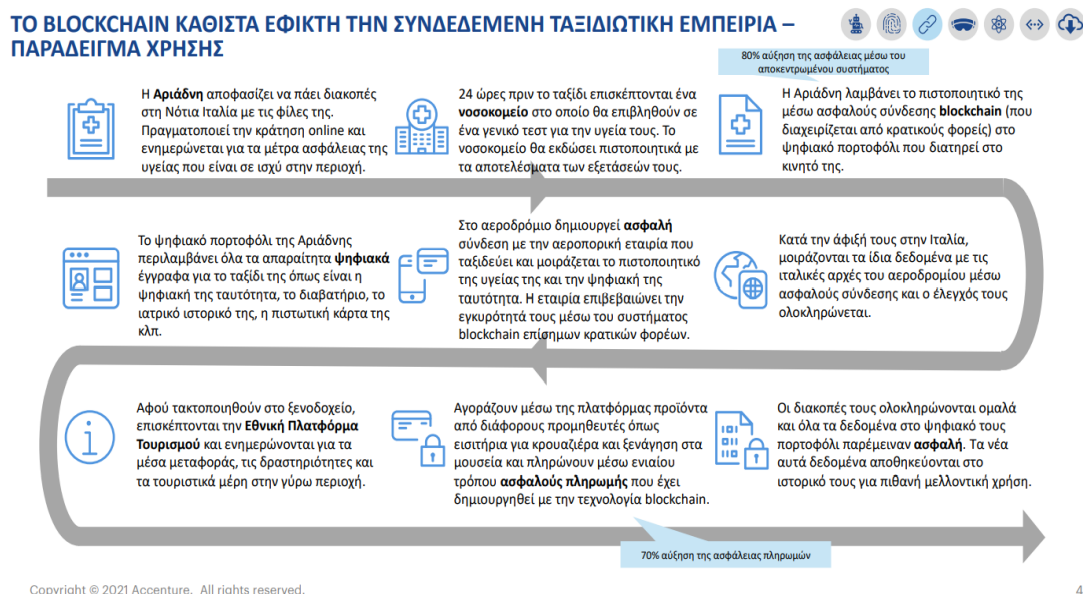
➤ Drones

Είναι μη επανδρωμένα αεροσκάφη. Η συνηθέστερη χρήση τους από τις τουριστικές εταιρίες αφορά τις εναέριες βιντεοσκοπήσεις και φωτογραφήσεις αξιοθέατων ή τουριστικών επιχειρήσεων με στόχο τη προσέλκυση επισκεπτών.

➤ Blockchain

Επιτρέπει την αξιόπιστη ανταλλαγή δεδομένων μέσω αποκεντρωμένου δικτύου.

Ένα υποθετικό σενάριο χρήσης της τεχνικής νοημοσύνης είναι το ακόλουθο

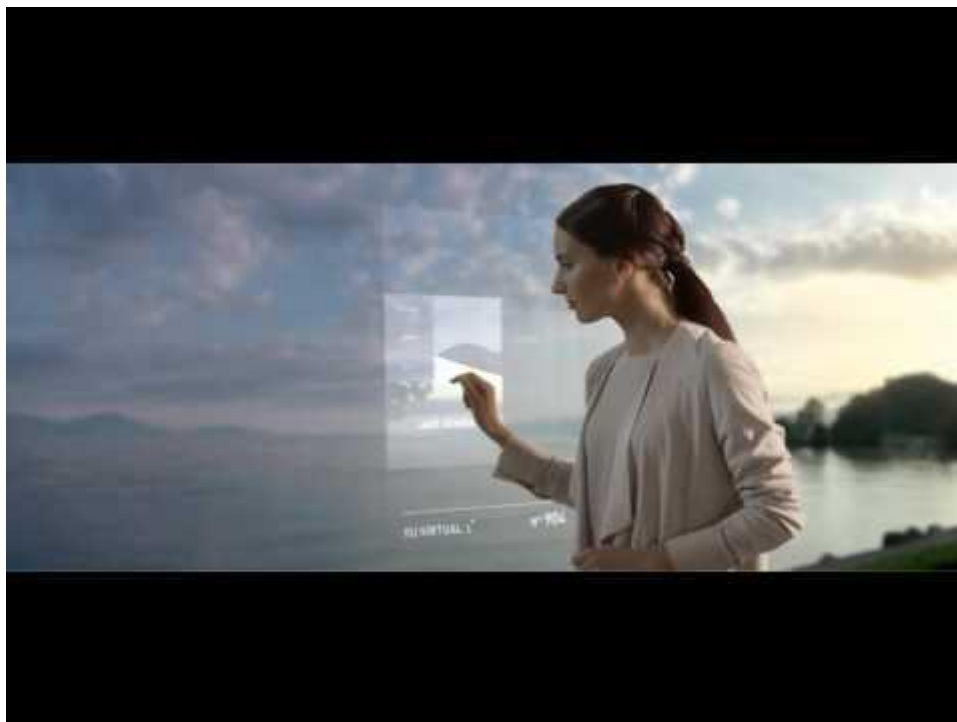
43

Εικόνα 72 - - Πηγή INSETE (2020). Ψηφιακός μετασχηματισμός το ελληνικού τουρισμού. Ανακτήθηκε από: [Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Ελληνικού Τουρισμού: Στρατηγικός Οδικός Χάρτης & καλές πρακτικές - Insete](#)

➤ Augmented reality

Επαυξημένη πραγματικότητα δηλαδή η θέαση σε πραγματικό χρόνο ενός συνθετικού περιβάλλοντος με προσθήκη στοιχείων. Πρόκειται για τεχνολογία που σβήνει τη γραμμή μεταξύ του πραγματικού και του ψηφιακού κόσμου.

Παράδειγμα αξιοποίησης:

➤ Virtual reality

Εικονική πραγματικότητα, είναι μεταφορά οπτικά του χρήστη από το πραγματικό περιβάλλον σε ένα ψηφιακό μέσω της προσομοίωσης

Παράδειγμα αξιοποίησης

➤ Artificial intelligence

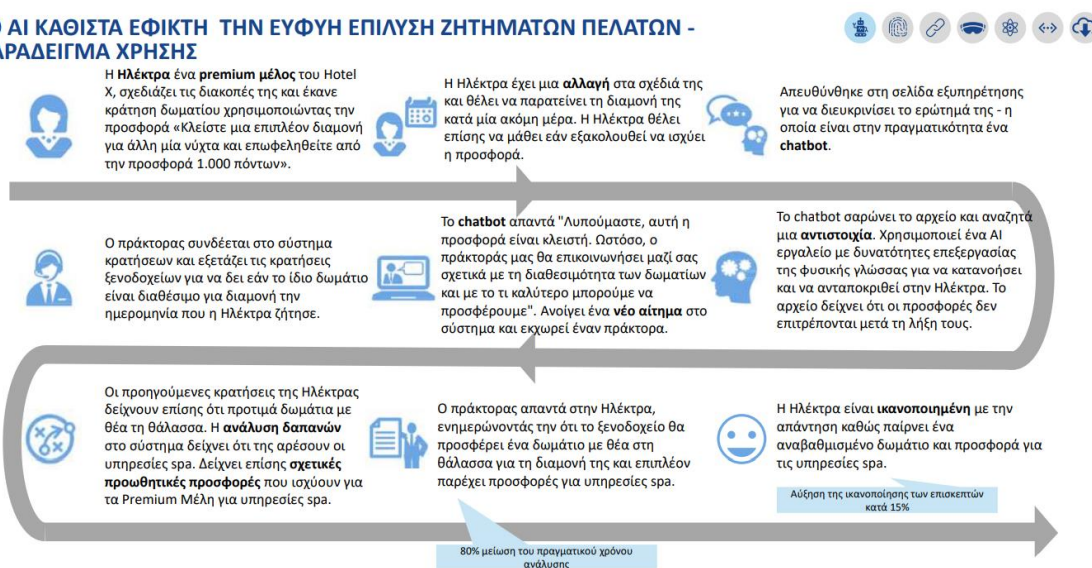
Τεχνική νοημοσύνη η οποία καθιστά τις μηχανές ικανές να αντιλαμβάνονται, να επικοινωνούν, να μπορούν να σκεφτούν ορθολογικά και να προσαρμόζονται μέσω της χρήσης σύνθετων αλγορίθμων και προηγμένων μεθόδων ανάλυσης.

Παράδειγμα αξιοποίησης:

Ένα υποθετικό σενάριο χρήσης της τεχνικής νοημοσύνης είναι το ακόλουθο

ΤΟ ΑΙ ΚΑΘΙΣΤΑ ΕΦΙΚΤΗ ΤΗΝ ΕΥΦΥΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΠΕΛΑΤΩΝ - ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΧΡΗΣΗΣ

Copyright © 2021 Accenture. All rights reserved.

39

Εικόνα 73 – Πηγή INSETE (2020). Ψηφιακός μετασχηματισμός το ελληνικού τουρισμού. Ανακτήθηκε από: [Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Ελληνικού Τουρισμού: Στρατηγικός Οδικός Χάρτης & καλές πρακτικές - Insete](#)

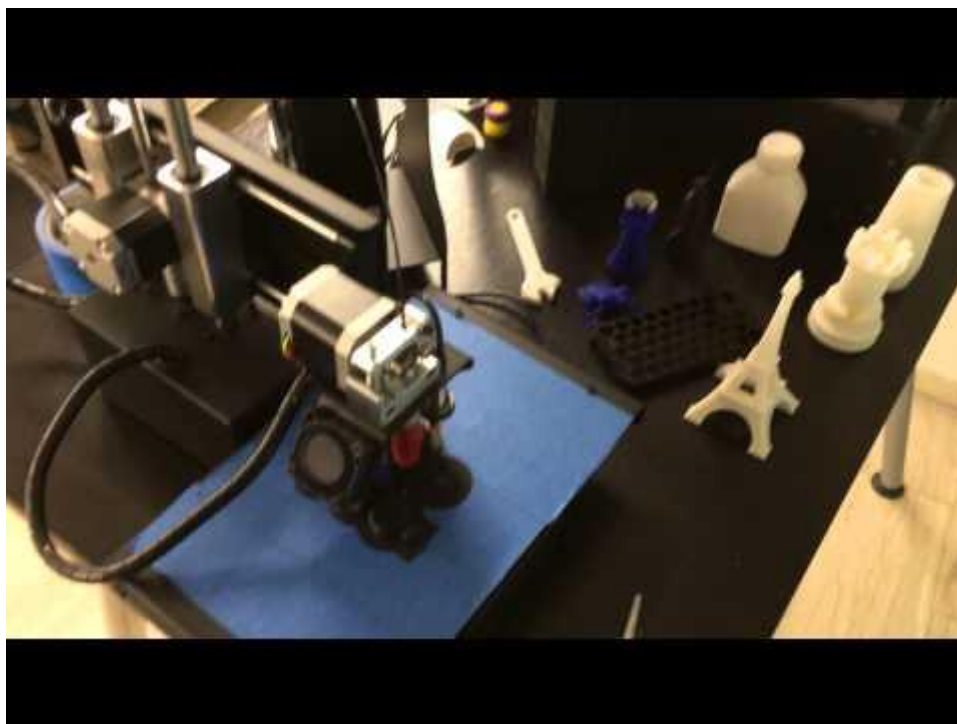
➤ Gig economy

Αφορά την προσφορά και ζήτηση εργασίας εξ αποστάσεως μέσω διαδικτυακών πλατφόρμων

➤ 3D printing

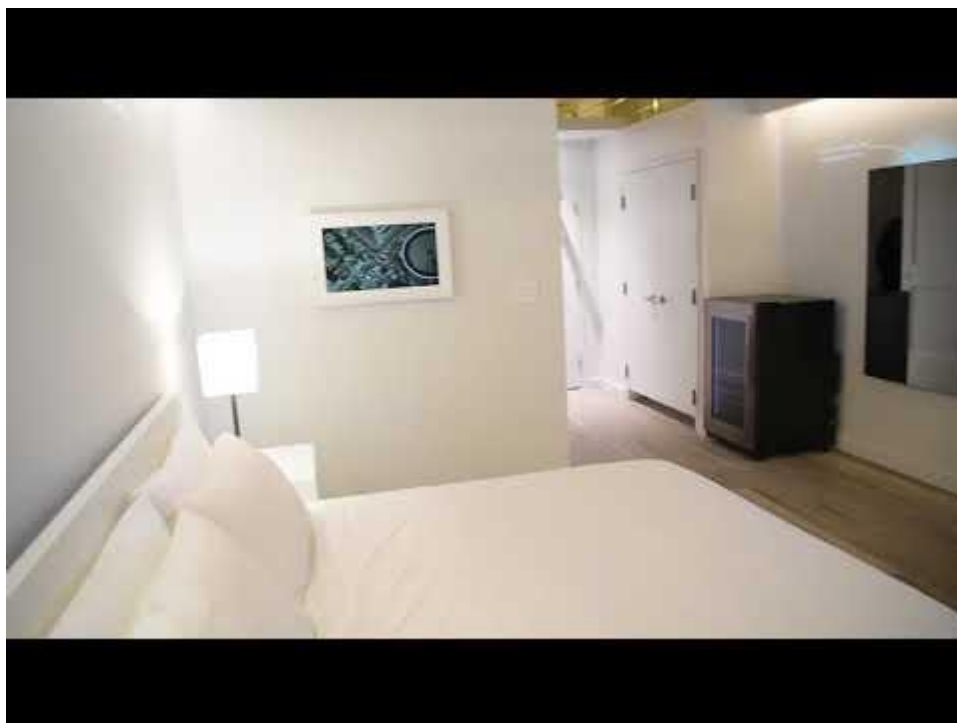
Η τρισδιάστατη εκτύπωση είναι μια μέθοδος κατασκευής αντικειμένων τριών διαστάσεων, αφού πρώτα είχε δημιουργηθεί ψηφιακό αρχείο του αντικειμένου.

Παράδειγμα αξιοποίησης η δημιουργία τουριστικών souvenir:

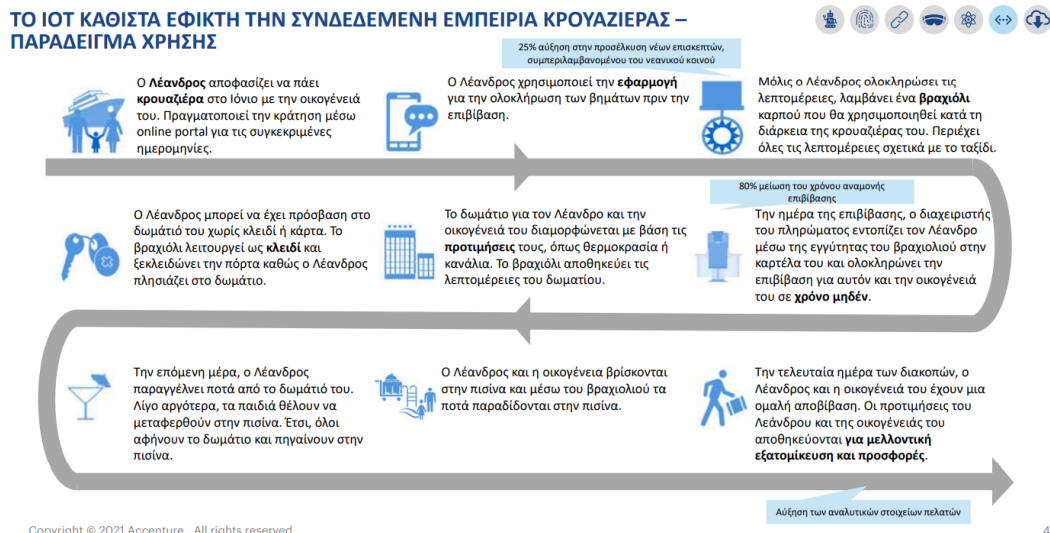

Αφορά τη δυνατότητα δημιουργίας δικτύου έξυπνων μηχανημάτων και συσκευών που μπορούν να έχουν αίσθηση και αλληλοεπιδρούν μεταξύ τους π.χ. να ρυθμιστεί η θερμοκρασία του δωματίου με τη βοήθεια λογισμικού προγράμματος και αισθητήρων ή ο φωτισμός μέσω εφαρμογών.

Παράδειγμα αξιοποίησης:

Ένα υποθετικό σενάριο χρήσης της τεχνικής νοημοσύνης είναι το ακόλουθο.

Εικόνα 74 - Πηγή INSETE (2020). Ψηφιακός μετασχηματισμός το ελληνικού τουρισμού. Ανακτήθηκε από: [Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Ελληνικού Τουρισμού: Στρατηγικός Οδικός Χάρτης & καλές πρακτικές - Insete](#)

➤ Big data

Η συλλογή, διαχείριση και ανάλυση πολλαπλών δεδομένων από όλες τις πιθανές πηγές που είναι συνδεδεμένες στο διαδίκτυο. Ο τουριστικός κλάδος και οι τουριστικές επιχειρήσεις μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα δεδομένα (big data) που προέρχονται από αναζητήσεις στο διαδίκτυο ή και κατά την διενέργεια ηλεκτρονικών κρατήσεων και καταγραφή κριτικών. Από τα συγκεκριμένα δεδομένα μπορούν να εξαχθούν χρήσιμα στατιστικά στοιχεία, να προβλεφθούν και να αναγνωριστούν οι τάσεις της τουριστικής ζήτησης, να προσδιορίσουν οι τιμές των τουριστικών προϊόντων.

7.3. Μέτρα ανάπτυξης τεχνολογικού τουρισμού

Ο ψηφιακός τεχνολογικός τουρισμός είναι η νεαρότερη μορφή θεματικού τουρισμού και συνεπώς βρίσκεται ακόμα στα πρώτα βήματα ανάπτυξής του. Αν και δεν έχουν πραγματοποιηθεί πολλές μελέτες που να τον προσεγγίζουν και να τον αναλύουν, είναι βέβαιο πως όσο εξελίσσονται οι τεχνολογίες τόσο θα αναπτύσσεται. Κάθε νέα τεχνολογική εξέλιξη θα τον επηρεάζει καθώς θα βρίσκει πεδίο εφαρμογής στην τουριστικό κλάδο.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεχής ανάπτυξη του θα πρέπει να γίνουν προσπάθειες ώστε:

- Να παρακολουθούνται οι διεθνείς τεχνολογικές εξελίξεις
- Να δημιουργηθεί δίκτυο συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημιακών ιδρυμάτων που προσανατολίζονται στις ψηφιακές τεχνολογίες και τουριστικών οργανισμών και επιχειρήσεων ώστε να υπάρχει συνεχής συνεργασία
- Να αναβαθμιστούν τα τουριστικά εκπαιδευτικά προγράμματα ως προς τις γνώσεις που προσφέρουν στις ψηφιακές τεχνολογίες
- Το ανθρώπινο δυναμικό που ασχολείται με τις τουριστικές τεχνολογικές εφαρμογές να διαθέτει υψηλή ειδίκευση και συνεχή μετεκπαίδευση
- Το ανθρώπινο δυναμικό των τουριστικών επιχειρήσεων να είναι εξοικειωμένο με τη χρήση των νέων τεχνολογιών
- Να δημιουργούνται ελκυστικές ψηφιακές εφαρμογές και ιστότοποι με ποιοτικό και πλούσιο περιεχόμενο
- Όλες οι εφαρμογές και τα προγράμματα που απευθύνονται στους πελάτες – τουρίστες να είναι εύκολα στη χρήση τους, λειτουργικά και να περιέχουν ολοκληρωμένες πληροφορίες

- Η ψηφιακή τεχνολογία που χρησιμοποιείται να είναι αξιόπιστη και ασφαλής
- Να αναπτυχθούν εφαρμογές και πλατφόρμες που θα λειτουργούν ως σημεία απευθείας επαφής μεταξύ ταξιδιωτών και τουριστικών επιχειρήσεων
- Τα ψηφιακά δεδομένα να ανανεώνονται διαρκώς προσφέροντας πλήρη και έγκυρη πληροφόρηση
- Η τεχνολογική ανάπτυξη να μην έχει επιτευχθεί επιλεκτικά σε λίγες τουριστικές επιχειρήσεις ενός προορισμού, διότι τα οφέλη για τον επισκέπτη θα είναι περιορισμένα. Ο τουριστικός προορισμός θα πρέπει να κινείται συνολικά προς αυτή την κατεύθυνση
- Για την ψηφιακή αναβάθμιση των τουριστικών επιχειρήσεων να προβλεφθούν χρηματοδοτικά προγράμματα, καθώς οι μικρές και μεσαίες μεγέθους επιχειρήσεις συχνά δεν μπορούν να τις υποστηρίξουν οικονομικά

Για την ανάπτυξη του τεχνολογικού τουρισμού είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη και οι σχετικές τάσεις του παγκόσμιου τουρισμού, οι οποίες αφορούν:

- Την ψηφιακή ταξιδιωτική εμπειρία

Οι ταξιδιώτες θα βιώνουν ένα αδιάλειπτο ταξίδι που μπορεί να προσαρμοστεί εξ ολοκλήρου στις δικές τους συνήθειες και προτιμήσεις όπου και αν βρεθούν, μέσω της συλλογής και της ανταλλαγής δεδομένων κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.

Επικεντρώνεται:

- στην εστίαση στον ταξιδιώτη
- στην αδιάλειπτη εμπειρία του καταναλωτή

- στις εξατομικευμένες υπηρεσίες

- Το ενοποιημένο σύστημα ταξιδιού

Οι ψηφιακές πλατφόρμες που υποστηρίζουν συνεργασίες και ανταλλαγή στοιχείων/δεδομένων θα αυξηθούν. Επικεντρώνεται

- στην προσέλκυση του επισκέπτη - τουρίστα
- στην συνεργασία

- Την ψηφιακή εταιρία

Οι επιχειρήσεις θα μεταμορφωθούν μέσω της εφαρμογής νέων τεχνολογιών (π.χ. ψηφιακό μάρκετινγκ) και της ανάλυσης δεδομένων με σκοπό την προσφορά καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών. Η εφαρμογή τους θα επιφέρει βελτιστοποίηση όλων λειτουργιών σε πραγματικό χρόνο. Επικεντρώνεται

- στις έξυπνες υπηρεσίες
- στα έξυπνα συστήματα

- Την ψηφιακή ασφάλεια

Τα μέτρα ασφαλείας θα ξεπερνούν εμπόδια ώστε η εξέλιξή τους να είναι ένας παγκόσμιος ασφαλής ψηφιακός κόσμος. Η διαχείριση των ψηφιακών προσωπικών δεδομένων από εγκεκριμένους φορείς είναι κρίσιμη και χρήζει μεγάλης προσοχής. Επικεντρώνεται

- στη διασφάλιση των δεδομένων
- στη δημιουργία σύγχρονου περιβάλλοντος ασφαλείας
- στην ασφάλεια

Στην ενότητα αυτή μάθατε:

- Τι είναι ο τεχνολογικός τουρισμός
- Τον κυρίαρχο σκοπό για ένα τεχνολογικό τουριστικό ταξίδι
- Τις τεχνολογικές εξελίξεις και πως εφαρμόζονται στην τουριστική επιχείρηση
- Τα μέτρα ανάπτυξης τεχνολογικού τουρισμού

Ερωτήσεις Αυτοαξιολόγησης

1. Ο τεχνολογικός τουρισμός αφορά επισκέψεις σε περιοχές ταυτισμένες με σημαντικές τεχνολογικές εξελίξεις.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

2. Οι έξυπνες πόλεις προσελκύουν

(σημειώστε με X την/τις ΛΑΘΟΣ απαντήσεις)

A. Τον αστικό τουρισμό	
B. Τον οινοτουρισμό	
Γ. Τον τεχνολογικό τουρισμό	

3. Στις έξυπνες πόλεις σημείο αναφοράς του επισκέπτη μπορεί να είναι μια τουριστική πλατφόρμα.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

4. Καινοτόμες ψηφιακές τεχνολογίες αποτελούν:

(σημειώστε με □ τις ορθές)

A. Φωνητική αναζήτηση	
B. Drones	
Γ. Βιοτεχνολογία	
Δ. Όλα τα παραπάνω	

5. Virtual reality επιτρέπει την αξιόπιστη ανταλλαγή δεδομένων μέσω αποκεντρωμένου δικτύου.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

6. Το 3D printing δεν αποτελεί καινοτόμα ψηφιακή τεχνολογία.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

7. Η συμμετοχή σε εκθέσεις τεχνολογίας διοργανώνονται συνήθως σε περιοχές που χαρακτηρίζονται για τα τεχνολογικά τους επιτεύγματα.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

8. Το πάρκο ThessINTEC περιλαμβάνει μόνο ερευνητικά κέντρα.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

9. Σκοπός του τεχνολογικού τουρισμού είναι η συμμετοχή σε συνέδρια τεχνολογίας.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

10. Το μουσείο Intel αποτελεί μουσείο τεχνολογίας.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

8.Εκπαιδευτική Ενότητα 7: «Εναλλακτικές μορφές τουρισμού για ΑΜΕΑ»

Σκοπός

Σκοπός της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής ενότητας είναι να έρθει σε επαφή ο εκπαιδευόμενος με την προσβασιμότητα στον τουριστικό κλάδο, να αναλυθούν τα χαρακτηριστικά του προσβάσιμου τουρισμού και τα απαραίτητα μέτρα για την προώθηση και ανάπτυξη αυτού.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Μετά από την παρακολούθηση της εκπαίδευσης στην ενότητα 4, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να κατανοούν τον όρο της προσβασιμότητας στον τουριστικό κλάδο, να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά του, να γνωρίζουν τα απαραίτητα μέτρα για την προώθηση και την ανάπτυξή του

Έννοιες-Κλειδιά

Προσβασιμότητα, ΑμεΑ, Χαρακτηριστικά προσβάσιμου τουρισμού, Καλές πρακτικές, Μέτρα προώθησης

8.1. ΑμεΑ και Προσβασιμότητα

Ο όρος ΑμεΑ αναφέρεται στα Άτομα με Αναπηρία. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, αναπηρία είναι το αποτέλεσμα οργανικών ή περιβαλλοντικών αιτιών που δημιουργούν ένα σύνολο εμποδίων σε σημαντικές περιοχές της ζωής, όπως η αυτοεξυπηρέτηση, η απασχόληση, η εκπαίδευση, η ψυχαγωγία και η γενικότερη κοινωνική συμμετοχή. Η ΕΕ αναφέρει ως ΑμεΑ τα άτομα με μόνιμες ή προσωρινές βλάβες, αδυναμίες και αναπηρίες οι οποίες προέρχονται από φυσική, ψυχική ή νοητική ανεπάρκεια. Άρα τα ΑμεΑ αντιμετωπίζουν δυσκολίες σε διαφορετικό βαθμό μεταξύ τους ειδικά καθώς ορισμένα άτομα έχουν μόνιμη ανικανότητα ενώ άλλα παροδική. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν δημιουργούν περιορισμούς σε περισσότερες ή λιγότερες δραστηριότητες τους.

Δεν υπάρχει κάποιος παγκοσμίως κοινός ορισμός σχετικά με το ποια άτομα θεωρούνται ΑμεΑ, όμως γενικά θεωρούνται όσα άτομα αντιμετωπίζουν κινητικά προβλήματα, οι τυφλοί και όσοι έχουν ασθενή όραση, οι κωφοί, όσοι έχουν δυσκολία στην αντίληψη, στην επικοινωνία, και στην προσαρμογή αλλά και ασθενείς με καρδιοπάθειες, αρτηριοσκλήρυνση, ανεπάρκεια νεφρού, επιληψία, ρευματικές παθήσεις κ.ά. Προστίθενται ακόμα και όσοι αντιμετωπίζουν δυσκολίες εξαιτίας παροδικών τραυματισμών και ασθενειών.

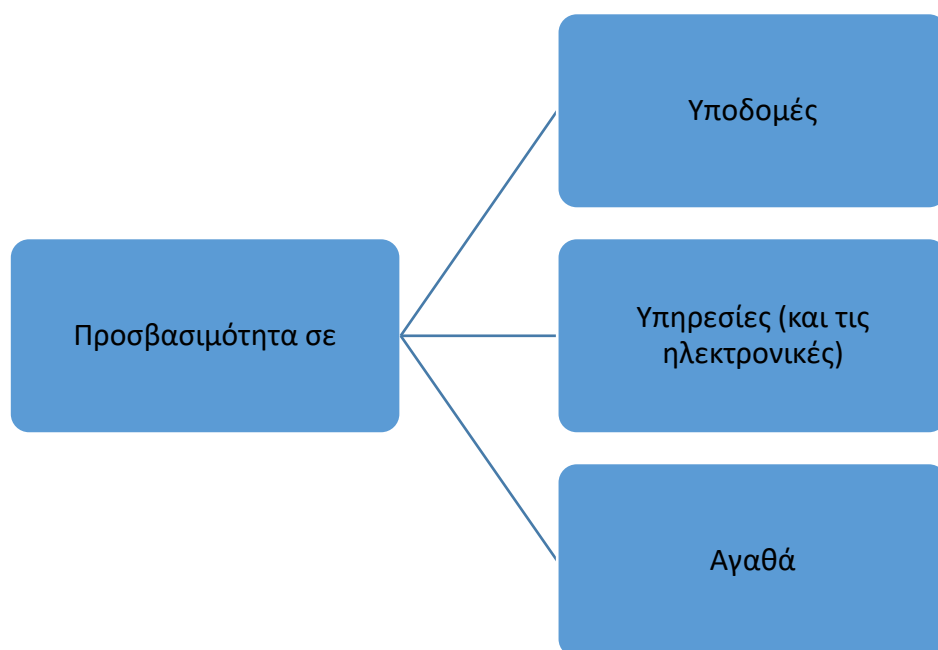
Προσεγγίζοντας ειδικότερα την στρατηγική για το 2021 – 2030 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, η ΕΕ λαμβάνει υπόψη της όλες τις μορφές αναπηρίας σωματικές, ψυχικές, νοητικές και αισθητηριακές. Πιο συγκεκριμένα στοχεύει στη διασφάλιση όλων των ΑμεΑ ώστε να

- απολαμβάνουν τα ανθρώπινα δικαιώματά τους
- έχουν ίσες ευκαιρίες, ίση πρόσβαση για συμμετοχή στην κοινωνία και την οικονομία
- είναι σε θέση να αποφασίζουν που, πως και με ποιον ζουν
- μετακινούνται ελεύθερα στην ΕΕ, ανεξάρτητα από τις ανάγκες υποστήριξής τους
- μην υπόκεινται σε διακρίσεις

Σε αυτό το πλαίσιο η ΕΕ θέτει τις ακόλουθες προτεραιότητες σχετικά με τις δράσεις της στον τομέα της προσβασιμότητας

- τη δυνατότητα της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής
- τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών και πρόσβασης στη δικαιοσύνη, την εκπαίδευση, στον πολιτισμό, στον αθλητισμό, στον τουρισμό, στις υπηρεσίες υγείας

Για να χαρακτηριστεί ένα περιβάλλον προσβάσιμο πρέπει να διαθέτει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και κυρίως να διακρίνεται για την ασφάλεια του και να παρέχει σαφείς πληροφορίες και οδηγίες. Η προσβασιμότητα πρέπει να αφορά όλους τους ακόλουθους τομείς:

8.2 Ο ρόλος του Τουρισμού για ΑμεΑ

Ο τουρισμός είναι προνόμιο όλων όπως και όλοι έχουν ανάγκη την αναψυχή και τις νέες εμπειρίες που χαρίζουν τα ταξίδια. Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία των Ηνωμένων Εθνών, συντάχθηκε στοχεύοντας στην προαγωγή και προστασία των δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας των ΑμεΑ καθώς και στην δημιουργία ίσων ευκαιριών. Εκεί αναγνωρίζεται το δικαίωμα τους να συμμετέχουν σε ίση βάση με του υπόλοιπους στην πολιτιστική ζωή και η υποχρέωση να λαμβάνονται τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβασή τους μεταξύ άλλων:

- στις τουριστικές υπηρεσίες και στο βαθμό που είναι δυνατό σε χώρους πολιτιστικής σημασίας
- σε τουριστικές, ψυχαγωγικές, αθλητικές τοποθεσίες

- σε τουριστικές, ψυχαγωγικές, αθλητικές δραστηριότητες

Τα άτομα με αναπηρίες ταξιδεύουν για τους ίδιους λόγους που ταξιδεύουν όλοι και τα κίνητρα για την τουριστική τους μετακίνηση είναι κοινά με τους υπόλοιπους τουρίστες.

Ταξιδεύουν π.χ. για να επισκεφθούν χώρους πολιτισμού, για να παρακολουθήσουν αθλητικά γεγονότα, για να κάνουν αγροτουρισμό, για ιαματικό τουρισμό κ.ά. Στις περιπτώσεις όμως που ο τουρισμός δεν είναι εφικτός για αυτά τα άτομα, ενισχύεται το συναίσθημα του κοινωνικού αποκλεισμού και της περιθωριοποίησης, μεγαλώνοντας το χάσμα στις επιλογές των ατόμων χωρίς και με αναπηρίες.

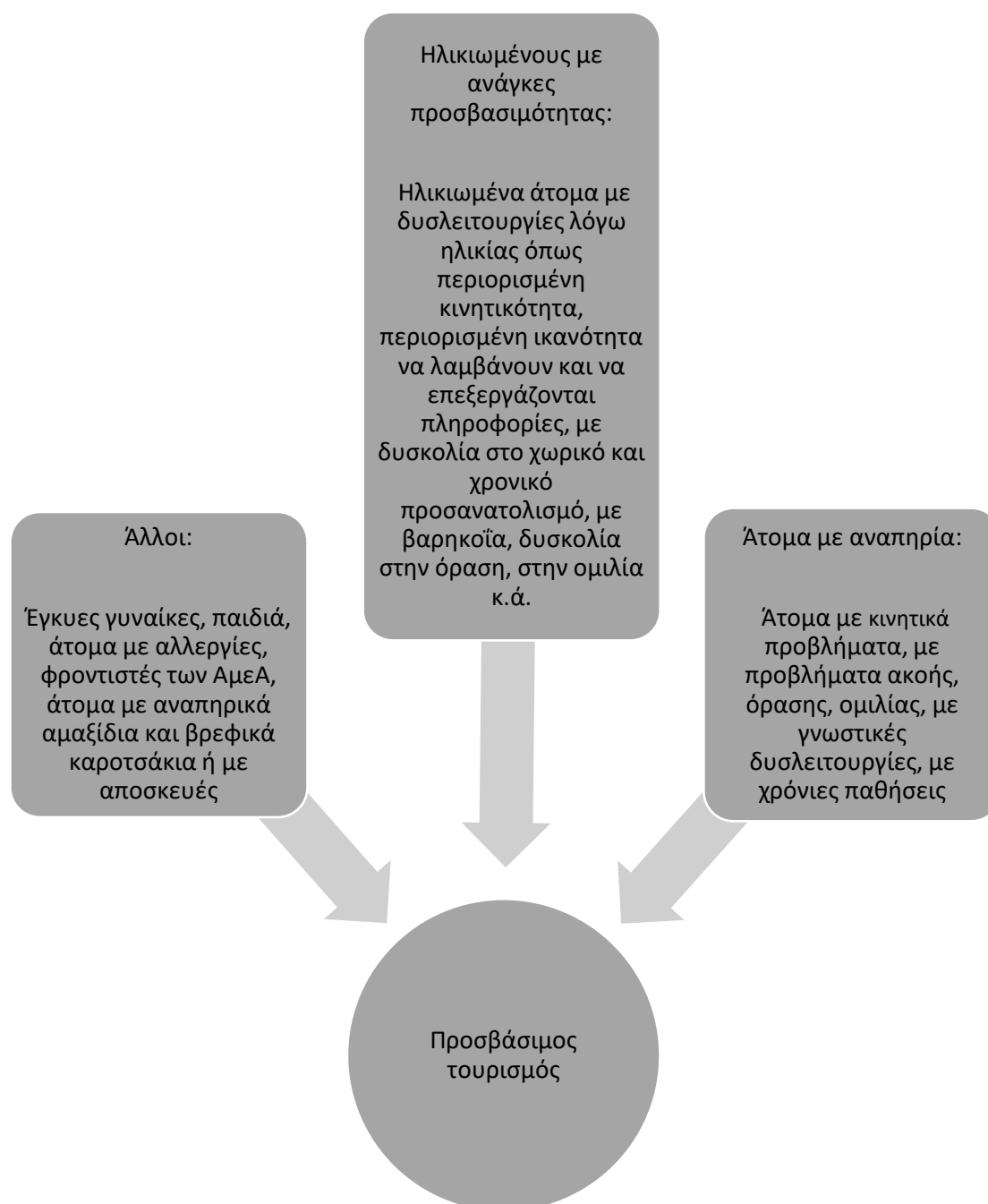
Το δικαίωμα στην αναψυχή αφορά όλους τους ανθρώπους αν και ακόμα εντονότερα τα άτομα με αναπηρία καθώς η συμμετοχή τους π.χ. σε αθλητικές δραστηριότητες και σε υπαίθριες δραστηριότητες βελτιώνουν τη διάθεση τους, την κοινωνικοποίηση τους και τους προσφέρει νέες εμπειρίες.

8.3 Προσβάσιμος τουρισμός

Ο προσβάσιμος τουρισμός συναντάτε συχνά και με τους όρους τουρισμός για όλους, αλλά και τουρισμός ενσωμάτωσης. Είναι ο τουρισμός που οργανώνεται κατά τρόπο ώστε οι επισκέπτες – τουρίστες να μπορούν να προσεγγίζουν και να χρησιμοποιούν τις υποδομές, τις υπηρεσίες και τα αγαθά ενός τουριστικού προορισμού αυτόνομα, με ασφάλεια και άνεση ανεξαρτήτως ηλικίας, ικανότητας χρήσης ξένης γλώσσας, κουλτούρας, φύλου, αναστήματος, ασθένειας, τραυματισμού και στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και άτομα με ειδικές ανάγκες.

Τα τελευταία έτη τείνει να επικρατήσει η προσέγγιση του προσβάσιμου τουρισμού κατά την οποία όλοι, ανεξαρτήτως κινητικών ή άλλων προβλημάτων, ηλικίας ή φύλου, μπορούν να πραγματοποιήσουν ένα τουριστικό ταξίδι και να συμμετέχουν σε τουριστικές δραστηριότητες χωρίς να αντιμετωπίσουν σημαντικά εμπόδια ή περιορισμούς. Συνεπώς τείνει να επικρατήσει ο όρος «Προσβάσιμος Τουρισμός για όλους» (Accessible Tourism for all), έναντι του «Τουρισμός για άτομα με ειδικές ανάγκες».

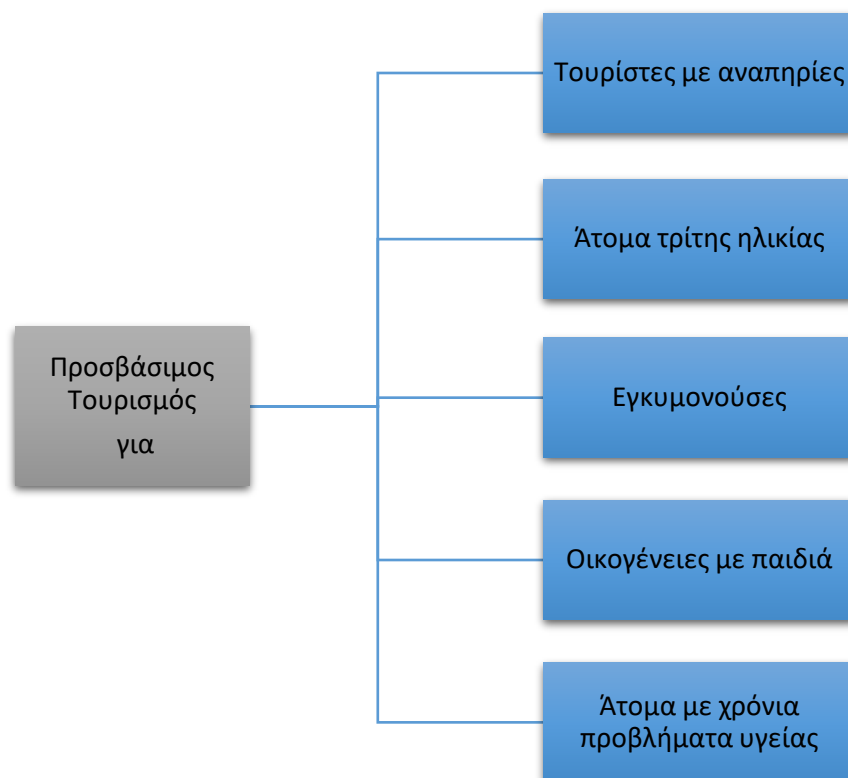
Ο προσβάσιμος τουρισμός ωφελεί:

Εικόνα 75 - Οι κύριοι δικαιούχοι του προσβάσιμου τουρισμού

Εκτός από τις παραπάνω κατηγορίες η ανάπτυξή του βελτιώνει την ταξιδιωτική εμπειρία όλων των επισκεπτών – τουριστών καθώς η καλύτερη πρόσβαση οδηγεί σε καλύτερη ποιότητα, άνεση και ασφάλεια για όλους.

Αναλυτικότερα τα άτομα για τα οποία ο προσβάσιμος τουρισμός αποτελεί αναγκαιότητα είναι:

Εικόνα 76 – Ποιους αφορά ο προσβάσιμος τουρισμός

Υπολογίζεται ότι συνολικά τα παραπάνω άτομα στην Ευρώπη μόνο είναι περίπου 150 εκατομμύρια, διαθέτοντας αθροιστικά μεγάλη καταναλωτική δύναμη. Συνεπώς αν δεν μπορούν να ταξιδέψουν, οι τουριστικοί προορισμοί χάνουν μεγάλο ποσοστό από τα δυνητικά τους έσοδα. Παράλληλα είναι αυξανόμενος και ο αριθμός των ηλικιωμένων οι οποίοι υπολογίζονται ότι θα αποτελούν το 35% του συνολικού Ευρωπαϊκού πληθυσμού ως το 2025. Να σημειωθεί ότι στους παραπάνω αριθμούς θα πρέπει να προστεθούν και οι συνοδοί και οι οικογένειες όσων αντιμετωπίζουν προβλήματα προσβασιμότητας, οι οποίοι όμως είναι δύσκολο να προσδιοριστούν με αριθμητικά στοιχεία.

Στην Ευρώπη, αλλά και σε όλα τα σημεία του κόσμου, υπάρχει ακόμα κενό μεταξύ των αναγκών προσβασιμότητας και των πραγματικών δυνατοτήτων προσβασιμότητας στην καθημερινή ζωή.

Αυτή η αντίθεση δημιουργεί μεγάλες δυσκολίες στα άτομα με αναπηρίες όταν ταξιδεύουν ως τουρίστες και όταν αδυνατούν να απολαύσουν ισότιμα, παροχές και υπηρεσίες στον προορισμό που έχουν επιλέξει να επισκεφθούν. Τα εμπόδια που συναντούν εντοπίζονται σε σχεδόν στο σύνολο των τουριστικών προϊόντων: στην πρόσβαση σε υπηρεσίες, σε μέσα μεταφοράς, στις περιορισμένες επιλογές κατάλληλης διαμονής, στην ανυπαρξία πρόσβαση σε παραλές και άλλους χώρους τουριστικού ενδιαφέροντος, σε δραστηριότητες αναψυχής, στην ανυπαρξία ειδικής σήμανσης για άτομα με προβλήματα όρασης.

Ένα προσβάσιμο περιβάλλον χωρίς περιορισμούς είναι το σημαντικότερο στοιχείο για να αναπτυχθεί ο τουρισμός για ΑμεΑ. Τα περισσότερα προβλήματα προσβασιμότητας που δημιουργούν ιδιαίτερες δυσκολίες στα άτομα με αναπηρίες κατά τη διάρκεια των ταξιδιών τους μπορούν να ελαττωθούν εφόσον προβλεφθούν:

- προσβάσιμοι χώροι στάθμευσης
- προσβάσιμες υποδομές μεταφορών
- προσβάσιμες διαδρομές
- προσβάσιμες τουαλέτες
- προσβάσιμες είσοδοι
- επίπεδες και αντλιοσθητικές επιφάνειες
- φαρδύς διαδρόμους
- καθίσματα για ξεκούραση
- κεκλιμένα κράσπεδα
- οπτική και ηχητική σύμανση

- ράμπες πρόσβασης
- χαμηλά γραφεία εξυπηρέτησης
- συστήματα ενίσχυσης της ακοής

και πολλά άλλα.

Με την εφαρμογή των παραπάνω επιτυγχάνονται:

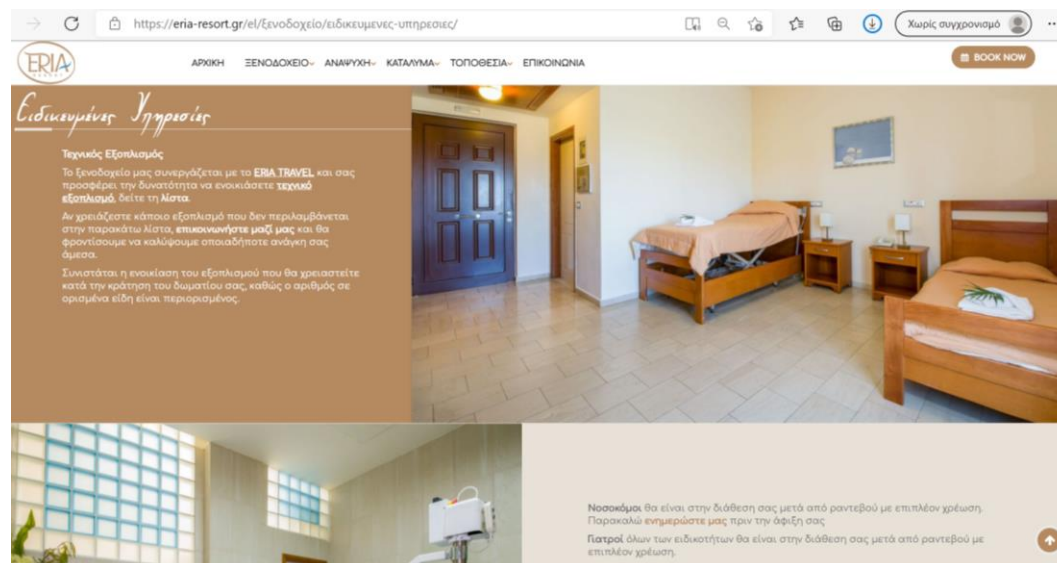
- ✓ προορισμοί και υποδομές χωρίς περιορισμούς και φραγμούς
- ✓ μεταφορά κατάλληλη για όλους τους επιβάτες
- ✓ παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών από άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό
- ✓ πολιτιστικές και άλλες δραστηριότητες προσβάσιμες από όλους π.χ. αρχαιολογικοί χώροι
- ✓ πληροφόρηση σχεδιασμένη ώστε να είναι λειτουργική για όλους

8.4 Καλές πρακτικές προσβάσιμου τουρισμού στη Ελλάδα

Ο προσβάσιμος τουρισμός απαιτεί την ανάπτυξη κατάλληλων υποδομών και εγκαταστάσεων αλλά και την εξυπηρέτηση από άρτια εκπαιδευμένο ανθρώπινο δυναμικό. Στην χώρα έχουν γίνει κάποιες παρεμβάσεις προς αυτή την κατεύθυνση, όμως αποτελούν ακόμα μεμονωμένες προσπάθειες και πρέπει να εντατικοποιηθούν. Να επισημανθεί ότι δεν αρκεί μία ράμπα για να μετατραπεί ένα σημείο προσβάσιμο. Πρέπει η προσέγγιση να είναι ολιστική περιλαμβάνοντας το σύνολο των υποδομών δημοσίων και ιδιωτικών και παράλληλα να έχουν αναπτυχθεί τα αντίστοιχα κοινωνικά αντανακλαστικά.

Παραδείγματα καλών πρακτικών στην Ελλάδα:

Ξενοδοχείο Eria Resort, στην Κρήτη

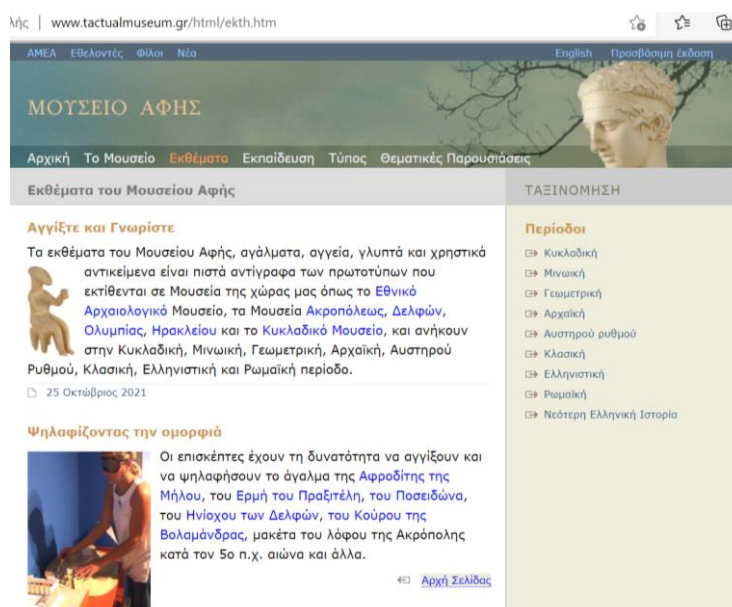

Εικόνα 77 – Φωτό από την ιστοσελίδα του ξενοδοχείου. Πηγή [Αρχική - Eria Resort \(eria-resort.gr\)](http://eria-resort.gr)

Είναι το πρώτο ξενοδοχείο στην χώρα που σχεδιάστηκε εξ ολοκλήρου για να προσφέρει διακοπές σε άτομα με προβλήματα πρόσβασης και στους συνοδούς τους. Προσφέρει όμως και υπηρεσίες ευεξίας και δραστηριότητες αθλητικού τουρισμού, διαθέτοντας ένα εμπλουτισμένο τουριστικό προϊόν στους φιλοξενούμενούς του.

Μουσείο Αφής

Στο Μουσείο Αφής τα άτομα με προβλήματα όρασης μπορούν να αγγίξουν τα εκθέματα, των οποίων οι επεξηγήσεις είναι και σε γραφή Braille. Παράλληλα όμως οι χώροι του είναι προσβάσιμοι και για τα άτομα με κινητικά προβλήματα.

Εικόνα 78 – Φωτό από την ιστοσελίδα του μουσείου. Πηγή [Μουσείο Αφής - Φάρος Τυφλών της Ελλάδας \(tactualmuseum.gr\)](http://www.tactualmuseum.gr/html/ekth.htm)

Νησί της Κω

Στο νησί πραγματοποιούνται προσπάθειες για να διευκολυνθεί η προσβασιμότητα του. Ήδη διαθέτει δίκτυο ποδηλατοδρόμων όπου μπορούν να κινούνται και τα αναπηρικά αμαξίδια, ενώ υπάρχουν και αξιοθέατα με κατάλληλη πρόσβαση. Παράλληλα 4 παραλίες του νησιού είναι κατάλληλα εξοπλισμένες για να διευκολύνουν την πρόσβαση στη θάλασσα.

8.5 Χαρακτηριστικά προσβάσιμου τουρισμού

Οι τουρίστες ΑμέΑ συγκεντρώνουν τα ακόλουθο γνωρίσματα:

- ταξιδεύουν οργανωμένα
- ταξιδεύουν μαζί με έναν ή περισσότερους συνοδούς
- το ταξίδι τους έχει μεγαλύτερη διάρκεια από του μέσου τουρίστα
- γίνονται επαναλαμβανόμενοι πελάτες ενός προορισμού
- επιλέγουν να δαπανήσουν περισσότερα προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες τους σε προσβάσιμες υποδομές και υπηρεσίες

8.6 Μέτρα προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού για ΑμεΑ

Να τους παρέχεται η καλύτερη δυνατή συνδρομή και ποιότητα υπηρεσιών κατά την διάρκεια του ταξιδιού, από τους μεταφορείς, οι οποίοι οφείλουν να εκπαιδεύσουν το προσωπικό τους σε συνεργασία με Προκειμένου να επιτευχθεί η παγκόσμια προσβασιμότητα, θα πρέπει ο τουριστικός κλάδος να κινητοποιηθεί ώστε:

- να καταρτιστούν κανονισμοί και να εκπονηθούν νόμοι κατά των διακρίσεων στην πρόσβαση σε υποδομές, υπηρεσίες και πληροφόρηση
- κατάρτιση των εργαζομένων στον τουριστικό κλάδο ώστε να είναι ικανοί να κατανοήσουν τις ανάγκες των ΑμεΑ και να προσφέρουν τις καλύτερες υπηρεσίες
- να βελτιώνεται η προσβασιμότητα βάση διεθνών προτύπων και των νέων εξελίξεων (κυρίως τεχνολογικών)
- να σχεδιαστούν και εφαρμοστούν οι κατάλληλες τεχνικές προώθηση του προσβάσιμου τουρισμού

- να υιοθετηθούν διεθνή πρότυπα ανάπτυξης και πιστοποίησης
- να δημιουργηθούν συνέργειες μεταξύ δημόσιων φορέων και ιδιωτικών επιχειρήσεων
- οι ιστοσελίδες των τουριστικών επιχειρήσεων και οργανισμών να είναι προσβάσιμες (να διαθέτουν οπτικοακουστικό υλικό, κατάλληλη γραμματοσειρά, ευκολονόητο περιεχόμενο)
- να πραγματοποιείται ψηφιακή χαρτογράφηση των προσβάσιμων προορισμών
- να παρέχεται από όλους έγκυρη πληροφόρηση σχετικά με την προσβασιμότητα των εγκαταστάσεων, αλλά και του προορισμού
- να παρέχεται βοήθεια και ο απαραίτητος εξοπλισμός προς ενοικίαση ή με δανεισμό (π.χ. αναπηρικά αμαξίδια)
- να επιτρέπονται οι οδηγοί – σκύλοι

Αναλυτικότερα για να αναπτυχθεί ένας προορισμός ως καθολικά προσβάσιμος για όλους θα πρέπει να δημιουργηθούν οι ακόλουθες συνθήκες:

➤ Προσβάσιμες υπηρεσίες

- Προσβάσιμοι σταθμοί εισόδου π.χ αεροδρόμια, λιμάνια
- Προσβάσιμα και αξιόπιστα μέσα μαζικής μεταφοράς
- Πυκνό δίκτυο συγκοινωνιών
- Εσωτερικοί σταθμοί μετεπιβίβασης
- Προσβάσιμο σύστημα υγείας
- Ποιοτικά δίκτυα κινητής επικοινωνίας
- Υπηρεσίες ήπιας σωματικής άσκησης
- Δυνατότητα διαδικτυακής έκδοσης εισιτηρίων

- Υπηρεσίες για άτομα που χρειάζονται ειδική διατροφή
 - Προσωπικό ευαισθητοποιημένο και εκπαιδευμένο στην κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών των επισκεπτών με ειδικές ανάγκες
- Προσβάσιμο και φιλικό δομημένο περιβάλλον
- Πυκνό δίκτυο πεζόδρομων ικανών να εξυπηρετούν άτομα με ειδικές ανάγκες
 - Συχνές διαβάσεις πεζών με ορθή σύμπτωση και ηχητική προειδοποίηση
 - Προσβάσιμα δημόσια κτίρια
 - Προσβάσιμα μουσεία και μνημεία
 - Προσβάσιμοι εμπορικοί χώροι
 - Προσβάσιμα καταλύματα
 - Δωμάτια καταλυμάτων με υποδομές εξυπηρέτησης ΑΜΕΑ
 - Προσβάσιμες δημόσιες τουαλέτες
 - Κατάλληλα φωτισμένοι χώροι
 - Σκιασμένοι εξωτερικοί χώροι
- Προσβάσιμο φυσικό περιβάλλον
- Προσβάσιμες παραλίες (διάδρομοι, αποδυτήρια, σκίαση κ.ά.)
 - Προσβάσιμα φυσικά αξιοθέατα (εθνικά πάρκα, δρυμοί, πάρκα κ.ά.)
 - Κατάλληλα διαμορφωμένα σημεία ανάπαυσης
 - Κατάλληλη σήμανση

➤ Προσβάσιμη πληροφόρηση

- Ενημέρωση για το επίπεδο προσβασιμότητας κάθε αξιοθέατου και καταλύματος
- Δρομολόγια μέσων μαζικής μεταφοράς με ακριβή χρόνο προσέγγισης κάθε σταθμού
- Έγκαιρη ανακοίνωση προγραμμάτων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων
- Κατανοητές και ευανάγνωστες πινακίδες
- Ψηφιακά εργαλεία με δυνατότητες εξυπηρέτησης ατόμων με κινητικά προβλήματα, με προβλήματα όρασης, με προβλήματα ακοής κ.ά.
- Ανάπτυξη εφαρμογών με πληροφορίες για το που μπορούν να εξυπηρετηθούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Σύνοψη

Στην ενότητα αυτή μάθατε:

- Τον όρο της προσβασιμότητας στον τουριστικό κλάδο και τα χαρακτηριστικά του
- Τα απαραίτητα μέτρα για την προώθηση και την ανάπτυξή του.

Ερωτήσεις Αυτοαξιολόγησης

1. Η ΕΕ αναφέρει ως ΑμεΑ τα άτομα με μόνιμες ή προσωρινές βλάβες, αδυναμίες και αναπηρίες οι οποίες προέρχονται από φυσική, ψυχική ή νοητική ανεπάρκεια.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

2. Στα άτομα ΑμεΑ ανήκουν και όσοι αντιμετωπίζουν δυσκολίες εξαιτίας παροδικών τραυματισμών και ασθενειών.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

3. Η προσβασιμότητα πρέπει να αφορά:

- A) Υποδομές
- B) Αγαθά
- Γ) Ηλεκτρονικές υπηρεσίες
- Δ) Όλα τα παραπάνω

4. Ο προσβάσιμος τουρισμός συναντάται συχνά και με τους όρους τουρισμός για όλους.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

5. Ο προσβάσιμος τουρισμός δεν ωφελεί ηλικιωμένους με ανάγκες προσβασιμότητας.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

6. Ο προσβάσιμος τουρισμός δεν αφορά οικογένειες με παιδιά.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

7. Προσβάσιμη πληροφόρηση αποτελεί η ενημέρωση για το επίπεδο προσβασιμότητας κάθε αξιοθέατου και καταλύματος.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

8. Προκειμένου να επιτευχθεί η παγκόσμια προσβασιμότητα, θα πρέπει ο τουριστικός κλάδος να κινητοποιηθεί ώστε να σχεδιαστούν και να εφαρμοστούν οι κατάλληλες τεχνικές προώθηση του προσβάσιμου τουρισμού.

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

9. Το ξενοδοχείο Eria Resort στην Κρήτη είναι το πρώτο ξενοδοχείο στην χώρα που σχεδιάστηκε εξ ολοκλήρου για να προσφέρει διακοπές σε άτομα με προβλήματα πρόσβασης και στους συνοδούς τους .

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

10. Απαραίτητο για ένα φιλικό και προσβάσιμο περιβάλλον αποτελούν οι συχνές διαβάσεις πεζών με ορθή σήμανση και ηχητική προειδοποίηση

ΣΩΣΤΟ

ΛΑΘΟΣ

Παράρτημα

1.Απαντήσεις ερωτήσεων αυτοαξιολόγησης

1^η Ενότητα

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
1	Σ
2	Σ
3	Α-Β-Γ
4	Σ
5	Λ
6	Λ
7	Σ
8	Σ
9	Σ
10	Λ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
1	Λ
2	Σ
3	Λ
4	Λ
5	A+B
6	Σ
7	Σ
8	Δ
9	Σ
10	Λ

3^η Ενότητα

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
1	Σ
2	B
3	Σ
4	Σ
5	Γ
6	B+Γ
7	Σ
8	Λ
9	Σ
10	Σ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
1	Σ
2	Λ
3	Δ
4	Σ
5	A+B
6	Σ
7	Σ
8	Σ
9	Σ
10	Λ

5^η Ενότητα

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
1	Λ
2	Σ
3	Λ
4	Σ
5	Σ
6	Σ
7	A+Γ
8	Λ
9	Σ
10	Σ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
1	Σ
2	Β
3	Σ
4	Δ
5	Λ
6	6
7	Σ
8	Λ
9	Σ
10	Σ

7^η Ενότητα

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
1	Σ
2	Σ
3	Δ
4	Σ
5	Λ
6	Λ
7	Σ
8	Σ
9	Σ
10	Σ

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

Butler, R.W. (1980). *The Concept of a Tourist Area Cycle of Evolution. Implications for Management of Resources, Canadian Geographer*, 14. Ontario

Cooper, C., Fletcher, J., Gilbert, D., Fyall, A., Wanhill, S., (1993). *Tourism. Principles and Practice*. London: Pitman

Gammon, S., Robinson, T. (1997). *Sport and tourism: A conceptual framework*. Journal of Sport Tourism 4 (3)

Laarman, J. G., Durst, P. B. (1987). *Nature travel an tropical forests*. FPEI Working Paper 23, Research Triangle Park. NC: Southeastern Center of Forest Economics Research.

Middleton V. T. C. (1988). *Marketing in Travel and Tourism*. Oxford: Butterworth Heinemann

Mose, I. (1988). *Sanfter Tourismus im Nationalpark Hohe Tauern: Probleme und Perpektiven, am Beispiel des oberen Oberpinzgau*. Vechta

Revfine. *11 Key Technology Trends Emerging in the Travel & Tourism Industry*. Ανακτήθηκε από [11 Key Technology Trends Emerging in the Travel Industry in 2022 \(revfine.com\)](https://www.revfine.com/11-key-technology-trends-emerging-in-the-travel-industry-in-2022)

TUI (2019). *2019 Annual Report of the TUI Group*. Germany: TUI. Ανακτήθηκε από <https://www.tuigroup.com/en-en/investors/annual-reports/special-annual-report-19>

Sorabella, J. (2003). *The Grand Tour*. In Heilbrunn Timeline of Art History New York: The Metropolitan Museum of Art. Ανακτήθηκε από http://www.metmuseum.org/toah/hd/grtr/hd_grtr.htm

Information and Communication Technologies in Tourism 2015. Proceeding of the International Conference in Lugano, Switzerland, February 3-6, 2015 Springer. Ανακτήθηκε από [Information and Communication Technologies in Tourism 2015: Proceedings of ... - Βιβλία Google](#)

World Health Organization (2011). *World report on disability*. Ανακτήθηκε από [World report on disability 2011 \(who.int\)](#)

World Tourism Organization (2021). *Investing in travel & tourism*. Madrid: UNWTO. Ανακτήθηκε από [Investing in Travel and Tourism 100921.pdf \(wtcc.org\)](#)

World Tourism Organization (2021). *International Tourism Highlights, 2020 Edition*. Madrid: UNWTO. Ανακτήθηκε από <https://doi.org/10.18111/9789284422456>

World Tourism Organization (2020). *Sport Tourism and the Sustainable Development Goals (SDGs)*. Madrid: UNWTO. Ανακτήθηκε από [Sport Tourism and the Sustainable Development Goals \(SDGs\) | World Tourism Organization \(e-unwto.org\)](#)

World Tourism Organization (2019). *Medical Tourism: A prescription for a healthier economy*. Madrid: UNWTO. Ανακτήθηκε από [Medical Tourism-Nov 2019.pdf \(wtcc.org\)](#)

World Tourism Organization (2007). *A Practical Guide to Tourism Destination Management*. Madrid: UNWTO

Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία

Αθανασιάδης, Θ., Παπαδάκης, Ε., Παρατσιώκας, Ν., Danchev, S., (2014). *Παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών στην Ελλάδα: Επιδράσεις στην οικονομία*. Αθήνα: IOBE

Βαρβαρέσος, Σ., (2007) *Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού και Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός – Προγραμματισμός*. Διοίκηση και Οικονομία Τεύχος 4 - Άνοιξη 2007

Βελισσαρίου, Ε. (2000). *Μάνατζμεντ Ειδικών και Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού*. Τόμος Δ. Πάτρα: ΕΑΠ

Βελισσαρίου, Ε., Καραχοντζίτης, Δ., Κομνηνάκης, Μ. (2000). *Εισαγωγή στο Management του Τουρισμού και των Τουριστικών Υπηρεσιών*. Πάτρα: ΕΑΠ

Γαλιατσάτος, Π., Γκούβης, Δ., Ντόλου, Α. και Φελεκίδου, Ρ. (2018). *Ειδικότητα Στέλεχος Διοίκησης και Οικονομίας στον Τομέα του Τουρισμού*. Αθήνα: Πατάκης

ΕΚεΠις. *Επαγγελματικό Περίγραμμα του «Εμψυχωτή Τουρισμού»*. Συντονιστής Φορέας ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, Αθήνα: ΕΚεΠΙΣ

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2020). *Ανακοίνωση την Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Μια νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη*. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2020). *Βραβείο Προσβάσιμης Πόλης 2020. Παραδείγματα βέλτιστης πρακτικής για πιο προσβάσιμες πόλεις στην ΕΕ*. Ευρωπαϊκή Ένωση

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (2018). *Ειδική έκθεση. Η κινητικότητα στο πλαίσιο του Erasmus+: εκατομμύρια συμμετέχοντες και πολύπλευρη η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, η μέτρηση των επιδόσεων όμως χρήζει περαιτέρω βελτιώσεων.* Ανακτήθηκε από <https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/erasmus-22-2018/el/#figure5>

Ζαχαράτος, Γ. (2000). *Package Tour, Παραγωγή και Διάθεση του Τουριστικού Ταξιδιού*. Πάτρα: ΕΑΠ

Ίκκος, Α., Ρασούλη, Γ. (2021). *Η φήμη και η επισκεψιμότητα της Ελλάδας – Οι προτιμήσεις των τουριστών*. Αθήνα: INSETE. Ανακτήθηκε από: [Η φήμη και η επισκεψιμότητα της Ελλάδας - Οι προτιμήσεις των τουριστών \(insete.gr\)](https://www.insete.gr/Uploads/2021/06/20210606_European_Youth_outbound_tourism.pdf)

Ίκκος, Α., Κουτσός, Σ. (2020). *Η συμβολή του Τουρισμού στην ελληνική οικονομία το 2019*. Αθήνα: INSETE

Ίκκος, Α., Κουτσός, Σ. (2016) *Χαρακτηριστικά Εξερχόμενου Ευρωπαϊκού Τουρισμού Νέων*. Αθήνα: INSETE. Ανακτήθηκε από: [16-06 European Youth outbound tourism.pdf \(insete.gr\)](https://www.insete.gr/Uploads/2016/06/20160606_European_Youth_outbound_tourism.pdf)

INSETE. *Επιχειρηματικό Σχέδιο Δράσης για την Προώθηση του Συνεδριακού Τουρισμού της Ελλάδας*. Επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού». Πράξη: Ενίσχυση της Θεσμική και Επιχειρησιακής Ικανότητας του ΣΕΤΕ (MIS 485414). Ανακτήθηκε από: [Slide 1 \(insete.gr\)](https://www.insete.gr/Uploads/2016/06/20160606_European_Youth_outbound_tourism.pdf)

INSETE (2020). *Ψηφιακός μετασχηματισμός το ελληνικού τουρισμού*. Ανακτήθηκε από: [Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Ελληνικού Τουρισμού: Στρατηγικός Οδικός Χάρτης & καλές πρακτικές - Insete](https://www.insete.gr/Uploads/2020/06/20200606_European_Youth_outbound_tourism.pdf)

IOBE (2015). *Το αποτύπωμα της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Ελληνική οικονομία*. Αθήνα: IOBE

Κοκκώσης, Χ., Τσάρτας, Π., (1999) *Ανάπτυξη και Περιβάλλον στον Τουρισμό*. Πάτρα: ΕΑΠ

Κολτσιδόπουλος, Δ. (2010). *Τουρισμός. Θεωρητική προσέγγιση*. Αθήνα: Έλλην

Κομνηνός, Ν. (2006). *Έξυπνες Πόλεις: Συστήματα Καινοτομίας και Τεχνολογίες Πληροφορίας στην Ανάπτυξη των Πόλεων*. Περιοδικό Αρχιτέκτονες, Τεύχος 60

Κουσουνής, Σ. (2021). *Ιατρικός τουρισμός Δυναμική επιστροφή μετά την πανδημία*. Ανακτήθηκε από

Κώστα, Γ., Ματσούκα, Ο., Τσίτσκαρη, Ε., Τριγώνης, Ι., (2015). *Αθλητική Ψυχαγωγία και Αναψυχή*. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Ανακτήθηκε από: <http://hdl.handle.net/11419/4956>

Λαγός, Δ., (2005). *Τουριστική Οικονομική*. Αθήνα: Κριτική

Λαλούμης, Δ. (2015). *Διοίκηση τουριστικών επιχειρήσεων*. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Ανακτήθηκε από <http://hdl.handle.net/11419/5283>

Μοίρα, Π., Μυλωνόπουλος, Δ., (2014). *Τουρισμός υγείας και ταξίδι υγείας. Κοινωνιολογική προσέγγιση και εννοιολογική διασαφήνιση*. Ε-Περιοδικό Επιστήμης & Τεχνολογίας. Τεύχος 35. Ανακτήθηκε από: <http://ejst.uniwa.gr/contents.htm>

ΜΟΔΙΠ/ΕΚΠΑ (2015). *Έκθεση Αυτοαξιολόγησης Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών*. Αθήνα: ΜΟΔΙΠ/ΕΚΠΑ

Μουσείο Ακρόπολης (2021). *Σύντομος απολογισμός Ιούνιος 2020-Μάιος 2021*. Αθήνα: Μουσείο Ακρόπολης. Ανακτήθηκε από:
<https://www.theacropolismuseum.gr/etisios-apologismos>

Πουλημένου, Σ. (2015). *Πρωτοβουλίες Ανάπτυξης του τουριστικού κλάδου και αντιμετώπισης του φαινομένου της εποχικότητας του τουρισμού σε επιλεγμένες περιφέρειες. 1^ο Παραδοτέο: Περιφέρειες Ιονίων Νήσων και Ηπείρου*. ΣΕΤΕ: ΣΕΤΕ

Σκούλτσος, Σ. (2014). *Η δυναμική των φεστιβάλ και η συμβολή τους στον πολιτισμό και τον τουρισμό*. Οικονομικές Εξελίξεις Τεύχος 25

Συμβούλιο της Ευρώπης (2000). *Ευρωπαϊκή Σύμβαση για το Τοπίο*

Σφακιανάκης Μ. (2000). *Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού*. Έλλην: Αθήνα

Τσάρτας, Π., Σταυρινούδης, Θ., Ζαγκότση, Σ., Κυριακάκη, Α., Βασιλείου, Μ., (2010). *Τουρισμός και περιβάλλον*. Αθήνα: WWF Ελλάς

Τσάρτας, Π. (1987). *Κοινωνικές επιπτώσεις του μαζικού τουρισμού στις αναπτυσσόμενες χώρες*. Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, 66. Ανακτήθηκε από: <https://doi.org/10.12681/grsr.659>

Τσέκερης, Θ., Σκούλτσος, Σ. (2015). *Εκτίμηση της Κατανομής του Εισοδήματος από Εισερχόμενο τουρισμό, ως προς το μέρος που παραμένει στη χώρα και σε αυτό που επανεξάγεται στο εξωτερικό*. Αθήνα: ΚΕΠΕ

Υπουργείο Τουρισμού (2021). *Ειδικό Σήμα Αγροτουρισμού (Ε.Σ.Α.) Οδηγός Χορήγησης σε Επιχειρήσεις Αγροτουρισμού*.

European Commission (2021). *Erasmus+ Οδηγός Προγράμματος*. Erasmus. Ανακτήθηκε από: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-programme-guide-2021_el

Rogers, A. (1999). *Η Εκπαίδευση Ενηλίκων*. Αθήνα: Μεταίχμιο

UN (2006). Σύμβαση του Ο.Η.Ε. για τα Διακαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και Προαιρετικό Πρωτόκολλο.

Πηγές για πρόσθετη μελέτη

Διαδικτυακοί τόποι

Διάζωμα: <https://diazoma.gr/>

Ελληνική Στατιστική Αρχή – ΕΛΣΤΑ: <https://www.statistics.gr>

Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού – ΕΟΤ: www.gnto.gov.gr

ΕΕΦΙΕ: www.eefie.org

ΙΔΙΣ: <https://idis.gr/>

Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων: <https://foundation.parliament.gr>

Ιόνιο Πανεπιστήμιο: <https://ionio.gr>

Ξενώνας Περλέας: <http://perleas.gr>

ΣΕΓΑΣ: www.segas.gr

Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων – ΣΕΤΕ: <http://sete.gr>

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: www.minagric.gr

Υπουργείο Τουρισμού: www.mintour.gov.gr

Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης: www.opengov.gr

Europa-European Union: <http://europa.eu>

European Network for Accessible Tourism:

<https://www.accessibletourism.org>

Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat>

Global Geoparks Network www.globalgeopark.org

HAPCO: <https://hapco.gr>

HATTA: hatta.gr

HIGreece [HiGreece Greek Youth Hostels Association](#)

Hostelling International [Hostels Worldwide - Hostelling International](#)
(hihostels.com)

IASP: www.iasp.ws

ICOMOS: www.icomos.org

IFEA: <https://www.ifea.com>

INSETE: <https://insete.gr>

International Monetary Fund – IMF: <https://www.imf.org/en/Home>

Philoxenia: <https://philoxenia.helexpo.gr/>

Wedaways: <https://www.wedaways.com/>

World Travel Tourism Council – WTTC: <https://wtcc.org>

World Tourism Organization – UNWTO: www.unwto.org

Άρθρα

- Δέκα λέξεις για τον τουρισμό – η ευμολογία τους, Tornos News διαβάστε [εδώ](#)

Διαδικτυακοί τόποι

- HATTA ερωτήσεις σχετικά με τις διαδικασίες για την υλοποίηση σχολικών εκδρομών. Επισκεφθείτε τον ιστότοπο της HATTA [εδώ](#)
- Ίκκος, Α., Κουτσός, Σ. (2016) *Χαρακτηριστικά Εξερχόμενου Ευρωπαϊκού Τουρισμού Νέων*. Αθήνα: INSETΕ. Διαθέσιμο [εδώ](#)

Ηλεκτρονικά βιβλία

- World Tourism Organization (2020). *Sport Tourism and the Sustainable Development Goals (SDGs)*. Madrid: UNWTO. Ανακτήθηκε από [Sport Tourism and the Sustainable Development Goals \(SDGs\) | World Tourism Organization \(e-unwto.org\)](#)

Νόμοι

- Νόμος 4582/2018 – ΦΕΚ 208/Α/11-12-2018 «Θεματικός τουρισμός – Ειδικές μορφές τουρισμού – Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου στον τομέα του τουρισμού και της τουριστικής εκπαίδευση – Στήριξη τουριστικής επιχειρηματικότητας και άλλες διατάξεις». Διαθέσιμος [εδώ](#)

Άλλα κείμενα

- Χάρτα του Πολιτιστικού Τουρισμού του ICOMOS. Διαθέσιμο [εδώ](#)

- Ειδικό Σήμα Αγροτουρισμού (Ε.Σ.Α.) Οδηγός Χορήγησης σε Επιχειρήσεις Αγροτουρισμού.
- Διαθέσιμο [εδώ](#)

Συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.) και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου. Το περιεχόμενο του κεφαλαίου αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της ΦΟΡ ΕΛΕΜΕΝΤΣ και δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αντικατοπτρίζει τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των συμμετεχουσών χωρών και της Διαχειριστικής Αρχής.